

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Březnice, Rožmitálská 340

Adresa a kontakt:

Rožmitálská 340, 262 72 Březnice
tel: 318 682 961, mail: skola@sbrez.cz

Zřizovatel:

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Adresa a kontakt:

Zborovská 11, 150 21 Praha 5
tel: 257 280 111, mail: info@kr-s.cz

Název školního vzdělávacího programu:

SOCIÁLNÍ ČINNOST

Obor vzdělávání:

75 – 41 – M/01 Sociální činnost

Stupeň poskytovaného vzdělání:

střední vzdělání s maturitní zkouškou

Kvalifikační úroveň:

EQF 4

Délka a forma vzdělávání:

4 roky v denní formě vzdělávání

Platnost od:

1. září 2025

čj.: ŠVP 4.5/2025

Ředitel školy:

.....
Ing. Vladan Almás, MBA

OBSAH

PROFIL ABSOLVENTA ŠVP	4
POPIS UPLATNĚNÍ ABSOLVENTA V PRAXI	4
OČEKÁVANÉ KOMPETENCE ABSOLVENTA	4
ZPŮSOB UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ A POTVRZENÍ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ, STUPEŇ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ	7
CHARAKTERISTIKA ŠVP	8
PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ	8
CELKOVÉ POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ	9
ZPŮSOB A KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKŮ	15
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH	16
ZPŮSOB UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ	19
MATERIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ VÝUKY A SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY	19
UČEBNÍ PLÁN	22
TRANSFORMACE RVP NA ŠVP	24
OSNOVY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ	26
ČESKÝ JAZYK	27
LITERATURA A DĚJINY	34
CIZÍ JAZYK	42
KONVERZACE V CIZÍM JAZYCE	60
OBČANSKÁ NAUKA	69
ZÁKLADY PŘÍRODNÍCH VĚD	75
MATEMATIKA	84
INFORMATIKA	92
TĚLESNÁ VÝCHOVA	98
HUDEBNÍ VÝCHOVA	111
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	116
PSYCHOLOGIE	120
OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA	124
ZDRAVOTNÍ NAUKA	129
SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA	135
PRÁVO	141
EKONOMIKA	146
ORGANIZACE VOLNÉHO ČASU	151
AKTIVIZACE A VEDENÍ SENIORŮ	156
SOCIÁLNÍ POLITIKA	159
SOCIÁLNÍ SLUŽBY	164
PRAXE	170
PÍSEMNÁ KOMUNIKACE	180
PŘÍMÁ PÉČE O KLIENTA	184
SPOLEČENSKÁ KOMUNIKACE A ETIKETA	192
ÚČETNICTVÍ	195
VEŘEJNÉ FINANCE	199
SEMINÁŘ ZE ZDRAVOTNÍ NAUKY	203
SEMINÁŘ Z PSYCHOLOGIE	206
SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ	210

SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA.....	213
----------------------------------	-----

PROFIL ABSOLVENTA ŠVP

Název a adresa školy:

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Březnice, Rožmitálská 340

Rožmitálská 340, 262 72 Březnice (tel.: 318 682 961, mail: skola@sbrez.cz)

Zřizovatel:

Středočeský kraj

Zborovská 11, 150 21 Praha 5 (tel.: 257 280 111, mail: info@kr-s.cz)

Název ŠVP:	Sociální činnost
Kód a název oboru vzdělání:	75 – 41 – M/01 Sociální činnost
Způsob ukončení vzdělávání:	maturitní zkouška
Potvrzení dosaženého vzdělání:	vysvědčení o maturitní zkoušce
Stupeň dosaženého vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kvalifikační úroveň:	EQF 4
Délka a forma studia:	4 roky, denní forma vzdělávání

Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent oboru Sociální činnost se uplatní jako pracovník sociálních služeb v různých ambulantních nebo pobytových zařízeních a v terénních službách, při poskytování sociální pomoci dětem i dospělým, provádění krizové intervence, sociálního poradenství a sociální prevence.

Absolvent samostatně poskytuje přímou péči a osobní asistenci klientům, zajišťuje jejich soběstačnost a sociální aktivizaci. Absolvent je také vybaven kompetencemi využitelnými v managementu sociálních služeb a státní správě (úsek sociální péče).

Absolvent dokončením vzdělání získal odbornou způsobilost pro vázanou živnost „Péče o dítě do tří let věku v denním režimu“ v souladu s platnou legislativou.

Absolventi se uplatní se zejména jako

- pracovníci zajišťující sociální péči v různých typech sociálních zařízení,
- pracovníci terénních služeb, přímé péče a osobní asistence a humanitárních organizací,
- pracovníci správ sociálního zabezpečení, úřadů práce, sociálních odborů úřadů státní správy a samosprávy,
- operátoři služeb náročných na jednání s klienty, pracovníci pro styk s veřejností,
- administrativní pracovníci na nejrůznějších úsecích státní správy a samosprávy,
- pracovníci ekonomických, finančních a účetních útvarů různých podniků.

Očekávané kompetence absolventa

Odborné kompetence absolventa

Absolvent:

- ovládá a používá odbornou terminologii oboru vzdělání;
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;

- sleduje průběžně vývoj sociálního systému a nové trendy v sociální péči a službách, využívá nové poznatky a přístupy v sociální oblasti;
- projevuje zájem o svůj obor a zapojuje se do systému celoživotního vzdělávání;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, svá práva a povinnosti, dovednosti a techniky potřebné pro vyrovnávání se s náročností povolání a stresem;
- ovládá administrativní a správní postupy související s poskytováním sociálních služeb;
- vede příslušnou dokumentaci a pracuje s právními a jinými zdroji odborných informací;
- uplatňuje příslušnou legislativu, práva a oprávněné zájmy klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat kvalifikovaně a odpovídajícím způsobem se svými nadřízenými, spolupracovníky, klienty;
- provádí krizovou intervenci a základní sociální poradenství;
- podílí se na přípravě a řízení rezidentských i komunitních sociálních služeb, plánů služeb, projektů;
- pomáhá klientům při zajišťování základních životních potřeb, zvládání běžných úkonů, udržování kontaktu se společenským prostředím;
- uplatňuje při práci s klienty vhodné metody sociální práce a výchovně-vzdělávací činnosti, zohledňuje individuální zvláštnosti a subjektivní potřeby jednotlivých klientů i objektivní podmínky při realizaci činnosti;
- při péči o klienty používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje;
- sleduje pravidelně změny u klienta, hodnotí je a konzultuje je s nadřízenými nebo s odborníky;
- rozhoduje se odpovědně, samostatně, navrhuje vhodná řešení sociálních situací;
- připravuje samostatně i v týmu plány, projekty, aktivity pro různé skupiny klientů nebo jednotlivé osoby zaměřené na rozvoj osobnosti, sociální aktivizaci, pozitivní sociální vztahy;
- přispívá k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty, jedná v zájmu klienta, respektuje jeho osobnost, jeho práva, rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy;
- jedná podle profesní etiky, taktně, vstřícně, s přiměřenou empatií;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- pomáhá rodinám v péči o dítě, staré, zdravotně postižené a další osoby;
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídající společenské, profesionální, empatické, asertivní způsoby komunikace;
- uplatňuje při práci s klienty základní metody sociální péče i vhodné pedagogické strategie a prostředky, sleduje a hodnotí výsledky výchovně-vzdělávací činnosti;
- podílí se pod odborným vedením na sociálních depistážích a na sociální prevenci;
- pomáhá klientům při zvládání běžných úkonů v domácnosti a při udržování kontaktu se společenským prostředím;

Obecné odborné kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent:

- chápal bezpečnost práce jakou nedílnou součástí péče o zdraví své, svých spolupracovníků, klientů firmy, jako součást řízení jakosti a certifikace jakosti podle příslušných norem;
- znal a dodržoval základní právní předpisy i vnitřní směrnice podniku týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a vyžadoval jejich dodržování od svých podřízených;

- osvojil si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje), rozpoznal nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a zajišťoval odstranění závad rizik;
- znal systém péče o zdraví pracujících včetně preventivní péče, uměl uplatňovat nároky na ochranu zdraví související s prací a nároky vzniklé pracovním úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s výkonem práce);
- dokázal poskytnout první pomoc při úrazu nebo náhlém onemocnění;
- chápal kvalitu jako nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace a dbal na její dodržování zabezpečováním kvality všech služeb a zohledňováním požadavků klientů;
- dodržoval normy, standardy a předpisy zajišťující systém řízení organizace nebo úřadu;
- znal účel, význam a užitečnost vykonávané práce a její společenské i finanční ohodnocení;
- efektivně hospodařil s finančními prostředky, materiály, energiemi, vodou a jinými látkami;
- jednal ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, zvažoval při každé činnosti nejen ekonomická, ale rovněž ekologická hlediska a společenský dopad činnosti.

Kompetence důležité pro osobní rozvoj absolventa, jeho pracovní uplatnění a zapojení do společnosti (stěžejní klíčové kompetence)

Absolvent je v průběhu vzdělávání veden k tomu, aby byl schopen

- efektivně si osvojovat nové poznatky s důrazem na aktivní a kritické využívání různých informačních zdrojů a pozitivní přístup k celoživotnímu učení;
- samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy; důraz je kladen na schopnost týmové práce, dovednost shromáždit potřebné informace, analyzovat problém, vytvořit a vyhodnotit varianty řešení;
- vyjadřovat se písemně i ústně přiměřeně situaci a účelu, s důrazem na schopnost kultivovaně argumentovat, obhajovat své názory a přesvědčovat spolupracovníky, klienty i partnery;
- komunikovat v cizojazyčném prostředí v jednom cizím jazyce;
- zpracovávat s požadovanou pečlivostí a přesností administrativní písemnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, přijímat radu i kritiku, kultivovaně radit i konstruktivně kritizovat, předcházet konfliktům i s rozvahou je řešit;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů;
- reagovat na změnu a pozitivně ji ovlivňovat;
- uznávat hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, s důrazem na respektování osobnosti a práv druhých lidí, dodržování zásad trvale udržitelného rozvoje a rozlišování zájmů osobních, podnikových a veřejných;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa a mít pozitivní vztah k hodnotám místní, národní, evropské i světové kultury;
- reálně posoudit možnosti svého profesního uplatnění a ohodnocení a dokázal prezentovat svůj odborný potenciál zaměstnavatelům;
- aplikovat matematické dovednosti při řešení praktických úloh v běžných situacích s důrazem na provádění reálného odhadu výsledku, četbu a vytváření srozumitelných grafických znázornění;
- účelně využívat digitální technologie, základní i aplikační software, efektivně pracovat s informacemi a informačními médii.

Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

Podle platných právních předpisů je vzdělávání ukončeno maturitní zkouškou, dokladem o dosaženém stupni vzdělání – střední vzdělání s maturitní zkouškou – je vysvědčení o maturitní zkoušce. Dosažená kvalifikační úroveň EQF 4.

Konání maturitní zkoušky se řídí platnými právními předpisy, podrobnosti k obsahu maturitní zkoušky jsou uvedeny v charakteristice ŠVP.

Absolvent je připraven prohlubovat si specifické znalosti v oboru samostudiem, různými školeními a kurzy v rámci dalšího celoživotního profesního vzdělávání.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Identifikační údaje

Název a adresa školy:

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Březnice, Rožmitálská 340

Rožmitálská 340, 262 72 Březnice (tel.: 318 682 961, mail: skola@sbrez.cz)

Zřizovatel:

Středočeský kraj

Zborovská 11, 150 21 Praha 5 (tel.: 257 280 111, mail: info@kr-s.cz)

Název ŠVP:	Sociální činnost
Kód a název oboru vzdělání:	75 – 41 – M/01 Sociální činnost
Způsob ukončení vzdělávání:	maturitní zkouška
Potvrzení dosaženého vzdělávání:	vysvědčení o maturitní zkoušce
Stupeň dosaženého vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kvalifikační úroveň	EQF 4
Délka a forma studia:	4 roky, denní forma vzdělávání

Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

Ke vzdělávání mohou být přijati uchazeči, kteří

- splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělání před splněním povinné školní docházky,
- uspěli při přijímacím řízení podle kritérií stanovených ředitelem školy.

Pro přijetí do oboru vzdělání nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící závažnými duševními nemocemi a poruchami chování. (Nařízení vlády č. 211/2010 Sb. v platném znění.)

Organizace, forma a obsah přijímacího řízení, kritéria přijetí žáka ke vzdělávání

Přijímání uchazečů do prvního ročníku se řídí platnými právními předpisy. (zákonem č. 421/2023 Sb. ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou MŠMT č. 422/2023 Sb. v platném znění). Uchazeči se přijímají na základě řádně vyplněné a v zákonném termínu doručené přihlášky ke vzdělávání. Uchazeči mohou podat elektronickou přihlášku prostřednictvím systému DIPSY, hybridní nebo písemnou přihlášku. Nezbytnou součástí přihlášky je posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče (potvrzení příslušného praktického lékaře) ke vzdělávání a případné doporučení školského poradenského zařízení obsahující podpůrná opatření k nezbytným úpravám přijímacího řízení u uchazečů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Uchazeči jsou přijímáni na základě výsledků jednotné přijímací zkoušky, která se skládá z didaktických testů z českého jazyka a literatury a z matematiky a jejích aplikací a dále podle znalostí a dovedností získaných při vzdělávání na základní škole; měřítkem je průměrný prospěch na základní škole. Hodnotí se průměrný prospěch v 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku ZŠ nebo odpovídajícím ročníku víceletého gymnázia.

Pro účely přijímacího řízení je výsledek jednotné přijímací zkoušky zohledněn minimálně 60 %, tj. max. 100 body. Průměrný prospěch jako kritérium pro přijetí ke vzdělávání je stanoven z prospěchu v prvním pololetí 8. ročníku, v druhém pololetí 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku ZŠ (nebo odpovídajících ročníků VG). Vypočítanému průměru je přiřazeno bodové ohodnocení (čím lepší průměr, tím vyšší počet bodů, max. 60). Uchazeči jsou přijímáni v sestupném pořadí podle součtu počtu dosažených bodů v jednotné přijímací zkoušce a počtu bodů za průměrný prospěch. Při rovnosti počtu bodů může ředitel školy využít pomocné kritérium pro určení pořadí uchazečů (průměrný prospěch z profilových předmětů, výsledky ve vědomostních soutěžích a olympiádách, výstupní hodnocení žáka atp.); podrobnosti pro konkrétní rok a termín přijímacího řízení stanoví a v zákonných termínech zveřejní ředitel školy.

Celkové pojetí vzdělávání

Koncepce ŠVP Sociální činnost

Školní vzdělávací program reaguje na poptávku zaměstnavatelů na regionálním i národním trhu práce, zohledňuje demografický vývoj společnosti, stárnutí populace a další celospolečenské problémy.

Zaměstnavatelé na úseku sociální péče vyžadují absolventy vybavené v obecné rovině dostatečně rozvinutými kompetencemi komunikativními, personálními a sociálními. V oblasti odborného složky vzdělávání vyžadují zaměstnavatelé absolventy empatické, schopné pracovat v týmech s častou výraznou převahou žen, vybavené kompetencemi pro práci s různými typy klientů (včetně imobilních) v rezidentském i domácím prostředí. Nezbytná je schopnost taktního jednání, rozvinutá komunikační schopnost včetně dovednosti asertivní komunikace a tvůrčí přístup k práci s klienty. Důležitá je také schopnost jednat ekonomicky racionálně i dovednost práce s výpočetní technikou. Do popředí vystupuje schopnost absolventů celoživotně se vzdělávat, orientovat se zejména v překotně se měnící legislativě a pružně reagovat na měnící se požadavky klientů.

V našem pojetí jsou tyto kompetence formovány zejména vysokým podílem praktických činností ve výuce. Kromě učební i odborné praxe získávají absolventi potřebné návyky zejména v předmětu osobnostní výchova. Pozornost je věnována také speciální pedagogice a aktivizaci a vedení seniorů. Nezbytnou součástí výuky jsou exkurze do různých typů sociálních zařízení, které rovněž pomáhají absolventům vytvořit si reálné představy o možnostech uplatnění po absolvování oboru.

Školní vzdělávací program nevytváří specializovaná zaměření. Prostor pro hlubší profilaci absolventa je vytvářen nabídkou volitelných předmětů pro 3. a 4. ročník vzdělávání. Vhodnou volbou předmětů se žáci specializují buď do oblasti přímé péče o klienty nebo do oblasti sociálního zabezpečení a státní správy na úseku sociální péče. Možná je rovněž volba předmětů zaměřených na ekonomiku a účetnictví. Projevem profesní specializace žáka je také jeho maturitní práce, která nejlépe odráží hloubku jeho profesních zájmů.

Vzdělávací strategie a preferované metody výuky ve ŠVP

Volba metod výuky je v kompetenci učitele – při výběru vhodné metody zohledňuje očekávané výsledky vzdělávání, klíčové kompetence i průřezová témata, učební možnosti a předpoklady žáků, vybrané učivo, materiální zabezpečení výuky i vlastní osobnost. Důležité je střídání metod výuky, aby nedocházelo ke stereotypnímu působení na žáky.

Informativní metody (zejména výklad) jsou vhodné spíše v začátcích nových oblastí poznání, zejména je-li obsah osvojovaných poznatků rozsáhlejší a jde-li o obtížné učivo.

Zejména v odborných předmětech je nutné dodržovat zásadu názornosti (využívat schémata, nákresy, obrazy, prezentace a animace) a spojení teorie a praxe.

Mají-li žáci osvojen základ problematiky, je nutné preferovat metody *heuristické*, využívat problémové situace (minimálně vést problémový rozhovor), učební úlohy a problémovou výuku, při níž žáci samostatně a tvořivě pracují a vyvíjejí vlastní úsilí k získání požadovaných vědomostí a dovedností.

V praktickém vyučování, které převládá u většiny odborných předmětů, jsou preferovány metody *produkční*, kdy se návyky, dovednosti i schopnosti rozvíjejí praktickou činností žáků při nácviku jednání v různých situacích.

Vzdělávací strategie vedoucí k vytváření výstupů vzdělávání jsou společné i pro rozvoj klíčových kompetencí a jsou uvedeny níže, stejně jako vybrané vzdělávací a aktivity mimo vyučování. Specifika využití jednotlivých strategií a metod jsou uvedena v osnovách vyučovacích předmětů.

Rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence jsou rozvíjeny ve všech předmětech a ročnících vzdělávání zejména těmito strategickými postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými postupy pořizování poznámek z různých forem výuky
- vedeme žáky k formulování postřehů z praktického vyučování v protokolech ze cvičení a v záznamech z odborné praxe v podnicích
- vedeme žáky k plánování učení v krátkodobém i dlouhodobém horizontu, rozvrhování domácí přípravy během týdne, měsíce, roku
- střídáme a využíváme různé metody výuky, omezujeme tak stereotypy v učení
- vedeme žáky ke kritickému využívání informací z internetu a volně dostupných zdrojů
- žáci se vzájemně hodnotí i sebehodnotí
- žáci jsou seznamováni s možnostmi dalšího vzdělávání v oboru, mají možnost se zapojit do projektu Autodesk Academia.

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce, podporujeme věcnou, slušnou a odborně vedenou obhajobu vlastních postupů a výsledků
- předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů, kombinaci informací z různých zdrojů, poznatků z vlastní praktické činnosti žáků a z jejich života
- zařazujeme do výuky příklady z konkrétní praxe v podnicích zařízeních sociální péče apod.
- požadujeme po žácích, aby si při praxích všímali nedostatků na pracovištích a navrhovali možnosti jejich odstraňování
- při vybraných cvičeních i teoretické výuce vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- požadujeme po žácích vhodné rozvržení pracovního postupu, vedeme je k hodnocení efektivnosti postupu a promýšlení možností, jak pracovní postupy vylepšovat.

Komunikativní kompetence

- nacvičujeme se žáky různé formy a techniky komunikace a vedeme je k tomu, aby je používali přiměřeně situaci (ve škole, osobním životě, při sjednávání praxe a její realizaci v zařízeních sociální péče atp.)

- u většiny samostatných prací požadujeme ústní zdůvodnění postupu nebo obhajobu práce před třídou, procvičujeme obsahově věcnou a formálně slušnou argumentaci
- vyžadujeme od žáků používání odborné terminologie v odborných předmětech i při praxi
- rozebíráme se žáky jejich vlastní ústní i písemné projevy a prezentace i projevy jiných lidí a vedeme je k nápravě případných nedostatků
- rozvíjíme komunikační schopnosti žáků v cizím jazyce (např. účastí na jazykových kurzech v zahraničí, nabídkou vhodných zájmových kroužků, prací s cizojazyčnými texty v odborných předmětech atp.)
- v odborných předmětech při zpracování samostatných prací (v praxi při zhotovení záznamu z praxe), při ústním i písemném zkoušení či jiném projevu žáka dbáme na správné užití českého jazyka.

Personální a sociální kompetence

- při vybraných cvičeních i teoretické výuce vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- vytváříme podmínky pro uskutečňování akcí, při kterých se rozvíjejí a kultivují mezilidské vztahy (adaptační kurz pro 1. ročník, sportovní kurzy, lyžařský výcvikový kurz, vícedenní exkurze atp.)
- využíváme náměty žáků při tvorbě pravidel chování ve škole a při jejich praktickém naplňování, při plánování a organizaci akcí ve škole (náměty získáváme při třídnických hodinách, jednání žákovského parlamentu atp.)
- učíme žáky přijímat radu, kritiku, hodnocení, zejména ze strany potenciálních zaměstnavatelů při odborných praxích
- vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu, nabídkou zájmových kroužků a účastí školy ve sportovních soutěžích podporujeme zájem žáků o sport
- využíváme víceoborovost školy k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k boji s předsudky v přístupu k druhým (poukazujeme na to, v čem žáci jednotlivých oborů vynikají) při současném rozvoji profesní hrdosti žáků

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci jsou při každodenním pobytu ve škole vedeni ke slušnému a nekonfliktnímu jednání s ostatními lidmi
- na konkrétních příkladech ze života ukazujeme žákům příklady pozitivního a negativního jednání a chování lidí a diskutujeme se žáky o příčinách a možnostech řešení takového jednání a chování
- vedeme žáky k dodržování etiky ve vztahu ke klientům
- předkládáme žákům příklady vybraných osobností z českých dějin, umění, literatury, vědy, techniky a hospodářství, které obohatily světovou kulturu a poznání a prosadily se ve světě
- vedeme žáky k tomu, aby ve svém oboru aktivně sledovali trendy rozvoje
- vedeme žáky k naplňování principů udržitelného rozvoje, požadujeme, aby je zohledňovali v profesním i v běžném osobním životě (šetření zdrojů, třídění odpadu aj.)
- zveřejňujeme ve škole programové nabídky kulturních institucí v regionu
- pořádáme pro žáky kulturní a sportovní akce mimo vyučování i v rámci něj (zájezdy do divadel, návštěvy kin, víkendové lyžování, squash atp.)

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- seznamujeme žáky s možností dalšího vzdělávání v oboru
- předkládáme žákům příklady pracovního uplatnění po absolvování oboru (využíváme k tomu partnerská zařízení poskytující sociální péči)

- rozvíjíme u žáků kompetence potřebné k jednání se zaměstnavateli (žáci vyšších ročníků si samostatně dohodnou místo a termín konání odborné praxe s přihlédnutím k tématu maturitní práce)
- dbáme na pečlivost a přesnost práce žáků a na vhodných příkladech ukazujeme význam odvádění kvalitní práce jako předpokladu ekonomické úspěšnosti hospodaření
- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti práce žáky při odborné praxi
- zařazujeme do výuky příklady z praxe, na kterých ukazujeme výhody i úskalí samostatného podnikání

Matematické kompetence

- požadujeme po žácích využívání obecných matematických dovedností při řešení praktických úloh a dále, aby absolvent:
 - správně používal a převáděl běžné jednotky;
 - používal pojmy kvantifikujícího charakteru;
 - prováděl reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
 - nacházel vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, uměl je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
 - četl a vytvářel různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
 - aplikoval znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
 - efektivně aplikoval matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

- žáci využívají internet k vyhledávání informací o pracovních příležitostech a možnostech uplatnění po absolvování oboru
- žáci ovládají potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívají je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do běžného života
- žáci vyhledávají na internetu formuláře, vyplňují je, pracují s elektronickými verzemi zákonů
- žáci pracují s odbornými programy používanými na úseku sociální péče
- žáci se vyrovnávají s proměnlivostí digitálních technologií a dokáží posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje nejen společnost ale i oblast sociální práce, zvažují rizika a přínosy digitálních technologií

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma ***Občan v demokratické společnosti*** je začleněno ve všeobecně vzdělávacích předmětech i v odborných předmětech ve všech ročnících vzdělávání. Ve všeobecně vzdělávacích předmětech (např. občanské nauce) usilujeme zejména o rozvoj osobnosti žáků, uvádíme příklady situací, na kterých demonstrujeme význam humanity, lidské solidarity, spolupráce a odpovědnosti jedince za stav společnosti, ukazujeme význam společenské angažovanosti, nutnost dodržovat právní řád. Žáky vedeme dále k tomu, aby při řešení konfliktů upřednostňovali vyjednávání, vážili si lidské práce, materiálních i duchovních hodnot (literatura a dějiny), kriticky hodnotili informace, zejména z masmédií, posilujeme funkční gramotnost žáků (český jazyk).

K realizaci tématu přispívá také demokratické prostředí školy. Ve škole pracuje žakovský parlament, který řeší případné problémy ve spolupráci s vedením školy. Při přípravě

jeho jednání se setkávají žáci různých oborů i ročníků, což přispívá k rozvoji jejich komunikačních schopností s lidmi různého věku i profesní orientace. Stejný pozitivní účinek plyne i ze samotné existence více oborů vzdělávání na škole (technické, zemědělské a humanitní obory pod jednou střechou) i z interakcí mezi žáky střední školy a studenty vyšší školy (denního i kombinovaného studia), případně studenty Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze, která na naší škole rovněž působí.

K posílení občanské solidarity, spolupráce a zdravých vztahů mezi lidmi slouží i další aktivity. K seznámení žáků po nástupu na školu slouží adaptační kurz pořádaný na začátku 1. ročníku vzdělávání, další pozitivní vazby se utvářejí při lyžařském výcvikovém kurzu (1. nebo 2. ročník) a sportovní kurz (2. nebo 3. ročník). Každoročně se žáci školy zapojují do některé z humanitárních sbírek (Srdíčkový den proti rakovině, Bílá pastelka atp.). Žáci se také spontánně zapojují do projektu Adopce na dálku, v jehož rámci přispívají na vzdělávání jednoho dítěte v Indii (druhé je sponzorováno učiteli školy).

Průřezové téma **Člověk a životní prostředí** je v předmětu základy přírodních věd začleněno komplexně, v ostatních předmětech difúzně. Žáci jsou důsledně vedeni k aplikaci principů udržitelného rozvoje. Při výuce jsou uváděny příklady kladného i záporného působení člověka na životní prostředí. Žáky vedeme k tomu, aby poukazovali na příklady poškozování životního prostředí a aktivně přispívali k jeho ochraně, při všech praktických činnostech zvažovali rizika poškození životního prostředí, aktivně třídili odpad a správně nakládali s nebezpečným odpadem.

Kladný postoj žáků k životnímu prostředí je formován i aktivitami mimo vyučování. Škola je zapojena do projektu Recyklohraní, ve škole jsou umístěny sběrné nádoby na tříděný odpad a žáci jsou vedeni k jeho třídění, včetně zpracování biologických odpadů při kompostování. Žáci jsou vedeni k šetrnosti při využívání přírodních zdrojů (šetření elektřinou; testy a písemné práce mohou žáci psát na papíry popsané z jedné strany – např. domácí práce z písemné komunikace, stejně tak je využíván papír pro běžná sdělení na nástěnkách školy; k ohřevu vody slouží sluneční kolektor). Škola se nachází v parkovém areálu a žáci se podílejí ve svém volném čase na jeho běžné údržbě a úklidu (hrabání listí, sběr odpadků, sečení trávníků atp.) a zároveň mají možnost ho o přestávkách i mimo vyučování využívat k odpočinku a sportu. Tím u žáků rozvíjíme povědomí o tom, že estetické funkce krajiny jsou vždy výsledkem interakcí (kladných i záporných) člověka a přírody.

Téma **Člověk a svět práce** je aplikováno v předmětech všeobecně vzdělávacích (český jazyk, občanská nauka, cizí jazyk) i odborných, zejména ve vyšších ročnících. Ve všeobecně vzdělávacích předmětech jde zejména o rozvoj komunikačních schopností, které žáci uplatní při jednání se zaměstnavateli i budoucími zaměstnanci, včetně schopnosti dorozumět se v cizím jazyce. Důležité je také získání přehledu o možnostech uplatnění po absolvování školy v oboru i mimo něj (v odborné praxi, v předmětech aktivizace a vedení seniorů, speciální pedagogika aj.). V ekonomice získají žáci přehled o rozdílném postavení zaměstnance a zaměstnavatele – podnikatele.

Významnou součástí realizace tématu je odborná praxe žáků v partnerských zařízeních sociální péče. Žáci vyšších ročníků si domlouvají možnost konat praxi ve vybraném zařízení sami, zvykají si na práci v různorodých pracovních kolektivech, což zúročí při nástupu do zaměstnání po absolvování školy.

Pro žáky 4. ročníku pořádáme besedy s pracovníky úřadů práce a zástupci potenciálních zaměstnavatelů – žáci tak získávají přehled o reálných pracovních nabídkách.

Ve všech předmětech jsou žáci vedeni k hodnocení výsledků práce sebe sama i druhých, což přiměřeně rozvíjí jejich sebevědomí (podmínkou je usměrňování hodnocení učiteli, aby hodnocení bylo maximálně objektivní, žáci se nepřeceňovali ani nepodceňovali). Při odborné praxi jsou navíc žáci hodnoceni i instruktorem z podniku, kde praxe probíhala (žáci se tak učí přijímat hodnocení i od jiných osob než spolužáků a učitelů).

Téma **Člověk a digitální svět** je komplexně realizováno a aplikováno ve všech předmětech napříč ročníky. Vzdělávací strategie na úrovni školy počítají s aktivním využitím kancelářských programů pro zpracování různých typů samostatných prací a prezentaci jejich výstupů žáky. Internet slouží jako běžný zdroj informací.

Organizace výuky, realizace praktického vyučování, realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Vzdělávání trvá 4 roky v denní formě. Přehled využití týdnů ve školním roce, týdenní i celkové počty vyučovacích hodin a zařazení odborné praxe do výuky obsahuje učební plán a osnova praxe.

Teoretická výuka probíhá v kmenových a odborných cvičebnách v prostorách školy. Odpolední výuka je do rozvrhu zařazena zpravidla dvakrát, výjimečně třikrát týdně (přednostně jde o praktické vyučování – cvičení a praxe). Při tvorbě nezbytných změn v rozvrhu hodin je důsledně naplňován princip aprobovanosti.

Na výuku cizích jazyků se třída dělí na skupiny, které mohou být i mezitřídní. Výuka cizích jazyků probíhá zpravidla ve specializovaných jazykových učebnách. Pro zájemce je každoročně organizován týdenní jazykový kurz v anglicky nebo německy mluvících zemích.

Sportovní kurzy jsou zařazeny do 1. – 3. ročníku. V 1. ročníku je organizován lyžařský výcvikový kurz, zpravidla ve 3. ročníku sportovní kurz.

Nedílnou součástí výuky zejména ve vyšších ročnících vzdělávání jsou exkurze do různých zařízení poskytující sociální péči s regionální nebo celostátní působností (např. Jedličkův ústav aj.).

Téma maturitní práce si žák volí na ve 2. pololetí 3. ročníku vzdělávání. Žákovi je zároveň určen vedoucí práce, který ho při zpracování práce metodicky vede a podílí se na hodnocení práce.

Praktické vyučování je realizováno jako cvičení nebo praxe.

Povahu *cvičení* má výuka osobnostní výchovy, hudební výchovy, výtvarné výchovy, písemné komunikace a informatiky, cvičení jsou také zařazena do výuky základů přírodních věd. Osobnostní výchova, výtvarná výchova a cvičení ze základů přírodních věd jsou do rozvrhu nasazovány ve vícehodinových blocích.

Výuka *praxe* je realizována formou

- *praxe učební rozvrhové* – probíhá ve druhém až čtvrtém ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně a vztahuje se k nácviku praktických dovedností z odborných předmětů. V rozvrhu se nasazuje ve vícehodinových blocích.
- *praxe odborné*, která probíhá formou individuální praxe ve 2. – 4. ročníku vzdělávání ve čtyřech týdenních blocích v zařízeních nebo organizacích zvolených žákem po dohodě se školou. Praxe je zařazena souběžně s teoretickou výukou (zpravidla 1., 2. a 4. týden) nebo blokově pro celou třídu najednou (zpravidla 3. týden).

Rozsah praxe v jednotlivých ročnících je uveden v učebním plánu, přehledu využití školního roku a v osnově praxe. Výuka odborné praxe probíhá ve smluvních partnerských zařízeních a organizacích pod vedením instruktorů z řad zaměstnanců partnerského zařízení nebo organizace a je kontrolována vedoucím učitelem praxe.

V rámci rozvoje komunikačních dovedností si žáci místo a termín individuální praxe domlouvají ve vyšších ročnících sami, na základě jejich jednání pak uzavře škola s pracovištěm příslušnou dohodu. Z praxe zpracují žáci zprávu do deníku praxe. Zpráva je spolu s hodnocením žáka instruktorem podkladem pro klasifikaci žáka.

Ve 4. ročníku slouží praxe i pro získání podkladů pro zpracování maturitní práce (pokud to vyžaduje její téma).

Hodnocení všech forem praxe se promítá v hodnocení předmětu praxe.

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Při výuce cvičení (odborných předmětů vyžadujících práci s počítačem) a praxe se třída dělí na skupiny podle platných předpisů. Na začátku školního roku poučí vyučující žáky o zásadách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o požární ochraně na pracovištích teoretického i praktického vyučování.

Na začátku každé nové činnosti na pracovišti praktického vyučování (odborné učebny, laboratoře aj.) zopakuje vyučující ty zásady, které je třeba zdůraznit vzhledem k charakteru prováděné činnosti na pracovišti. Při opakování využívá znalosti žáků. Během praktického vyučování jsou žáci vedeni k tomu, aby si na pracovištích všímali nedostatků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a porušení zásad požární prevence a upozorňovali na ně učitele a instruktory. Nedílnou součástí výuky vedoucí ke vstřípení zásad ochrany zdraví je používání osobních ochranných prostředků a pomůcek a používání vhodného oděvu při praktickém vyučování.

Návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti jsou rovněž vytvářeny i při běžné práci s výpočetní technikou, kdy vyučující dbá na správné umístění monitoru a vhodné střídání činností.

Součástí požární prevence je i jedenkrát ročně konaný cvičný požární poplach a evakuace školy.

Způsob a kritéria hodnocení žáků

Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci je uplatňována přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, hodnocení nesmí být demotivační. Při celkové klasifikaci se přihlíží k věku žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výsledků vzdělávání a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka;
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování;
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové);
- kontrolními písemnými pracemi, testy a praktickými zkouškami;
- analýzou výsledků činnosti žáka, včetně úrovně vedení poznámek a zápisů;
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb;
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci nezletilých žáků.

Učitel oznámí žákům na začátku pololetí, jakými formami bude jejich výsledky hodnotit, jasně určí hranice pro hodnocení jednotlivými stupni (např. v bodech, úspěšností vyjádřenou v procentech atp. podle charakteru předmětu) a stanoví podmínky, které musí žáci splnit, aby mohli být klasifikováni. Veškeré další podrobnosti a zásady klasifikace stanoví klasifikační řád (součást školního řádu, který je přílohou ŠVP).

Hodnocení výsledků vzdělávání v teoretickém vyučování

V teoretickém vyučování se v odborných předmětech ústním i písemným zkoušením hodnotí zejména hloubka porozumění problematice, schopnost aplikovat získané odborné teoretické poznatky do praktického života, schopnost využívat poznatky z jiných předmětů,

odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů.

Ve všeobecně vzdělávacích předmětech se hodnotí zejména komunikační dovednosti, celkový kulturní a historický rozhled žáka. Kromě znalosti faktů a reálií se hodnotí zejména a schopnost zařazovat je do souvislostí. Důležité je také porozumění uměleckému a odbornému textu a dovednost formulovat názory a diskutovat. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu. Hodnotí se pečlivost zpracování, originalita, schopnost získat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Kromě výsledků vzdělávání se hodnotí také aktivita žáků; při hodnocení jsou využívány soudy žáků, hodnocení žáka žákem i sebehodnocení.

Hodnocení výsledků vzdělávání v praktickém vyučování

Samostatná práce žáků při cvičeních má zpravidla podobu řešení odborné úlohy, příp. podobu protokolu ze cvičení. Žáci většinou řeší problém na základě návodu k řešení. Hodnotí se správnost výsledku i postupu, funkčnost, schopnost obstarat si chybějící informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit. Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů.

Při výuce praxe má hodnocení komplexní povahu – klasifikace zohledňuje především dovednosti žáka a výsledky jeho činnosti, při odborné praxi konané v partnerských sociálních zařízeních také úroveň zpracování zápisů a zpráv z praxe, přístup k výkonu odborné praxe na smluvních pracovištích, dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, schopnost pracovat v týmu.

Při hodnocení je kladen důraz na hodnocení praktických dovedností žáků (splnění zadaného úkolu v požadované kvalitě a v daném čase), tvůrčí přístup k plnění pracovních úkolů, dodržování zásad bezpečnosti práce, schopnost zhodnotit práci druhých i sebe sama, schopnost vyjádřit vlastní postoje a postřehy k plnění zadaného úkolu. Dále je hodnocena i samostatnost při plnění úkolu, schopnost pracovat v kolektivu a předvést pracovní úkon před ostatními.

Hodnocení rozvíjení klíčových kompetencí

Hodnocení se provádí jako komplexní hodnocení, hodnotí se zejména pokrok v rozvoji komunikačních dovedností, schopnost vysvětlit odborný problém srozumitelně běžnému uživateli, schopnost prezentace, schopnost účelně řešit problémy a efektivně používat výpočetní techniku a software.

Při hodnocení se mimo jiné využívá i sebehodnocení žáka, který sám podle zadaných kritérií zformuluje úspěchy i neúspěchy v průběhu vzdělávání. Hodnocení žáci provádějí pololetně a s pomocí vyučujících formulují společné postupy vedoucí k dosažení lepších výsledků vzdělávání.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Metodické postupy při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami jsou voleny podle platných právních předpisů, tj. zákona č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

V oboru se vzdělávají žáci se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie aj.). Jejich podíl činí přibližně 5–10 % z celkového počtu žáků v oboru. Žáci jsou individuálně integrováni do běžných tříd.

Jako podpurná opatření pro žáky se SVP jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků;
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi;
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu;
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů;
- použití odlišné grafické úpravy zadání testu, písemné či samostatné práce (větší písmo, více prostoru na písemné odpovědi);
- preference ústního nebo písemného zkoušení podle doporučení školského poradenského zařízení;

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky;
- pomoc výchovné poradkyně a dalších vyučujících při vytvoření systému učení a přípravy na výuku
- delší čas na nácvik praktických činností (zejména při praktickém vyučování);
- prodloužení času na vypracování písemných prací a testů;
- účelné zařazení přestávek, zejména při náročnějších činnostech žáka, které vyžadují zvýšenou míru soustředění

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě *plánu pedagogické podpory (PLPP)*. Tato podpůrná opatření prvního stupně kompenzují mírné obtíže ve vzdělávání žáka (např. specifické potřeby žáka krátkodobé povahy, ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání). Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání žáka nebo jeho zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující – seznámení potvrdí podpisem. PLPP obsahuje popis obtíží žáka, stanovuje cíle podpory a způsoby vyhodnocování naplňování plánu. Naplňování cílů PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. PLPP má písemnou podobu a sestavuje jej třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního speciálního pedagoga nebo výchovného poradce. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Opatření druhého a vyššího lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ). Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP má písemnou podobu a sestavuje jej třídní učitel za pomoci výchovného poradce. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při

sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a žádosti žáka (zákonného zástupce nezletilého žáka). IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení a žádosti žáka (zákonného zástupce nezletilého žáka). Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termíny průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok a IVP může být v průběhu školního roku doplňován a upravován. Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP žákem a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy. IVP poté zaznamená třídní učitel do školní pedagogické dokumentace.

Charakter oboru nevylučuje ani vzdělávání žáků s těžkým zdravotním postižením (např. sluchovým). Učitelé jsou v takovém případě seznámeni s obsluhou případných kompenzačních pomůcek. Rozhodující pro vzdělávání takového žáka je doporučení praktického lékaře, případně školského poradenského zařízení, které se promítne do individuálního vzdělávacího plánu.

Žákům se sociálním znevýhodněním je poskytována soustavná pomoc podle charakteru znevýhodnění. Pro žáky ze sociálně slabých rodin je k dispozici ve škole fond učebnic, které si mohou zapůjčit. Jedná-li se o dlouhodobě neutěšenou situaci v rodině, je možné žáka ubytovat na domově mládeže. Projevuje-li se sociální znevýhodnění žáka v jeho chování, řídí se vyučující zejména doporučeními výchovné poradkyně (školní psycholožky).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory nadaných žáků

Plán pedagogické podpory (PLPP) se týká nadaných žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jejich vzdělávání).

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Tato podpůrná opatření prvního stupně s mírnými úpravami ve vzdělávání žáka mají za cíl stimulovat kognitivní procesy žáka a jeho intelekt, případně rozvíjet jeho talentové předpoklady pro konkrétní činnosti.

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání. S PLPP je seznámen nadaný a mimořádně nadaný žák, zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující – seznámení potvrdí podpisem. Obsahuje popis úprav ve vzdělávání žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Naplňování cílů PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu nadaných žáků

Individuální vzdělávací plán (IVP) nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se nadání žáka nejvíce projevuje, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a žádosti žáka příp. zákonného zástupce nezletilého žáka. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení a žádosti žáka (zákonného zástupce nezletilého žáka). Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termíny průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok a IVP může být v průběhu školního roku doplňován a upravován.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy. IVP poté zaznamená třídní učitel do školní pedagogické dokumentace.

Způsob ukončení vzdělávání

Podle platných předpisů je vzdělávání ukončeno maturitní zkouškou, která se skládá ze společné části a profilové části.

Ve společné části koná žák

- zkoušku z českého jazyka a literatury (didaktický test)
- zkoušku z matematiky (didaktický test) *nebo* zkoušku z cizího jazyka (didaktický test),

V profilové části koná žák

- zkoušku z českého jazyka a literatury (písemná práce a ústní zkouška před maturitní komisí);
- zkoušku z cizího jazyka (písemná práce a ústní zkouška před maturitní komisí) pokud žák zvolil cizí jazyk ve společné části,
- praktickou zkoušku z odborných předmětů (praxe, přímá péče o klienta a informatika) – součástí je vždy obhajoba maturitní práce a její prezentace s využitím dataprojektoru;
- teoretickou ústní zkoušku z odborných předmětů (sociální politika, sociální služby a speciální pedagogika);
- teoretickou ústní zkoušku z všeobecně vzdělávacích nebo profilujících odborných předmětů podle volby žáka (psychologie, právo, ekonomika, zdravotní nauka) – nabídku zveřejní ředitel školy v termínech v souladu s platnými právními předpisy.

Žák může dále v případě zájmu konat v profilové části nepovinné zkoušky. Jejich maximální počet je dán platnými právními předpisy, formu, témata a termíny stanoví ředitel školy v souladu s platnými předpisy.

MATERIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ VÝUKY A SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY

Materiální zabezpečení výuky

Škola je dobře vybavena pro výuku daného oboru. Maximální kapacita oboru činí 150 žáků v denní formě vzdělávání. K jejich vzdělávání je k dispozici 7 kmenových učeben

vybavených dataprojektorem a připojením na internet, k dispozici jsou další učebny s dataprojektorem a připojením na internet, přednáškový sál s multimediálním projekčním zařízením a shodně vybavená posluchárna (využitelná např. pro konání besed, přednášek atp.), učebna vybavená multimediálním zařízením včetně interaktivní tabule.

Cizí jazyky se vyučují v učebnách cizích jazyků se speciálním uspořádáním nábytku, videem, televizorem a audiopřehrávačem, taktéž pro výuku českého jazyka a literatury je uzpůsobena učebna s nástěnnými tabulemi a vybavená PC s dataprojektorem.

Odborné předměty mají teoretickou povahu a nevyžadují specializované odborné učebny, kromě výuky osobnostní výchovy a výtvarné výchovy. Výuku informatiky a písemné komunikace lze realizovat ve čtyřech učebnách výpočetní techniky s max. 22 pracovními stanicemi a běžným kancelářským programovým vybavením, početnější třídy se proto dělí na uvedené předměty na skupiny.

Praxe se podle formy (učební, odborná) vyučuje na pracovištích partnerských institucí a v odborné učebně vybavené polohovacím lůžkem a dalšími učebními pomůckami pro interaktivní a názornou výuku, určené k aktivizaci a vedení seniorů, souprava pro simulaci stárí, různé modely (svalů, kloubů, ústní dutiny aj.), figurína dospělého člověka s KPR monitorem, měřiče tlaku, aj. Zároveň si žákyně vyzkouší i pohyb po schodech pomocí schodolezu.

Sportovní zázemí je tvořeno tělocvičnou, travnatým hřištěm, moderním venkovním hřištěm s umělým povrchem pro házenou, tenis, volejbal a basketbal, posilovnou a venkovní posilovnou.

Učebnice si žáci pořizují buď samostatně (všeobecně vzdělávací předměty) nebo prostřednictvím hromadné objednávky provedené školou. Seznam učebnic obdrží žáci před začátkem dalšího školního roku. Hojně jsou využívány i elektronické učební texty dostupné na internetu a profesionálně zpracované elektronické manuály a příklady v nápovědě odborných programů.

Personální zabezpečení výuky

Z celkového počtu 28 učitelů (stav k 30. 9. 2023) – se výuky v oboru Sociální činnost vzhledem k povaze aprobace vůbec neúčastní 6 vyučujících.

Výuka stěžejních odborných předmětů je zajišťována vyučujícími, kteří jsou všichni plně aprobovaní a mají minimálně 5letou praxi. Uvedení vyučující se pravidelně zúčastňují odborných školení i školení orientovaných na pedagogiku.

Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů je zajišťována vyučujícími, kteří vyučují žáky všech studijních oborů školy. Vyjma učitelů cizích jazyků jsou zcela aprobovaní. U učitelů cizích jazyků jsou 3 vyučující aprobovaní zcela, čtvrtý není na anglický jazyk plně aprobován (stav k 1.9.2023). V případě výuky některého předmětu neaprobovaným učitelem, je tento vyučující metodicky řízen aprobovanými vyučujícími s dostatečnou pedagogickou praxí a erudicí.

Strategie výuky projednávají vyučující v předmětových komisích. Garantem vzdělávání v oboru Sociální činnost jsou předmětové komise ekonomických a sociálních předmětů. Podrobnější a pravidelně aktualizované údaje o personálním zabezpečení výuky a dalším vzdělávání pedagogů obsahuje každoročně zpracovávaná výroční zpráva, za delší období pak i vlastní hodnocení školy.

Spolupráce se sociálními partnery

Odborná praxe se realizuje na základě smluv s celou řadou sociálních zařízení a institucí včetně orgánů státní správy. Nejvýznamnějšími partnerskými organizacemi pro výkon odborné praxe jsou Domov Březnice, poskytovatel sociálních služeb, Centrum Rožmitál pod Třemšínem, p. s. s., Domov Sedlčany, p. s. s., Domov seniorů Dobříš, Domov pro seniory Blatná, Domov Maják Příbram, Centrum adiktologických služeb Magdaléna v Příbrami,

Centrum sociálních a zdravotních služeb Příbram, Charita Příbram, Rodinné centrum Pampeliška, z. s. Březnice, Rodinné centrum Dobříšek, z. s. Dobříš, Dětský domov Husita, o. p. s. Dubenec, MŠ Sluníčko Březnice, Alka, o. p. s. Příbram, ADRA, o. p. s. Příbram, Vězeňská služba ČR Příbram - Bytíz, Domov Petra Mačkov u Blatné, ČSSZ Příbram, ÚP Příbram a řada dalších institucí.

Škola úzce spolupracuje s Okresní hospodářskou komorou v Příbrami při plánování vzdělávací nabídky školy.

Škola při plánování vzdělávací koncepce spolupracuje také s vysokými školami. Významným partnerem je Institut vzdělávání a poradenství při ČZU a VŠERS České Budějovice, pobočka Příbram. Škola se také podle možností účastní akcí pořádaných Asociací vzdělavatelů v sociální práci Brno.

Spolupráce s Úřadem práce v Příbrami je významná zejména pro sledování uplatnění našich absolventů a podávání informací o možnostech uplatnění po absolvování školy žákům čtvrtých ročníků.

Důležitá je také spolupráce s ostatními školami – základními i středními. Škola je v pravidelném kontaktu se základními školami v okrese Příbram i v přilehlých oblastech okresů Benešov, Písek, Strakonice a Plzeň-jih. Zároveň spolupracuje s vyššími odbornými školami Jahodovka – vyšší škola sociální právní Praha a Charitas Vyšší škola sociální Olomouc.

Škola také neopomíná spolupráci s rodiči. Klademe důraz na pravidelný kontakt ještě dříve, než je žák na školu přijat – účastí na třídních schůzkách rodičů žáků 9. tříd, jednáním s výchovnými poradci základních škol, pořádáním dnů otevřených dveří. Tímto působí škola na rozhodnutí o budoucím povolání žáka.

U žáků školy probíhá spolupráce třídního učitele formou osobního jednání s rodiči, komunikace prostřednictvím www rozhraní systému Bakaláři, telefonického podávání informací a informace o prospěchu a docházce v rámci webového rozhraní systému Bakaláři, poradenských hodin výchovného poradce a školního metodika primární prevence.

Spolupráci s rodiči považujeme za základ úspěšného absolvování studia, neboť rodinné zázemí je stěžejním prvkem, který působí na chování a jednání žáka v prostředí školy i mimo něj. Pravidelný kontakt s rodiči a vzájemnou informovanost proto považujeme za nezbytnou. Z těchto důvodů jsou organizovány i pravidelné třídní schůzky, které navazují na konání pedagogických rad na konci 1. a 3. čtvrtletí školního roku.

UČEBNÍ PLÁN

Název ŠVP:	Sociální činnost
Kód a název oboru vzdělání:	75–41–M/01 Sociální činnost
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma studia:	4 roky, denní forma vzdělávání
Způsob ukončení a certifikace:	maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku (z toho praktické vyučování – cvičení, učební praxe)				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
Povinné vyučovací předměty					
a) základní					
Český jazyk	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Literatura a dějiny	2	2	2	2	8
Cizí jazyk	3	3	3	3	12
Konverzace v cizím jazyce	–	–	2	2	4
Občanská nauka	–	1	1,5	1	3,5
Základy přírodních věd	2(0,5)	2(0,5)	–	–	4(1)
Matematika	3	3	2	1	9
Informatika	1,5(1,5)	1,5(1,5)	1(1)	1(1)	5(5)
Písemná komunikace	2(2)	–	2(2)	1(1)	5(5)
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Hudební výchova	2(2)	2(2)	–	–	4(4)
Výtvarná výchova	2(2)	2(2)	–	–	4(4)
Psychologie	3	2	–	–	5
Osobnostní výchova	–	2(2)	2(2)	–	4(4)
Zdravotní nauka	4	–	–	–	4
Speciální pedagogika	–	2	2	2	6
Právo	–	–	2	2	4
Ekonomika	–	2	2	2	6
Organizace volného času	–	–	2	2	4
Aktivizace a vedení seniorů	–	–	–	1	1
Společenská komunikace a etiketa	–	–	–	1	1
Sociální politika	2	1	–	1	4
Sociální služby	–	–	2	2	4
Praxe	–	2(2)	2(2)	2(2)	6(6)
Přímá péče o klienta	2	2	2	2	8
Volitelný předmět 1	–	–	–	2	2
Volitelný předmět 2	–	–	–	1	1
Volitelný předmět 3	–	–	–	1	1
Celkem	32	33	33	33,5	131,5
Volitelné předměty					
Účetnictví	–	–	–	2	2
Seminář z psychologie	–	–	–	1	1
Seminář ze zdravotní nauky	–	–	–	1	1
Veřejné finance	–	–	–	1	1
Sociálně právní ochrana dětí	–	–	–	1	1

Poznámky k učebnímu plánu:

1. Údaj v závorce u týdenního počtu vyučovacích hodin vyjadřuje podíl praktického vyučování (cvičení; u předmětu praxe podíl učební praxe) v hodinách z týdenní hodinové dotace předmětu uvedené před závorkou (*např. údaj 4(1) = 4 hodiny celkem, z toho 1 h cvičení*)
2. O dělení třídy na skupiny při praktickém (příp. i teoretickém) vyučování rozhoduje ředitel školy dle počtu žáků ve třídě, možností a potřeb školy a platných právních předpisů.
3. Žáci konají v *profilové části* maturitní zkoušky
 - zkoušku z českého jazyka a literatury (písemná práce a ústní zkouška před maturitní komisí);
 - zkoušku z cizího jazyka (písemná práce a ústní zkouška před maturitní komisí) pokud žák zvolil cizí jazyk ve společné části,
 - praktickou zkoušku z odborných předmětů (praxe, přímá péče o klienta a informační a komunikační technologie)
 - teoretickou ústní zkoušku z odborných předmětů (sociální politika, sociální služby a speciální pedagogika)
 - teoretickou ústní zkoušku z všeobecně vzdělávacích nebo profilujících odborných předmětů podle volby žáka (psychologie, právo, ekonomika, účetnictví, zdravotní nauka)
4. Časová rezerva je určena mimo jiné k opakování a procvičování učiva, exkurzím, výchovně vzdělávacím akcím apod. O jejich délce, termínu a náplni ve smyslu platných předpisů rozhodne ředitel školy.
5. Volbu volitelného předmětu 1 nebo předmětů 2 a 3 pro 4. ročník provedou žáci na konci třetího ročníku.
6. Nepovinné vyučovací předměty zavádí škola podle zájmu žáků a svých možností. Struktura, obsah, rozsah i zpracování učebních osnov nepovinných vyučovacích předmětů jsou plně v kompetenci ředitele školy. Nepovinné předměty jsou zařazovány nad rámec povinných vyučovacích hodin.

Přehled využití týdnů školního roku

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučování podle rozpisu učiva	34	34	32	30
Odborná praxe organizovaná blokově*	–	–	3	–
Adaptační kurz	1	–	–	–
Sportovní výcvikové kurzy (lyžařský, turistický, vodácký aj.)	0 – 1	0 – 1	0 – 1	–
Maturitní zkouška	–	–	–	3
Časová rezerva (exkurze, opakování, výchovně vzdělávací akce, apod.)	4 – 5	5 – 6	4 – 5	4
Celkem týdnů	40	40	40	37

* = další 3 týdny odborné praxe absolvují žáci zpravidla individuálně – souběžně s probíhající teoretickou výukou (1 týden v 2. pololetí 2. ročníku, 1 týden v 1. pololetí 3. ročníku a 1 týden v prvním pololetí 4. ročníku); formy praxe (individuální x bloková) jsou vzájemně zaměnitelné a stanoví je ředitel školy v každoročním harmonogramu školního roku.

TRANSFORMACE RVP NA ŠVP

Škola	VOŠ a SOŠ Březnice, Rožmitálská 340, 262 72 Březnice				
Kód a název RVP	75-41-M/01 Sociální činnost				
Název ŠVP	Sociální činnost				
RVP			ŠVP		
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyučovacích hodin		Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za dobu	
	týdenní	Celkový		týdenní	celkový*
Jazykové vzdělávání:					
- český jazyk	5	160	Český jazyk	6	195
- cizí jazyk	10	320	Cizí jazyk	12	390
			Konverzace v cizím jazyce	4	124
Společenskovědní vzdělávání	5	160	Literatura a dějiny	2	64
			Právo	4	124
			Občanská nauka	3	96
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Základy přírodních věd	4	136
Matematické vzdělávání	8	256	Matematika	9	298
Estetické vzdělávání	5	160	Literatura a dějiny	6	196
Vzdělávání pro zdraví	8	256	Tělesná výchova	8	260
			Občanská nauka	0,5	16
			Zdravotní nauka	1	34
Informatické vzdělávání	4	128	Informatika	5	164
			Písemná komunikace	5	162
Ekonomické vzdělávání	3	96	Ekonomika	6	192
Řízení sociálních služeb	6	192	Sociální politika	4	132
			Sociální služby	4	124
Přímá péče a osobní asistence	16	512	Zdravotní nauka	3	102
			Přímá péče o klienta	8	256
			Praxe	6	192
Sociálně-výchovná činnost	20	640	Organizace volného času	4	124
			Výtvarná výchova	4	136
			Hudební výchova	4	136
			Speciální pedagogika	6	192
			Aktivizace a vedení seniorů	1	30
			Společenská komunikace a etiketa	1	30
Sociální vztahy a komunikace	8	256	Psychologie	5	170
			Osobnostní výchova	4	132
Disponibilní hodiny	26	832	Volitelné předměty	2	60
Celkem	128	4096		131,5	4267
Odborná praxe		min. 4 týdny	OP individuální		3 týdny
			OP bloková		3 týdny

Poznámky:

1. Celkový počet hodin za dobu vzdělávání uvedený v posledním sloupci odpovídá *skutečnému* počtu vyučovacích týdnů teoretického vyučování za dobu vzdělávání podle přehledu využití týdnů, který je uveden v tabulce za učebním plánem.

2. Užití disponibilních hodin:

- pro vytvoření celkové profilace ŠVP a posílení dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů bylo užito 24 hodin,
- k vytvoření profilace ŠVP zařazením volitelných předmětů ve 4. ročníku byly užity 2 hodiny

Navíc byly přidány 3,5 hodiny nad rámec disponibilních hodin pro posílení dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a dotvoření profilace ŠVP. Týdenní počet vyučovacích hodin činí v jednotlivých ročnících 32, 32, 33 a 33,5 v souladu s RVP a školským zákonem, § 26, odst. 2.

Využití disponibilních hodin

Vzdělávací oblasti	Předměty	Hodin
Jazykové vzdělávání	Český jazyk	1
	Cizí jazyk	6
Společenskovědní vzdělávání	Právo	4
Matematické vzdělávání	Matematika	1
Estetické vzdělávání	Literatura a dějiny	1
	Zdravotní nauka	1
Informatické vzdělávání	Informatika	1
	Písemná komunikace	4
Ekonomické vzdělávání	Ekonomika	3
Odborné vzdělávání	Sociální politika	1
	Osobnostní výchova	1
Volitelné předměty		2
Celkem		26

OSNOVY VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Společné zásady:

1. Hodinové dotace uvedené u tematických celků jsou orientační (doporučené), vyučující je může v odůvodněných případech a po projednání v předmětové komisi přiměřeně pozměnit. Úpravu zaznamená v tematickém plánu předmětu pro daný školní rok.
2. Vzájemná *výměna* tematických celků mezi ročníky je v odůvodněných případech a po projednání v předmětové komisi možná za předpokladu, že nedojde k narušení potřebných mezipředmětových vazeb. Úpravu zaznamená vyučující v tematických plánech předmětu pro dané ročníky.
3. Hodinové dotace uvedené u ročníků jsou závazné. Pokud je nutné z vážných organizačních důvodů (s přihlédnutím k podmínkám školy a partnerských zařízení a organizací pro výkon odborné praxe, s přihlédnutím k podmínkám v regionu atp.) *přesunout* část výuky do jiného ročníku, je pro tuto výuku využita časová rezerva tohoto ročníku. Úpravu po projednání v předmětové komisi zaznamená vyučující v tematických plánech předmětu pro dané ročníky. Počet hodin výuky v předmětu *za dobu vzdělávání* stanovený učebním plánem (a uvedený v záhlaví osnovy) je stanoven jako minimální a musí být dodržen vždy.
4. Osnovy obsahují doporučené strategie výuky; volba metod výuky je plně v kompetenci vyučujícího, který při výběru vhodné metody zohledňuje očekávané výsledky vzdělávání, klíčové kompetence i průřezová témata, vzdělávací předpoklady žáků, vybrané učivo, podmínky pro výuku (materiální aj.) i vlastní osobnost.
5. V osnovách uvedené náměty na exkurze, besedy, přednášky atp. představují doporučené možnosti oživení výuky. Vyučující na začátku školního roku projedná v předmětové komisi možnosti zařazení exkurzí a dalších akcí do výuky a předmětová komise tyto akce koordinuje, aby nedocházelo k jejich kumulaci do jednoho ročníku nebo období školního roku, příp. k jejich zbytečnému opakování během vzdělávání. Vyučující akce zapracuje jako součást výuky do tematického plánu předmětu.
6. Náměty na cvičení představují doporučená témata, jejichž realizací ve výuce žáci získávají požadované kompetence. Vyučující předmětu může ve cvičeních realizovat i jiná témata (podle možností školy a podmínek regionu), pokud jejich realizace vede k vytváření stejné kompetence jako realizace témat doporučených. Témata rozpracuje v tematickém plánu.
7. Aplikaci průřezových témat ve výuce (příp. konkretizaci mezipředmětových vztahů, poznámky k rozvíjení klíčových kompetencí atp.) rozpracuje vyučující po projednání v předmětové komisi v tematickém plánu předmětu pro daný školní rok.

ČESKÝ JAZYK

195 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu vytváří a rozvíjí komunikační dovednosti v mluvené i písemné formě. Tyto kompetence absolvent uplatní v osobním i profesním životě. Žáci se naučí porozumět textu či projevu v jakémkoliv funkčním stylu, formulovat vlastní myšlenky v rámci gramatické, ale i etické normy, diskutovat, argumentovat, obhajovat vlastní názory, zpracovávat odborný text a administrativní písemnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka českého jazyka směřuje k tomu, aby žáci
- získali pozitivní vztah k rodnému jazyku jako součásti národní a osobní identity,
 - přijali jazyk jako nástroj předávání kulturních a duchovních hodnot mezi generacemi, a mezi jednotlivými kulturami,
 - dokázali vnímat kvalitu slovesných děl.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti jazykové vzdělávání a komunikace – vzdělávání a komunikace v českém jazyce. Skládá se ze tří oddílů – jazykové vědomosti a dovednosti, komunikační a slohová výchova a práce s textem.

Na teoretické poznatky jednotlivých oddílů – jazyk (historie, norma, kodifikace), komunikační a slohová výchova (styly podle funkce – formy, útvary, použití, jazykové prostředky), práce s textem (základy informatiky) – navazuje procvičování zaměřené k získání jazykových dovedností v obou formách – písemné i mluvené.

Mezipředmětově český jazyk v celé šíři souvisí s literaturou a dějinami, poznatků z něj žáci využijí i v odborných předmětech (učivo týkající se odborného stylu a vyjadřování s využitím odborné terminologie). Předmět se rovněž dotýká občanské nauky (řešení konfliktů, asertivní chování a jednání).

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování, součástí kterého jsou pravopisná, stylizační, mluvní cvičení, dále cvičení komunikace v modelových situacích osobního, profesního i občanského života.

Část výsledků vzdělávání (zejména z oblasti jazykových vědomostí a dovedností) je opakovaně zařazena do všech ročníků vzdělávání. Již získané vědomosti a dovednosti žáci rozvíjejí na jiném učivu a na vyšší úrovni. *Tyto výsledky jsou v rozpisu učiva vyznačeny kurzívou.* I když jsou jednotlivé oddíly učiva tj. jazykové vědomosti a dovednosti, komunikační a slohová výchova a práce s textem, v osnově odděleny, v hodinách se nenásilně propojují.

Do výuky je zařazována četba či poslechy, následně pak rozbory jazykových projevů odborníků či významných osobností a besedy s nimi.

Žákům zadáváme samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků. Požadujeme od žáků prezentaci výsledků domácích úkolů. Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů, a tudíž i více přístupů k vyřešení. Žáci mají možnost samostatné ústní i písemné prezentace. Ve výuce je ve vhodných případech používána metoda hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení, využíváme prožitkové vyučování. Vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny ústním zkoušením, písemnými testy, diktáty, doplňovacími cvičeními, stylizačními cvičeními, slohovými pracemi, cvičeními na užití jazykového projevu v modelových situacích.

Při ústním zkoušení hodnotíme zejména úroveň komunikačních dovedností, stylizaci jednotlivých myšlenek, schopnost improvizace.

Písemnými testy hodnotíme míru osvojení teoretických znalostí, např. vývoj jazyka, znaky funkčních stylů apod. V diktátech, doplňovacích či korekturních cvičeních hodnotíme správnost používání pravopisných, syntaktických a tvaroslovných pravidel českého jazyka.

V mluvnických a stylizačních cvičeních hodnotíme stylizační dovednosti v jednotlivých slohových útvarech, práci s textem, s informací, s chybou.

Slohové práce jsou pak prověřením syntézy všech jazykových a stylizačních dovedností ve zpracování zvoleného tématu. Žáci píší pololetní kompozice. V 1. – 3. ročníku dvě za školní rok, ve 4. ročníku jednu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Český jazyk rozvíjí kompetence

- *k učení* (čtenářská gramotnost, analytické čtení, kritické myšlení, využití různých informačních zdrojů, vyhledávání a zpracování informací, zachycení informací z mluvených projevů, např. z přednášky)
- *komunikativní* (formulace svých myšlenek v mluvené i písemné formě, účelná komunikace v jednotlivých oblastech osobního, profesního i občanského života, používání odborné terminologie, jazyková způsobilost pro pracovní uplatnění, dodržení jazykové a stylistické normy)
- *personální a sociální* (asertivní komunikace, schopnost improvizovat, schopnost adaptace na změnu komunikace v souvislosti se změnou sociálního prostředí)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám* (schopnost komunikovat s potencionálními zaměstnavateli, prezentovat své odborné znalosti, úroveň jednání, sebeprosazení)
- *občanské kompetence a kulturní povědomí* (asertivní jednání, schopnost tolerance, argumentace, porozumění shodám a odlišnostem jednotlivých kultur, aktivní účast na společenském životě – schopnost pracovat ve společenských organizacích, nadacích aj.)
- *digitální kompetence* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií k psaní, úpravě a sdílení textů, učíme je pracovat s online slovníky, jazykovými nástroji jako např. korektury pravopisu, motivujeme je k tvorbě digitálních prezentací a komunikaci prostřednictvím vhodných online platforem)

Předmět aplikuje tato průřezová témata:

a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost, její rozvoj; komunikace, vyjednávání; soudobý svět)*

- vedením žáků k formulaci vlastních názorů, postojů, kritickému hodnocení informačních zdrojů, masmédií a využívání informací z nich, posilováním odolnosti žáků vůči manipulaci
- získáním schopnosti diskutovat, vést diskusi, argumentovat, prosadit se, umět přijmout změnu

b) *Člověk a svět práce (písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce)*

- získáním schopností a dovedností pro profesní komunikaci v mluvené i písemné formě
- získáním schopnosti účelně se vyjadřovat v úřední korespondenci

- trénink dovedností použitelných při prevenci, ale i při řešení konfliktů - asertivní komunikace

c) Člověk a digitální svět

- využíváním internetu jako informačního zdroje, práci s internetovými slovníky, jazykovými příručkami (on-line pravidla pravopisu)

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 51 hodin		
Žák - rozliší spisovný jazyk a útvary nespisovného jazyka - orientuje se v soustavě jazyků - na vhodných příkladech vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny - žák obohacuje svoji slovní zásobu - nahradí české slovo slovem přejatým a naopak - v jazykovém projevu vhodně volí výrazové prostředky - <i>spisovně se vyjadřuje</i> - <i>vhodně užívá zvukové prostředky řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči</i> - <i>ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a slohotvorných a syntaktických principů českého jazyka</i> - <i>najde a opraví gramatické nedostatky v textu</i> - <i>pracuje s normativními příručkami českého jazyka včetně elektronických zdrojů</i>	Jazykové vědomosti a dovednosti - národní jazyk a jeho útvary - jazyková kultura - vývojové tendence spisovné češtiny - postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky - zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka - grafémika – vývoj písma, základní principy českého pravopisu - jazykové rozbory	25
Žák - vyjadřuje se věcně správně, jasné a srozumitelně - rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a útvar - používá různé jazykové a stylistické prostředky vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti a přehlednosti textu - strukturuje text podle jeho obsahu - rozebere text a interpretuje jeho obsah - v mluveném projevu vhodně užívá i nonverbálních prostředků řeči	Komunikační a slohová výchova - jazykový styl - styl projevů písemných a mluvených - subjektivní a objektivní slohotvorní činitelé - funkční styly, slohové postupy a útvary - styl prostě sdělovací (znaky, grafická úprava, <i>vypravování, popis osoby, věci, osobní dopis, inzerát a odpověď na něj</i>)	15

- v mluveném projevu vhodně volí výrazové prostředky - napíše osobní dopis blízké osobě - adekvátně reaguje v běžné mezilidské komunikaci (prostý popis) - napíše vypravování		
Žák - kriticky posuzuje informace získané z různých informačních zdrojů - používá klíčová slova při vyhledávání informací - vyhledává informace s využitím internetových vyhledávacích služeb - uvede příklady služeb poskytovaných různými typy knihoven - pořídí si výpisky z jednoduššího odborného textu - správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva - zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu	Práce s textem a získávání informací - informatická výchova, knihovny a jejich služby, noviny, časopisy a jiná periodika, internet - získávání a zpracování informací z textu ve formě anotace, osnovy, resumé..., jejich třídění a hodnocení - informační etika a legislativa - druhy a žánry textu - techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu - zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby	11
2. ročník – 51 hodin		
Žák - používá odpovídající slovní zásobu (v oblasti své odbornosti včetně odborných termínů) - v písemném i mluveném projevu využívá poznatků o slovních druzích - <i>správně užívá zásady spisovné výslovnosti</i> - <i>vhodně užívá zvukové prostředky řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně volí výrazové prostředky</i> - <i>ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka</i> - <i>najde a opraví gramatické nedostatky v textu</i> - <i>pracuje s normativními příručkami českého jazyka včetně elektronických zdrojů</i>	Jazykové vědomosti a dovednosti - lexikologie - morfologie - tvoření slov, stylové rozvrstvení a obohacování slovní zásoby - slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie - gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce - hlavní principy českého pravopisu (psaní velkých písmen, shoda přísudku s podmětem – složitější případy) - jazykové rozbor	20
Žák	Komunikační a slohová výchova	20

- vhodně prezentuje sebe sama při pracovním pohovoru - vyplní úřední formuláře - vypracuje zápis z pracovní porady - napíše žádost, životopis - vhodně používá jazykové prostředky s ohledem na funkční styl - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie - sděluje a vysvětluje nové poznatky, názory, odborná stanoviska - k vyjadřování o jevech ve svém oboru využívá základní útvary odborného stylu (popis, výklad) - zpracuje odborný popis ze svého oboru	- funkční styl administrativní (CV, MD, žádost, zápis z porady, pracovní hodnocení, inzerát, jednoduché úřední dokumenty), nácvik pracovního pohovoru - projevy prakticky odborné (popis pracovního postupu, odborný popis) - grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů	
Žák - samostatně zpracovává informace - rozebere přečtený text a shrne v něm obsažené podstatné myšlenky - zaznamená obsah přednášky - pracuje s jazykovými příručkami - najde konkrétní informaci na internetu	Práce s textem a získávání informací - získávání informací z administrativního textu - práce s různými příručkami pro školu a veřejnost	11
3. ročník – 48 hodin		
Žák - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu - <i>správně užívá zásady spisovné výslovnosti</i> - <i>vhodně užívá zvukové prostředky řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně volí výrazové prostředky</i> - <i>ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a slootovorných a syntaktických principů českého jazyka</i> - <i>najde a opraví gramatické nedostatky v textu</i> - <i>pracuje s normativními příručkami českého jazyka včetně elektronických zdrojů</i>	Jazykové vědomosti a dovednosti - syntax, druhy vět z hlediska gramatického a komunikačního hlediska, stavba a tvorba komunikátu - komplexní větný rozbor - hlavní principy českého pravopisu komplexní větný rozbor (čárka ve větě jednoduché a v souvětí)	20
Žák - interpretuje a analyzuje základní útvary publicistického stylu - napíše zprávu, reportáž, fejeton - má přehled o denním tisku a tisku své zájmové oblasti	Komunikační a slohová výchova - publicistický styl (zpráva, článek s prvky reportáže), grafická a formální úprava jednotlivých druhů projevů - média a mediální sdělení, reklama, manipulace	20

- rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky; - uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na každodenní podobu mezilidské komunikace; - sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka) - v mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči - ovládá techniku mluveného slova, srozumitelně klade otázky a vhodně formuluje odpovědi, vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní i negativní - vhodně se prezentuje - adekvátně situaci věcně argumentuje - přednese krátký projev	- základy rétoriky, druhy řečnických projevů, komunikační situace a strategie, asertivní komunikace - vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monolog a dialog, projevy formální a neformální, připravené a nepřipravené	
Žák - pořídí si výpisky ze složitějšího odborného textu - zaznamená obsah veřejného projevu, prezentace - vyhledává informace z odborných publikací - najde konkrétní informaci na internetu a ověří její správnost v nezávislém informačním zdroji - zpracuje referát na zvolené téma na základě informací z více zdrojů	Práce s textem a získávání informací - porozumění čtenému textu, veřejnému projevu, prezentaci - získávání a zpracování informací z textu, projevu, prezentace - zpětná reprodukce textu	8
4. ročník – 45 hodin		
Žák - orientuje se ve výstavbě textu - ve svém projevu využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět ke srozumitelnému sdělování a účinnému dorozumívání - vědomě užívá různých jazykových a syntaktických prostředků s ohledem na konkrétní situace - <i>správně užívá zásady spisovné výslovnosti</i> - <i>vhodně užívá zvukové prostředky řeči</i> - <i>v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči a interpretuje je v řeči</i>	Jazykové vědomosti a dovednosti - textová syntax - odchylky od pravidelné větné stavby - jazykové rozbory - upevňování poznatků z probraných jazykových disciplín	20

- <i>v mluveném projevu vhodně volí výrazové prostředky</i> - <i>ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka</i> - <i>najde a opraví gramatické nedostatky v textu</i> - <i>pracuje s normativními příručkami českého jazyka včetně elektronických zdrojů</i>		
Žák - má přehled o slohových postupech uměleckého stylu - vědomě užívá různých jazykových prostředků s ohledem na konkrétní situaci - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu - odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu výkladového a popisného - používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů - samostatně zpracovává informace - pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z veřejných projevů - vypracuje anotaci - zaznamenává bibliografické údaje	Komunikační a slohová výchova - literatura faktu a umělecká literatura, umělecký styl - řeč postav v literárním díle (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá) - úvaha - odborný funkční styl – výklad - grafická a formální úprava jednotlivých druhů projevů	17
Žák - samostatně zpracovává informace - vytvoří resumé odborného článku, maturitní práce atp.	Práce s textem a získávání informací - získávání a zpracování informací z textu - zpětná reprodukce a interpretace textu	8

LITERATURA A DĚJINY

260 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na život v demokratické společnosti. Prohlubováním historického vědomí je učí porozumět současnosti, vede ke kritickému myšlení a zvyšuje odolnost žáků vůči manipulaci. Výchovou ke čtenářství přispívá ke kultivaci jazykového projevu a rozvoji duchovního života žáka.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu literatura a dějiny směřuje k tomu, aby žáci

- se vyjadřovali účelně, s ohledem na komunikační situaci a uvědoměle dodržovali jazykové a stylistické normy
- byli hrdí na hodnoty a tradice našeho národa
- byli tolerantní vůči jiným lidem a národům a nepodléhali předsudkům ve vztahu k nim
- si vytvářeli vlastní názor a nenechali se manipulovat
- aktivně se zajímali o současné společenské, politické a kulturní dění
- vnímali krásu umělecké literatury a rádi četli

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo vychází ze vzdělávacích oblastí společenskovední vzdělávání a estetické vzdělávání, úzce souvisí s občanskou naukou a českým jazykem a přispívá k rozvoji komunikačních dovedností žáků. Základem jsou proměny české a světové literatury, které se žák učí chápat v širších kulturních a historických souvislostech. Důraz je kladen na novější české dějiny a současnou českou literaturu, avšak jako součást evropského kulturního vývoje. Integrace učiva dvou tradičních předmětů (dějepis a literatura) do jediného si klade za cíl usnadnit žákům chápání souvislosti dějinných událostí a jejich odrazu v literárních a uměleckých dílech. Předmět je zařazen do všech ročníků vzdělávání. Mezipředmětově předmět v celé šíři souvisí s českým jazykem, ve vybraných částí se dotýká občanské nauky (např. historické události a jejich vztah k různým směrům ve filosofii).

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování. Učivo je probíráno chronologicky od nejstarších dob po současnost. Základem je výkladová metoda a analýza mluvených i psaných uměleckých textů, důraz je kladen na diskuzi, práci s ikonografickým materiálem a s mapou. Žáci jsou seznámeni s daným obdobím, důležitými historickými událostmi, významnými osobnostmi, kulturou, životním stylem a literaturou, jež odráží dobu svého vzniku.

Do výuky zařazujeme prvky prožitkového vyučování a na konkrétních příkladech ukazujeme pozitivní a negativní chování lidí. Žáci hodnotí svou vlastní práci i práci ostatních. Předkládáme žákům úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů. Při vyhledávání faktografických údajů jsou žáci vedeni k samostatné práci s odbornou literaturou a internetem.

K aktivizaci žáků přispívají soutěže, práce ve skupinách a prožitkové vyučování. Výuka je doplňována exkurzemi, besedami, promítáním filmů a fakultativními návštěvami divadel dle aktuální nabídky. Tím zároveň nabízíme žákům vhodné kulturní pozitivní aktivity jako prevenci rizikového chování.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního a písemného zkoušení a samostatných prací (referátů a vlastních uměleckých textů). Při ústním a písemném zkoušení je kladen důraz na celkový kulturní a historický rozhled žáka. Hodnotí se znalost faktů a schopnost zařazovat je do souvislostí. Důležité je porozumění uměleckému a odbornému textu a dovednost formulovat názory a diskutovat. Při hodnocení jsou využívány soudy žáků.

Samostatné práce mají zpravidla podobu dobrovolných referátů a původních uměleckých textů. U referátů se hodnotí schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů, kriticky je hodnotit a prezentovat. Vlastní umělecké texty žáků jsou posuzovány podle umělecké úrovně a originality námětu, tématu a zpracování. Hodnotí se také reprodukce uměleckých textů (přednes básní).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Literatura a dějiny rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (prací s různými druhy textů rozvíjíme u žáků čtenářskou gramotnost)
- *komunikativní* (písemným i ústním formulováním myšlenek obsažených v uměleckých dílech, obhajobám vlastních názorů v diskusi, používáním termínů z historie a literární teorie)
- *občanské a kulturního povědomí* (formování a rozvíjení osobnosti pomocí příkladů z umělecké literatury, podpora hodnot místní, evropské i světové kultury)
- *digitální* (získáváním informací týkajících se literatury a historie z internetu a z odborných publikací, uplatněním kritického přístupu k informacím)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata

a) Občan v demokratické společnosti (společnost, kultura, náboženství; historický vývoj; svoboda, tolerance; osobnost a její rozvoj)

- vedením žáků k toleranci a solidaritě (poznáváním jiných kultur nebo rozbořením chování literárních hrdinů v různých situacích)
- vedením žáků ke schopnosti komunikovat, vyjednávat a řešit konflikty (při diskusi o významu a hlavních myšlenkách uměleckého díla)
- vedením k odolnosti vůči manipulaci, vedením k chápání svobody jako jedné z nejvyšších hodnot (odstrašující příklady z historie – fašismus, komunismus)
- vedením k rozvoji osobnosti vytvářením odpovídající hierarchie hodnot (pozitivní příklady z historie a literatury)

b) Člověk a digitální svět

- vedením k samostatnému vyhledávání informací na internetu, třídění a kritickému hodnocení informací
- vedením k práci s historickými prameny uveřejňovanými na internetu (např. www.nkp.cz)
- prací s on-line katalogy knihoven
- vedením k vytváření digitálního obsahu v různých formátech

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		
Žák - vysvětlí smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů, objasní význam existence umělecké literatury - orientuje se v historickém čase a vyjmenuje hlavní období historie - orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru - volně reprodukuje text, vystihne myšlenku a smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy z četby - využívá základní teoretické poznatky při tvorbě vlastních jednoduchých textů - vystihne námět a téma díla, charakterizuje literárního hrdinu a kompozici díla - orientuje se ve struktuře knihovny - samostatně vyhledává informace v odborné literatuře a na internetu - odliší umělecký text od neuměleckého - konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů - vyjmenuje důležitá kulturní zařízení v regionu a přiřadí jim náplň činnosti	LITERATURA A DĚJINY– smysl studia historie a literatury - poznávání dějin (hmotné a písemné prameny, archivy, muzea, galerie, knihovny), smysl poznávání dějin, variabilita výkladů dějin - dějiny studovaného oboru - vnímání historického času, hlavní období historie (charakteristika epoch, směrů) - základy literární vědy (literární historie, teorie, kritika) - literární druhy a žánry - metody interpretace textu	15
Žák - objasní vliv přírodních poměrů na vývoj starověkých států - uvede obecné znaky a zvláštnosti jejich hospodářského, politického, společenského a kulturního vývoje - charakterizuje nejvýznamnější literární památky, text interpretuje a debatuje o něm - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství - vysvětlí úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků - charakterizuje dílo a odkaz významných Řeků - charakterizuje přínos řecké a římské kultury pro rozvoj evropské civilizace	OBDOBÍ STAROVĚKU - významné starověké státy (Mezopotámie, Egypt aj.) a jejich kultura (písmo, náboženství, umění) - báje starověkých národů o vzniku světa a člověka, Epos o Gilgamešovi - hebrejská literatura - antická kultura (mytologie, Homér, Ezop, antické drama – Sofokles, Ovidius) a její přínos pro rozvoj civilizace - interpretace textů	53

- uveďte typické znaky románského a gotického umění - zhodnotí význam cyrilometodějské misie pro šíření křesťanství a vzdělanosti na našem území - vysvětlí význam legend pro upevnění křesťanství a obsahovou i formální jedinečnost kroniky, - provádí rozbor různých literárních textů a vystihne rozdíly mezi nimi - text interpretuje a debatuje o něm - rozpozná politický podtext uměleckých děl - popíše základní revoluční změny v raném novověku - popíše průběh a důsledky husitských válek - uvědomuje si Husovu roli k urychlení společenské nespokojenosti s církevními poměry a vyvolání sociální revoluce, na příkladech uvede nadčasovost myšlenek Mistra Jana Husa - vysvětlí význam knihtisku pro šíření vzdělanosti - vysvětlí pojmy humanismus, renesance - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil - provádí rozbor různých literárních textů a vystihne rozdíly mezi nimi - text interpretuje a debatuje o něm, - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl - porovná baroko s předchozími uměleckými směry a vysvětlí typické doprovodné jevy - zdůvodní výjimečnost J. A. Komenského, jeho význam pro rozvoj pedagogiky a uvede příklady aplikace jeho myšlenek v současném školství	<i>STŘEDOVĚK A RANÝ NOVOVĚK</i> - charakteristika doby - románské a gotické umění - hrdinská a rytířská epika (Píseň o Rolandovi) - doba staroslověnská (cyrilometodějská misie) - období latinské literatury a pronikání češtiny (Kosmas) - vznik česky psané literatury (Alexandreis, Kronika tak řečeného Dalimila) - literatura doby Karlovy (legendy, dramata, žakovská poezie) - doba předhusitská a husitská (Jan Hus – život a dílo, husitské války, literatura – husitské písně, kroniky) - interpretace textů - světové události: zámořské objevy, astronomické objevy, vynález knihtisku, architektura, reformace <i>RENESEANCE A HUMANISMUS</i> - charakteristika doby (historické souvislosti, kultura) - významní představitelé evropské a české renesance (D. Alighieri, F. Petrarca, G. Boccaccio, F. Villon, M. de Cervantes, W. Shakespeare, V. Hájek z Libočan), rozbor textů <i>BAROKO</i> - charakteristika doby (historické souvislosti, kultura) - významní představitelé evropského a českého baroka (J. A. Komenský, B. Bridel), rozbor textů	
--	--	--

2. ročník – 68 hodin		
Žák	KLASICISMUS, OSVÍCENSTVÍ, PREROMANTISMUS - objasní pojmy: klasicismus, osvícenství, preromantismus - vysvětlí vliv tereziánských a josefínských reforem na formování moderní společnosti - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská a národní práva a vznik občanské společnosti - provádí rozbor různých literárních textů a vystihne rozdíly mezi nimi - text interpretuje a debatuje o něm	10
Žák	1. POLOVINA 19. STOLETÍ - metternichovský absolutismus - průmyslová revoluce – hospodářské, společenské, politické a kulturní změny - české národní obrození – charakteristika jednotlivých etap, hlavní představitelé (J. Dobrovský, J. Jungmann), - divadlo v době národního obrození, - ohlasová poezie (F. L. Čelakovský), - interpretace textů - romantismus – charakteristické znaky, významní představitelé světového a českého romantismu, (Walter Scott, Jane Austenová, G. G. Byron, A. S. Puškin, E. A. Poe, J. K. Tyl, K. H. Mácha, K. J. Erben) - interpretace textů - průběh a výsledky revoluční vlny roku 1848–1849 v Evropě a v českých zemích, národní hnutí v Evropě a v českých zemích, českoněmecké vztahy, postavení minorit, dualismus v habsburské	58

- z literatury uvede příklady nevhodného chování vůči dětem, lidem starým, sociálně slabým etc., popíše vhodné chování v dané situaci - popíše situaci v době Bachova absolutismu, postavení českých zemí v R-U a hlavní cíle české politiky - dá do souvislostí dobovou podmíněnost výběru témat a jejich zpracování v české literatuře - charakterizuje hlavní umělecké směry konce 19. a počátku 20. století - zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů - provádí rozbor různých literárních textů a vystihne rozdíly mezi nimi - popíše změny v oblasti hospodářské, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích - s využitím poznatků z jiných předmětů charakterizuje rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění - popíše evropskou koloniální expanzi - charakterizuje postavení Židů a Romů ve společnosti	monarchii, vznik národního státu v Německu 2. POLOVINA 19. STOLETÍ A POČÁTEK 20. STOLETÍ - realismus v české a světové literatuře – charakteristické znaky, významní představitelé - Bachův absolutismus, vývoj české politiky - česká kultura – umění, divadlo, věda, odívání a životní styl měšťanských vrstev - májovci (J. Neruda) - ruchovsko-lumírovská generace (S. Čech, J. V. Sládek, J. Vrchlický) - česká realistická próza a drama (A. Jirásek, bratři Mrštíkové) - literární moderna - prokletí básníci (Ch. Baudelaire), dekadence (O. Wilde) - Česká moderna - symbolismus, impresionismus, dekadence (O. Březina, A. Sova) - interpretace textů - dějiny – společnost a národy, modernizace společnosti (technická, průmyslová, komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj; evropská koloniální expanze, sociální struktura společnosti, postavení žen, sociální zákonodárství, vzdělávání)	
3. ročník – 64 hodin		
Žák - uvede znaky moderních směrů - na základě získaných poznatků vytvoří dadaistickou báseň - popíše příčiny, průběh a výsledky 1. světové války a úlohu českého národa v ní - objasní významné změny ve světě po válce - porovná českou a světovou protiválečnou literaturu - text interpretuje a debatuje o něm	1. POLOVINA 20. STOLETÍ - moderní umělecké směry v literatuře (futurismus, dadaismus – G. Apollinaire, surrealismus, expresionismus...), tvořivé činnosti - generace buřičů (F. Šrámek, V. Dyk) - tvorba P. Bezruče - 1. světová válka – příčiny, průběh a důsledky, české a světové země za světové války, poválečné	64

- charakterizuje první ČSR a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938-39), objasní vývoj česko-německých vztahů - vysvětlí projevy a důsledky VHK - charakterizuje fašismus a nacismus, srovná nacistický a komunistický totalitarismus - popíše mezinárodní vztahy v době mezi 1. a 2. světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR - uvede významné představitele vybraných světových literatur - charakterizuje hlavní směry a žánry české meziválečné literatury - provádí rozbor textů a vystihne rozdíly mezi nimi - vysvětlí význam osobnosti a díla K. Čapka (varování před zneužitím techniky, totalitou, válkou) - vysvětlí příčiny, popíše průběh a důsledky 2. sv. války včetně nacistických vyhlazovacích plánů - charakterizuje politickou, společenskou, hospodářskou a kulturní situaci v Protektorátu - uvede příklady akcí československého odboje	uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku - odraz 1. světové války ve světové a české literatuře (ztracená generace – E. M. Remarque, E. Hemingway), legionářská literatura – J. Hašek) - Československo v meziválečném období - Velká hospodářská krize - autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR - mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech - významní představitelé světové literatury 1. poloviny 20. století (T. Mann, J. Joyce, J. Steinbeck) - kultura v českých zemích v 1. polovině 20. století - proletářská poezie, poetismus, surrealismus, Devětsil, - Skupina 42 - demokratický proud v české literatuře (K. Čapek) - imaginativní próza (V. Vančura) - psychologická próza (J. Havlíček) - katolický proud (J. Durych) - divadlo – Osvobozené divadlo, J. Werich, J. Voskovec - 2. světová válka – příčiny, průběh - Československo za války - druhý čs. odboj, - válečné zločiny (holocaust) - důsledky války	
4. ročník – 60 hodin		
Žák - popíše uspořádání světa po 2. sv. válce a pozici ČSR v mezinárodních vztazích - vysvětlí pojem studená válka, popíše její projevy a důsledky - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa - charakterizuje rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění - charakterizuje významná díla 1. vlny válečné literatury, - text interpretuje a debatuje o něm,	2. POLOVINA 20. STOLETÍ - poválečné uspořádání v Evropě a ve světě (Postupimská konference, vznik OSN) - poválečné Československo, - studená válka - třetí svět a dekolonizace - téma 2. sv. války ve světové a české literatuře - ČSR 1945–1948 – zápas demokratických sil s komunisty - komunistický převrat v ČSR	60

- vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl, - provádí rozbor různých literárních textů a vystihne rozdíly mezi nimi - vysvětlí vývoj v ČSR v kontextu evropského a světového vývoje - vysvětlí pojem normalizace - charakterizuje život v ČSSR v době normalizace - porovná jednotlivé proudy normalizační literatury - dá do souvislosti pád komunistického režimu v Československu a rozpad východního bloku - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace - popíše rozdělení soudobého světa - charakterizuje základní světová náboženství s důrazem na křesťanství, judaismus a islám - uvede příklady problémů soudobého světa, uvede, jakým způsobem jsou řešeny	- pokus o reformu 1968, okupace ČSSR - normalizace, charakteristika proudů normalizační literatury - pád komunistického režimu v ČSSR - konec studené války, rozpad východního bloku, konec bipolarity Východ – Západ - politické, hospodářské a kulturní změny po roce 1989 v Československu - charakteristiky vybraných směrů (existencialismus, magický realismu, postmodernismus, beat generation) - absurdní drama - osobnosti české poezie, prózy a dramatu - autoři oficiálně vydávané prózy - významní představitelé exilu a samizdatu - undergroundová literatura a písňové texty - česká literatura po roce 1989 - interpretace textů - soudobý svět a jeho rozmanitost – kultura, světová náboženství, vyspělé státy x rozvojové země a jejich problémy, konflikty v soudobém světě	
--	---	--

Náměty na exkurze:

- Památník Karla Čapka na Strži, Památník Vojna u Příbrami, Malá pevnost Terezín, zámek v Březnici, exkurze do Osvětimi, vojenské muzeum Hrabyně a další podle aktuální nabídky a možností školy

CIZÍ JAZYK

(Anglický jazyk / Německý jazyk)
390 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem jazykového vzdělávání je příprava komunikativního člověka, který používá a uplatňuje cizí jazyk v různých životních situacích v písemné i ústní formě (v dalším studiu, v práci, volném čase i osobním životě). Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na život v multikulturní demokratické společnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka anglického / německého jazyka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni
- vytvořit si pozitivní vztah k cizímu jazyku jako součásti multikulturní společnosti;
 - vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
 - orientovat se v prostředí studovaného cizího jazyka, chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty;
 - zajímat se o současné společenské a kulturní dění,
 - získat důvěru ve vlastní dorozumívací schopnosti

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Vyučovací předmět anglický / německý jazyk je zařazen jako povinný předmět v 1. až 4. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Učivo navazuje na jazykové znalosti a komunikační dovednosti žáků získané na konci základního vzdělávání, které by měly být na úrovni A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka má komplexní charakter a směřuje k dosažení minimální úrovně B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky s tím, že především ve 3. a ve 4. ročníku obsahuje také základy odborného jazyka. Učivo zahrnuje 2300 – 2500 lexikálních jednotek za celé studium.

Mezipředmětově jsou komunikační schopnosti žáků rozvíjeny v předmětu konverzace v cizím jazyce s dvouhodinovou týdenní dotací ve 3. a 4. ročníku. Znalosti z anglického / německého jazyka žáci využijí i v odborných předmětech (původ cizích termínů) a v českém jazyce (přejatá slova).

Strategie výuky

Výuka je organizována jako teoretické vyučování, součástí kterého jsou gramatická, poslechová, fonetická a intonační cvičení, jednoduché překlady, čtení a práce s textem, písemná komunikace, dále cvičení komunikace v modelových situacích osobního, profesního i občanského života. Výuku orientujeme na konkrétní příklady z běžného života. Při výuce zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce a zadáváme jim motivační domácí úkoly. Dále předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů (odborných i všeobecně vzdělávacích) a kombinaci informací z různých zdrojů.

Učivo je po celou dobu studia probíráno ve spirále – vracíme se k němu vždy v dalším ročníku a zároveň se zvyšuje jeho úroveň.

Ve výuce jsou příležitostně používány mediální prostředky – tisk, získávání informací z internetu.

Pro motivaci žáků slouží pravidelně pořádané jazykové soutěže, možnost jazykových kurzů v příslušné jazykové oblasti, rozvíjející se spolupráce s partnerskou školou, stejně jako příležitostné besedy s rodilými mluvčími, úspěšnými absolventy, kteří používají cizí jazyk ve své práci.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Při hodnocení žáků klademe důraz na zvládnutí řečových dovedností (receptivních, produktivních i interaktivních), dále jazykových prostředků a tematických okruhů.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního zkoušení, písemných testů a samostatných prací včetně domácích úkolů. Při zkoušení je ověřována zejména správnost gramatiky, míra osvojení a rozsah slovní zásoby, schopnost souvislého vyjadřování, při ústním vyjadřování též správnost výslovnosti a intonace. Hodnotí se rovněž zájem žáků a jejich aktivita v hodinách i při domácí přípravě.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět anglický / německý jazyk rozvíjí kompetence

- *k učení* (efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, využívat různé informační zdroje, zejména při vlastní domácí přípravě, využívat různé strategie učení, např. práce s textem, porozumění mluvenému projevu v cizím jazyce)
- *občanské* (uvědomovat si význam multikulturního soužití, dějin a tradic národů na základě studia reálií příslušných jazykových oblastí, zajímat se o současné politické a kulturní dění, porovnávat způsob života a zvyklosti u nás a v dané jazykové oblasti)
- *komunikativní* (využívat jazykové znalosti v ústní – samostatný projev a rozhovory – i písemné komunikaci, např. korespondence)
- *personální a sociální* (schopnost pracovat ve dvojici i v širší skupině, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly)
- *k pracovnímu uplatnění* (umět vyhledávat informace o pracovních a vzdělávacích příležitostech, vyplňovat formuláře, psát žádosti, komunikovat s potenciálními zahraničními zaměstnavateli, prezentovat své odborné znalosti)
- *matematické* (základní početní úkony, jednotky, ceny)
- *digitální* (získávat informace z různých zdrojů, včetně internetu, pracovat s nimi a dokázat je kriticky zhodnotit, využívat online slovníky a jazykové aplikace)

Předmět anglický / německý jazyk aplikuje průřezová témata:

a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; komunikace; soudobý svět)*

- vedením žáků k umění jednat s lidmi, posilováním zdravého sebevědomí, nebát se mluvit v cizím jazyce (rozhovory v různých situacích osobního a společenského života – představit se, orientace ve městě, rozhovory v obchodě, restauraci, u lékaře, apod.)
- vedením žáků k formulaci vlastních názorů, postojů a rozvoji tolerance (diskuze na dané téma, např. porovnávání způsobu života – bydlení, tradice, apod.)

b) *Člověk a životní prostředí*

- vedením žáků k diskuzi o globálních problémech lidstva (příčiny znečišťování životního prostředí, jejich následky a ochrana životního prostředí, vliv prostředí a životosprávy na lidské zdraví)

c) *Člověk a svět práce (písemná a verbální sebeprezentace při jednání se zaměstnavateli)*

- vedením ke schopnosti písemného vyjadřování při úřední korespondenci (sestavení formálního nebo neformálního dopisu dle zadání)
- rozvíjením schopností se písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zahraničními zaměstnavateli a zákazníky (tvorba životopisů, žádostí, vyplňování formulářů, rozhovory)

d) *Člověk a digitální svět*

- vedením k orientaci v digitálním prostředí a k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií
- vedením žáků ke schopnosti ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení a aplikací pro výuku cizího jazyka

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Anglický jazyk

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 102 hodin		
Žák: - pozdraví, představí sebe i druhé - vyměňuje si informace o základních osobních datech - rozlišuje společenské fráze formálního a neformálního rozhovoru - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných společenských situacích - porozumí školním a pracovním pokynům - pohotově reaguje při standardních řečových situacích při školní pracovní činnosti - požádá o upřesnění pokynu nebo informace, pokud to situace vyžaduje - zeptá se a pojmenuje předměty kolem sebe - používá slovníky	Já a ti druzí - sloveso být - abeceda - jména, bydliště - číslovky základní, věk, tel. čísla - země, národnosti - jednotné a množné číslo - podstatných jmen - člen určitý a neurčitý - osobní a přivlastňovací zájmena - základní společenské fráze	8
Žák: - představí svou rodinu a její jednotlivé členy - popíše svou třídu a spolužáky - napíše krátký e-mail nebo stručný neformální dopis o své rodině a třídě - dodržuje základní pravopisné normy	Rodina, přátelé - rodinní příslušníci - přivlastňovací 's - přídavná jména, popis člověka - rodinný stav - psaní e-mailů - psaní neformálních dopisů - oslovení, rozloučení	6
Žák: - objedná základní jídlo a pití - porozumí významu obecných sdělení, nápisů apod. - zeptá se na cenu	V kavárně - jídlo a pití - ceny - v kavárně, v restauraci - jídelní lístek - české jídlo a typická jídla - anglicky mluvících zemí	6

- požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud nezachytí přesně obsah sdělení - vyřeší běžné situace v kavárně nebo v restauraci - vyslovuje a intonuje co nejblíže přirozené podobě cizího jazyka	- fast food - rozhovory	
Žák: - vyměňuje si informace o běžném školním, pracovním nebo volném dni - vyjmenuje běžná povolání a stručně popíše základní pracovní činnosti	Každodenní život - přítomný čas prostý – kladná věta, otázka, zápor, krátké odpovědi - „s“ ve 3. os. j. č. - tázací zájmena - čas, časové předložky - datum, dny - číslovky řadové - rutinní každodenní činnosti - povolání - běžné pracovní činnosti	10
Žák: - vyměňuje si informace o koníčcích a zájmech, porovnává možnosti trávení volného času - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu - pohovoří plynule a souvisle o svých zálibách - vyjádří libost a nelibost, sdělí a zdůvodní svůj názor	Zájmy a záliby - sportovní, kulturní a jiné zájmy - popis volného dne - zdravý životní styl - like, love, ... + ing (slovesné vazby)	8
Žák: - popíše a porovná roční období - stručně popíše počasí - čte texty o ročních obdobích a počasí, orientuje se v textu, sdělí obsah přečteného - odhaduje význam neznámých výrazů - přeloží text i s použitím slovníků včetně elektronických	Počasí a roční období - roční období a jejich specifika - roční období a příroda - roční období a typické aktivity - oblíbené roční období - měsíce, roky - barvy - počasí	6
Žák: - vyjmenuje části těla, popíše jejich vzhled a vlastnosti, popíše člověka - popíše právě probíhající děje - vyměňuje si informace o třetí osobě - hovoří o oblečení a módě, vyjádří svůj názor - určí, komu oblečení patří - domluví se s prodávčem v obchodě, vybírá oblečení, zeptá se na detailní informace s využitím získané slovní zásoby, případně	Popis osob, oblečení - části těla - vzhled, tělesné vlastnosti - oblečení, obuv, doplňky - oblíbené oblečení - v obchodě, nakupování, rozhovory - přítomný čas průběhový – tvoření, užití - zájmena osobní a přivlastňovací	10

požádá o upřesnění nebo zopakování informace - používá společenské fráze a obraty vedoucí k nekonfliktní komunikaci - řeší základní situace vzniklé při nakupování a s velkou mírou úspěšnosti dosáhne svého cíle	- samostatně stojící přivlastňovací zájmena - zájmeno „whose“	
Žák: - vyměňuje si informace o místě, ve kterém žije - popíše a porovná bydlení v domě a v bytě a popíše detailně svůj vlastní pokoj s využitím získané slovní zásoby - čte a poslouchá texty věnované bydlení, odhaduje význam neznámých výrazů, přeloží texty i s pomocí slovníků - sdělí obsah, vyjádří svůj názor, přeformuluje pronesené sdělení	Dům, byt - popis domu, bytu - popis pokoje - nábytek, vybavení - vazba „there is, there are“ - užití „some, any, no“ - užití „much, many“ - užití „this, that, these, those“ - předložky místa	10
Žák: - stručně popíše a porovná bydlení ve městě a na vesnici - popíše cestu podle mapy - získá i poskytne informace týkající se orientace ve městě - požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud je to třeba - vyslovuje a intonuje co nejbližší přirozené podobě cizího jazyka, koriguje odlišnosti	Město, orientace ve městě - město a vesnice - popis města, budovy ve městě - orientace ve městě - určení směru, vzdálenosti - dotazy na cestu - užití předložek a příslovčí - dopravní prostředky - cesta do školy - orientace na mapě a popis cesty - nácvik rozhovorů včetně správné výslovnosti a intonace	10
Žák: - zahájí a ukončí rozhovor, získá a poskytne informace - domluví schůzku, předá a zanechá vzkaz - používá vhodné společenské fráze a obraty umožňující nekonfliktní komunikaci - požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud je to třeba - vyslovuje co nejvíce srozumitelně a intonuje co nejbližší přirozené podobě cizího jazyka	Telefonování - telefonní čísla, předvolby - telefonování - zanechávání a přebírání vzkazů - nácvik rozhovorů včetně správné výslovnosti a intonace	4
Žák: - si vyměňuje informace o tom, co umí a neumí - čte s porozuměním, přeformuluje text, zprostředkuje získané informace dalším	Co kdo umí - sloveso can - schopnosti a dovednosti - jazyky - hudební nástroje	4

	- umělecké schopnosti	
Žák: - vypráví o tom, co v minulosti zažil, uměl, vykonal - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, události - vyměňuje si informace o minulých dějích - vytvoří svůj životopis - čte životopisy jiných a nalezne důležité informace - vyhledá důležité informace a fakta o životě slavných a ústně nebo písemně je zprostředkuje dalším	Jak to bylo dříve - výrazy určující minulost - datum, řadové číslovky, časové předložky - minulý čas slovesa být - can a could - „was born“ - minulý čas prostý, tvoření, užití - minulý čas prostý – kladná věta, otázka, zápor, krátké odpovědi - pravidelná a nepravidelná slovesa - životopisy slavných - minulé události - popis minulých dějů	12
Žák: - prokazuje základní faktické znalosti o svátcích, rodinných tradicích a oslavách v České republice a anglicky mluvících zemích - popíše a porovná významné svátky	Zvláštní příležitosti - významné dny a svátky - oslavy - svátky v České republice a anglicky mluvících zemích - blahopřání, přání, pozdravy	8
2. ročník – 102 hodin		
Žák: - vypráví o tom, co zažil - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří souvislý text - vyměňuje si informace o prázdninách	Prázdniny, dovolená - léto, prázdniny, prázdninové destinace a aktivity - minulý čas prostý - předložky časové, další výrazy pro vyjádření minulosti	10
Žák: - vyplní jednoduchý neznámý formulář - ověří si informace písemně - používá vhodné společenské fráze při formální korespondenci	Rezervace, objednávky - e-mailová korespondence - krátké formální dopisy - rezervace, objednávka ubytování, stravování a dalších služeb - abeceda, čísla, základní osobní údaje - v hotelu	10
Žák: - popíše svá oblíbená jídla, národní jídla - porovná stravování a stravovací zvyklosti v různých částech světa - objedná si jídlo a pití - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných situacích při nákupu potravin - dokáže hledat další způsoby vyjádření, aby dosáhl svého úmyslu - zdvořile požádá a zdvořile nabídne	Jídlo a pití - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - užití „a“ a „some“ - užití „some“, „any“ - užití „much“, „many“ - užití „like“ a „would like“ - stolování – společenské fráze - v restauraci	14

- zapojí se do hovoru i bez přípravy při běžných komunikačních situacích při nakupování potravin, stolování, v restauraci		
Žák: - popíše a porovná život ve městě a na vesnici - představí místo, ve kterém žije písemně i ústně před publikem (třídou) - vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti - čte s porozuměním, orientuje se v textu a sdělí obsah přečteného - zeptá se a zodpoví dotazy týkající se popisu cesty - vyřeší většinu běžných situací při cestách - požádá o upřesnění nebo zopakování, pokud to potřebuje	Město, vesnice, orientace ve městě - popis města a vesnice - stupňování přídavných jmen a příslovčí - porovnávání - užití „have“ a „have got“ - orientace ve městě - předložky místa a směru - dopravní prostředky - popis cesty	14
Žák: - plánuje budoucnost - navrhuje budoucí činnost - zapojí se do jednoduchých konverzací o budoucí činnosti i bez přípravy, požádá o upřesnění, je-li třeba, zdůvodní svůj názor - plánuje prázdniny a volný čas	Plánování budoucnosti - užití přítomných časů pro vyjádření budoucnosti - užití vazby „going to“ - budoucí čas s „will“, „won’t“ - užití „let’s“, „why don’t we“ - užití „shall“ - účelový infinitiv - zájmy a záliby, volný čas - cestování, neobvyklé aktivity	12
Žák: - popíše a porovná počasí, popíše počasí v ČR, charakterizuje počasí v Británii a dalších zemích - porozumí předpovědi počasí ve standardním hovorovém tempu i v písemné podobě	Počasí, podnebí - počasí a podnebí - předpověď počasí - počasí a roční období	8
Žák: - vypráví jednoduché příběhy - popíše své pocity - vyjádří lítost, radost apod. - vyjádří míru svých pocitů	Pohádky a příběhy - přídavná jména a příslovce - tvoření příslovčí - stupňování příslovčí - užití příslovčí ve vyprávění - vztažné věty	10
Žák: - popíše místa, která navštívil - popíše zážitky, které měl - vyřeší většinu běžných situací, které mohou nastat při cestování - požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud je to třeba	Cestování - předpřítomný čas - ever, never, just, yet - nepravidelná slovesa - cestování a cestovatelé - na letišti	14
Žák: - napíše pohled, e-mail, dopis - dodržuje základní pravopisné normy	Pohled, e-mail a dopis - pohled z prázdnin - e-mail příteli	10

	- e-mailová objednávka - neformální a formální dopis	
3. ročník – 96 hodin		
Žák: - používá základní společenskou frazeologii - popíše své kamarády - vypráví o svých každodenních činnostech a životním stylu - zahájí, vede a ukončí konverzaci	Způsob života a poznávání ostatních lidí - užití přítomných časů - vazba “have / have got“ - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru	15
Žák: - převypráví jednoduché příběhy a zážitky - popíše své pocity - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené	Příběhy - užití minulých časů - příslovce a přídavná jména ve větách - časové výrazy, předložky, datum	15
Žák: - nakupuje běžné spotřební zboží - orientuje se v cenách a peněžích	Nakupování - užití much/many, some/any - a few, a little, a lot/lots of - something, someone, somewhere - použití členů - nakupování běžných předmětů - ceny a peníze - různé typy obchodů	14
Žák: - napíše email, pohlednici, biografii - vyplní jednoduchý neznámý formulář	Korespondence - email - pohlednice - vyplňování formulářů - biografie - spojky: but, although, however, so, because	14
Žák: - vyjádří budoucí záměry své i ostatních - vyjádří své pocity - hovoří o problémech a jejich možných řešeních - hovoří o filmech, knihách a TV programech	Budoucí záměry - budoucí časy - vazba „going to“ - přítomný čas průběhový s budoucím významem - přídavná jména s -ed/-ing - slovesa s TO + infinitiv - slovesa + -ing - slovesa s předložkou + -ing - vyjadřování pocitů	14
Žák: - porovná předměty, místa - popíše místo, obec, kde žije	Porovnávání věcí - stupňování přídavných jmen - vazba: as ... as - otázka: What ... like? - porovnávání měst, věcí ... - vztažná zájmena - popis místa, města, vesnice - synonyma, antonyma	14
Žák:	Životní zkušenosti nejen slavných	10

- vytvoří rozhovory v běžných každodenních situacích - používá krátké a zdvořilé odpovědi	- předpřítomný čas, užití - předpřítomný čas vs. minulý čas prostý - předložky FOR, SINCE - přípony podstatných a přídavných jmen - krátké odpovědi a zdvořilá konverzace	
4. ročník – 90 hodin		
Žák: - napíše formální i neformální dopis, email a vzkaz - napíše slohovou práci na dané téma s vhodnou organizací textu a prostředky textové návaznosti - písemně zaznamená podstatné myšlenky a informace z textu - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - přeloží text a používá slovníky včetně elektronických - dodržuje základní pravopisné normy	Písemný projev - formální a neformální dopisy - emaily - vzkazy - slohová práce – essay - spojky a další prostředky textové návaznosti - obraty pro vyjádření žádosti, prosby, - pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje ...	15
Žák: - při pracovních pohovorech, na které je připraven, - klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - ověří si i sdělí získané informace písemně - vyplní jednoduchý neznámý formulář (např. přihlášku do zaměstnání ...) - napíše profesní životopis a průvodní dopis - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Zaměstnání - běžné profese - ucházení se o zaměstnání - pracovní pohovor - modální slovesa - složená podstatná jména	15
Žák: - vyjadřuje se ústně i písemně k tématu cestování - vyjmenuje dopravní prostředky - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - zeptá se na cestu - poradí s orientací v obci - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí	Cestování a dopravní prostředky - výhody a nevýhody různých způsobů dopravy - služby užívané během cestování - orientace ve městě - turistické destinace v naší zemi - časové věty - podmínkové věty - předložky místa	15
Žák: - zrealizuje telefonní hovor - vyměňuje si informace, které jsou běžné při	Telefonování a další komunikační situace - frazeologie užívaná při	15

neformálních rozhovorech - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - zaznamená vzkazy volajících - vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka - domluví se v běžných situacích, získá i poskytne informace - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci - diskutuje o významných vynálezech a objevech	telefonování - získávání a předávání informací, např. sjednání schůzky, - objednávka služby, vyřízení vzkazu ... - diskuse o významných objevech a vynálezech - trpný rod	
Žák: - hovoří o životních plánech a rozhodnutích - vyjádří svůj názor a poradí v daných situacích	Důležitá životní rozhodnutí a plány - podmínkové věty - sloveso „might“ - frázová slovesa - zdůraznění pomocí SO a SUCH - rady	10
Žák: - používá a orientuje se v běžných společenských výrazech	Společenské výrazy - předpřítomný čas průběhový vs. prostý - slovesa: bring, take, come, go	10
Žák: - orientuje se v pravidlech používání nepřímé řeči a používá předminulý čas pro souslednost časovou a minulou podmínku	Nepřímá řeč - předminulý čas - souslednost časová - podmínkové a práci věty	10

Německý jazyk

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 102 hodin		
Žák - pozdraví, představí sebe i druhé, - vyměňuje si informace o základních osobních datech	První kontakty - člen určitý a neurčitý - časování pravidelných sloves, slovesa sein a haben v přítomném čase	10

- vyjadřuje se téměř bezchybně v předvídatelných společenských situacích - žák zahájí a ukončí rozhovor - porozumí školním a pracovním pokynům - pohotově reaguje při standardních řečových situacích při školní pracovní činnosti - požádá o upřesnění pokynu nebo informace, pokud to situace vyžaduje - porozumí vyslechnutému textu a řeší k němu úkoly - vyplní jednoduchý neznámý formulář - používá slovníky	- pořádek slov ve větě - přídavné jméno v přísudku - dny a denní doby, číslovky základní - seznamování se, navazování kontaktů - základní společenské fráze - oslovení, představení - poslech s porozuměním - vyplňování jednoduchých formulářů	
Žák - představí rodinu a její jednotlivé členy, své kamarády ve třídě a popíše je - vyměňuje si informace o rodině – o příbuzenských vztazích, věku, povolání, zálibách a porovnává možnosti trávení volného času - popíše člověka, jeho vzhled a vlastnosti - hovoří plynule a souvisle o svých zálibách - vyjmenuje běžná povolání - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu - odpovídá kladně i záporně na dané otázky - porozumí vyslechnutému textu a řeší úkoly – doplňuje číslovky a údaje - napíše krátký e-mail nebo stručný neformální dopis o své rodině - dodržuje základní pravopisné normy	Rodina, přátelé, záliby - rodinní příslušníci - podstatná jména ve 4. pádě č. j. - osobní zájmena ve 4. pádě - přivlastňovací zájmena - zápor nein, nicht a kein - základní početní úkony - přítomný čas místo budoucího a bezespojková souvětí - přídavná jména, popis člověka - povolání - zájmy a záliby - poslech s porozuměním	10
Žák - rozlišuje společenské fráze formálního a neformálního charakteru - zeptá se i popíše cestu ve městě - pracuje s plánkem města a popíše cestu mapy - zahájí a ukončí rozhovor, získá i poskytne informace týkající se orientace ve městě - požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud to situace vyžaduje - vyměňuje si informace o tom, co umí, musí a smí - vyjádří radost i lítost, souhlas i nesouhlas - řeší úkoly vyplývající z poslechových cvičení - domluví schůzku, předá a zanechá vzkaz	Návštěva, orientace ve městě, telefonování - skloňování podstatných jmen v č. j. - skloňování osobních, přivlastňovacích a tázacích zájmen „wer“ a „was“ - předložky se 3. pádem - rozkazovací způsob - způsobová slovesa müssen, können, dürfen - oslovení, pozdravy, rozloučení - orientace ve městě - na návštěvě - poslech s porozuměním - řešení úloh spojených s poslechem - telefonní čísla, předvolby - telefonování	15

- vyslovuje co nejvíce srozumitelně a intonuje co nejbližší přirozené podobě cizího jazyka		
Žák - vypráví o hodině němčiny, také s použitím neurčitého podmětu man - popíše svůj rozvrh vyučovacích hodin - orientuje se v časových údajích - vyměňuje si informace o běžném školním, pracovním nebo volném dni - stručně popíše základní pracovní činnosti - orientuje se v textu, sdělí obsah a hlavní myšlenky přečteného nebo vyslechnutého	Naše hodina němčiny, rozvrh hodin, každodenní život - skloňování podstatných jmen v mn. čísle - předložky se 4. pádem - náhrada českého zvrátého zájmena svůj přivlastňovacím zájmenem - způsobová slovesa sollen a wollen - neurčitý podmět man a es - časové údaje - rozvrh hodin - vyučovací předměty - poslech s porozuměním	20
Žák - objedná jídlo a pití, zeptá se na cenu - vyřeší běžné situace v kavárně nebo v restauraci - vyměňuje si informace o oblíbeném jídle a pití, o celodenním stravovacím režimu - vyjádří libost a nelibost, sdělí a zdůvodní svůj názor - zvládá základní početní úkony - orientuje se v základních jednotkách míry a hmotnosti i v zemích dané jazykové oblasti - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných situacích při nákupu potravin - zapojí se do hovoru i bez přípravy při běžných situacích při nakupování potravin, stolování, v restauraci - dokáže hledat další způsoby vyjádření, aby dosáhl svého úmyslu - zdvořile požádá a zdvořile nabídne - řeší úkoly a doplňuje údaje dle poslechových cvičení	Jídlo, pití, v restauraci - časování nepravidelných sloves v přítomném čase a v rozkazovacím způsobu - skloňování přídavných jmen v přívlastku (1. část) - časování způsobového slovesa mögen - složená podstatná jména - vedlejší věty se spojkou dass a weil - základní početní úkony - označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - jídelní lístek - české jídlo a typická jídla německy mluvících zemí - potraviny a zelenina - rozhovory - poslech s porozuměním	22
Žák - popíše byt, svůj pokoj, obrázek s užitím přídavných jmen v přívlastku, předložek se 3. a 4. pádem a vazby „es gibt“ - porovnává data narození rodinných příslušníků a přátel - vyměňuje si informace o místě, ve kterém žije	Dům, byt, popis domu a bytu - skloňování přídavných jmen v přívlastku (2. část) - řadové číslovky - vyjadřování data - předložky se 3. a 4. pádem - neodlučitelné a odlučitelné předpony	25

- porovná bydlení v domě a v bytě a ve městě a na vesnici - čte a poslouchá texty věnované bydlení, odhaduje význam neznámých výrazů, přeloží texty i s pomocí slovníků - orientuje se v inzerátech týkajících se bydlení - sdělí obsah, vyjádří a zdůvodní svůj názor - čte s porozuměním, přeformuluje text, zprostředkuje získané informace dalším	- časování slovesa wissen - vazba „es gibt“ - bydlení, nábytek, místnosti, barvy, měsíce - popis domu, bytu, pokoje - poslech s porozuměním	
2. ročník – 102 hodin		
Žák - vyjmenuje části těla, popíše člověka - diskutuje na téma zdraví, nemoc, potíže - zeptá se na zdraví, lidi a jejich budoucí povolání - popíše svou návštěvu u lékaře s užitím nepřímých otázek jako vedlejších vět - sehraje jednoduchý dialog v lékařské ordinaci a u zubaře - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované a základní útvary - překládá pomocí slovníku - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu	U lékaře, lidské tělo - zvrtná slovesa v oznamovacím i rozkazovacím způsobu - zápor + mehr - časování slovesa werden - vyjádření změny stavu užitím spojení slovesa werden + přídavné jméno - budoucí čas - tázací zájmena welcher, was für ein a wie - nepřímé otázky - pořádek slov ve větě hlavní po větě vedlejší - přísudkové sloveso po číslovkách - návštěva u lékaře, nemoci - lidské tělo - poslech s porozuměním	20
Žák - hovoří o oblečení a módě, vyjádří svůj názor - porovnává ceny, vlastnosti předmětů i lidí - popíše ústně i písemně oblečení a módní doplňky při různých příležitostech a v různých ročních obdobích - domluví se s prodávacem v obchodě, vybírá oblečení a obuv, zeptá se na detailní informace s využitím získané slovní zásoby, případně požádá o upřesnění nebo zopakování informace - řeší základní situace vzniklé při nakupování a s velkou mírou úspěšnosti dosáhne svého cíle - používá společenské fráze a obraty vedoucí k nekonfliktní komunikaci - vyjádří libost a nelibost, souhlas i odmítnutí, zdůvodní svůj názor	Oblečení, popis osob, nakupování - stupňování přídavných jmen a příslovcí - ukazovací zájmena - zájmena neurčitá a záporná v zastoupení podstatných jmen - skloňování přídavných jmen po zájmenech a číslovkách - nakupování, rozhovory - móda a doplňky - obuv a oblečení pro různé příležitosti a roční období - roční období - barvy - poslech s porozuměním	20

- sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené		
Žák - bezchybně užívá zeměpisné názvy kontinentů, zemí, měst, obyvatel a přídavná zeměpisná jména - orientuje se v názvech světových stran - napíše jednoduchý osobní dopis a krátký vzkaz (e-mail, přání, oznámení, pozvánka, pozdrav) - zahájí, vede a ukončí telefonický rozhovor, dialog na poště, získá i poskytne informace - domluví schůzku, předá a zanechá vzkaz - požádá o upřesnění nebo zopakování informace, pokud je to třeba - vyslovuje co nejvíce srozumitelně a intonuje co nejbližší přirozené podobě cizího jazyka - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných předvídatelných situacích - řeší úkoly dle vyslechnutého textu	Pošta, telefonování, zeměpisné názvy - kontinenty, země a jejich obyvatelé, světové strany, názvy hor, pohoří, řek, moří a jezer nejen u nás, ale i v zemích daných jazykových oblastí - skloňování vlastních osobních a místních jmen - zeměpisná přídavná jména na –er a jména obyvatel - světové strany - vazby sloves - zájmenná příslovce - osobní dopis, telefonát, písemná stylizace krátkých sdělení a vzkazů (SMS, e-mail) - nácvik rozhovorů včetně správné výslovnosti a intonace - poslechová cvičení	20
Žák - vypráví v préteritu o návštěvě cizí země, města, programu výletu – v souvětích souřadících i podřadících - hovoří o hlavním městě Německa Berlíně – jeho památkách, historii i současnosti s užitím vět vztažných - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - zaznamená vzkazy volajících - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu	Cesta do zahraničí, Berlín - préteritum slabých, způsobových a pomocných sloves - zpodstatnělá přídavná jména - věty vztažné - souřadící spojky (1. část) - spojky „aber a sondern“ - Berlín, hlavní město Německa – seznámení s hlavními údaji, památkami a historií Berlína - rozšíření slovní zásoby - železniční doprava - poslech s porozuměním	21
Žák - vypráví o návštěvě kina, divadla, koncertu v minulém i přítomném čase - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - skloňuje přičestí minulé v přívlastku - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Návštěva kina, divadla, koncertu - perfektum slabých, způsobových a pomocných sloves - přičestí minulé v přívlastku - závislý infinitiv (na podstatném a přídavném jménu) - tvoření slov	21

- popíše kino, divadlo, možnosti obstarání vstupenek - pojmenuje druhy divadelních, filmových a hudebních představení - hovoří o svých oblíbených kulturních zájmech z oblasti divadla, kina a hudby - vede dialog u pokladny kulturního zařízení - uplatňuje různé techniky čtení textu - řeší úkoly z poslechového cvičení	- rozšíření slovní zásoby – druhy kulturních představení – divadlo, kino, hudba - poslech s porozuměním	
3. ročník – 96 hodin		
Žák - popíše program dne v minulém čase užitím vedlejších vět časových se spojkou wenn a als - vyměňuje si informace o každodenních činnostech svých i členů své rodiny v minulém čase i přítomném čase - porovná program činností ve všední den, o víkendu a o prázdninách - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace - zapojí se do hovoru bez přípravy - popíše denní činnosti podle obrázku nebo vyslechnutého textu	Můj program dne - procvičování silných, sloves v minulém čase (préteritum i perfektum) - skupiny silných sloves, skupina A – B – A - wie + přídavné jméno nebo příslovce ve větách vedlejších - spojky bis, bis zu a erst - infinitiv závislý na významovém slovesu - infinitiv závislý na slovesech haben a sein - věty časové se spojkou wenn a als - spojky bis a wenn - program dne – běžné denní činnosti - poslech s porozuměním	18
Žák - hovoří na téma sport, hry a volnočasové aktivity - zapojí se do hovoru bez přípravy - popíše zimní a letní dovolenou a aktivity nejen v přítomném, ale i v minulém čase - vyjadřuje se v souvětích i ve větách tázacích v různých časech - orientuje se v sportovní výbavě pro základní druhy zimních a letních sportů - reaguje na poslechová cvičení a odpovídá na otázky týkající se sportu a volného času - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech	Sport, dovolená - ukazovací zájmeno derselbe, dasselbe, dieselbe - minulý čas silných sloves (sk. A – B – B) - souřadící spojky (2. část) - směrová příslovce her a hin a jejich složeniny - užívání minulých časů ve větách oznamovacích a tázacích - druhy zimních a letních sportů - sportovní výbava - poslechová cvičení	18

Žák - vypráví v přítomném i minulém čase o cestování a svých zážitcích - sehraje se spolužákem interview o dopisním příteli z ciziny - hovoří o SRN a orientuje se v mapě - ověří si i sdělí získané informace písemně - řeší úkoly dle vyslechnutého textu - vypráví o své cestě do ciziny - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří souvislý text	Cestování po Německu - minulý čas silných sloves (sk. A – B – C) a smíšených sloves - přičestí minulé silných sloves- v přísudku a v přívlastku - vynechávání členu u podstatných jmen (shrnutí) - seznámení se základními údaji o SRN - čtení s porozuměním – text o Německu - poslechová cvičení - práce s mapou	18
Žák - vypráví o svém volném čase a o tom, jak to bylo dříve - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří souvislý text - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - diskutuje ve skupině na téma volný čas a o svém budoucím rodinném životě - vyjádří písemně svůj názor na text - řeší úkoly na základě vyslechnutého textu	Volný čas, plány do budoucna - časová spojka seitdem - podvojná souřadící spojka „entweder – oder“ - vedlejší věty se spojkou aby - krácení vedlejších vět se spojkou dass - krácení vedlejších vět se spojkou damit - použití členu určitého a neurčitého (shrnutí) - poslechové texty na téma volný čas a vypracování úkolů – diskuze, dialogy - poslech s porozuměním	20
Žák - prokazuje znalosti o našem hlavním městě a jeho stavebních památkách - orientuje se v plánu Prahy a určí nejdůležitější pamětihodnosti - vypráví o Praze a o městě, kde bydlí - porovnává bydlení ve městě a na vesnici	Praha - informace o našem hlavním městě a jeho stavebních památkách - trpný rod průběhový - trpný rod stavový - další číslovky – zlomky, číslovky násobné, zpodstatnělé číslovky a jiné - poslech s porozuměním	22
4. ročník – 90 hodin		
Žák - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu - vyjádří budoucí záměry své i ostatních - reaguje na dotazy - diskutuje na téma budoucího povolání nebo dalšího studia - uplatňuje v komunikaci poznatky o realitách Rakouska - orientuje se v mapě Rakouska - srovnává Rakousko a Českou republiku	Výměnná praxe v zahraničí – plány do budoucnosti - infinitiv trpného rodu - přičestí přítomné - dvojkové spojky souřadící - stupňované tvary příslovci bez srovnání - rozšíření odborné terminologie – oblast povolání a pracovních činností - práce s odborným textem na téma výměnná praxe v zahraničí	15

- používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek	- poslech s porozuměním - práce s mapou - slovní zásoba – pracovní zařazení, odborné výrazy	
Žák - napíše formální i neformální dopis, email a vzkaz - písemně zaznamená podstatné myšlenky a informace z textu - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - napíše slohovou práci na dané téma s vhodnou organizací textu a prostředky textové návaznosti - přeloží text a používá slovníky včetně elektronických - dodržuje základní pravopisné normy	Písemný projev - formální dopisy - emaily - vzkazy - slohová práce - spojky a další prostředky textové návaznosti - obraty pro vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje...	15
Žák - podá základní informace o České republice - ovládá práci s mapou - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce - dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače - řeší úkoly na základě vyslechnutého textu	Cestování po České republice - konjunktiv préterita pomocných, způsobových a silných sloves - užití tvarů konjunktivu préterita a opisného tvaru s würde - užití konjunktivu ve vedlejších větách podmínkových a v hlavních větách - rozvitý přívlastek - určování podstatných jmen ženského rodu podle přípon - cestování a automobilová doprava - práce s mapou - turistika v ČR - poslech s porozuměním	15
Žák - vyjadřuje se ústně i písemně k tématu cestování - hovoří o Švýcarsku a jeho geografických, demografických, hospodářských a politických údajích - orientuje se v mapě Švýcarska - používá vhodně odbornou slovní zásobu z oblasti cestování a obchodu - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu - vyřeší většinu běžných situací při cestách	Na služební cestě ve Švýcarsku - věty časové – shrnutí - předminulý čas (plusquamperfektum) - infinitivní vazby se „statt zu“ - předpony někdy odlučitelné - realie Švýcarsko - práce s mapou - rozšíření odborné slovní zásoby z oblasti obchodu	15

Žák - diskutuje na téma ubytování a stravování a porovnává jednotlivé možnosti - popíše předměty kempingové výbavy - pojmenuje místa sloužící pro zábavné účely - překládá text pomocí slovníků i elektronických - popíše místa, která navštívil - vypráví o své prázdninové cestě a plánech na dovolenou pro příští rok - řeší úkoly na základě vyslechnutého textu	Dovolená, cestování - konjunktiv plusquamperfekta - užití konjunktivu plusquamperfekta v podmínkových souvětích - souvětí účinkové - souvětí srovnávací - ubytování a stravování - porovnání možností ubytování a stravování - poslech s porozuměním	15
Žák - popíše problémy životního prostředí - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření - vyhledá aktuální informace z dostupných zdrojů - hovoří o ochraně životního prostředí - diskutuje na téma bydlení na venkově a ve městě, porovnává rozdíly - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem - popíše a porovná roční období - stručně popíše počasí - vyhledá aktuální informace z dostupných zdrojů - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření	Ekologie a příroda – problém odborníků na venkově nebo ve městě? - minulý infinitiv - osobní vazba slovesa scheinen - způsobové věty s „ohne zu“, „ohne dass“ - předložky s 2. pádem (shrnutí) - ochrana životního prostředí - aktuální ekologické problémy - počasí - roční období, specifika - roční období a příroda - oblíbené roční období	15

KONVERZACE V CIZÍM JAZYCE

(Konverzace v anglickém jazyce / Konverzace v německém jazyce)

124 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem jazykového vzdělávání obecně a konverzace v cizím jazyce zvlášť je výchova komunikativního člověka, který používá cizí jazyk v různých životních situacích v písemné i ústní formě (v dalším studiu, v práci, volném čase i osobním životě). Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na život v multikulturní demokratické společnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka konverzace v anglickém jazyce / konverzace v německém jazyce směřuje k tomu, aby žáci byli schopni

- vytvořit si pozitivní vztah k cizímu jazyku jako součásti multikulturní společnosti;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- orientovat se v prostředí studovaného cizího jazyka, chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty;
- zajímat se o současné společenské a kulturní dění;
- získat důvěru ve vlastní dorozumívací schopnosti.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce / konverzace v německém jazyce je zařazen jako povinný předmět ve 3. a 4. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Učivo rozvíjí a prohlubuje receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti žáků. Výuka má komplexní charakter a směřuje k dosažení minimální úrovně B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky s tím, žáky seznamujeme také s realitami zemí dané jazykové oblasti a ve 4. ročníku se základy odborného jazyka.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena na rozvoj komunikačních schopností a její součástí jsou poslechová cvičení, čtení s porozuměním a práce s textem, písemná komunikace, dále cvičení komunikace v modelových situacích osobního, profesního i občanského života. Výuku orientujeme na konkrétní příklady z běžného života. Při výuce zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce a zadáváme jim motivační domácí úkoly. Dále předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů (odborných i všeobecně vzdělávacích) a kombinaci informací z různých zdrojů.

Ve výuce jsou příležitostně používány mediální prostředky – tisk, získávání informací z internetu.

Pro motivaci žáků slouží pravidelně pořádané jazykové soutěže, možnost jazykových kurzů v příslušné jazykové oblasti, rozvíjející se spolupráce s partnerskou školou, stejně jako příležitostné besedy s rodilými mluvčími, úspěšnými absolventy, kteří používají cizí jazyk ve své práci.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Při hodnocení žáků klademe důraz na zvládnutí řečových dovedností (receptivních, produktivních i interaktivních), dále jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba), reálií a odborných témat.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního a písemného zkoušení, včetně samostatných školních i domácích prací. Při zkoušení je ověřována schopnost pohotově reagovat a komunikovat a též správná výslovnost a intonace.

U referátů se hodnotí originalita a podíl vlastní práce, srozumitelnost, nápaditost i gramatika.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět konverzace v anglickém jazyce / konverzace v německém jazyce rozvíjí kompetence

- *k učení* (efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, využívat různé informační zdroje, zejména při vlastní domácí přípravě), využívat různé strategie učení (práce s textem, porozumění mluvenému projevu v cizím jazyce)
- *občanské* (uvědomovat si význam multikulturního soužití, dějin a tradic národů na základě studia reálií příslušných jazykových oblastí, zajímat se o současné politické a kulturní dění – referáty)
- *komunikativní* (využívat jazykové znalosti v ústní – samostatný projev a rozhovory – i v písemné komunikaci)
- *personální a sociální* (schopnost pracovat ve dvojici i v širší skupině, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly)
- *k pracovnímu uplatnění* (umět vyhledávat informace o pracovních a vzdělávacích příležitostech, vyplňovat formuláře, psát žádosti, komunikovat s potencionálními zahraničními zaměstnavateli, prezentovat své odborné znalosti)
- *digitální* (získávat informace z různých zdrojů, včetně internetu, pracovat s nimi a dokázat je kriticky zhodnotit, využívat online slovníky a jazykové aplikace)

Předmět konverzace v cizím jazyce aplikuje průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; komunikace; soudobý svět)

- vedením žáků k umění jednat s lidmi, posilováním zdravého sebevědomí, nebát se mluvit v cizím jazyce (rozhovory v různých situacích osobního a společenského života – představit se, orientace ve městě, rozhovory v obchodě, restauraci, u lékaře, apod.)
- vedením žáků k formulaci vlastních názorů, postojů a rozvoji tolerance (diskuze na dané téma, např. porovnávání způsobu života – bydlení, tradice, apod.)

b) Člověk a životní prostředí

- vedením žáků k diskuzi o globálních problémech lidstva (příčiny znečišťování životního prostředí, jejich následky a ochrana životního prostředí, vliv prostředí a životosprávy na lidské zdraví)

c) Člověk a svět práce (písemná a verbální sebeprezentace při jednání se zaměstnavateli; vzdělávací systémy v ČR a ve světě)

- vedením ke schopnosti písemného vyjadřování při úřední korespondenci (sestavení formálního nebo neformálního dopisu dle zadání)

- rozvíjením schopností se písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zahraničními zaměstnavateli a zákazníky (tvorba životopisů, žádostí, vyplňování formulářů, rozhovory)

d) Člověk a digitální svět

- vedením k orientaci v digitálním prostředí a k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií
- vedením žáků ke schopnosti ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení a aplikací pro výuku cizího jazyka

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Konverzace v anglickém jazyce

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
3. ročník – 64 hodin		
Žák: - popíše různé osoby včetně jejich - charakterových a fyzických vlastností - charakterizuje svého nejlepšího kamaráda/ku - hovoří o své rodině, členech a vztazích v rodině	Lidská společnost - popis lidí - nejlepší kamarád/ka - rodina, přátelé a mezilidské vztahy	10
Žák: - hovoří na téma sport, hry a volnočasové aktivity - zapojí se do hovoru bez přípravy - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - na dané téma komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie - rozdělí sportovní disciplíny a vyjmenuje důležité sportovní události a významné sportovce - sdělí a zdůvodní svůj názor a postoj ke sportu - charakterizuje dobrého sportovce/sportovkyni - hovoří o činnosti při hodinách TV ve škole	Volný čas, sport a hry - volnočasové aktivity - sport a hry - významné sportovní události - TV ve škole	10
Žák: - pohovoří o významu a svých zkušenostech s anglickým jazykem - uvede základní přehled anglicky mluvících zemí - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických,	Anglický jazyk, anglicky mluvící země – přehled, Velká Británie - Velká Británie - Londýn - zajímavá místa a osobnosti - práce s mapou	14

hospodářských, politických, kulturních faktorech Velké Británie a uplatňuje je také v porovnání s realitami ČR - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - pracuje s fyzickou i politickou mapou Velké Británie		
Žák: - charakterizuje roční období a typy počasí - vede dialog o předpovědi počasí a o svém oblíbeném ročním období - porovnává klimatické podmínky v anglicky mluvících zemích a ČR	Počasí a podnebí - roční období - popis a předpověď počasí - počasí v anglicky mluvících zemích	8
Žák: - podá základní zeměpisné, hospodářské, politické a kulturní informace o ČR - pracuje s mapou ČR - uvede naše významné osobnosti, pamětihodnosti, tradiční pokrmy a nápoje - popíše svůj domov- byt / dům, obec, ve které žije - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem na dané téma	Můj domov v České republice - základní informace o ČR - Praha - zajímavá místa a osobnosti - práce s mapou - místo, kde žiji - základní zeměpisné termíny	12
Žák: - se vyjadřuje ústně i písemně k tématu cestování různými dopravními prostředky - popíše výhody a nevýhody cestování různými dopravními prostředky - je schopen uvést, proč lidé cestují a jaké věci si s sebou berou - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení (např. na nádraží, letišti ...)	Cestování - dopravní prostředky - důvody pro cestování - věci s sebou	10
4. ročník – 60 hodin		
Žák: - porovnává informace o vzdělávacích systémech, praxi, tradicích v anglicky mluvících zemích a v ČR - hovoří o své škole a školních předmětech - vede monolog i dialog na téma plány do budoucna - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - vyjadřuje se ústně i písemně k tématům z oblasti zaměření oboru	Vzdělání a plány do budoucna - moje škola a školní předměty - plány do budoucna	10
Žák: - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti	Poznatky o Kanadě, Austrálii, Novém Zélandu a USA - základní informace o realitách příslušné jazykové oblasti, kultuře, tradicích a společenských zvyklostech	20

včetně vybraných poznatků oboru a porovnává je s realitami ČR - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí - pracuje s mapami - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - pracuje s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce, včetně internetu nebo CD-ROM, se slovníky, jazykovými aj. cizojazyčnými příručkami - využívá informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností	- práce s mapou	
Žák: - vyjadřuje se ústně i písemně k odborným tématům daného oboru - používá odbornou terminologii - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se daného oboru - vede dialog i monolog na odborné téma - přeloží text a používá slovníky včetně elektronických - vyjádří ústně i písemně svůj názor na daný text - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu při popisu odborných exkurzí a praxí - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace	Základy odborného jazyka - popis odborných exkurzí a praxí - odborná terminologie - využití informačních a komunikačních technologií - odborný dialog, monolog - odborná prezentace	10
Žák: - vyjadřuje se ústně i písemně k tématu péče o tělo a zdraví - řeší situace u lékaře, v lékárně - vyjmenuje běžné choroby a jejich příznaky - hovoří o zdravém životním stylu	Péče o tělo a zdraví - části lidského těla - nemoci a jejich příznaky - návštěva lékaře - zdravý životní styl - závislosti	10
Žák: - diskutuje o globálních problémech, jejich příčinách a možných řešeních - sdělí a zdůvodní svůj názor k dané problematice	Globální problémy lidské společnosti - globální problémy - ekologické chování lidské společnosti	10

Konverzace v německém jazyce

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
3. ročník – 64 hodin		
Žák - popíše různé osoby včetně jejich charakterových a fyzických vlastností - charakterizuje svého nejlepšího kamaráda/ku - hovoří o přátelích, emocích, rodině a vztazích v rodině	Lidé a společnost - popis lidí - rozdíly v chování a prožívání emocí mezi chlapci a děvčaty - ideál krásy - lidské vlastnosti, mezilidské vztahy	8
Žák - popíše členy své rodiny včetně jejich charakterových a fyzických vlastností - prokazuje základní faktické znalosti o svátcích, rodinných tradicích a oslavách v České republice a německy mluvících zemích - popíše a porovná významné svátky - diskutuje o vztazích v rodině	Rodina, přátelé, svátky - členové rodiny - výpovědi mladých lidí o jejich plánech do budoucna - modely v rodině - tradiční svátky a rodinné oslavy - všední den a povinnosti - řešení konfliktů s rodiči	8
Žák - hovoří o nákupech v různých obchodech - popíše nákupní centrum - získává a sděluje informace - argumentuje, odmítá a navrhuje řešení - vyjádří písemně svůj názor - nakupuje na internetu - vyplní reklamační formulář - vyjmenuje a popíše služby ve městě	Nakupování a služby - místa pro nákupy - orientace v nákupním centru - zákazník v obchodě - reklamace - služby - reklamní slogany	8
Žák - se vyjadřuje ústně i písemně k tématu cestování různými dopravními prostředky, je schopen uvést, proč lidé cestují a jaké věci si s sebou berou - popíše výhody a nevýhody cestování různými dopravními prostředky - poradí si s orientací v obci - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení (např. na nádraží, letišti...)	Cestování - běžné dopravní prostředky - cestovní důvody - jednoduché otázky a prosby - přípravy na cestu - problémy na dovolené - porucha auta nebo autonehoda	8
Žák - hovoří o různých kulturních akcích o návštěvě kulturního zařízení - vyjadřuje se o slavných osobnostech německy mluvících zemí - vypráví o filmech, knihách četbě, hudbě	Kultura - kulturní akce a jiné události - důležité a slavné osobnosti německy mluvících zemí ze světa literatury, hudby a umění - návštěva kulturního zařízení	8

- a tisku - vypráví o svých dojmech - vyjádří svůj nesouhlas, navrhne jiné řešení	- literatura, hudba, tisk - zážitky a dojmy	
Žák - pohovoří o významu a svých zkušenostech s německým jazykem - uvede základní přehled německy mluvících zemí - prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech Německa a uplatňuje je také v porovnání s realitami ČR - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - pracuje s fyzickou i politickou mapou Německa	Německo, německý jazyk - Německo – realie – zeměpisné údaje - obyvatelstvo a řeč, státoprávní uspořádání, měna - průmysl a zemědělství - zajímavosti - práce s mapou	8
Žák - hovoří na téma sport, hry a volnočasové aktivity - zapojí se do hovoru bez přípravy - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - na dané téma komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie - rozlišuje sportovní disciplíny a vyjmenuje důležité sportovní události a významné sportovce - sdělí a zdůvodní svůj názor a postoj ke sportu - charakterizuje dobrého sportovce/sportovkyni - hovoří o činnosti při hodinách TV ve škole	Sport - sportovní disciplíny - náčiní, vybavení a zařízení - sportovní akce - ze života sportovce	8
Žák - podá základní zeměpisné, hospodářské, politické a kulturní informace o ČR - pracuje s mapou ČR - zná naše významné osobnosti, pamětihodnosti, tradiční pokrmy a nápoje - popíše svůj domov-byt/dům, obec, ve které žije	Můj domov v České republice - základní informace o ČR - Praha - zajímavá místa a osobnosti - práce s mapou - místo, kde žiji - základní zeměpisné termíny	8
4. ročník – 60 hodin		
Žák - vyjadřuje se ústně i písemně k tématu péče o tělo a zdraví - řeší situace u lékaře, v lékárně - vyjmenuje běžné choroby a jejich příznaky	Zdraví a péče o tělo - zdravý životní styl - potíže a nemoci - domácí lékárníčka - vyhledání pomoci lékaře - závislosti a prevence	10

- hovoří o zdravém životním stylu - vyjmenuje druhy závislostí a vyjadřuje se problematice závislosti a prevence		
Žák - porovnává informace o vzdělávacích systémech a školách - hovoří o své škole a školních předmětech - vede monolog i dialog na téma plány do budoucna - vyjádří své pocity - hovoří o problémech a jejich možných řešeních - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech - vyjadřuje se ústně i písemně k tématům z oblasti zaměření oboru	Škola a vzdělání, plány do budoucna - vzdělávací systém v ČR a německy mluvících zemích, druhy škol - moje škola, školní předměty - problémy ve škole - ze života školy - plány do budoucna	10
Žák - vyjadřuje se o nabídkách práce pro teenagery - hovoří o různých povoláních a pracovištích, pracovních podmínkách - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení - při pracovních pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení - vyplní jednoduchý neznámý formulář (např. přihlášku do zaměstnání...) - napíše profesní životopis a průvodní dopis - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce	Práce a povolání - práce pro teenagery - hledání práce, předpoklady - pracovní podmínky - povolání, pracoviště, inzeráty - pracovní pohovor - práce v zahraničí - složená podstatná jména	10
Žák - diskutuje o globálních problémech, jejich příčinách a možných řešeních, sdělí a zdůvodní svůj názor k dané problematice	Globální problémy lidské společnosti - zásadní aktuální problémy lidstva	10
Žák - prokazuje faktické znalosti o geografii, demografii, hospodářství, politice a kultuře zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a porovnává je s realitami ČR - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí - pracuje s mapami	Poznatky o Rakousku, Švýcarsku, Lucembursku a Lichtenštejnsku - základní informace o realitách příslušné jazykové oblasti, kultuře, tradicích a společenských zvyklostech - práce s mapou	10

- pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem - pracuje s informacemi a zdroji informací v cizím jazyce, včetně internetu nebo CD-ROM, se slovníky, jazykovými aj. cizojazyčnými příručkami - využívá informační zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování svých všeobecných vědomostí a dovedností		
Žák - vyjadřuje se ústně i písemně k odborným tématům daného oboru - používá odbornou terminologii - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se daného oboru - vede dialog i monolog na odborné téma - přeloží text a používá slovníky včetně elektronických - vyjádří ústně i písemně svůj názor na daný text - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu při popisu odborných exkurzí a praxí - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace	Základy odborného jazyka - popis odborných exkurzí a praxí - odborná terminologie - využití informačních a komunikačních technologií - odborný dialog, monolog - odborná prezentace	10

OBČANSKÁ NAUKA

112 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Posiluje jejich identitu, kritické myšlení, schopnost formulovat své názory, rozumět světu, v němž žijí. Vede žáky k využívání společenskovedních vědomostí a dovedností v praktickém životě, k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace, postojů a jednání žáků tak, aby byli slušnými a čestnými lidmi jak v osobním, tak i ve veřejném životě. Občanská nauka hlouběji rozvíjí výchovu k občanství.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka občanské nauky směřuje k tomu, aby žáci
- jednali samostatně a odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání
 - nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek
 - vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, životního prostředí a chovali se ekologicky
 - měli potřebu občanské aktivity a odpovědnosti, vážili si demokracie a svobody
 - jednali v souladu s humanitou a vlastenectvím, demokratickými a občanskými hodnotami, právní předpisy a zásadami
 - byli tolerantní a solidární, respektovali lidská práva, ctili identitu jiných lidí, respektovali názor druhého
 - byli ochotní angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejný zájem
 - byli prosti předsudků, intolerance, rasismu ve vztahu k lidem jiného etnického původu, rasy, vyznání, sociálního zařazení atd.
 - byli ochotni klást si existenční a etické otázky a hledat na ně odpovědi

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti společenskovedního vzdělávání a vzdělávání pro zdraví. Do druhého ročníku je zařazeno učivo obecné povahy (člověk v lidském společenství, člověk a svět), do třetího pak učivo celku člověk a ekonomika a také problematika ochrana člověka za mimořádných situací, do čtvrtého složitější učivo filosofie a etiky.

Občanská nauka souvisí s předměty literatura a dějiny (zejména s učivem historie), ekonomika a český jazyk (jednání, řešení konfliktů) a využívá poznatky a dovednosti získané v jejich výuce. Předmět je zařazen do 2. – 4. ročníku.

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování. Vybrané dovednosti žáci získávají procvičováním na modelových situacích, prací s textem a jeho analýzou, formou věcné a slušně vedené diskuse, kdy žáci mohou vyjádřit svůj názor a postoj k danému problému. Vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních.

Žáci pracují samostatně i ve skupinách, při vhodných situacích využíváme týmovou práci žáků, vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Důraz je kladen na využití vědomostí a dovedností žáků v jejich praktickém životě. Žákům jsou předkládány praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí a kombinaci informací z různých zdrojů. Žákům jsou také zadávány samostatné práce na témata probíraná v daném ročníku.

Součástí výuky jsou i besedy, přednášky, také exkurze a návštěvy výstav k vybraným tématům podle aktuální nabídky v dostupném okolí školy. Výuka předmětu předpokládá též využití dataprojektoru, multimediální techniky, projekce a analýzy výukových pořadů, odborné literatury, internetu.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Hodnotí se odborná a logická struktura písemného a ústního projevu žáka, hloubka zájem o porozumění společenským otázkám, schopnost využití a aplikace poznatků a dovedností při řešení konkrétních situací a problémů života člověka, samostatnost úsudku a dovednost vystihnout a formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat o společenskovední problematice. Aktivita a zájem žáků o problematiku se hodnotí na základě referátů zpracovaných žáky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Občanská nauka rozvíjí kompetence žáků:

- *občanské a kulturní povědomí* (aktivně se zajímat o politické a společenské dění u nás i ve světě i o veřejné záležitosti, uznávat tradice a hodnoty svého národa a mít pozitivní vztah k hodnotám místní, evropské a světové kultury)
- *personální, sociální a kompetence k učení* (umět posuzovat své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích, přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly, přijímat hodnocení svých výsledků a způsobu jednání ze strany druhých lidí, adekvátně na ně reagovat, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházet osobním konfliktům, přijímat radu a kritiku, mít pozitivní přístup k celoživotnímu učení; pečovat o své zdraví, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu)
- *komunikativní kompetence a kompetence využívat IKT a pracovat s informacemi* (schopnost pracovat s texty, učebnicí, různou odbornou literaturou, publikacemi, s denním tiskem, internetem, využívat různé informační zdroje a kriticky je hodnotit; formulovat srozumitelně věcně, pojmově a formálně své názory na sociální, politické, ekonomické, právní, mezinárodní, filozofické a etické otázky)
- *k řešení problémů* (porozumět problému a vědět si rady v běžných životních situacích)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (znát obecná práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, mít přehled o možnostech uplatnění po ukončení vzdělávání)
- *digitální* (ovládat potřebné sady digitálních zařízení, aplikací a služeb, vytvářet digitální obsah v různých formátech a využívat k vlastní prezentaci různé digitální prostředky)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti (téma je v předmětu začleněno komplexně)

- vedením žáků k vytváření postojů a hodnotové orientace potřebné k odpovědnému a aktivnímu politickému a občanskému rozhodování a jednání
- osvojením si zásad komunikace, etiky, politického systému, struktury společnosti,
- pochopením člověka jako osobnosti, právního minima pro soukromý a občanský život
- vedením žáků ke schopnosti jednat s lidmi, diskutovat a hledat kompromisní řešení, orientovat se v médiích a odolávat myšlenkové manipulaci
- vedením k angažovanosti pro veřejné zájmy i ve prospěch potřebných lidí v jiných zemích

b) Člověk a životní prostředí (globální problémy rozvoje)

- vedením žáků, aby si uvědomovali odpovědnost každého člověka za uchování životního prostředí v osobním i pracovním prostředí a snažili se ho chránit a zachovávat pro budoucí generace, orientovali se v globálních problémech lidstva, hledali a diskutovali o odpovědích týkajících se otázek existence a života člověka, hodnotili sociální chování své i druhých z hlediska zdravého životního stylu, ochrany zdraví, problematiky drog a respektovali život jako nejvyšší hodnotu

c) Člověk a svět práce (téma je v předmětu začleněno komplexně)

- vedením žáků k chápání zodpovědnosti za vlastní život a významu vzdělání pro život a formulováním vlastních priorit jako motivace k aktivnímu pracovnímu životu
- vyhledáváním informací o profesních a pracovních příležitostech v regionu, v absolvovaném oboru i mimo něj
- prací žáků s pracovní právními předpisy vysvětlit aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů, podnikání atd.
- pomoci žákům s orientací ve službách zaměstnanosti

d) Člověk a digitální svět

- využitím běžných textových, tabulkových a prezentačních programů k vypracování samostatných prací k zadanému tématu
- vedením k využívání digitálních technologií k hledání informací o společnosti, právním systému a aktuálním dění

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
2. ročník – 34 hodin		
Žák - popíše součásti osobnosti člověka, uvede příklady faktorů, které formují osobnost - uvědomuje si význam vzdělání pro život - ovládá různé přístupy k učení - na příkladech vysvětlí význam dobrých mezilidských vztahů, zásady společenského chování - diskutuje o etice v partnerských vztazích, vhodných partnerech - vysvětlí, proč jsou obě pohlaví rovnocenná a posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována - objasní důsledky sociálně patologických jevů na život jednotlivce, rodiny a společnosti, na příkladech vyloží sociální deviace, má přehled o nejčastějších formách závislostí, jejich působení na lidský organizmus a dovede vysvětlit, čím jsou nebezpečné jednotlivci i společnosti - vysvětlí význam pozitivního a negativního využívání volného času	Člověk v lidském společenství - člověk jako jedinec, osobnost, faktory ovlivňující utváření osobnosti - součásti osobnosti - vzdělávání, sebevýchova - mezilidské vztahy a způsoby komunikace - partnerské vztahy, lidská sexualita - postavení mužů a žen - sociálně patologické jevy - využití volného času - člověk a životní prostředí	15

- diskutuje o vlivu prostředí na člověka o způsobech znečišťování životního prostředí, způsobech ochrany přírody, třídění odpadů		
Žák - vysvětlí, s jakými problémy se potýká soudobý svět, uvede příklady projevů globalizace v různých oblastech a diskutuje o jejich důsledcích - objasní postavení ČR v Evropě a ve světě - charakterizuje cíle, orgány EU - charakterizuje cíle a poslání mezinárodních Organizací	Člověk a svět - soudobý svět – globální problémy a jejich důsledky - evropská integrace - významné mezinárodní organizace – NATO, OSN, UNICEF, UNESCO, WHO...	5
Žák - vysvětlí roli práva a vymezí oblasti upravované jednotlivými právními odvětvími v ČR - objasní systém právního řádu - na příkladech rozpozná důležité právní vztahy - vymezí způsobilost v právních vztazích, její vznik, zánik a omezení - vysvětlí, kdy má člověk trestní odpovědnost - na konkrétním příkladu popíše, zda je jednání trestný čin nebo přestupek a jaký druh trestu může být udělen v ČR - uvede právní význam manželství, způsoby jeho vzniku, zániku a jaké okolnosti vylučují uzavření manželství - na konkrétních příkladech objasní rozdíl v jednotlivých druzích náhradní rodinné péče - specifikuje práva a povinnosti mezi rodiči a dětmi - popíše způsoby vzniku pracovního poměru - sepíše pracovní smlouvu se všemi náležitostmi - na příkladech rozhodne, zda nebyla porušena práva a povinnosti zaměstnanců - hájí své zájmy spotřebitele (podání reklamace, výměna zboží aj.) - objasní způsoby nabytí dědictví aj.	Člověk a právo - právo a odvětví českého práva - právní řád - právní vztahy - způsobilost v právních vztazích - trestní právo - rodinné právo - pracovní právo - občanské právo	14
3. ročník – 48 hodin		
Žák - popíše strukturu rodinného rozpočtu, navrhne a posoudí způsoby řešení situací nedostatku finančních prostředků rodiny - rozliší způsoby ukládání peněz, majetku, druhy pojištění, daní a sociálních dávek	Člověk a ekonomika - rodinný rozpočet, hospodářský život rodiny - ukládání peněz, daně, majetek, pojištění, sociální dávky - podnikání - zaměstnanost	6

- rozliší druhy živností a orientuje se v podmínkách získání živnostenského listu - orientuje se v situaci ztráty zaměstnání		
Žák - vymezuje pojem, funkce, znaky státu, na konkrétních příkladech popíše různé formy státu - vysvětlí znaky českého státu a konkrétní projevy vlastenectví, národních tradic - charakterizuje demokracii a vysvětlí, na jakých principech, hodnotách funguje - popíše obsah Ústavy ČR a charakterizuje jednotlivé druhy státní moci v ČR - vysvětlí proces projednávání zákonů, funkci obecní a krajské samosprávy - vysvětlí, jaká lidská práva a svobody jsou zakotveny v české ústavě a co dělat, když jsou lidská práva ohrožena - orientuje se v českém politickém systému - objasní funkci a druhy politických stran a úlohu svobodných voleb - vysvětlí, jaké projevy lze označit jako politický extremismus, druhy politických ideologií - posoudí na příkladech klady a zápory činnosti masových médií v ČR a vliv reklamy - na konkrétních příkladech vymezí pojem občanská společnost, orientuje se ve společenských organizacích a hnutích - objasní možnosti občanů na správě obce - vyjmenuje způsoby nabytí a ztráty českého státního občanství - charakterizuje sociální role, strukturu společnosti a společenské vrstvy - debatuje o pozitivěch i problémech multikulturního soužití - analyzuje majoritu a minoritu české společnosti	Člověk a stát - stát a jeho formy, funkce, znaky - český stát, vlastenectví a národní tradice - základní hodnoty a principy demokracie - Ústava ČR - lidská práva a svobody, veřejný ochránce práv - politika, politický systém ČR - politické strany - volby a volební systémy - struktura veřejné správy - politické ideologie - extremismus - terorismus - masová média a mediální - gramotnost, komerční reklama - občanství - občanská společnost, občan a úřady - sociální role, společenské vrstvy, lidská společnost - multikulturní soužití, majority, minority	38
Žák - rozpozná hrozící nebezpečí a ví, jak reagovat v rámci integrovaného záchranného systému - rozliší varovné signály, vysvětlí zásady evakuace, dovede prostředky improvizované ochrany osob	Ochrana člověka za mimořádných událostí - záchranný systém - zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí - živelné pohromy, hromadná neštěstí, - havárie, krizové situace aj.	4
4. ročník – 30 hodin		
Žák	Péče o zdraví	14

- popíše činitele ovlivňující zdraví lidí - zdůvodní význam zdravého životního stylu a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě - uvede možnosti kompenzace nežádoucí důsledků pracovních podmínek - orientuje se v zásadách zdravé výživy - uvede způsoby řešení stresových a konfliktních situací	- činitele ovlivňující zdraví - způsob života a životní styl - výživa a stravovací návyky, pracovní podmínky, pohybové aktivity aj. - rizikové chování - duševní zdraví a rozvoj osobnosti - odpovědnost za zdraví, péče o veřejné zdraví v ČR - náročné životní situace	
Žák - objasní význam filozofie pro život člověka a jaké otázky filozofie řeší - rozliší jednotlivé filozofické disciplíny - debatuje o praktických filozofických a etických otázkách - vysvětlí obsah etiky, proč jsou lidé odpovědní za své názory, postoje a jednání - charakterizuje jednotlivá světová náboženství - objasní nebezpečí nových náboženských hnutí, sekt	Člověk a filozofie a etika - význam filozofie v životě člověka - hlavní filozofické otázky a disciplíny - významné filozofické osobnosti - etika - světová náboženství - nová náboženská hnutí, sekty	16

ZÁKLADY PŘÍRODNÍCH VĚD

136 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu přispívá k hlubšímu pochopení zákonitostí živé přírody žáky a směřuje k respektování přírody jako celku. Umožňuje nejen osvojení vědomostí a dovedností, ale především formování vztahů k přírodě. Žáci se naučí využívat přírodovědné poznatky v praktickém životě.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka základů přírodních věd směřuje k tomu, aby žáci

- zvažovali při každé činnosti ekologická hlediska a společenský dopad a tak aktivně přispívali k dodržování zásad udržitelného rozvoje,
- zajímali se o nové objevy ve vědě a technice,
- měli kladný postoj k přírodě, životnímu prostředí a životu vůbec,
- aktivně pečovali o své zdraví, uvědoměle dodržovali zásady bezpečnosti práce a používali ochranné pracovní prostředky.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu základy přírodních věd vychází ze vzdělávací oblasti přírodovědné vzdělávání (fyzikální vzdělávání ve variantě C, chemické ve variantě B). V prvním ročníku je zařazeno učivo biologického a ekologického vzdělávání, ve druhém pak fyzikálního a chemického vzdělávání. Biologické vzdělávání se zabývá nejprve vznikem života na Zemi, následuje cytologie, genetika, v závěru 1. ročníku je pozornost věnována ekologii. Ve druhém ročníku je věnován větší prostor chemii a o něco menší fyzice. Učivo chemie je řazeno obvyklým způsobem (obecná chemie, anorganická a organická chemie), důležité jsou i celky biochemie a chemie v životě člověka, obdobně se postupuje i v případě učiva fyziky. Veškeré učivo směřuje k aplikacím poznatků do každodenního praktického života.

Strategie výuky

Výuka je rozdělena na část teoretickou a na cvičení, ta jsou zpravidla spojována do dvouhodinových celků. Při cvičení z biologie si žáci osvojí základy mikroskopování i samostatnou a kolektivní práci s přírodninami. Pro zpracování referátů (např. o chráněných územích v ČR) získávají žáci informace z publikací i z internetu. Ve vybraných tématech z chemie jsou součástí výuky i jednoduché demonstrační a žákovské pokusy v laboratoři. Vyučování fyziky je zaměřeno na využívání fyzikálních principů a zákonů v každodenním životě, důraz je kladen na učivo rozvíjející samostatné logické myšlení a představivost žáků. Při vybraných cvičeních i teoretické výuce klademe důraz na kvalitní týmovou práci žáků, vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

Při cvičeních i v teoretické výuce zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce, podporujeme věcnou, slušnou a odborně vedenou obhajobu vlastních postupů a výsledků. Žákům předkládáme praktické problémové úlohy z každodenního života, které vyžadují propojení znalostí ze všech oblastí přírodních věd a kombinaci informací z různých zdrojů. Při výuce ekologie na konkrétních příkladech z profesního i občanského života ukazujeme žákům pozitivní i negativní chování a jednání lidí ve vztahu k životnímu prostředí.

Výuka předpokládá využití obrazového i multimediálního materiálu a pomůcek (dataprojektor, diaprojektor, obrazy, atlasy, výukové pořady, internet), využití specializovaných učeben (učebna biologie, laboratoř chemie) a zejména práci v terénu s přírodninami. Součástí výuky jsou i odborné exkurze do botanické zahrady, ekologických a informačních center, čistírny odpadních vod atp.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Ústní formou je ověřována zejména schopnost popsat stavbu buněk, vysvětlit podstatu životních projevů na úrovni buňky, vysvětlit abiotické i biotické faktory a orientovat se v problémech životního prostředí. Důraz je kladen na schopnost využívat poznatky z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Dále je hodnocena schopnost aplikovat získané odborné teoretické poznatky do praktického života (v rámci profese i v osobním životě). Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu nebo protokolu ze cvičení, obsahují zadání problému a návod k řešení. Hodnotí se správnost postupu, pečlivost zpracování, schopnost získat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Při hodnocení referátů bude hodnocena věcná správnost, pečlivost (nápaditost) zpracování, schopnost získat informace z různých zdrojů a prezentace získaných faktů.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů.

Při výuce vytváříme také dostatek prostoru pro nácvik sebehodnocení žáků a pro kultivované hodnocení žáků navzájem.

Aktivita a zájem žáků o problematiku se hodnotí na základě referátů a aktualit zpracovaných žákem z jeho vlastní iniciativy.

Rozvoj klíčových kompetencí a začlenění průřezových témat

Základy přírodních věd rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (uplatňujeme různé způsoby práce s textem – rozvíjíme čtenářskou gramotnost; žáci si pořizují poznámky z výukových programů a pořadů na základě návodných otázek i bez nich atp.)
- *komunikativní* (požadujeme od žáků jasné vyjadřování za použití odborné terminologie; písemné zaznamenání myšlenek z textů, přednášek, diskusí atp.)
- *k řešení problémů* (uplatňování různých metod myšlení při řešení jednoduchých problémů v biologii, fyzice, chemii, včetně vlastních empirických a praktických zkušeností např. v oblasti chemie užitě v domácnosti)
- *personální a sociální* (žáci pracují ve skupinkách – týmech při praktických cvičeních)
- *matematické* (aplikace matematických postupů při řešení praktických úkolů, např. genetických výpočtů, výpočtů v chemii i fyzice; odhad výsledku při výpočtech v chemii a fyzice)
- *občanské* (ukazujeme žákům význam životního prostředí pro člověka)
- *digitální* (žáci využívají digitální technologie k vyhledávání, porovnávání a ověřování informací z oblasti biologie, chemie, fyziky a ekologie)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a životní prostředí

- téma je v předmětu základy přírodních věd aplikováno v souladu s RVP komplexně v rovině informativní, formativní i sociálně-komunikativní

b) Člověk a digitální svět

- žáci efektivně pracují s informacemi, tj. získávají je z různých zdrojů a kriticky je vyhodnocují

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin, z toho 17 hodin cvičení		
Žák - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi - specifikuje podmínky nutné k existenci života - vyjmenuje etapy chemické a biologické evoluce - vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav - zhodnotí důkazy evoluce	Základy biologie - biologické obory a vědy - podmínky existence života - vznik života na Zemi - charakteristika živé hmoty - evoluce organismů	6
Žák - analyzuje složení živé hmoty - charakterizuje význam jednotlivých typů organických sloučenin - nakreslí buňku a objasní význam funkci jednotlivých struktur - rozliší stavbu buněk rostlinných a živočišných - vysvětlí mechanismy přenosu látek v buňce, z buňky a do buňky - vysvětlí rozdíl získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů - specifikuje rozmnožování tělních i pohlavních buněk	Cytologie - chemické složení organismů - obecná stavba buňky - membránové struktury buněk - prokaryotní a eukaryotní buňka - rozdíly ve strukturách buňky rostlinné a živočišné - látkový a energetický metabolismus - dělení buněk	21
Žák - definuje dědičnost a proměnlivost - objasní pojmy gen a alela - objasní dominanci a recesivitu - aplikuje Mendelovy zákony - řeší jednoduché úlohy z genetiky rostlin i zvířat založené na aplikaci základních pravidel genetiky	Základy genetiky - dědičnost a proměnlivost– pojmy - monohybridní křížení - dominance úplná a neúplná - kodominance a dědičnost krevních skupin	9
Žák - vysvětlí základní ekologické pojmy - charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy) - vysvětlí základní vztahy mezi organismy ve společenstvu - uvede příklad potravního řetězce - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického	Základy ekologie - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní řetězce - koloběh látek v přírodě a tok energie - typy krajiny	14

- charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem		
Žák - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí - popíše způsoby nakládání s odpady - charakterizuje globální problémy na Zemi - uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci - uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu - uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí - vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí - zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí - na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému	Člověk a životní prostředí - vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím - dopady činností člověka na životní prostředí - přírodní zdroje energie a surovin - odpady - globální problémy - ochrana přírody a krajiny - nástroje společnosti na ochranu životního prostředí - zásady udržitelného rozvoje - odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí	18
2. ročník – 68 hodin, z toho 17 h. cvičení		
Žák - uvede příklady fyzikálního a chemického děje, vysvětlí, čím se zabývá chemie - uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností - rozpozná skupenství látek - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, - poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - vysvětlí význam výstražných symbolů, R-vět a S-vět a uvede jejich příklady - rozliší různorodé a stejnorodé směsi - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo,	Obecná chemie - základní poznatky – fyzikální a chemický děj - vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání) - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků, hmotnostní zlomek - usazování, filtrace, destilace	11

rozpustnost, koncentrovanější, zředěný, nasycený a nenasycený roztok - vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení - sestaví a popíše jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše stavbu atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi - používá značky a názvy chemických prvků, vysvětlí, co udává protonové a nukleonové číslo - používá pojmy chemická látka, chem. prvek, chem. sloučenina a chem. vazba - rozliší chem. značku prvku a chem.vzorec sloučeniny - odvodí složení chem. látky ze vzorce chem. sloučenin - uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů - rozliší výchozí látky a produkty chem. reakce - provede jednoduché chemické reakce ve školní laboratoři - vysvětlí zákon zachování hmotnosti pro chem. reakce - zapíše jednoduchými chem. rovnicemi vybrané chem. reakce - přečte zápis chem. rovnice s užitím názvů chemických látek	- molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony - ionty - chemické prvky - vybrané názvy a značky chem. prvků - protonové číslo, nukleonové číslo - periodická soustava chem. prvků - nekovy – H, O, halogeny, C, - kovy – alkalické kovy, Fe, Al,Cu - mosaz a bronz, Ag, Au, Ti, Pt - chemický děj, výchozí látky a produkty - zákon zachování hmotnosti - jednoduché chemické rovnice	
Žák - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a hydroxidech - zapíše z názvů vzorce oxidů a hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a hydroxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení - vysvětlí princip neutralizace	Anorganická chemie - názvosloví oxidů, oxidační číslo - oxid uhličitý, oxid uhelnatý, - oxidy dusíku, oxid siřičitý, oxid vápenatý - skleníkový efekt - hydroxidy – sodný, draselný, vápenatý - názvosloví hydroxidů	11

- rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí - zapisuje chemické vzorce z názvů vybraných kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy - rozliší, které látky patří mezi soli - uvede příklady přípravy solí - zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy - uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv	- kyseliny – sírová, dusičná, chlorovodíková, fosforečná - pH, indikátory pH - kyselé deště - podstata neutralizace - názvosloví kyselin - názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů - průmyslová hnojiva - stavební pojiva (vápenná malta, sádra, beton)	
Žák - rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v klasifikaci uhlovodíků - orientuje se v názvosloví jednoduchých uhlovodíků - rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ - rozliší uhlovodíkový zbytek a charakteristickou skupinu na příkladech vzorců známých derivátů - rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů uhlovodíků - uvede vlastnosti a příklady využití vybraných derivátů uhlovodíků	Organická chemie - alkany, alkeny, alkiny, areny (metan, etan, propan, butan, etylén, acetylén, benzen, naftalen) - fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - klasifikace a názvosloví uhlovodíků - alkoholy - fenoly - karboxylové kyseliny - estery - halogenderiváty	9
Žák - orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka - používá pojmy enzym a hormon ve správných souvislostech, uvede jejich příklady působení v lidském organismu	Biochemie - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy - fotosyntéza - enzymy - hormony	4

- uvede vzorce vybraných sacharidů, jejich vlastnosti a použití		
Žák - rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání - uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší - zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodáváných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	Chemie v životě člověka - polyetylén, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna - otravné látky - pesticidy - léčiva - drogy - detergenty	5
Žák - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolávají - určí výslednici sil působících na těleso - určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh	Mechanika - fyzikální jednotky a veličiny - pohyby přímočaré, průměrná rychlost, nerovnoměrný pohyb, okamžitá rychlost, zrychlení, - pohyb rovnoměrný po kružnici - skládání sil - Newtonovy pohybové zákony, - síly v přírodě, gravitace - mechanická práce a energie - posuvný a otáčivý pohyb, - tlakové síly a tlak v tekutinách	7
Žák - vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi - vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa a způsoby její změny - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů - popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi	Termika - teplota, Celsiova a Kelvinova stupnice, teplotní roztažnost látek - teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa - tepelné motory	3

	- struktura pevných látek, kapalin a plynů, přeměny skupenství	
Žák - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona - popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice	Elektřina a magnetismus - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, - kapacita vodiče - elektrický proud v látkách, - zákony elektrického proudu, - polovodiče - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, - elektromagnetická indukce - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem	3
Žák - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření - charakterizuje základní vlastnosti zvuku - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu - charakterizuje světlo, jeho vlnovou délku a rychlost v různých prostředí - řeší úlohy na odraz a lom světla - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami - vysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vad - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření	Vlnění a optika - mechanické kmitání a vlnění - zvukové vlnění - světlo a jeho šíření - zrcadla a čočky, oko - druhy elektromagnetického záření, rentgenové záření	5
Žák - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie atomu - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní neutrony - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením - popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru	Fyzika atomu - nukleony, radioaktivita, jaderné záření - jaderná energie a její využití	8

Žák	Vesmír	2
- charakterizuje Slunce jako hvězdu - popíše objekty ve sluneční soustavě - rozliší základní typy hvězd	- Slunce, planety a jejich pohyb, - komety - hvězdy a galaxie	

Náměty na cvičení:

- práce s mikroskopem – tvorba preparátů,
- procvičování schémat hybridizace,
- projektová práce – charakteristika vybrané chráněné lokality a její význam pro člověka a přírodu,
- poznávání stromů a keřů v areálu školy,
- terénní ekologické cvičení aj.
- zásady bezpečné práce v laboratoři, první pomoc při úrazu chemickou látkou, nebezpečné látky a jejich symboly
- oddělování složek směsí
- voda – druhy a použití vody
- kyselost a zásaditost vodných roztoků
- chemie a životní prostředí- detergenty, pesticidy, léčiva, drogy
- měření fyzikálních veličin – hmotnost, délka, objem, čas, Archimédův zákon
- fyzika a medicína – ultrazvuk, infračervené záření, rentgenové záření
- využitelné zdroje energie ČR
- jaderná energetika

MATEMATIKA

298 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který používá matematiku v různých životních situacích. Matematické vzdělávání rozvíjí představivost žáka, schopnost žáka orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit praktické úkoly.

Matematické vzdělávání má kromě funkce všeobecně vzdělávací i funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, tedy dovedností potřebných v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v budoucím zaměstnání i v běžném životě. Studium matematiky žáci dále získávají schopnost analyzovat problém, volit efektivní postup jeho řešení a vyhodnotit výsledek vzhledem k realitě, číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek). Matematické vzdělávání hraje nezastupitelnou roli v rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické uvažování, učí srozumitelné a věcné argumentaci, přesnosti a preciznosti ve vyjadřování a ostatních činnostech

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka matematiky směřuje k tomu, aby žáci

- měli pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace
- posilovali pozitivní rysy své osobnosti (pracovitost, důslednost, sebekontrolu, přesnost, schopnost překonávat překážky)
- rozvíjeli důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci, cvičili si odhad výsledku a počítání z paměti jednoduchých aritmetických výpočtů
- měli vztah k matematice jako významné složce přírodního poznání a kultury vůbec
- si usnadňovali rutinní výpočty účelným využíváním pomůcek (kalkulátorů, vhodného softwaru)

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti matematického vzdělávání v souladu s profilem absolventa. Větší důraz je proto kladen na učivo, na kterém lze ukazovat aplikace matematických principů a postupů v praxi (výpočet statistických veličin při hodnocení epidemiologické situace nebo demografických údajů, užití finanční matematiky – úročení aj.).

Strategie výuky

Výuka je realizována formou teoretického vyučování, při kterém převládá samostatná práce žáků při řešení matematických úloh.

Při výuce vyžadujeme od žáků vhodné a logické rozvržení postupu při řešení matematických úloh jako prevenci chyb z nepozornosti. Při řešení úloh pomocí algoritmu

zařazujeme do výuky modelové příklady, předkládáme rovněž žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů. Žáci mají možnost vlastní volby pořadí zpracovávaných úkolů, ve vhodných případech podporujeme také vzájemnou pomoc žáků při učení. Jako vodičko při samostudiu zadáváme žákům domácí úkoly. Ve výuce často využíváme sebekontrolu a sebehodnocení práce žáků a jejich práci s chybou.

První pololetí prvního ročníku slouží i ke sjednocení různé vstupní úrovně znalostí a dovedností žáků. Tomu je třeba přizpůsobit tempo výuky i volbu vyučovacích metod.

Při výuce matematiky jsou využívány jak tradiční metody (výkladové hodiny), tak moderní výukové metody (např. práce s PC). Pro zvýšení motivace žáků je vhodné kombinovat vyučovací metody (výklad, skupinové vyučování, shrnutí a opakování učiva po každém probraném tematickém celku, problémové vyučování, aktualizace učiva úlohami z praktických předmětů, atd.).

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem. Využíváno je zejména písemné zkoušení (krátké kontrolní práce, testy, čtvrtletní písemné práce) i ústní zkoušení – řešení příkladů u tabule s komentářem žáka. Žáky též důsledně vedeme k sebehodnocení a hodnocení ostatními spolužáky.

Hodnotí se zejména

- správnost, přesnost a pečlivost při řešení a zpracování matematických úloh
- schopnost samostatného úsudku
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie
- schopnost diskuse při více možnostech řešení

Klíčové kompetence a aplikace průřezových témat

Vzdělávání v matematice rozvíjí kromě matematických kompetencí zejména kompetence:

- *k učení* (žáci jsou vedeni k užití různých forem učení, práci s chybou, sebehodnocení a hodnocení ostatních),
- *k řešení problémů* (aby žáci byli schopni vlastního úsudku, uplatňovali různé metody při řešení běžných pracovních úkolů a volili vhodné prostředky k jejich splnění, rozvíjeli logické myšlení, schopnost analýzy a syntézy, prováděli reálný odhad při řešení praktických úkolů),
- *komunikativní* (vyžadujeme od žáků srozumitelné formulování myšlenek, podloženou argumentaci),
- *personální a sociální* (požadujeme, aby žáci reagovali adekvátně na hodnocení ostatními, přijímali radu i kritiku, spolupracovali při vzájemném učení ve skupinkách),
- *digitální* ((žáci jsou vedeni k používání digitálních nástrojů jako jsou např. kalkulačky, tabulkové procesory a matematické aplikace, k řešení matematických úloh, vizualizaci grafů a ověřování výpočtů. Využívají online prostředí pro procvičování, simulace a analýzu dat.)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a svět práce (charakteristické znaky práce, mzda)

- praktické úlohy na procenta budou řešeny na příkladu nezaměstnanosti, daní, pojištění a dalších zákonných srážek ze mzdy

b) Člověk a digitální svět

- vybrané úlohy (např. ze statistiky, některé funkce atp.) jsou řešeny s využitím vhodných kancelářských programů nebo aplikací

c) Člověk a životní prostředí (biosféra v ekosystémovém pojetí)

- učivo posloupností a statistiky je prezentováno na příkladech z epidemiologie (vyhodnocení epidemiologické situace).

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 102 hodin		
Žák - definuje vztahy mezi číselnými obory - provádí aritmetické operace se zlomky a desetinnými čísly - provádí aritmetické operace v množině reálných čísel - počítá s mocninami s celým mocnitelem - používá různé zápisy reálného čísla - užívá intervalovou symboliku, určí sjednocení a průnik intervalů - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu - definuje absolutní hodnotu reálného čísla - řeší aritmetické úlohy s absolutní hodnotou	Shrnutí a prohloubení učiva ZŠ, operace s čísly - číselné obory - zlomky, desetinná čísla - procenta - intervaly - mocniny s celým mocnitelem - absolutní hodnota reálného čísla	25
Žák - definuje algebraický výraz - charakterizuje proměnnou - určí obor proměnné výrazu - určí číselnou hodnotu výrazu - navrhne matematizaci reálných situací pomocí výrazů - vysvětlí pojem mnohočlen - provádí operace s mnohočleny - užívá základní vzorce a vytýkání při úpravě výrazů (rozklad výrazů na součin) - provádí operace s lomenými výrazy	Algebraické výrazy - výrazy s proměnnými - mnohočleny a počítání s nimi - úpravy výrazů vytýkáním a pomocí vzorců - lomené výrazy	24
Žák - popíše ostrý úhel - určí velikost ostrého úhlu ve stupňové i obloukové míře - uvede a použije vztah mezi stupňovou a obloukovou mírou - řeší pravoúhlý trojúhelník pomocí Pythagorovy věty a goniometrických funkcí ostrého úhlu	Planimetrie - úhel a jeho velikost - trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku - Pythagorova věta - Euklidovy věty - obvody a obsahy rovinných obrazců	17

- užívá Euklidových vět při řešení jednoduchých geometrických úloh - charakterizuje množinu bodů dané vlastnosti - řeší jednoduché konstrukční úlohy užitím elementárních shodných zobrazení - užívá vět o podobnosti trojúhelníků - rozlišuje a popíše základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah - aplikuje získané dovednosti na příkladech z praxe - řeší úlohy na výpočty obvodů a obsahů pravidelných mnohoúhelníků - definuje kruh a jeho části - řeší úlohy na výpočty obvodů a obsahů kruhu a jeho částí - aplikuje poznatky v praktických příkladech	- shodná zobrazení v rovině - shodnost a podobnost trojúhelníků - množina bodů dané vlastnosti - pravidelné mnohoúhelníky - kruh a jeho části	
Žák - vysvětlí pojem přímá úměrnost - objasní pojem lineární funkce, charakterizuje lineární funkční závislost - určí definiční obor a obor hodnot lineární funkce - sestrojí graf lineární funkce v kartézské soustavě souřadnic - charakterizuje konstantní funkci a její průběh - vysvětlí souvislost mezi lineární rovnicí a příslušnou lineární funkcí - ovládá použití ekvivalentních úprav při řešení rovnic - řeší lineární nerovnice a jejich soustavy - aplikuje znalosti o absolutní hodnotě výrazu při řešení lineárních rovnic a nerovnic - převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě - rozhodne o výběru vhodné metody při řešení soustav lineárních rovnic - řeší slovní úlohy	Lineární funkce a rovnice - lineární funkce, pojem a definice - graf funkce, kartézská soustava souřadnic - konstantní funkce - průběh lineární funkce - lineární rovnice - řešení lineárních rovnic - slovní úlohy - lineární nerovnice o 1 neznámé - soustavy lineárních nerovnic o 1 neznámé - soustavy 2 lineárních rovnic o 2 neznámých - slovní úlohy	28
	Aplikace matematiky (písemné práce a jejich analýzy)	8
2. ročník – 102 hodin		
Žák - objasní pojem kvadratická funkce - určí definiční obor a obor hodnot kvadratické funkce	Kvadratická funkce a rovnice - kvadratická funkce, definice	24

– určí souřadnice vrcholu paraboly – sestrojí graf kvadratické funkce v kartézské soustavě souřadnic – uvede vlastnosti kvadratické funkce, určí definiční obor, obor hodnot a monotónnost – vysvětlí souvislost mezi kvadratickou funkcí a rovnicí – použije vzorec pro řešení kvadratické rovnice, provede diskusi o počtu řešení na základě signa diskriminantu – vyjádří řešení a ověří jeho správnost – převede kvadratický trojčlen na součin lineárních činitelů – rozlišuje úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní – využívá získaných informací pro matematizaci reálných situací – řeší kvadratickou nerovnici – aplikuje poznatky v praktických slovních úlohách	– průběh kvadratické funkce – kvadratická rovnice – řešení kvadratických rovnic – rovnice s neznámou ve jmenovateli – rozklad kvadratického trojčlenu v součin lineárních činitelů – slovní úlohy	
Žák – provádí operace s mocninami a odmocninami – uvede vztah mezi odmocninou a mocninou s racionálním mocnitelem – částečně odmocňuje – usměrní zlomek – kombinuje pravidla pro počítání s mocninami a odmocninami	Odmocniny a mocniny s racionálním mocnitelem – obecná odmocnina – částečné odmocňování – usměrňování zlomků – mocniny s racionálním mocnitelem – výpočty s mocninami a odmocninami	22
Žák - objasní pojem funkce - určí definiční obor a obor hodnot funkce - ovládá pojmy rostoucí a klesající funkce - sestrojí graf funkce nepřímá úměrnost - sestrojí graf exponenciální funkce - sestrojí graf logaritmické funkce jako funkce inverzní k funkci exponenciální - objasní pojem logaritmus - ovládá výpočty logaritmů - definuje přirozený a dekadický logaritmus - používá vlastností logaritmů při výpočtech - řeší exponenciální a logaritmické rovnice - prokáže platnost řešení těchto rovnic	Funkce - pojem a definice reálné funkce 1 reálné proměnné - definiční obor funkce - exponenciální funkce - inverzní funkce - logaritmická funkce - logaritmus a jeho vlastnosti - výpočty logaritmů - exponenciální a logaritmické rovnice	24
Žák - rozliší velikost úhlu ve stupňové a obloukové míře	Goniometrie a trigonometrie - úhel a jeho velikost - jednotková kružnice	24

- uvede a aplikuje vztah mezi stupňovou a obloukovou mírou - určí základní velikost úhlu - definuje goniometrické funkce obecného úhlu - uvede vztah mezi goniometrickými funkcemi - řeší goniometrické rovnice - analyzuje zadání úlohy, provede rozbor a rozhodne o řešení obecného trojúhelníku s využitím sinové a kosinové věty	- goniometrické funkce - vlastnosti goniometrických funkcí - goniometrické rovnice - sinová a kosinová věta - řešení obecného trojúhelníku a praktických úloh	
	Aplikace matematiky (písemné práce a jejich analýzy)	8
3. ročník – 64 hodin		
Žák - definuje základní stereometrické pojmy - určí vzájemnou polohu 2 přímek, přímky a roviny, 2 rovin, odchylku přímek, odchylku přímky a roviny - určí objem a povrch elementárních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie - popíše komolý jehlan a kužel, určí povrch a objem těchto těles - popíše části koule, určí jejich povrch a objem	Stereometrie - základní pojmy ze stereometrie - vzájemná poloha bodů, přímek a roviny - odchylka přímek, přímky a roviny, rovin - elementární tělesa - komolý jehlan - komolý kužel - koule a její části - výpočty povrchů a objemů těles	12
Žák - vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce - určí posloupnost výčtem prvků - určí obecně i rekurentně zadanou posloupnost - popíše a určí vlastnosti posloupností - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost - aplikuje vzorce pro aritmetickou a geometrickou posloupnost - využívá vlastností aritmetických a geometrických posloupností k řešení jednoduchých praktických úloh, zejména složeného úrokování a dalších úloh z finanční matematiky	Posloupnosti a jejich využití - posloupnost, její určení a vlastnosti - obecně a rekurentně zadaná posloupnost - vlastnosti posloupností - aritmetická posloupnost - geometrická posloupnost - užití posloupností - základy finanční matematiky	14
Žák - užívá kombinatorické pravidlo součinu - užívá vztahy pro určení počtu variací a permutací	Kombinatorika - kombinatorické pravidlo součinu - faktoriál	15

– definuje faktoriál – řeší úlohy s faktoriály – definuje kombinační číslo – počítá s kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel – sestaví Pascalův trojúhelník – řeší úlohy na umocňování dvojčlenu užitím binomické věty	– variace – permutace – kombinace – kombinační číslo – vlastnosti kombinačních čísel – binomická věta	
Žák – charakterizuje náhodný pokus a náhodný jev – rozliší jev jistý a nemožný – vysvětlí vztah mezi relativní četností a pravděpodobností náhodného jevu – vybere vhodný vztah pro řešení úloh z praxe, vyčíslí pravděpodobnost	Pravděpodobnost v praktických úlohách – náhodný pokus, náhodný jev – pravděpodobnost náhodného jevu – statistická definice pravděpodobnosti	6
Žák – charakterizuje základní statistické pojmy – objasní a užívá harmonický a geometrický průměr – objasní a využívá aritmetický a vážený aritmetický průměr – určí medián, modus, rozptyl, směrodatnou odchylku, užívá těchto charakteristik při řešení úloh z praxe, např. při hodnocení demografických údajů – vytvoří tabulku četností, vyhodnotí a určí nejlepší postup zpracování, určí variační rozpětí a další důležité charakteristiky	Statistika v praktických úlohách – základní statistické pojmy – statistická jednotka a statistický soubor – rozdělení četností statistického znaku – charakteristiky polohy – charakteristiky variability	9
	Aplikace matematiky (písemné práce a jejich analýzy)	8
4. ročník – 30 hodin		
Žák - si osvojí základy analytické metody jako integrujícího faktoru rozvoje matematického logického myšlení - přiřadí obraz bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic - určí vzdálenost bodů v rovině - popíše vztah mezi vektorem a jeho umístěním orientovanou úsečkou	Vektorová algebra a analytická geometrie přímky v rovině - soustava souřadnic v rovině - souřadnice bodu v rovině - vzdálenost bodů v rovině - pojem vektor - velikost vektoru, součet vektorů	14

- určí souřadnice vektoru z jeho umístění - vysvětlí pojmy rovnost vektorů, jednotkový vektor, vektor opačný, směrový a normálový vektor přímky - provádí operace s vektory (součet vektorů, rozdíl vektorů, - rozlišuje různá vyjádření přímky, převádí jednotlivá vyjádření přímky na jiná - analyzuje zadání úlohy a využívá různá vyjádření přímky k vyřešení úlohy - řeší úlohy na vzájemnou polohu přímek v rovině	- skalární součin vektorů - úhel vektorů - parametrické vyjádření přímky - obecná rovnice přímky - směrnicový tvar rovnice přímky - vzájemná poloha přímek v rovině	
Žák - analyzuje úlohu z různé oblasti matematiky, zvolí vhodnou metod a postup řešení - analyzuje praktickou úlohu, volí vhodnou metodu, vyřeší a ověří správnost řešení	Shrnutí a prohloubení učiva střední školy, aplikace matematiky - množiny, číselné obory - výrazy - funkce - trigonometrie - rovnice a nerovnice - planimetrie - posloupnosti	10
	Aplikace matematiky (písemné práce a jejich analýzy)	6

INFORMATIKA

164 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu informatika připravuje žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s informační, komunikační a prezentační technikou a efektivně ji využívali i v jiných předmětech, v dalším studiu a v běžném životě. Vzdelávání rozvíjí kompetence pro práci s běžným i speciálním softwarem pro řešení odborných a ekonomických úloh, vyhotovování písemností, vyhledávání, ověřování a prezentování informací.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- účelně využívali informační a komunikační technologie, efektivně pracovali s informacemi
- používali legálně pořízený software v profesním i osobním životě
- porozuměli základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- získávali, zaznamenávali, uspořádávali, strukturovali, předávali data a informace;
- rozkládali systémy a procesy na části, odhalovali jejich vztahy a strukturu;
- byli schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- vytvářeli formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů;
- testovali, analyzovali, vyhodnocovali, porovnávali a vylepšovali existující i navrhované algoritmy, postupy nebo informatická řešení;
- rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové;
- byli schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka);
- navrhovali systémy či jejich části, procesy, propojovali různé technologie či jejich části a vytvářeli tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků;
- hodnotili přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému;
- neohrožovali svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné;
- uvědomovali si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápali svou odpovědnost při používání technologií.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti Informatické vzdělávání. Předmět je zařazen jako povinný ve všech čtyřech ročnících. Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři oblasti: 1) Data, informace a modelování, 2) Tvorba, testování a provoz softwaru, 3) Informační systémy, 4) Digitální technologie. Kromě informatického myšlení jsou žáci vedeni k tomu, aby byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně a sebejistě.

Vzdělávacím obsahem souvisí informatika převážně s matematikou, dovednosti při práci s počítačem však žáci využijí téměř ve všech předmětech.

Strategie výuky

Předmět má povahu praktického vyučování, stěžejní formou výuky je individuální práce žáka na počítači. Těžiště výuky spočívá v provádění praktických úkolů. Ve výuce je kladen důraz na samostatnou práci a řešení komplexních úloh.

Žákům zadáváme samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce, podporujeme věcnou, slušnou a odborně vedenou obhajobu vlastních postupů a výsledků. Předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů, zařazujeme do výuky příklady z praxe a modelové příklady.

Od žáků vyžadujeme zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Základem pro hodnocení je průběžná klasifikace individuálně zadávaných úkolů. Důraz je kladen především na praktické dovednosti, ty jsou ověřovány formou samostatných prací, u kterých se hodnotí správnost výsledku a volba vhodného postupu zpracování. U prezentací se hodnotí originalita a tvůrčí přístup ke zpracování, vypovídací schopnost a přiměřenost prezentace účelu použití. Znalosti z okruhů s popisným tématem jsou ověřovány ústním zkoušením s důrazem na souvislost a plynulost projevu včetně jeho obsahové správnosti. Teoretické znalosti jsou přezkoušeny formou testů, hodnotí se zejména hloubka porozumění problematice, znalost odborné terminologie.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí zejména kompetence

- *komunikativní* (vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci, v projevech mluvených i psaných se vhodně prezentovat s využitím výpočetní techniky; zpracovávat jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály pomocí běžných kancelářských programů, schopnost komunikovat s úřady)
- *k učení* (sledovat a hodnotit pokrok při učení – postupným zvládnutím složitějších úkolů; ovládat různé techniky učení – učení dle náповědy k programu)
- *k řešení problémů* (porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat s využitím výpočetní techniky informace potřebné k řešení problému, využívat speciální aplikační programy k tvorbě a vyhodnocování variant řešení – výpočet sociálních dávek, výpočet nemocenské atp.; volit prostředky a způsoby – pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky – vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve v praxi či jiných předmětech)
- *digitální* (kompetence je předmětem rozvíjena komplexně)
- *matematické* (využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění - tabulky, grafy, diagramy, schémata; využívat kancelářské programy, zejména programy pro práci s tabulkami a grafy, účelně pro usnadnění, urychlení a zpřehlednění prováděných výpočtů)
- *k pracovnímu uplatnění* (dokázat s využitím výpočetní techniky získávat a vyhodnocovat informace o pracovních nabídkách, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb; využívat informační a komunikační technologie ke komunikaci)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata

Člověk a svět práce (význam celoživotního vzdělávání; písemná sebeprezentace při vstupu na trh práce; práce s informacemi při vyhledávání pracovních příležitostí)

- vedením žáků k tomu, aby si uvědomili význam celoživotního vzdělávání (překotný rozvoj digitálních technologií)

- vybavením žáků kompetencemi k úspěšné prezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli
- vyhledáváním informací o profesních příležitostech

Občan v demokratické společnosti (masová média; morálka, odpovědnost; právní minimum pro život)

- posilování odolnosti žáků vůči myšlenkové manipulaci
- přispíváním k orientaci žáků v masových médiích, jejich využívání a kritickému hodnocení
- vedení žáků k používání legálně zakoupených programů

Člověk a digitální svět

- téma je v předmětu aplikováno komplexně

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 51 hodin		
Žák - identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události - pojmenuje základní části počítačové sestavy a zvládá jejich propojení, - rozumí fungování hardwaru a periférií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové - uvede několik nových technologií z posledního desetiletí - rozdělí a zařadí SW - respektuje autorská práva - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle - popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly - ovládá základní operace se soubory	Hardware a software - historie výpočetní techniky a její význam (klíčové události, významní vědci) - základní komponenty počítače (základní deska, procesory, paměti) - vstupní a výstupní zařízení - nové počítačové technologie - rozdělení softwaru - instalace a aktualizace softwaru - licence softwaru a autorská práva - operační systém	10
Žák - charakterizuje počítačové sítě a internet - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat - graficky znázorní vzhled sítě - porovnává jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení - vysvětlí důvody vzniku internetu - popíše princip fungování webu - volí vhodné informační zdroje a dokáže posoudit jejich relevantnost a validitu - pracuje s elektronickou poštou - rozliší webové a desktopové aplikace	Počítačové sítě a síťové služby - počítačové sítě a přenos dat (síťové rozhraní, switch, router, modem, firewall, typy sítí) - internet (historie, možnosti připojení, práce s informacemi, elektronická komunikace) - IP adresa - URL adresa a doména - fungování webu	10

- vysvětlí pojem IoT	- cloudové a sdílené služby - internet věcí	
Žák - popíše možnosti šíření virů - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem či zneužitím - reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost - vytvoří bezpečné heslo	Bezpečnost v digitálním prostředí - typy virů a možnosti jejich šíření - antivirové programy - kybernetické útoky a ochrana před nimi (bezpečné heslo, vícefaktorová autentizace, zálohování dat)	10
Žák - získá z dat informace - vyslovuje předpovědi na základě dat - odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu - porovnává různé příklady kódování dat a jejich použití - vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí	Data a informace - rozdíl mezi daty a informacemi - měření množství informace - chyby v datech (typy chyb, validace dat, opravy chyb) - datové formáty: text, obraz, zvuk, video (rozdíly mezi formáty, jejich využití a vlastnosti)	8
Žák - vytvoří nový dokument a uloží ho - nastaví parametry dokumentu, - používá základní typografická pravidla, - využívá textová pole a umí je upravit - do textu vloží obrázek a uvede jeho zdroj - vytvoří tabulku ze získaných dat	Textový editor - vytváření, ukládání a tisk dokumentů - základní formátování textu - vytváření seznamů a odrážek - tvorba a využití textových polí - vkládání a úprava obrázku - tvorba a úprava tabulek	13
2. ročník – 51 hodin		
Žák - vloží do textu objekty jiných aplikací - vkládá a upravuje komentáře - vytvoří za použití stylů šablonu - vygeneruje obsah dokumentu - nastaví automatické číslování od konkrétní strany	Textový editor - práce s objekty a obrázky - revize dokumentů (vložení komentářů) - použití stylů pro pokročilé formátování - práce s delšími dokumenty (obsah, rejstřík, automatické číslování stran)	11
Žák - popíše princip kódování za pomoci bitů - převede číslo do dvojkové soustavy a naopak - sčítá a násobí ve dvojkové soustavě	Kódování informací a dat - bit jako jednotka informace - binární soustava - kódování čísel a textů	5

Žák - vysvětlí pojem algoritmus a jeho základní vlastnosti - navrhne algoritmy podle zadání - volí vhodný způsob zápisu algoritmu	Algoritmizace - pojem algoritmus - návrh algoritmů a datových struktur - zápis algoritmu vhodnou formou	5
Žák - analyzuje a hodnotí informační systémy dle zadaných hledisek - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému informace podle zadání - rozliší, jaký způsob zpracování dat využít - řadí a filtruje data do tabulky nebo databáze - používá veřejné informační systémy	Informační systémy - účel a charakteristika informačního systému - uživatelská rozhraní (navigace, přístupnost) - řazení a filtrování dat - veřejné informační systémy	10
Žák - orientuje se v prostředí tabulkového procesoru - vytvoří tabulku a zformátuje dle požadavků normalizované úpravy, - používá vzorce a základní funkce - graficky prezentuje data z tabulek v grafech	Tabulkový procesor - tvorba tabulek a formátování buněk - základní funkce (suma, průměr) - základní matematické operace - tvorba a využití grafů	10
Žák - rozliší pojmy fyzická a digitální identita - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit - kontroluje svou digitální stopu - v případě potřeby dokáže využívat služby internetu anonymně	Bezpečnost v digitálním prostředí - fyzická identita - digitální identita (datová schránka, elektronický podpis, právní aspekty, falešná digitální identita) - digitální stopa (vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies, sledování uživatele, ochrana soukromí, GDPR)	10
3. ročník – 32 hodin		
Žák - popíše Shannon – Weaverův model komunikace - převádí čísla mezi binární a hexadecimální soustavou - vysvětlí kódování zvuku a obrazu	Kódování informací a dat - komunikační kanál – Shannon – Weaverův model komunikace - hexadecimální soustava - kódování zvuku a videa	5
Žák - objasní pojem model, vyjmenuje jeho typy a možnosti použití - sestaví model pro řešení konkrétního problému - vytvoří pojmovou nebo myšlenkovou mapu k určitému tématu - převede data z jednoho modelu do druhého	Modelování - model jako zjednodušení reality - schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa	5

Žák - orientuje se v problematice využívání funkcí - vytváří a edituje složené funkce - upravuje již vytvořené grafy - vytváří složitější grafy - seřadí a vyřídí údaje v tabulce dle kritérií	Tabulkový procesor - pokročilé funkce (když, počet, max, sin) - kombinované a dynamické grafy - tvorba rozpočtů a finanční analýzy	7
Žák - vysvětlí pojmy proměnná a datový typ - rozumí programovacímu jazyku - využívá základní programovací struktury - vytvoří jednoduchý spustitelný program, otestuje ho a případnou chybu opraví	Tvorba a vývoj softwaru - základní koncepce tvorby programů (proměnná a datový typ) - programovací jazyk - řídicí příkazy, cykly (podmínky, smyčky) - druhy chyb, chybové hlášky	5
Žák - navrhne procesy zpracování dat a roli jednotlivých uživatelů - vysvětlí pojmy entita, atribut, relace - navrhne a vytvoří strukturu dat a jejich propojení - třídí a řadí dat, která následně vizualizuje	Informační systémy - uživatelské účty, role, oprávnění (správa oprávnění, přístupová práva) - datový záznam, entita, atribut, relace - návrh databázové tabulky - návrh propojení více tabulek	10
4. ročník – 30 hodin		
Žák - vhodně strukturuje zpracovávanou maturitní práci a dodržuje zásady pro vypracování maturitní práce - správně cituje literární i jiné prameny informací - obhajuje výstupy své maturitní práce před spolužáky s využitím prezentace vytvořené ve vhodném programu	Zásady zpracování maturitní práce a její prezentace - metodika zpracování maturitních prací - pokročilé funkce textových editorů - obhajoba maturitní práce s využitím prezentace	8
Žák - navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho a vyhodnotí případné chyby a jejich příčiny - orientuje se v informačních systémech svého oboru	Informační systémy - tvorba informačního systému, vztahujícímu se k oboru - veřejné informační systémy	13
Žák - vysvětlí princip strojového učení - chápe přínosy i rizika AI a je o nich schopen diskutovat	Umělá inteligence - strojové učení na základě dat - přínosy a rizika AI - aplikace AI	9

TĚLESNÁ VÝCHOVA

260 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu umožňuje žákům rozvíjet tělesnou zdatnost, obratnost a vytrvalost. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si navykli cvičením a sportem vyrovnávat nedostatek fyzického pohybu a jednostrannou pracovní zátěž. Žáci si rovněž nacvičí poskytování první pomoci.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu tělesná výchova směřuje k tomu, aby žáci:

- aktivně vyhledávali příležitosti ke zdravotně vhodným pohybovým aktivitám a rádi sportovali
- průběžně pečovali o svou tělesnou zdatnost
- uvědoměle dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při sportu
- uvědoměle dodržovali pravidla fair play ve sportu i životě
- pečovali o své fyzické a duševní zdraví, vážili si ho jako životní hodnoty
- preferovali zdravý životní styl

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti vzdělávání pro zdraví. Kromě první pomoci je důraz kladen na sportovní hry, při kterých žáci realizují různé pohybové aktivity a zároveň je rozvíjena jejich soutěživost, posilován smysl pro týmovou spolupráci a čestnou hru.

V oblasti mezipředmětových vztahů předmět souvisí se základy přírodních věd (základy biologie a ekologie a zdravotní naukou (biologie člověka, zdravý životní styl).

Strategie výuky

K dosažení požadovaných výsledků vzdělávání a k rozvíjení klíčových kompetencí využíváme při výuce zejména tyto strategie:

Tělesná výchova je důsledně vedena tak, aby přinášela žákům radost z pohybové činnosti. Respektuje výrazné pohybové a výkonnostní rozdíly dané vývojovými a pohlavními odlišnostmi. Hodiny chlapců a dívek probíhají společně. Při sportu klademe důraz na kvalitní týmovou práci žáků a umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty na sportovní aktivity. Vhodné sportovní aktivity nabízíme žákům jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. Sportovní aktivity střídáme tak, abychom umožnili postupně vyniknout v nějaké činnosti každému žáku ve třídě. Při tělesné výchově rovněž využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků a dbáme důsledně na dodržování pravidel hry.

Výuka tělesné výchovy v období mimo zimní měsíce probíhá na venkovním hřišti s širokými možnostmi využití především pro kolektivní sporty (kopaná, volejbal, softbal) a atletiku. K dispozici je zde veškeré potřebné vybavení pro zajištění kvalitní výuky a také zázemí pro žáky. Během celého roku je k dispozici tělocvična.

Součástí výuky tělesné výchovy je i účast školního výběru na soutěžích Asociace školních sportovních klubů a pořádání sportovních soutěží v průběhu roku, které umožňují aplikovat naučené dovednosti a porovnávat výkonnost studentů v rámci školy i mezi školami regionu.

Součástí výuky tělesné výchovy jsou také sportovní kurzy. Rámcová náplň sportovních kurzů je uvedena v rozpisu učiva. Podle zájmu žáků a aktuálních podmínek (klimatických, materiálních aj.) lze náplň kurzu operativně přizpůsobit a do kurzu zařadit učivo a jemu

odpovídající výsledky vzdělávání z jiných tematických celků předmětu. Uvedené kurzy mohou být realizovány i po jednotlivých dnech, příp. i v jiných organizačních formách, podle možností školy a podmínek materiálních a klimatických, s přihlédnutím k zájmům žáků, podílu dívek a chlapců atp. Kurzy jsou plánovány jako týdenní, mohou však být podle možností a podmínek i kratší nebo delší. K realizaci delších nebo dalších sportovních kurzů (nad rámec stanovený učebním plánem) lze využít časovou rezervu školního roku.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Hodnocení a klasifikace žáků je chápána jako součást výchovného působení a vytváření vztahu k tělesné výchově a sportu. Žák je zásadně hodnocen za změnu ve vlastním výkonu, za zvládnutí konkrétního splnitelného cíle, za zájem o tělesnou výchovu a sport, za aktivitu a vztah k pohybu, za jeho podíl na výsledku sportovního týmu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikací průřezových témat

Tělesná výchova rozvíjí kompetence:

- *komunikativní* (vyjadřování a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu a chování)
- *k řešení problémů* (podpora spolupráce s jinými lidmi – práce v týmu)
- *personální a sociální* (pečovat o své fyzické a duševní zdraví, posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů)
- *digitální* (využívání digitálních technologií k monitorování fyzické aktivity např. přes mobilní aplikace nebo chytré hodinky)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti (morálka, tolerance, odpovědnost; osobnost a její rozvoj)

- vhodně zvolenou a postupně zvyšovanou zátěží podporujeme přiměřený rozvoj zdravého sebevědomí žáků,
- na příkladech z oblasti sportu žákům vštěpujeme zásady jednání v duchu fair play

b) Člověk a životní prostředí (vztah člověka a prostředí)

- u vhodných sportovních aktivit zdůrazňujeme žákům prospěšnost pobytu v přírodě a na čerstvém vzduchu pro udržení zdraví
- vedeme žáky k tomu, aby sport a tělesnou aktivitu chápali jako součást zdravého životního stylu

c) Člověk a digitální svět

- seznamujeme žáky s možnostmi využití aplikací týkající se sportu a zdravého životního stylu

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		

Žák - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při sportu a požární ochrany stanovené základními právními předpisy - využívá získané údaje k úpravě pohybové zátěže - poskytne první pomoc při úrazu nebo náhlém onemocnění - zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech (hráč, divák, rozhodčí) - zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, atd.)	Organizace, hygiena a bezpečnost	4
- aplikuje základní způsoby rozvoje pohybové soustavy a nápravy svalových dysbalancí - samostatně využívá základní cviky a sestavy pro různé účely - samostatně se připravuje pro různou pohybovou činnost (rozcvičení) - dodržuje zásady racionální výživy - chápe zásady rozvoje svalové síly - chápe odstraňování svalové nerovnováhy (tzv. svalové dysbalance) - zvládá protahovací cviky (stretching – strečink) - zvládá cviky a dýchání na posilovacích strojích - je seznámen se cviky s hmotností vlastního těla - zvládá základy regeneračních procesů po fyzické zátěži - chápe základy anatomie pohybového aparátu lidského těla - chápe a zvládá cviky na posilovacích strojích - chápe správné provedení jednotlivých cviků a správná technika dýchání - chápe osvojování zdravých životních návyků – péče o zdraví své i druhých, bezpečnost, tělesnou i duševní pohodu svou i druhých, upevnění hygienických návyků, seznámení se zásadami zdravé výživy a vlivy pohybových činností na zdraví - dodržuje zásady bezpečnosti v posilovně	Kondiční a kompenzační cvičení	24
- používá běžně názvy náčiní i neosvojovaných disciplín - ovládá základní pravidla atletických soutěží a rozhodování o umístění v jednotlivých disciplínách - aplikuje základy techniky jednotlivých atletických činností - při běhu vychází z techniky osvojené nácvikem atletické abecedy - absolvuje běh v terénu po dobu 20 minut - prakticky ovládá princip štafetové předávky - rozměří si rozběh a koriguje ho v dalších pokusech na základě informací od rozhodčího - ovládá techniku skoku dalekého závěsným způsobem - ovládá základy skoku vysokého zádočným stylem (flopem)	Atletika <i>Běhy</i> <i>Skoky</i> <i>Hody</i>	9

- ovládá základní techniku hodů kriketovým míčkem - ovládá základní disciplíny testování tělesné zdatnosti – skok do dálky z místa, trojskok z místa, člunkový běh 4 x 10 metrů, atd.		
- zvládne základní techniky plaveckých stylů - ovládá dopomoc tonoucích - zvládne jízdu na bruslích na přírodním kluzišti - překonává překážky a dokáže se orientovat v terénu	Výběrové učivo <i>Plavání</i> <i>Bruslení</i> <i>Pěší turistika</i>	8

- chápe význam her pro rozvoj herních dovedností, rozvoj týmového myšlení a improvizace - chápe a respektuje herní role (brankář, obránce, útočník) a funkce (hráč, kapitán, rozhodčí, divák, časoměřič, zapisovatel atd.) - aplikuje základní pravidla sportovních her - orientuje se v soutěžní struktuře a dokáže posoudit kvalitu světových i domácích družstev - chápe význam základních gest rozhodčích a řídí se jimi - ovládá individuální herní činnosti - zvládá uvolnění s míčem i bez míče, přihrávku a střelbu jednoruč, obsazování hráče s míčem i bez míče, postoj brankáře a jeho změny při chytání střel z různých úhlů - ovládá postupný i rychlý protiútok - používá kombinace založené na přihrávce a uvolnění se bez míče - vybírá a používá vhodný způsob obrany (osobní obrana, přebírání hráčů, zajišťování prostoru) - dokáže správně vybrat místo pro uvolnění a naběhnutí - ovládá zpracování míče, jeho vedení a přihrávku - osvojuje si střelbu z místa i z pohybu - při činnosti brankáře dokáže chytat a vyrážet střely, vykopávat míč a přihrávat rukou - ovládá a vhodně používá ve spolupráci s ostatními členy týmu osobní obranný systém a zónovou obranu - uvolní se bez míče nebo driblinkem - přihrává jednoruč nebo obouruč z místa i v pohybu podle vhodnosti použití - ovládá zakončení dvojtaktem a střelbou z pole i trestných hodů - zvládá přihrávku obouruč vrchem i spodem - úspěšně podává míč odbitím vrchem nebo spodem - přizpůsobuje výběr odbití v závislosti na pozici - ovládá základní způsoby vedení míčku, přihrávek a střelby - přizpůsobuje způsob hry své roli v týmu (útočník, obránce, brankář) - v roli brankáře vykrývá prostor, chytá, vyráží a vyhazuje míček	Sportovní hry <i>Házená</i> <i>Fotbal</i> <i>Basketbal</i> <i>Volejbal</i> <i>Florbal</i>	14
- poskytne dopomoc spolužákovi při cvičení různých prvků - zacvičí dvě řady složené minimálně z povinných prvků (kotoul vpřed nebo vzad, libovolná váha, stoj na hlavě, přemet stranou) - předvede povinnou sestavu (komíhání, svis vznesmo a střemhlav, průvlek do svisu vzadu, tahem zpět do svisu vznesmo, sešín) - zvládá jeden ze skoků přes kozu (skrčka nebo roznožka) dle vlastního výběru - ovládá techniku šplhu na tyči	Sportovní gymnastika <i>Prostná</i> <i>Kruhy</i> <i>Přeskok</i> <i>Hrazda</i>	9

- vytvoří vlastní sestavu ze dvou řad a povinných prvků – skok do vzporu dřepmo (nebo z rozběhu bočně do stoje zánožného), rovnovážný postoj, „čertík“, „nůžkový skok“, obrat ve výponu, seskok přednožmo roznožný - zvládá základní prvky při cvičení na trampolíně	<i>Šplh</i> <i>Trampolína</i>	
- si osvojí základní lyžařské pohybové dovednosti - zvládne nastupování a vystupování z lyžařského vleku - získá základy chování a vystupování na sjezdovkách - se seznámí se základy 1. pomoci na horách - si osvojí základy bezpečnosti při vodáckém výcviku - zvládne základní pohybové dovednosti vodáka - se dokáže orientovat v terénu - zvládne práci s turistickou mapou	Lyžařský výcvik Vodácký výcvik Turistický kurz - <i>pěší turistika</i> - <i>cykloturistika</i>	6 dnů
2. ročník – 68 hodin		
Žák - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při sportu a požární ochrany stanovené základními právními předpisy - využívá získané údaje k úpravě pohybové zátěže - poskytne první pomoc při úrazu nebo náhlém onemocnění - zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech (hráč, divák, rozhodčí) - zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, atd.)	Organizace, hygiena a bezpečnost	4

- aplikuje základní způsoby rozvoje pohybové soustavy a nápravy svalových dysbalancí - samostatně využívá základní cviky a sestavy pro různé účely - samostatně se připravuje pro různou pohybovou činnost (rozcvičení) - dodržuje zásady správné výživy - chápe zásady rozvoje svalové síly - chápe odstraňování svalové nerovnováhy (tzv. svalové dysbalance) - zvládá protahovací cviky (stretching – strečink) - zvládá cviky a dýchání na posilovacích strojích - je seznámen se cviky s využitím hmotnosti vlastního těla - zvládá základy regeneračních procesů po fyzické zátěži - chápe základy anatomie pohybového aparátu lidského těla - chápe a zvládá cviky na posilovacích strojích - chápe správné provedení jednotlivých cviků a správnou techniku dýchání - chápe osvojování zdravých životních návyků – péče o zdraví své i druhých, bezpečnost, tělesnou i duševní pohodu svou i druhých, upevnění hygienických návyků, seznámení se zásadami zdravé výživy a vlivy pohybových činností na zdraví - dodržuje zásady bezpečnosti v posilovně	Kondiční a kompenzační cvičení	24
- používá běžně názvy náčiní i neosvojovaných disciplín - ovládá základní pravidla atletických soutěží a rozhodování o umístění v jednotlivých disciplínách - aplikuje základy techniky jednotlivých atletických činností - při běhu vychází z techniky osvojené nácvikem atletické abecedy - absolvuje běh v terénu po dobu 20 minut - prakticky ovládá princip štafetové předávky - rozměří si rozběh a koriguje ho v dalších pokusech na základě informací od rozhodčího - ovládá techniku skoku dalekého závěsným způsobem - ovládá základy skoku vysokého zádočným stylem (flopem)	Atletika <i>Běhy</i> <i>Skoky</i> <i>Hody</i>	11
- chápe význam her pro rozvoj herních dovedností, rozvoj týmového myšlení a improvizace - chápe a respektuje herní role (brankář, obránce, útočník) a funkce (hráč, kapitán, rozhodčí, divák, časoměřič, zapisovatel atd.) - aplikuje základní pravidla sportovních her - orientuje se v soutěžní struktuře a dokáže posoudit kvalitu světových i domácích družstev - chápe význam základních gest rozhodčích a řídí se jimi - ovládá individuální herní činnosti	Sportovní hry <i>Házená</i> <i>Fotbal</i> <i>Basketbal</i> <i>Volejbal</i>	18

- zvládá uvolnění s míčem i bez míče, přihrávku a střelbu jednoruč, obsazování hráče s míčem i bez míče, postoj brankáře a jeho změny při chytání střel z různých úhlů - ovládá postupný i rychlý protiútok - používá kombinace založené na přihrávce a uvolnění se bez míče - vybírá a používá vhodný způsob obrany (osobní obrana, přebírání hráčů, zajišťování prostoru) - dokáže správně vybrat místo pro uvolnění a naběhnutí - ovládá zpracování míče, jeho vedení a přihrávku - osvojuje si střelbu z místa i z pohybu - při činnosti brankáře dokáže chytat a vyrážet střely, vykopávat míč a přihrávat rukou - ovládá a vhodně používá ve spolupráci s ostatními členy týmu osobní obranný systém a zónovou obranu - uvolní se bez míče nebo driblinkem - přihrává jednoruč nebo obouruč z místa i v pohybu podle vhodnosti použití - ovládá zakončení dvojtaktem a střelbou z pole i trestných hodů - zvládá přihrávku obouruč vrchem i spodem - úspěšně podává míč odbitím vrchem nebo spodem - přizpůsobuje výběr odbití v závislosti na pozici - ovládá základní způsoby vedení míčku, přihrávek a střelby - přizpůsobuje způsob hry své roli v týmu (útočník, obránce, brankář) - v roli brankáře vykrývá prostor, chytá, vyráží a vyhazuje míček	<i>Florbal</i>	
- poskytne pomoc spolužákovi při cvičení různých prvků - zacvičí dvě řady složené minimálně z povinných prvků (kotoul vpřed nebo vzad, libovolná váha, stoj na hlavě, přemet stranou) - předvede povinnou sestavu (komíhání, svis vznesmo a střemhlav, průvlek do svisu vzadu, tahem zpět do svisu vznesmo, sešín) - zvládá jeden ze skoků přes kozu (skrčka nebo roznožka) dle vlastního výběru - ovládá techniku šplhu na tyči - vytvoří vlastní sestavu ze dvou řad a povinných prvků – skok do vzporu dřepmo (nebo z rozběhu bočně do stoje zánožného), rovnovážný postoj, „čertík“, „nůžkový skok“, obrat ve výponu, seskok přednožmo roznožný - zvládá základní prvky při cvičení na trampolíně	Sportovní gymnastika <i>Prostná</i> <i>Kruhy</i> <i>Přeskok</i> <i>Hrazda</i> <i>Šplh</i> <i>Trampolína</i>	11
- si osvojí základní lyžařské pohybové dovednosti - zvládne nastupování a vystupování z lyžařského vleku - získá základy chování a vystupování na sjezdovkách - se seznámí se základy 1. pomoci na horách	Lyžařský výcvik Vodácký kurz	6 dnů

- si osvojí základy bezpečnosti při vodáckém výcviku - zvládne základní pohybové dovednosti vodáka - se dokáže orientovat v terénu - pracuje s turistickou mapou a orientuje se podle ní	Turistický kurz Cykloturistika	
3. ročník – 64 hodin		
Žák - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při sportu a požární ochrany stanovené základními právními předpisy - využívá získané údaje k úpravě pohybové zátěže - poskytne první pomoc při úrazu nebo náhlém onemocnění - zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech (hráč, divák, rozhodčí) - zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, atd.)	Organizace, hygiena a bezpečnost	4
- aplikuje základní způsoby rozvoje pohybové soustavy a nápravy svalových dysbalancí - samostatně využívá základní cviky a sestavy pro různé účely - samostatně se připravuje pro různou pohybovou činnost (rozcvičení) - dodržuje zásady správné výživy - chápe zásady rozvoje svalové síly - chápe odstraňování svalové nerovnováhy (tzv. svalové dysbalance) - zvládá protahovací cviky (stretching – strečink) - zvládá cviky a dýchání na posilovacích strojích - je seznámen se cviky s využitím hmotnosti vlastního těla - zvládá základy regeneračních procesů po fyzické zátěži - chápe základy anatomie pohybového aparátu lidského těla - chápe a zvládá cviky na posilovacích strojích - chápe správné provedení jednotlivých cviků a správnou techniku dýchání - chápe osvojování zdravých životních návyků – péče o zdraví své i druhých, bezpečnost, tělesnou i duševní pohodu svou i druhých, upevnění hygienických návyků, seznámení se zásadami zdravé výživy a vlivy pohybových činností na zdraví - dodržuje zásady bezpečnosti v posilovně	Kondiční a kompenzační cvičení	24
- používá běžné názvy náčiní i neosvojovaných disciplín - ovládá základní pravidla atletických soutěží a rozhodování o umístění v jednotlivých disciplínách - aplikuje základy techniky jednotlivých atletických činností	Atletika <i>Běhy</i>	11

- při běhu vychází z techniky osvojené nácvikem atletické abecedy - absolvuje běh v terénu po dobu 20 minut - prakticky ovládá princip štafetové předávky - rozměří si rozběh a koriguje ho v dalších pokusech na základě informací od rozhodčího - ovládá techniku skoku dalekého závěsným způsobem - ovládá základy skoku vysokého zádočným stylem (flopem)	<i>Skoky</i> <i>Hody</i>	
- chápe význam her pro rozvoj herních dovedností, rozvoj týmového myšlení a improvizace - chápe a respektuje herní role (brankář, obránce, útočník) a funkce (hráč, kapitán, rozhodčí, divák, časoměřič, zapisovatel atd.) - aplikuje základní pravidla sportovních her - orientuje se v soutěžní struktuře a dokáže posoudit kvalitu světových i domácích družstev - chápe význam základních gest rozhodčích a řídí se jimi - ovládá individuální herní činnosti - zvládá uvolnění s míčem i bez míče, přihrávku a střelbu jednoruč, obsazování hráče s míčem i bez míče, postoj brankáře a jeho změny při chytání střel z různých úhlů - ovládá postupný i rychlý protiútok - používá kombinace založené na přihrávce a uvolnění se bez míče - vybírá a používá vhodný způsob obrany (osobní obrana, přebírání hráčů, zajišťování prostoru) - dokáže správně vybrat místo pro uvolnění a naběhnutí - ovládá zpracování míče, jeho vedení a přihrávku - osvojuje si střelbu z místa i z pohybu - při činnosti brankáře dokáže chytat a vyrážet střely, vykopávat míč a přihrávat rukou - ovládá a vhodně používá ve spolupráci s ostatními členy týmu osobní obranný systém a zónovou obranu - uvolní se bez míče nebo driblinkem - přihrává jednoruč nebo obouruč z místa i v pohybu podle vhodnosti použití - ovládá zakončení dvojtaktem a střelbou z pole i trestných hodů - zvládá přihrávku obouruč vrchem i spodem - úspěšně podává míč odbítkou vrchem nebo spodem - přizpůsobuje výběr odbítky v závislosti na pozici - ovládá základní způsoby vedení míčku, přihrávek a střelby - přizpůsobuje způsob hry své roli v týmu (útočník, obránce, brankář) - v roli brankáře vykrývá prostor, chytá, vyráží a vyhazuje míček	Sportovní hry <i>Házená</i> <i>Fotbal</i> <i>Basketbal</i> <i>Volejbal</i> <i>Florbal</i>	14

- poskytne pomoc spolužákovi při cvičení různých prvků - zacvičí dvě řady složené minimálně z povinných prvků (kotoul vpřed nebo vzad, libovolná váha, stoj na hlavě, přemet stranou) - předvede povinnou sestavu (komíhání, svis vznesmo a střemhlav, průvlek do svisu vzadu, tahem zpět do svisu vznesmo, sešín) - zvládá jeden ze skoků přes kozu (skrčka nebo roznožka) dle vlastního výběru - ovládá techniku šplhu na tyči - vytvoří vlastní sestavu ze dvou řad a povinných prvků – skok do vzporu dřepmo (nebo z rozběhu bočně do stoje zánožného), rovnovážný postoj, „čertík“, „nůžkový skok“, obrat ve výponu, seskok přednožmo roznožný - zvládá základní prvky při cvičení na trampolíně	Sportovní gymnastika <i>Prostná</i> <i>Kruhy</i> <i>Přeskok</i> <i>Hrazda</i> <i>Šplh</i> <i>Trampolína</i>	11
- si osvojí základní lyžařské pohybové dovednosti - zvládne nastupování a vystupování z lyžařského vleku - získá základy chování a vystupování na sjezdovkách - se seznámí se základy 1. pomoci na horách - si osvojí základy bezpečnosti při vodáckém výcviku - zvládne základní pohybové dovednosti vodáka - se dokáže orientovat v terénu - orientuje se podle turistické mapy	Lyžařský výcvik Vodácký kurz Turistický kurz Cykloturistika	6 dnů
4. ročník – 60 hodin		
Žák - dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při sportu a požární ochrany stanovené základními právními předpisy - využívá získané údaje k úpravě pohybové zátěže - poskytne první pomoc při úrazu nebo náhlém onemocnění - zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech (hráč, divák, rozhodčí) - zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, atd.)	Organizace, hygiena a bezpečnost	4

- aplikuje základní způsoby rozvoje pohybové soustavy a nápravy svalových dysbalancí - samostatně využívá základní cviky a sestavy pro různé účely - samostatně se připravuje pro různou pohybovou činnost (rozcvičení) - dodržuje zásady racionální výživy - chápe zásady rozvoje svalové síly - chápe odstraňování svalové nerovnováhy (tzv. svalové dysbalance) - zvládá protahovací cviky (stretching – strečink) - zvládá cviky a dýchání na posilovacích strojích - je seznámen se cviky s využitím hmotnosti vlastního těla - zvládá základy regeneračních procesů po fyzické zátěži - chápe základy anatomie pohybového aparátu lidského těla - chápe a zvládá cviky na posilovacích strojích - chápe správné provedení jednotlivých cviků a správnou techniku dýchání - chápe osvojování zdravých životních návyků – péče o zdraví své i druhých, bezpečnost, tělesnou i duševní pohodu svou i druhých, upevnění hygienických návyků, seznámení se zásadami zdravé výživy a vlivy pohybových činností na zdraví - dodržuje zásady bezpečnosti v posilovně	Kondiční a kompenzační cvičení	17
- používá běžně názvy náčiní i neosvojovaných disciplín - ovládá základní pravidla atletických soutěží a rozhodování o umístění v jednotlivých disciplínách - aplikuje základy techniky jednotlivých atletických činností - při běhu vychází z techniky osvojené nácvikem atletické abecedy - absolvuje běh v terénu po dobu 20 minut - prakticky ovládá princip štafetové předávky - rozměří si rozběh a koriguje ho v dalších pokusech na základě informací od rozhodčího - ovládá techniku skoku dalekého závěsným způsobem - ovládá základy skoku vysokého zádočným stylem (flopem)	Atletika <i>Běhy</i> <i>Skoky</i> <i>Hody</i>	11
- chápe význam her pro rozvoj herních dovedností, rozvoj týmového myšlení a improvizace - chápe a respektuje herní role (brankář, obránce, útočník) a funkce (hráč, kapitán, rozhodčí, divák, časoměřič, zapisovatel atd.) - aplikuje základní pravidla sportovních her - orientuje se v soutěžní struktuře a dokáže posoudit kvalitu světových i domácích družstev - chápe význam základních gest rozhodčích a řídí se jimi - ovládá individuální herní činnosti	Sportovní hry <i>Házená</i> <i>Fotbal</i> <i>Basketbal</i> <i>Volejbal</i>	20

- zvládá uvolnění s míčem i bez míče, přihrávku a střelbu jednoruč, obsazování hráče s míčem i bez míče, postoj brankáře a jeho změny při chytání střel z různých úhlů - ovládá postupný i rychlý protiútok - používá kombinace založené na přihrávce a uvolnění se bez míče - vybírá a používá vhodný způsob obrany (osobní obrana, přebírání hráčů, zajišťování prostoru) - dokáže správně vybrat místo pro uvolnění a naběhnutí - ovládá zpracování míče, jeho vedení a přihrávku - osvojuje si střelbu z místa i z pohybu - při činnosti brankáře dokáže chytat a vyrážet střely, vykopávat míč a přihrávat rukou - ovládá a vhodně používá ve spolupráci s ostatními členy týmu osobní obranný systém a zónovou obranu - uvolní se bez míče nebo driblinkem - přihrává jednoruč nebo obouruč z místa i v pohybu podle vhodnosti použití - ovládá zakončení dvojtaktem a střelbou z pole i trestných hodů - zvládá přihrávku obouruč vrchem i spodem - úspěšně podává míč odbitím vrchem nebo spodem - přizpůsobuje výběr odbití v závislosti na pozici - ovládá základní způsoby vedení míčku, přihrávek a střelby - přizpůsobuje způsob hry své roli v týmu (útočník, obránce, brankář) - v roli brankáře vykrývá prostor, chytá, vyráží a vyhazuje míček	<i>Florbal</i>	
- poskytne pomoc spolužákovi při cvičení různých prvků - zacvičí dvě řady složené minimálně z povinných prvků (kotoul vpřed nebo vzad, libovolná váha, stoj na hlavě, přemet stranou) - předvede povinnou sestavu (komíhání, svis vznesmo a střemhlav, průvlek do svisu vzadu, tahem zpět do svisu vznesmo, sešín) - zvládá jeden ze skoků přes kozu (skrčka nebo roznožka) dle vlastního výběru - ovládá techniku šplhu na tyči - vytvoří vlastní sestavu ze dvou řad a povinných prvků – skok do vzporu dřepmo (nebo z rozběhu bočně do stoje zánožného), rovnovážný postoj, „čertík“, „nůžkový skok“, obrat ve výponu, seskok přednožmo roznožný - zvládá základní prvky při cvičení na trampolíně	Sportovní gymnastika <i>Prostná</i> <i>Kruhy</i> <i>Přeskok</i> <i>Hrazda</i> <i>Šplh</i> <i>Trampolína</i>	8

HUDEBNÍ VÝCHOVA

136 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu má esteticko-formativní charakter, rozvíjí pěvecké, instrumentální a hudebně pohybové dovednosti žáků a uvědomělé aktivní chápání hudebního díla ve vývojovém kontextu jednotlivých slohů a období v dějinách i současnosti.

Žáci se naučí využívat možnosti a formy terapie, arteterapie, hudebně rytmické terapie a osvojí si adekvátní postupy, jimiž lze zprostředkovat klientům (s přihlédnutím k jejich osobnosti) kontakt s hudebním uměním, jeho formami a žánry.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka hudební výchovy směřuje k tomu, aby žáci
- měli kladný postoj k umění a chápali jeho význam pro občanskou společnost
 - aktivně sledovali aktuální dění v hudebním světě a oblastech s hudbou souvisejících
 - podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim pozitivní postoj
 - dokázali kriticky zhodnotit výsledky vlastní práce i práce ostatních

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu hudební výchova bylo vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu sociálně-výchovná činnost, částečně je v předmětu využito i učivo ze vzdělávací oblasti estetické vzdělávání. Učivo na střední škole navazuje na obsah učiva základní školy, prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti ve vztahu k potřebám absolventa a jeho pracovnímu zařazení.

Předmět je zařazen do 1. a 2. ročníku. Učivo obsahuje hudební činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální a pohybové, pracuje s pojmy hudebními i z obecné estetiky, věnuje se analýze hudebně výrazových prostředků s cílem intelektuálního uchopení skladby. Definuje slohy, směry a styly v širokém historickém a sociálním kontextu.

Mezipředmětově hudební výchova úzce souvisí s literaturou a dějinami, dotýká se výtvarné výchovy a využívá poznatků z psychologie i speciální pedagogiky. Poznatky z hudební výchovy využijí žáci v předmětu organizace volného času i předmětu aktivizace a vedení seniorů.

Strategie výuky

Výuka je realizována jako teoretické vyučování se zařazením prvků praktického vyučování. Výuka je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci, které umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, představivost, fantazii, intuici a invenci žáka. Žáky vedeme k formulování vlastního názoru na skladu a žánr. Žáci prezentují svůj názor i prožitek, učí se tolerovat odlišné postoje. Na vhodných úlohách rozvíjíme sluchovou paměť, smysl a cit pro hudbu. Žákům necháváme ve vhodných situacích vybírat si témata práce a realizovat tvůrčí činnost podle jejich zájmů. Při výuce vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

Prakticky ve všech hodinách jsou v různém rozsahu zařazeny vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti, hudebně výrazové prostředky, znalost forem, atributy slohu (stylu), zařazení autora k slohu (stylu), detailní rozbor notového zápisu.

Žáci pracují kromě učebny hudební výchovy i ve společenském sále školy a navštěvují podle možností školy a aktuální nabídky v regionu vybrané koncerty či hudebně dramatické pořady.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Hodnotí se znalost forem, definice výrazových prostředků (předznamenání, tónina, takt atd.), rozbor notového zápisu, znalost slohů (stylů), zařazení autorů k slohům (stylům) a jejich děl, znalost stěžejních děl atp. Dále se hodnotí schopnost žáků dramaturgicky připravit besídku, večírek a podobné aktivity s klienty. Schopnost správně intonovat není předmětem hodnocení.

Hodnotíme také aktivitu žáků při činnostech a jejich zájem o vzdělávání v předmětu (míru zapojení do hodiny).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Hudební výchova rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (rozhovorem a diskusí si žáci osvojují důležité poznatky v oblasti významu a přínosu HV pro kvalitu života, dochází k učení žáka žákem; při diskusi uplatňují správné postupy a formy prezentace)
- *k řešení problémů* (v diskusí o díle žáci řeší charakter skladby v jednotlivých žánrových oblastech a dokládají je analýzou výrazových prostředků; samostatně uvažují a formulují vlastní názor na skladbu, žánr atd., předmět formuje instrumentální pěvecké dovednosti, odvahu tvořit a schopnost začlenit se do kolektivní činnosti)
- *komunikativní* (žáci se vyjadřují s použitím správné terminologie, prezentují svůj názor i prožitky, učí se tolerovat odlišné postoje)
- *občanské a kulturní povědomí* (žáky vedeme k respektování osobnosti druhých lidí, jejich kulturních specifik, např. náboženských; rozvíjíme u žáků kladný postoj k hodnotám místní, národní, evropské i světové kultury)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních nástrojů k poslechu, analýze a tvorbě hudby, k práci s hudebními aplikacemi a softwary jako např. nahrávání nebo úprava zvuku, k tvorbě digitálních prezentací a používání online zdrojů k rozvoji hudebního citění a kreativity)

Hudební výchova aplikuje zejména průřezová témata:

a) *Občan v demokratické společnosti (společnost – kultura; masová média)*

- žákům ukazujeme na vhodných příkladech účinky mediální produkce a vliv médií na vnímání hudební tvorby a umění člověkem
- na příkladech poukazujeme na sociální vazby mezi vývojem společnosti a hudbou (uměním)

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		
Žák - vyděluje podstatné znaky z proudu znějící hudby, rozpozná hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě, uvědomuje si	Teorie a formy - základní atributy hudby – využití melodie, harmonie, rytmu, tempa a dynamiky v hudební kultuře	8

hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, - vysvětlí, v čem tkví přínos skladatele a interpreta - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	- formy hudebního díla ve vývoji hudby – chorál, kánon, mše, madrigal, rondo, suita, píseň, sonáta, koncert, opera, sbor, melodram, symf. báseň, symfonie - úloha skladatele a interpreta v hudbě, vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla - hudební nástroje – přehled, využití v instrumentální hudbě - stupnice a tónina – kvinto kvartový kruh	
Žák - orientuje se ve vývoji hudebního umění, v rozdílnosti hudebního myšlení v jednotlivých etapách, podle charakteristických znaků rozlišuje hudební slohy - na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití hudby v konkrétních situacích - kriticky hodnotí hudbu, na základě svých schopností a zkušeností vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit - přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi světa a na základě svých zkušeností toto poselství interpretuje - uvědomuje si rozdílnost přístupu k hudbě a hudební tvorbě, při vnímání hudby si vytváří vlastní postoje a hodnoty, na jejichž základě je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout - upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii a dokáže se od takové hudby distancovat - vyděluje podstatné znaky z proudu znějící hudby, rozpozná hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - vysvětlí, v čem tkví přínos skladatele a interpreta - přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi	Vývoj hudby v dějinách - vývoj hudby od pravěku - teorie vzniku hudby - hudba a magie - hudba v pravěku - hudba antiky - hudba gotiky - hudba renesance - hudba baroka - hudba klasicismu - hudba romantismu - rozbor uměleckého díla – porovnání rozboru interpretace určených skladeb artificiální hudby, vlastní reflexe uměleckého díla - hudba a její běžné využití v životě člověka	45

- při vnímání hudby si vytváří vlastní postoje a hodnoty, na jejichž základě je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout		
Žák - rytmizuje jednoduché texty - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji dle svých schopností - orientuje se v notovém zápise jednoduchých vokálních a instrumentálních skladeb - používá některé melodické nástroje při individuálních i skupinových činnostech dle svých schopností - využívá svých dispozic při zpěvu a mluveném projevu - reprodukuje zpívaný vzor na základě svých schopností - dotváří hudební melodie, nebo vytváří vlastní, na základě svých schopností vytváří jednoduchou hudební improvizaci - reprodukuje základní intervaly od primy do oktávy - zvolí vhodnou relaxační hudbu, která vyjadřuje pozitivní emoce a navrácí klienta k rovnováze - motivuje klienty k prožitku ze společného zpěvu a muzicírování (hra na tělo, jednoduchý doprovod na nástroj) - motivuje klienta k vyjádření hudby pohybem těla (kývání, houpání, hra na tělo) - vybere hudbu adekvátní k příležitosti (výročí klientů, svátky, roční období...) - připraví s klienty jednoduchý program (besídka, večírek...) - připraví tematicky i organizačně koncert	Práce s klienty - hlasová výchova – správné dýchání, hlasová hygiena, rozezpívání, artikulace - zpěv – jednohlasé písně lidové a umělé, kánony, dvojhlasé písně - intonace – zpěv hudebních motivů nebo skladeb - základní a složené intervaly - základní atributy hudby – melodie, harmonie, rytmus, tempo, dynamika - základ harmonie – T, D, S - rozbor notového zápisu - terapie hudbou - relaxační hudba - zpěv jako lék - poslech hudby tělem - příprava a nácvik jednoduchého programu - organizace návštěvy koncertu - tanec – pohyb na hudbu, lidové tance, společenský tanec - rytmizace textů a písní rytmickými nástroji, hra na tělo	15
2. ročník – 68 hodin		
Žák - vyděluje podstatné znaky z proudu znějící hudby, rozpozná hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla, vysvětlí, v čem tkví přínos skladatele a interpreta - orientuje se ve vývoji hudebního umění, v rozdílnosti hudebního myšlení v jednotlivých etapách, podle charakteristických znaků rozlišuje hudební slohy	Vývoj hudby v dějinách - shrnutí vývoje hudby od pravěku k romantismu - aktivní rozbor složitějších forem (symfonie, sonáty) - základní atributy hudby – využití melodie, harmonie, rytmu, tempa a dynamiky v hudbě 19. a 20. století - formy hudebního díla ve vývoji hudby – symfonie, symfonické básně, novoromantická a moderní opera	50

- na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití hudby v konkrétních situacích - kriticky hodnotí hudbu, na základě svých schopností a zkušeností vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit - přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi světa a na základě svých zkušeností toto poselství interpretuje - uvědomuje si rozdílnost přístupu k hudbě a hudební tvorbě, při vnímání hudby si vytváří vlastní postoje a hodnoty, na jejichž základě je schopen se s hudbou ztotožnit nebo ji odmítnout - upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii a dokáže se od takové hudby distancovat	- úloha skladatele a interpreta v hudbě, vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla - skladatelé 19. a 20. století - vývoj hudby od 19. a 20. století do současnosti – hudba artificální a nonartificální - hudební žánry - porovnání jednotlivých období artificální a nonartificální hudby - pojem kýč, hudba jako zboží, komerce v hudební kultuře, hudba na objednávku - hudební proudy, žánry a styly 20. století – blues, swing, jazz, country, rock, beat, folk, muzikál, revue - problematika vydávání a šíření hudebního díla, problematika pirátských nahrávek - porovnání hudby z hlediska módnosti - dostupnost hudebních děl v médiích, možnosti zneužití hudby - využití hudby – muzikály, festivaly, divadla, nahrávání hudby, mediální kultura současnosti, reklamy - protestsongy, metal a jeho obdoby v neonacistickém hnutí - hudební průmysl - hudba a její běžné využití v životě člověka	
Žák - samostatně zvolí vhodnou relaxační hudbu, která vyjadřuje pozitivní emoce a navrácí klienta k rovnováze - motivuje klienty k prožitku ze společného zpěvu a muzicírování (hra na tělo, rytmický pohyb s jednoduchým instrumentálním doprovodem) - motivuje klienta k vyjádření hudby pohybem těla (kývání, houpání, hra na tělo) - vybere hudbu adekvátní k příležitosti (výročí klientů, svátky, roční období...) - připraví s klienty jednoduchý program (koncert, karaoke...) - připraví tematicky i organizačně koncert	Práce s klienty - terapie hudbou - relaxační hudba - zpěv jako lék - poslech hudby tělem - příprava a nácvik jednoduchého programu - organizace návštěvy koncertu	18

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

136 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí komplexně žákovu osobnost, zvláště ve sféře smyslové, intelektuální a emocionální. Předmět rozvíjí výtvarné myšlení, pomáhá pochopit smysl estetické hodnoty věcí a prostředí. Žáci se učí vytvářet i akceptovat již vytvořené kulturní hodnoty, osvojí si řadu výtvarných technik využitelných při práci s různými kategoriemi klientů.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka výtvarné výchovy směřuje k tomu, aby žáci
- měli kladný postoj k umění a chápali jeho význam pro člověka
 - podporovali hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měli k nim pozitivní postoj
 - dokázali kriticky zhodnotit výsledky vlastní práce i práce ostatních
 - dodržovali pravidla společenské etikety především při návštěvách výstav, vernisáží

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu výtvarná výchova bylo vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu sociálně-výchovná činnost, částečně je v předmětu využito i učivo ze vzdělávací oblasti estetické vzdělávání. Předmět je zařazen do 1. a 2. ročníku. Do prvního ročníku jsou zařazeny základní výtvarné techniky (zejména kresba a malba), ve druhém ročníku je pozornost věnována jednak technikám složitějším, jednak kombinaci jednotlivých výtvarných technik (prostorové výtvarné práce, práce s přírodninami). Pozornost je věnována také reklamě a estetice životního prostředí.

Mezipředmětově je výtvarná výchova průpravným předmětem pro předmět organizace volného času i pro předmět aktivizace a vedení seniorů. Oba zmíněné předměty se odvolávají na výtvarnou výchovu v celé její šíři.

Strategie výuky

Výuka je realizována převážně jako praktické vyučování, hodiny se spojují do vícehodinových bloků. Výuka je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci, které umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, představivost, fantazii, intuici a invenci žáka. K jejich rozvíjení používáme obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a obrazových médiích. Vedeme žáka k tvořivému přístupu, vnímání a interpretaci, vycházíme zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti studenta a umožňujeme mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Na vhodných úlohách rozvíjíme tvarovou představivost, výtvarnou paměť, smysl a cit pro materiál. Žákům necháváme ve vhodných situacích vybírat si témata práce a realizovat tvůrčí činnost podle jejich zájmů.

Důraz je kladen také na kvalitní týmovou práci žáků, vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Při výuce zadáváme žákům samostatné práce vyžadující cit pro barvy, prostor a ve skupinové práci i obhajobu vlastních postupů. V neposlední řadě ukazujeme žákům na příkladech pozitivní i negativní chování a jednání lidí ve vztahu k životnímu prostředí.

Žáci pracují i mimo budovu školy a navštěvují důležité výstavy a vernisáže, kde získávají další cenné zkušenosti týkající se koncepce a prezentace výsledků vlastního výtvarného projevu.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Samostatné práce mají zpravidla podobu výkresů nebo koláží, hodnotí se správnost postupu, pečlivost a čistota zpracování. Při hodnocení správnosti postupu se přihlíží také k volbě vhodného materiálu, šetření materiálem, správnému a bezpečnému užívání vhodných pracovních nástrojů. Důraz klademe na hodnocení pokroku žáka (jak se zlepšuje během času) a jeho iniciativy (hodnotíme jeho aktivitu v hodinách, předkládání vlastních námětů, tvořivost). Předmět poskytuje velký prostor pro sebehodnocení žáků i hodnocení žáků navzájem (např. formou soutěže o nejlepší dílo v rámci třídy či školy, účastí žáků na soutěžních přehlídkách prací atp.).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Výtvarná výchova rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (u žáků rozvíjíme schopnost používat různé techniky učení, při praktické činnosti zejména vzájemné učení žáka žákem, vedeme je ke sledování pokroku při učení, sebehodnocení a adekvátnímu přijímání hodnocení od druhých)
- *personální a sociální* (žáci při zpracování vybraných úkolů pracují v týmu a podněcují jeho práci vlastními návrhy, současně rozvíjí interakčně vztahové dovednosti – aktivní naslouchání, stanoviska, obhajování díla, komunikování v týmu, vedení týmu, podřízení se, kooperace; rozvíjíme schopnost žáků posuzovat reálně své fyzické možnosti – zručnost, dovednost atp.)
- *řešení problémů* (žáci volí prostředky a způsoby – pomůcky a metody vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají vlastní zkušenosti s různými výtvarně vyjadřovacími prostředky a jejich kombinováním)
- *občanské* (žáky vedeme k respektování osobnosti druhých lidí, jejich kulturních specifíků, např. náboženských; rozvíjíme u žáků kladný postoj k hodnotám místní, národní, evropské i světové kultury)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií, které nabízejí nový přístup k tradičním výtvarným zadáním a také k posouzení toho, jak digitální technologie ovlivňují uměleckou tvorbu)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a životní prostředí

- vedeme žáky k tomu, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí

b) Občan v demokratické společnosti (masová média)

- vedeme žáky k hodnocení vlivu masových médií při posuzování hranic umění a kýče

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		

Žák - výtvarně řeší plochu - zkouší rytmická řazení bodů a linií - nefigurativně vyjádří pocity, smyslové vjemy - vytváří barevné přechody v základním barevném kruhu - znázorní kontrasty světlých a tmavých ploch - zdokonalí techniku kresby - vystihne tvar, strukturu - prostorově znázorní objemy jednoduchých těles - pomocí světla a stínů - pracuje se sádrou, samotvrdnoucí hmotou nebo modelínou	Řeč výtvarného umění - kresba – techniky, druhy linie, světlo v kompozici - kresba podle skutečnosti - kresba různým materiálem – hrudka, uhlí - malba – míšení barev, vztahy mezi barvami, malířské techniky a materiály - plastická a prostorová tvorba – modelování, práce se sádrou	20
Žák - samostatně navrhne ozdoby na vánoční stromek a vánoční přání - vlastními slovy vysvětlí postup zpracování - aplikuje zásady týmové práce při tvorbě výtvarného díla - výrobky instaluje na výstavě - rozvíjí svou tvořivost a zvládá základy aranžování živých přírodnin	Tematické (projektové) práce - rozvíjení kreativity, návrhy originálních vánočních ozdob a přání - zpracování ozdob za použití různých materiálů - instalace výstavních prvků - projekt jaro – práce s přírodními	14
Žák - píše různým typem písma - vytvoří studii písma v kombinaci s liniemi - navrhne a zpracuje plakát, obal knihy - navrhne reklamu	Písmo - estetika písma, obsah a forma písma - písmo a nápis v reklamě	8
Žák - nastuduje rozčlenění hlavy - provede studii kresby očí, nosu, rtů, uší - znázorní detail obličeje	Portrét - tvar hlavy, rysy a výrazy tváře - využití různých výtvarných technik	6
Žák - popíše rozčlenění lidské postavy do 7 celků - načrtne postavu sedící a stojící s důrazem na jednotlivé proporce těla	Lidská postava - proporce postavy, sedící, stojící postava	6
Žák - chápe souvislosti mezi materiály - dokáže využít různé typy materiálů ke zpracování koláže - vyjádří své myšlenky, pocity pomocí koláže - frotáží přenese tvary různých přírodnin na papír a použije do koláže	Koláž, frotáž - techniky pro výrobu koláže, - obrázkové skládačky práce se šablonami - struktura různých materiálů, včetně přírodnin	8
Žák	Životní prostředí a styl - kultura bydlení	6

- na základě vlastní zkušenosti samostatně realizuje návrh pokoje - kombinuje a odůvodní jednotlivé prvky	- podíl člověka na utváření prostředí	
2. ročník – 68 hodin		
Žák - zvládá obtížnější práce s linií - technikou barevné frotáže pracuje s podzimním listí - v kompozici - vytvoří fantazijního motýla - experimentuje s různými materiály - barevně vyjádří své emoce v závislosti na počasí	Estetika životního prostředí - svět přírody – znázornění přírodních jevů - přírodní jevy v uměleckém pojetí - spojení člověka s přírodou - znázornění hudby	18
Žák - zdokonalí jemnou motoriku při práci s drobnými korálky - pochopí postup tkaní a zhotoví šperk - používá decoupage na zdobené přáníček a květníků atd. - zhotoví šablonu a změní vzhled trička pomocí savování - vyvazuje trička několika způsoby a batikuje je	Užitá a dekorativní tvorba - kreativní práce s drátky a korálky - šperky a ozdoby ze skleněných korálků - metoda decoupage - práce s textilem – batika, savování	16
Žák - zrealizuje vlastní tvůrčí nápad na ozdoby nebo přání v rámci týmu - vytvoří aranžmá z přírodnin nebo papíru na jarní téma - dle své fantazie připraví návrh a kombinací různých technik zpracuje stolní hru pro určitou věkovou skupinu	Projektová práce - projekt vánoce - projekt jaro - zpracování stolní hry i s pravidly	12
Žák - zdokonaluje svůj výtvarný projev - navrhne a zpracuje plakát na konkrétní výrobek, nebo akci - slovně vyjádří obsah své práce	Reklama a reklamní prostředky - jednotlivé propagační prostředky - obaly, základní prostředky reklamy - plakáty	4
Žák - si zdokonalí techniku kresby portrétu - vystihne hlavní vlastnosti a zájmy kreslené osoby	Karikatura - kresba, malba	4
Žák - žák vystihne své pocity pomocí barev - pokusí se barevně zachytit melodii, - podle skutečnosti znázorní předložené předměty	Kresba, kresebné studie - zátiší- kresba podle skutečnosti - sebevyjádření pomocí kresby	6
Žák - rozvíjí smyslovou citlivost a spolupracuje na společném projektu na dané téma	Koláž – fotomontáž	8

PSYCHOLOGIE

170 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí u žáků kompetence potřebné pro práci v pomáhajících profesích. Žáci se naučí volit adekvátní metody práce s jednotlivými typy klientů v terapii, stanovovat prognózu ve vývoji osobnosti klienta, posuzovat možnosti výchovného působení na změnu.

Vzdělávání poskytuje dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebevýchovu, sebehodnocení, pro vlastní učení a zvládání náročných pracovních a životních situací. Vzdělávání v předmětu dále rozvíjí návyky, postoje a osobnostní vlastnosti žádoucí pro práci v sociálních službách, vede žáky k pochopení psychosomatické jednoty lidského organismu.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tohoto předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- jednali s klienty taktně, s účastí, empatií a respektem k jeho názorům
- respektovali individuální zvláštnosti každého klienta
- chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv, přispívali svých chováním a jednáním k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty
- jednali nebo rozhodovali o klientovi s úctou a respektem, bez ohledu na jeho sociální a ekonomický stav, vzdělání, kulturu, rasu, pohlaví, náboženské vyznání, typ nebo trvání choroby a handicapu
- používali principů pozitivního myšlení, jednání a motivace

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání, obsahového okruhu sociální vztahy a komunikace. Výuka je realizována v 1. a 2. ročníku vzdělávání. Do prvního ročníku jsou zařazeny základy obecné psychologie uvádějící žáky do problematiky, seznamující je s obecnými principy fungování lidské psychiky. Tyto poznatky se dále uplatňují v psychologii osobnosti, která učí žáky diagnostice typů osobnosti klienta. Třetí disciplínou jsou základy sociální psychologie. Tato disciplína vede žáky k pochopení fungování lidské psychiky, chování a jednání klienta v síti sociálních vztahů, jak osobních, tak pracovních.

Náplní učiva druhého ročníku je vývojová psychologie, kde žák získá poznatky o vývojových a individuálních zvláštnostech psychiky klienta, a dále psychologie v procesu krizové intervence. Tato disciplína učí žáky aplikaci všech poznatků oboru psychologie v poradenské a psychoterapeutické práci s klientem.

Mezipředmětově psychologie využívá znalostí žáků ze zdravotní nauky (péče o fyzické a duševní zdraví). Velmi těsně s psychologií souvisí předmět osobnostní výchova (ve 2. a 3. ročníku), který je koncipován jako souhrn praktických cvičení (modelové situace, hraní rolí, psychodrama, psychoterapie, poradenský rozhovor), kde žáci aplikují teoretické znalosti získané v předmětu psychologie. Znalosti a praktické dovednosti z obou předmětů využijí žáci také ve speciální pedagogice, praxi, aktivizaci a vedení seniorů.

Strategie výuky

Výuka je realizována jako teoretické vyučování. Základní výukovou metodou předmětu je výklad, který je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: frontální diskuse, využívání multimediálních programů, různé formy tvůrčí činnosti žáků (referáty, prezentace, sociologické výzkumy, rozborů kasuistik klientů), práce s odbornými časopisy a jinými informačními zdroji. I během teoretické výuky získávají žáci praktické

dovednosti při řešení modelových situací. Zákonitosti a aplikace psychologie ukazujeme žákům na konkrétních příkladech ze života. Diskusí o jednotlivých případových studiích rozvíjíme u žáků jejich schopnost komunikace, naslouchání, projevu zájmu a empatie. Žákům neustále ukazujeme možnosti využití psychologie v jiných předmětech i odborné praxi. Při výuce rovněž hojně využíváme vlastní empirické zkušenosti žáků (z rodiny, základní školy, zájmové činnosti atp.).

Podle možností školy a aktuální nabídky je vhodné výuku oživit exkurzemi do Poradny pro rodinu a partnerské vztahy v Příbrami, Pedagogicko-psychologické poradny v Příbrami, Střediska výchovné péče v Příbrami, do dalších zařízení, kdy se používá aplikovaná psychologie. Součástí výuky jsou také přednášky odborníků z oblasti klinické psychologie, forenzní psychologie atp. (a besedy s nimi).

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním a klasifikačním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je ústní ověření schopnosti - s přiměřeným využitím odborných termínů – analyzovat problém, navrhnout jeho řešení a odůvodnit ho s využitím zákonitostí psychologie. Při hodnocení se bere v úvahu také to, jak žák využívá poznatky z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu nebo samostatné práce (např. zpracování psychologické charakteristiky klienta, rodiny, záznam poradenského rozhovoru aj.). Hodnotí se orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během hodiny (míra jejich zapojení do činnosti). Soustavně též vedeme žáky k sebehodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Psychologie rozvíjí zejména kompetence:

- *k učení* (žáci v hodinách i při domácí přípravě pracují s různými prameny informací, srovnávají je a hodnotí; žáci průběžně zpracovávají samostatné práce, referáty a dlouhodobé tematické úkoly na zadaná témata i témata podle vlastní volby; žáci práce odevzdávají podle charakteru úkolu v písemné nebo elektronické podobě)
- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému, řeší je s využitím znalostí z psychologie i jiných předmětů, vlastních zkušeností i informací z médií)
- *komunikativní* (vedeme žáky k obhajobě vlastních názorů a k toleranci jiných stanovisek, zejména při diskusi k určitým tématům a vzájemném hodnocení prezentací nebo sociologických výzkumů, dbáme na formy komunikace jako prostředku k vytváření vztahů mezi lidmi a jejich vzájemnému porozumění, vytváříme podmínky pro prezentaci práce žáků před třídním kolektivem i neznámými lidmi, vedeme žáky k používání odborného jazyka s porozuměním, k jasnému a přiměřenému sdělení podle záměru komunikace)
- *personální a sociální* (vedeme žáky k osvojování pravidel soužití, k vytváření vztahů důvěry a pochopení, dbáme na seberealizaci všech žáků, vedeme je k pochopení potřeby vzájemné spolupráce, k využívání zkušeností druhých; individuálním přístupem pomáháme žákům různými formami při jejich sebepoznávání a odhalování jejich schopností, napomáháme vytvářet pozitivní představy žáka o sobě samém)
- *občanské* (motivujeme žáky k zapojení do občanského života, využíváme konkrétní příklady k pochopení sociálních a morálních norem a vyžadujeme jejich dodržování; vedeme žáky k respektování práv menšin)

- *digitální* (vedeme žáky k práci s digitálními zdroji, které mohou využít k získávání informací o psychologických teoriích a výzkumech, k využívání digitálních nástrojů pro vytváření prezentací, myšlenkových map a projektů)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
- žáky vedeme tak, aby dovedli jednat s lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
 - posilujeme u žáků ochotu angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
- žáci prostřednictvím exkurzí i besed s odborníky získávají praktické informace a vytvářejí si praktickou představu o možnostech uplatnění po absolvování oboru
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci efektivně pracují s informacemi, tj. získávají je a kriticky je hodnotí

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 102 hodin		
Žák - vymezí psychologii jako vědní obor a její přínos pro sociální činnost i osobní život, - umí využít základní psychologické výzkumné metody při práci s klientem - klasifikuje psychologické jevy; - vysvětlí psychosomatickou jednotu lidského organismu - vysvětlí, jak probíhá proces poznávání; - objasní podstatu a fungování kognitivních psychických procesů, citů, vůle a pozornosti - klasifikuje poruchy psychických jevů	Obecná psychologie - psychologie jako věda a její význam - historie a současnost psychologie jako vědy - obory psychologie – obecné a aplikované - metody psychologie- rozhovor, dotazník, kazuistika - charakteristika lidské psychiky- funkce CNS - determinace lidské psychiky - psychické procesy a stavy - čítí, vnímání, představivost, paměť - myšlení a řeč - city, volní procesy - pozornost	38
Žák - vysvětlí význam vlivu sebepoznání sebehodnocení na rozvoj osobnosti; - charakterizuje strukturu osobnosti, činitele jejího utváření a chování, - uvede některá specifika osobnosti klientů sociálních služeb	Psychologie osobnosti - pojem osobnost, struktura a socializace osobnosti - sociální učení a jeho úloha při formování osobnosti - motivační, výkonové, dynamické, charakterové, seberegulační vlastnosti osobnosti	34

- aplikuje osvojené vybrané techniky a postupy poznávání osobnosti, zpracuje rámcovou charakteristiku - posoudí projevy chování klientů hlediska možných příčin a možností změny	- poruchy osobnosti- vybrané problémy	
Žák - objasní proces socializace osobnosti, její faktory a mechanismy; - identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v sociálním poznávání a posuzování osobnosti; - charakterizuje malou sociální skupinu, její znaky, strukturu a dynamiku; - zhodnotí vztahy ve skupině, se kterou pracuje, zvolí prostředky pro rozvoj sociálních vztahů a skupinové dynamiky; - identifikuje konfliktní situace, navrhuje možnosti jejich řešení a předcházení konfliktům, volí techniky posilující uvědomělou spolupráci a vzájemný respekt;	Sociální psychologie - socializace osobnosti - formy soc. učení - biologická a sociální determinace osobnosti - rodina – typy, funkce, formy výchovy - školní, pracovní, kulturní prostředí - postoje a sociální vztahy - sociální percepce a utváření osobnosti - sociální skupiny - role a pozice ve skupinách - styly vedení sociálních skupin - sociometrie	30
2. ročník – 68 hodin		
Žák - charakterizuje potřeby člověka v jednotlivých vývojových stádiích - vymezí poruchy saturace potřeb v jednotlivých obdobích života - charakterizuje jednotlivé etapy vývoje osobnosti a životního cyklu člověka - popíše vývojové příčiny patologických projevů v chování a jednání klienta	Vývojová psychologie - vývoj, zrání, učení - periodizace psychického vývoje jedince, charakteristika jednotlivých období - prenatální období - novorozenecké období - kojenecké období - období batolete - předškolní období - školní věk - dospívání - dospělost - stáří, smrt	40
Žák - charakterizuje fungování psychiky člověka v náročné životní situaci - rozebere a diskutuje problematiku závislostí, týrání a zneužívání u klientů a jejich prevenci - navrhuje nutná opatření pro zlepšení situace klienta; - objasní příznaky syndromu vyhoření a zvolí účinné prostředky prevence	Základy psychoterapie v krizové intervenci - náročné životní situace – prevence, diagnostika, terapie - formy a metody krizové intervence - krize v životě dítěte, ženy, muže, seniorů - problematika umírání, smrti, sebevraždy - týrání a zneužívání - poradenský a terapeutický rozhovor - syndrom vyhoření u pracovníků v pomáhajících profesích	28

OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA

132 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí u žáků kompetence potřebné pro práci v pomáhajících profesích. Žáci získají praktické dovednosti v oblasti osobní a zejména profesní komunikace, naučí se rozeznávat situace v rámci interakce tak, aby nemanipulovali ani nebyli manipulováni. Žáci si osvojí znalosti a dovednosti využitelné při práci ve stresu, naučí se vstřícnosti vůči klientům, rozvinou i dovednost sebereflexe a autoregulace, tolerance, etnické, náboženské a jiné snášenlivosti a bezpředsudkového přístupu k lidem.

Vzdělávání poskytuje dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebevýchovu, sebehodnocení, pro vlastní učení a zvládání náročných pracovních a životních situací. Vzdelávání rozvíjí návyky, postoje a osobnostní vlastnosti žádoucí pro práci v sociálních službách.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka osobnostní výchovy směřuje k tomu, aby žáci
- upřednostňovali bezkonfliktní komunikaci s klientem
 - jednali s klienty taktně, s účastí, empatií a respektem k jeho názorům
 - respektovali individuální zvláštnosti každého klienta
 - aktivně vytvářeli v sociálních službách atmosféru jistoty a bezpečí
 - používali principů pozitivního myšlení, jednání a motivace
 - jasně vymezili a prezentovali stupnici svých životních hodnot

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu sociální vztahy a komunikace. Výuka je rozdělena do 2. a 3. ročníku.

Učivo druhého ročníku je zaměřeno na rozvoj komunikačních schopností, na formování postojů, porovnání individuálních a společenských hodnot, trénink společenského chování a jednání v soukromém i profesním životě. Základem pro jednotlivá cvičení jsou informace o principech asertivního chování a jednání v běžných, ale i náročných životních situacích. Učivo navazuje na jednotlivá témata předmětu psychologie, aplikuje teoretické znalosti do praxe. Žáci si osvojují techniky sebereflexe, sebepoznání a sebeřízení, techniky prevence syndromu vyhoření v pomáhajících profesích.

Učivo třetího ročníku obsahuje dvě skupiny témat. První jsou náročné životní situace jak žáka, tak klienta. Nacvičované techniky směřují k získání profesionálního přístupu v práci s velmi problémovými klienty v krajních situacích (umírání, sebevražda, týrání apod.). Druhým okruhem je práce se skupinou klientů v různých typech sociálních zařízení.

Mezipředmětově osobnostní výchova využívá znalostí žáků z psychologie (je koncipována jako cvičení k předmětu psychologie), dále se dotýká speciální pedagogiky, znalosti z něj využijí žáci i v občanské nauce. Praktické dovednosti získané v tomto předmětu žák uplatní také v předmětu praxe, zejména při individuální odborné praxi v různých zařízeních.

Strategie výuky

Výuka je realizována převážně jako cvičení, je založena na principech zážitkové pedagogiky. Základní výukovou metodou předmětu je nácvik komunikace, chování, jednání a nácvik rolí v modelových situacích. Dále se využívá frontální diskuse, psychodrama,

techniky muzikoterapie, arteterapie, ergoterapie, videotrénink, brainstorming. Žáci prezentují připravený monolog, trénují improvizovaný dialog, formulování a prezentaci pozitivní a negativní kritiky. V týmových aktivitách je kladen důraz na individuální odpovědnost jedince a schopnost spolupráce s týmem. Cvičením se rozvíjejí tvůrčí schopnosti žáků, respekt a tolerance. Žákům neustále ukazujeme možnosti využití procvičovaných technik v jiných předmětech i odborné praxi. Při výuce rovněž hojně využíváme vlastní empirické zkušenosti žáků (z rodiny, základní školy, zájmové činnosti atp.).

Cvičení je vhodné realizovat jako vícehodinové bloky a početnější třídy dělit na skupiny.

Praktická cvičení doplňují diskuse na aktuální témata současné společnosti. Jako motivace jsou využívány dokumenty z projektu Jeden svět společnosti Člověk v tísní (projekce dokumentu a jeho rozbor).

Podle možností školy a nabídky v regionu je vhodné výuku oživit exkurzemi a besedami s odborníky.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Převažující formou je hodnocení získaných komunikačních dovedností (hodnotí se míra osvojení komunikačních zásad a správnost jejich použití, důležité je hodnocení pokroku žáka při rozvíjení komunikačních dovedností), aktivita v jednotlivých cvičeních, týmová spolupráce. Dále je hodnocena příprava a realizace prezentací (včasné plnění úkolů, věcnost, dodržení tématu prezentace), projektů, práce s informačními zdroji. Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů.

Při cvičeních je hojně využíváno sebehodnocení i hodnocení žáka žákem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Osobnostní výchova rozvíjí zejména kompetence:

- *k učení* (žáci v hodinách i při domácí přípravě pracují s různými prameny informací, srovnávají je a hodnotí; žáci průběžně připravují vystoupení na zadaná témata i témata podle vlastní volby a prezentují získané informace i vlastní zkušenosti)
- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému, řeší je s využitím znalostí z psychologie i jiných předmětů, vlastních zkušeností i informací z médií; úkoly zadáváme tak, aby žáci byli nuceni jejich řešení hledat v konkrétní společenské situaci, ve které se nacházejí; při samostatných pracích žáků podporujeme různé přístupy k uchopení a řešení problémů a navozujeme problémové úkoly, ve kterých žáci hledají optimální řešení)
- *komunikativní* (vedeme žáky k obhajobě vlastních názorů a k toleranci jiných stanovisek, zejména při diskusi k určitým tématům a vzájemném hodnocení prezentací nebo sociologických výzkumů, dbáme na formy komunikace jako prostředku k vytváření vztahů mezi lidmi a jejich vzájemnému porozumění, vytváříme podmínky pro prezentaci práce žáků před třídním kolektivem i neznámými lidmi, vedeme žáky k používání odborného jazyka s porozuměním, k jasnému a přiměřenému sdělení podle záměrů komunikace; vhodnými příklady a úkoly učíme žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a protiargumenty, vyjednávat při řešení problémových a konfliktních situací)
- *personální a sociální* (vedeme žáky k osvojování pravidel soužití, k vytváření vztahů důvěry a pochopení, dbáme na seberealizaci všech žáků, vedeme je k pochopení potřeby vzájemné spolupráce, k využívání zkušeností druhých; individuálním přístupem pomáháme žákům různými formami při jejich sebepoznávání a odhalování jejich schopností, napomáháme vytvářet pozitivní představy žáka o sobě samém)

- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (vedeme žáky k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření s ohledem na jejich potřeby, osobní předpoklady a možnosti; navozujeme situace, v nichž žáci poznávají jednak své silné stránky, ale také ty, které by mohly bránit jejich budoucímu uplatnění)
- *občanské* (motivujeme žáky k zapojení do občanského života, využíváme konkrétní příklady k pochopení sociálních a morálních norem a vyžadujeme jejich dodržování; vedeme žáky k respektování práv menšin; vytváříme příležitosti, aby si žáci mohli osvojit praktické zkušenosti v mezilidských vztazích)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií k sebereflexi a plánování osobního rozvoje, k vytváření digitálních portfolií, prezentací a projektů, k bezpečné komunikace v online prostředí)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
- žáky vedeme tak, aby dovedli jednat s lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
 - posilujeme u žáků ochotu angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
- žáci prostřednictvím cvičení získávají praktické zkušenosti a zároveň sebehodnocení a informace o svých možnostech uplatnění po absolvování oboru
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci vyhledají informace, relevantně je zhodnotí a aplikují v praxi

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
2. ročník – 68 hodin		
Žák - užívá dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebevýchovu, sebehodnocení, pro vlastní učení, zvládání náročných a životních situací pro rozvoj vlastní osobnosti - vysvětlí důležitost motivace pro celý život jedince - uvede příklady různých motivů, vysvětlí je a porovná - dokáže odůvodnit výběr svých životních vzorů, hodnotit jejich vlastnosti - vytváří a udržuje si maximum osobní stability, vyrovnává se s riziky, pečuje o své psychosomatické zdraví - chápe význam pozitivního myšlení pro harmonizaci vlastní psychiky	Osobnostní rozvoj - formy a metody zážitkové pedagogiky v osobnostní výchově - sebepoznání v oblastech: - vztah k vlastnímu tělu (práce s tělem) - moje vlastnosti - hodnoty a postoje - mezilidské vztahy - chování a jednání v různých situacích - „osobní historie“ – vliv různých osob na vývoj mé osobnosti - zdokonalení vlastností osobnosti - smyslové vnímání - pozornost a soustředění - představivost a fantazie - paměť	34

- objasní zásady duševní hygieny a uvede příklad relaxačních technik a metod - dokáže použít relaxační techniky v každodenním osobním i pracovním životě - užívá dovedností pro zvládání náročných životních situací pro rozvoj vlastní osobnosti - na příkladech vysvětlí vztah kreativity a flexibility k inteligenci	- dovednosti pro řešení problémů - metody a techniky seberegulace - „osobní management“ - životní styl – výběr, identifikace se sociálními vzory - pozitivní myšlení - psychohygiena - relaxační techniky - předcházení zátěžovým situacím, jejich řešení a zvládání - kreativita	
Žák - zhodnotí vztahy ve skupině, se kterou pracuje, zvolí prostředky pro rozvoj sociálních vztahů a skupinové dynamiky - rozeznává situace v rámci interakce tak, aby nemanipuloval ani nebyl manipulován - chápe význam účelné komunikace v sociální práci - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích - používá zásady a postupy vyjednávání - používá základní komunikační dovednosti (naslouchat, navázat kontakt, vést rozhovor), základní techniky neverbální komunikace a asertivity v různých komunikačních situacích - odůvodní důsledky chování a jednání klienta v sociální péči (agresivita, dominance, submisivita) - identifikuje významy neverbálních signálů a dokáže kontrolovat svůj neverbální projev - popíše a použije základní pravidla společenského chování - odliší a zdůvodní pasivní, asertivní a agresivní chování - chápe význam asertivity v efektivní komunikaci - objasní úskalí asertivního chování	Sociální rozvoj - poznávání lidí - sociální percepce, chyby v sociální percepci - mezilidské vztahy - tolerance ve vztazích - práce s přirozenou dynamikou třídy - prosociální chování, pomáhající a podporující chování - lidská práva jako regulativ vztahů - komunikace verbální a neverbální – aktivní pozorování, empatie - kultura řeči (techniky, práce s hlasem) - formy – monolog, dialog, diskuse (pravidla, řízení) - situace – improvizace, informování, přesvědčování, vyjednávání - strategie – asertivita, manipulace, agresivita - spolupráce ve skupině - submisivní a dominantní jednání ve skupině - diskuse – pravidla pro řízení	34
3. ročník – 64 hodin		
Žák - připraví a realizuje samostatnou prezentaci – vedení skupiny klientů - prezentuje své postoje k otázkám v jednotlivých tématech, argumentuje	Sociálně psychologický výcvik – vedení skupiny - prezentace seminární práce – samostatné vedení skupiny klientů (volba obsahu, forem a metod) - pravidla kritiky	34

- uplatňuje teoretické poznatky o komunikaci a asertivitě v chování a jednání - používá vhodné metody hodnocení a sebehodnocení	- analýza prezentací	
Žák - objasní důležitost naslouchání a umění naslouchat - používá základní komunikační dovednosti (naslouchat, navázat kontakt, vést rozhovor), základní techniky neverbální komunikace a asertivity v různých komunikačních situacích - používá zásady a postupy vyjednávání - dokáže čelit manipulaci ze strany klienta - klientům v krizových situacích - dokáže přesvědčit druhé o nutnosti sociální pomoci - zohledňuje při komunikaci multikulturní a sociální specifika klientů - uplatňuje principy a normy kulturního chování a vyjadřování - analyzuje a diskutuje vybrané etické problémy týkající se pracovních činností a zkušeností - identifikuje konfliktní situace, navrhuje možnosti jejich řešení a předcházení konfliktům, volí techniky posilující uvědomělou spolupráci a vzájemný respekt - rozebere a diskutuje problematiku závislostí, týrání a zneužívání u klientů a jejich prevenci; je schopen navrhnout nutná opatření pro zlepšení situace	Profesní komunikace v sociální péči - poradenský rozhovor – fáze - navázání kontaktu s klientem - komunikace s jedincem a se skupinou - umění naslouchat - umění být pozitivní - monolog a dialog - improvizace - asertivní jednání - vyjednávání - konflikty – prevence, řešení, následky - cvičení asertivních technik - vybraná sociální témata - týrané a zneužívané ženy - setkání se smrtí - rasismus - příběhy bezpráví - uprchlíci - zneužívání dětí	30

ZDRAVOTNÍ NAUKA

136 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu poskytuje žákům poznatky o stavbě a funkcích lidského těla, základních infekčních i neinfekčních chorobách, hlavním cílem ale je především výchova moderního člověka s kladným a aktivním přístupem k okolí, společnosti, odpovědného za své zdraví i zdraví jiných. Žáci jsou vedeni k citlivému vnímání problémů jiných lidí a připravování na poskytování pomoci při zdraví ohrožujících stavech.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka zdravotní nauky směřuje k tomu, aby žáci
- cítili odpovědnost za své zdraví, aktivně je upevňovali, eliminovali zdraví ohrožující návyky a činnosti
 - měli kladný postoj k jiným lidem a nebyli lhostejní k jejich zdravotním a sociálním problémům
 - dokázali kriticky posoudit ovlivňování zdraví a chování lidí komerčními informacemi z masových médií
 - byli schopni a ochotni poskytnout první pomoc při ohrožení zdraví a života

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu zdravotní nauka vychází ze vzdělávací oblasti přírodovědné vzdělávání (biologické a ekologické vzdělávání – biologie člověka), vzdělávání pro zdraví a odborné vzdělávání (obsahový okruh přímá péče a osobní asistence). Mezipředmětově je zdravotní nauka průpravným předmětem pro přímou péči o klienta (pojem zdraví vs. nemoc, důsledky nižší pohybové aktivity ve stáří, hygiena a epidemiologie) a zejména aktivizaci a vedení seniorů (nemoci seniorů, výživa ve stáří, poruchy příjmu potravy etc.). Žáci rovněž využijí poznatky v odborné praxi (zejména poznatky z celků péče o fyzické a duševní zdraví, vybrané nemoci se sociálním dopadem a základy epidemiologie). Předmět je zařazen do 1. ročníku a rozvržen do 6 tematických celků. Na předmět přímo navazuje povinně volitelný předmět seminář ze zdravotní nauky zařazený ve 4. ročníku vzdělávání. Smyslem je systemizovat a upevnit poznatky pro důležité konečné výstupy a výsledky vzdělávání a kompetence nutné pro úspěšné zvládnutí profilové části maturitní zkoušky.

Předmět je volitelným předmětem pro profilovou část maturitní zkoušky.

Strategie výuky

Výuka je teoretická. Ve vybraných tématech jsou možnou součástí výuky i praktické ukázky (první pomoc).

Žákům předkládáme problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů. Při výuce na konkrétních příkladech ze života ukazujeme žákům pozitivní i negativní chování a jednání lidí ve vztahu ke svému zdraví, společnosti, lidem s handicapem, menšinám.

Výuka předpokládá využití obrazového materiálu (dataprojektor, obrazy, atlasy, internet, modely). Pro výuku je možno využít i samostatné referáty na zadaná témata.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem a klasifikačním řádem.

Ústní formou je ověřována zejména schopnost popsat stavbu orgánových soustav člověka, vysvětlit podstatu jejich funkce, popsat zvláštnosti genetiky člověka, porozumění vlivům ovlivňujícím lidské zdraví, orientace v epidemiologii a zásadách první pomoci. Důraz je kladen na schopnost využívat poznatky z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Dále je hodnocena schopnost aplikovat získané odborné teoretické poznatky do praktického života (v rámci profese i v osobním životě). Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu. Hodnotí se orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit. Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Od žáků též důsledně vyžadujeme vlastní hodnocení a hodnocení spolužáky.

Klíčové kompetence a aplikace průřezových témat

Zdravotní nauka rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (plánování učení a přípravy, hygiena učení, efektivita učení, fyziologie paměti, posilování paměti)
- *komunikativní* (jasné vyjadřování za použití odborné terminologie)
- *personální a sociální* (žáky vedeme odpovědnému vztahu ke svému zdraví, uvědomění si důsledků nezdravého životního stylu a závislostí; žáci společně pracují při získávání podkladů a informací, nácvik poskytování první pomoci ve skupinách)
- *občanské* (uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a zdraví a spoluodpovědnost za život a zdraví ostatních)
- *digitální* (žáky vedeme k vyhledávání a ověřování zdravotnických informací v digitálním prostoru, k analýze zdravotních dat např. z grafů nebo statistik a používání dostupných aplikací pro pochopení lidského těla a zdravotních procesů)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a životní prostředí (vztahy člověka a prostředí)

- u vybraných chorob dáváme do souvislostí stav životního prostředí i společnosti (negativní jevy) a lidského zdraví

b) Člověk a digitální svět

- vedeme žáky k efektivní práci s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace z různých zdrojů a posuzovat jejich hodnověrnost

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 136 hodin		
Žák - vysvětlí pojmy tkáň, orgán, orgánová soustava - rozliší druhy kostí podle vzniku a stavby a druhy pohyblivého a nepohyblivého spojení kostí - vysvětlí význam a funkci kostry v lidském těle - popíše stavbu osově kostry - popíše stavbu kostry končetin - popíše stavbu kosterního svalu - vysvětlí funkci a činnost svalové soustavy - rozliší druhy svalů podle funkce - zařadí svaly do jednotlivých svalových skupin (hlavy, trupu a končetin) a vysvětlí jejich funkci - popíše stavbu a vysvětlí funkci kůže - rozliší kožní deriváty a uvede jejich význam - rozliší vnější a vnitřní dýchání - vysvětlí aerobní metabolismus člověka - vysvětlí průběh plicní ventilace - popíše stavbu a vysvětlí funkci dýchacích cest - popíše stavbu respirační části dýchacího ústrojí - vysvětlí princip přenosu plynů krví - vysvětlí pojem kyslíkový dluh a vitální kapacita plic - vysvětlí základní funkce oběhové soustavy - rozliší druhy cév - charakterizuje tepnu, žílu, kapiláru - rozliší tělní tekutiny - vysvětlí pojem uzavřená cévní soustava - vyjmenuje složky krve a uvede jejich význam - vysvětlí funkci krevního oběhu člověka - popíše stavbu srdce - vysvětlí funkci center srdeční automacie - vysvětlí význam normálních hodnot krevního tlaku pro zdraví - popíše průběh a význam imunitních odpovědí organismu	Stavba a funkce orgánových soustav člověka – somatologie Soustava opěrná a pohybová - stavba kosti, druhy kostí - osová kostra - kostra končetin - stavba svalu - druhy svalů podle funkce - základní svalové skupiny Soustava tělního pokryvu – kůže - stavba kůže - funkce kůže Soustava dýchací - dýchání - vodivá část dýchacího ústrojí - respirační část dýchacího ústrojí - funkce dýchacího ústrojí - přenos plynů krví Soustava oběhu tělních tekutin - tělní tekutiny, složení krve - cévy, krevní oběh - srdce a jeho činnost - imunita Soustava trávicí - trávicí trubice a její části - funkce částí trávicí trubice - metabolismus základních živin Soustava vylučovací - zplodiny metabolismu - ledvina a její stavba - procesy probíhající v ledvině - řízení činnosti ledvin Soustava pohlavní - ženské pohlavní orgány - mužské pohlavní orgány - funkce pohlavních orgánů Soustava endokrinní - neurohumorální regulace - hypofýza a její hormony - endokrinní žlázy a jejich hormony Soustava nervová - neuron a jeho funkce - nervový oblouk, reflexy - centrální nervová soustava	62

- rozliší odpadní látky metabolismu - popíše stavbu ledviny a močových cest - popíše stavbu nefronu - objasní osmoregulační funkci ledviny a základní procesy v ledvině - rozliší složení primární a sekundární moči - popíše stavbu a vysvětlí funkci mužského pohlavního ústrojí - popíše stavbu a vysvětlí funkci ženského pohlavního ústrojí - objasní význam neurohumorální regulace - rozliší hormony hypofýzy a objasní jejich význam - jednotlivým endokrinní žlázy přiřadí jejich hormony, uvede jejich význam - znázorní neuron a popíše jeho stavbu - znázorní a popíše schéma nervového oblouku - rozliší druhy reflexů a vysvětlí jejich význam - rozliší jednotlivé části centrální nervové soustavy a popíše jejich význam - vysvětlí význam periferní nervové soustavy, somatické i vegetativní - rozliší druhy receptorů - popíše stavbu sluchového a vestibulárního orgánu a uvede jejich význam a funkci - znázorní a popíše stavbu oka - vysvětlí význam chemoreceptorů jako základu vjemů chuti a čichu - vysvětlí význam termoreceptorů - vysvětlí význam čidel dotyku a tlaku jako základu hmatových počitků - objasní význam nociceptorů	- periferní nervová soustava Soustava smyslová - receptory, funkce, rozdělení - stavba a funkce oka - sluchový a vestibulární orgán - chuť, čich - hmat	
Žák - popíše a vysvětlí význam hygieny pro lidské zdraví a v sociální práci - popíše strukturu hygienické služby v ČR - jmenuje oblasti komunální hygieny a popíše jejich význam - orientuje se v hygieně výživy, vysvětlí a popíše zásady racionálního stravování - znázorní výživovou pyramidu	Hygiena - hygienické obory, význam hygieny - hygienická služba ČR - komunální hygiena - hygiena výživy – strava, základní živiny, zásady zdravé výživy	5
Žák - objasní pojem zdraví a nemoc - vysvětlí význam faktorů ovlivňujících lidské zdraví - vysvětlí pojem stres, uvede příklady stresorů a jejich vliv	Péče o fyzické a duševní zdraví - zdraví a nemoc - faktory ovlivňující lidské zdraví - stres, psychosomatická onemocnění - vliv nemoci na psychiku člověka	15

- objasní podstatu psychosomatických onemocnění - vysvětlí vliv nemoci na psychiku člověka - vysvětlí podstatu a příčiny bolesti - uvede druhy bolesti - rozebere problematiku euthanasie - uvede zásady zdravého způsobu života, vysvětlí jejich význam - uvede příklady poškozování zdraví - uvede příklady návykových látek, vysvětlí jejich negativní vliv na zdraví - uvede práva pacientů podle platné legislativy	- bolest a boj s ní - problematika euthanasie - zdravý způsob života - poškozování zdraví v dospívání a dospělosti - práva pacienta	
Žák - uvede možnosti a význam prevence kardiovaskulárních onemocnění - uvede příklady kardiovaskulárních onemocnění, popíše jejich příznaky - objasní podstatu onkologických onemocnění - uvede příklady karcinogenů - uvede příklady duševních poruch - stručně objasní možnosti léčby psychických poruch - uvede příklady nejrozšířenějších endokrinologických onemocnění - popíše příznaky diabetu a možnosti jeho léčení - uvede základní rizikové faktory diabetu II. Typu	Vybrané nemoci se sociálním dopadem - kardiovaskulární onemocnění - onkologická onemocnění - psychické poruchy - vybraná endokrinologická onemocnění	12
Žák - vysvětlí proces šíření nákazy - uvede příklady původců infekčních nemocí - uvede možnosti přenosu původců infekcí - zdůvodní význam jednotlivých epidemiologických opatření zaměřených na jednotlivé části procesu šíření nákazy - vysvětlí význam prevence pro epidemiologickou situaci - charakterizuje alimentární infekce - uvede příklady významných alimentárních infekcí - charakterizuje respirační infekce - uvede příklady významných respiračních infekcí - charakterizuje dětské exantémové infekce - uvede příklady dětských exantémových infekcí	Základy epidemiologie - proces šíření nákazy - původci infekčních nemocí - přenos nákazy a jeho druhy - formy výskytu nákaz v populaci - epidemiologická opatření - alimentární infekce - respirační infekce - dětské exantémové infekce - infekce přenášené poraněním zvířetem - infekce přenášené krví a ostatními biologickými produkty - infekce přenášené vektorem - nozokomiální infekce	28

- uvede příklady infekcí přenášených poraněním zvířetem - uvede příklady infekcí přenášených krví a ostatními biologickými produkty - uvede příklady infekcí přenášených vektorem - charakterizuje nozokomiální infekce - uvede příklady virových a bakteriálních onemocnění		
Žák - uvede obecné zásady první pomoci, objasní jejich význam - popíše a zdůvodní postup zachránce při vyšetření postiženého - uvede příznaky zástavy dechu a oběhového selhávání - popíše a zdůvodní postup při kardiopulmocerebrální resuscitaci - popíše a zdůvodní postup při péči o bezvědomého - uvede druhy šoku - vysvětlí význam protišokových opatření - uvede a popíše druhy krvácení - objasní zásady první pomoci při krvácení - rozliší jednotlivé druhy ran - popíše a zdůvodní postup při ošetření ran - uvede příklady mozkolebečních poranění - popíše příznaky mozkolebečních poranění - popíše a zdůvodní postup při péči o postiženého s mozkolebečním poraněním - uvede příklady poranění pohybového aparátu - popíše a zdůvodní postup ošetření poranění pohybového aparátu - popíše a zdůvodní postup při poskytování první pomoci při intoxikacích - uvede příklady tepelných poškození organismu, popíše jejich příznaky - popíše a zdůvodní postup při ošetření a péči o postiženého tepelným poškozením - prokáže praktické znalosti a dovednosti při praktickém nácviku poskytování první pomoci (zástava dechu, zástava srdeční činnosti aj.)	Základy první pomoci - obecné zásady první pomoci - zástava dechu - zástava oběhu - kardiopulmocerebrální resuscitace – reanimace - poruchy vědomí - šokové stavy - krvácení - rány - mozkolebeční poranění - poranění pohybového aparátu - intoxikace - tepelná poškození organismu - nácvik poskytování první pomoci	14

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

192 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na výchovnou nepedagogickou činnost a přímou podporu schopností, dovedností a návyků klienta, které směřují k udržení jeho soběstačnosti a smysluplného života nebo k prevenci jeho sociálního vyloučení.

Žáci se seznámí se základy diagnostiky, naučí se při práci s klienty aplikovat vybrané poznatky a dovednosti z pedagogiky, volit adekvátní metody práce s klienty s různými handicapy, stanovovat možnosti rozvoje osobnosti klienta, posuzovat možnosti jeho integrace.

Vzdělávání rozvíjí návyky, postoje a osobnostní vlastnosti žádoucí pro práci v sociálních službách.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka speciální pedagogiky směřuje k tomu, aby žáci
- jednali s klienty taktně, s účastí, empatií a respektem k jejich názorům
 - respektovali individuální zvláštnosti každého klienta
 - chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv, přispívali svými chováním a jednáním k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty
 - jednali nebo rozhodovali o klientovi s úctou a respektem, bez ohledu na jeho sociální a ekonomický stav, vzdělání, kulturu, rasu, pohlaví, náboženské vyznání, typ nebo trvání choroby a handicapu
 - používali principů pozitivního myšlení, jednání a motivace

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu sociálně výchovná činnost. Výuka je rozdělena do 2. – 4. ročníku. Do druhého ročníku jsou zařazeny základy obecné pedagogiky uvádějící žáky do problematiky výchovy a vzdělávání. Žáci se seznamují s výchovně vzdělávacím systémem ČR. Na tyto poznatky navazují ve třetím ročníku informace o etiologii, diagnostice a klasifikaci jednotlivých typů postižení. Ve čtvrtém ročníku následuje učivo o speciálně pedagogické péči o osoby s různými typy vad a poruch.

Mezipředmětově speciální pedagogika navazuje na znalosti žáků z předmětů zdravotní nauka, přímá péče a osobní asistence, psychologie. Předmět dále využívá praktických dovedností z předmětu osobnostní výchova. Znalosti z předmětu speciální pedagogika žáci rovněž využijí v předmětu praxe.

Strategie výuky

Výuka je realizována jako teoretické vyučování. Základní výukovou metodou předmětu je výklad, který je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: frontální diskuse, využívání multimediálních programů, různé formy tvůrčí činnosti studentů (referáty, prezentace, sociologické výzkumy, rozborů kasuistik klientů), práce s odbornými časopisy a jinými informačními zdroji. Žákům neustále ukazujeme možnosti využití poznatků ze speciální pedagogiky v jiných předmětech i odborné praxi. Při výuce rovněž hojně využíváme vlastní empirické zkušenosti žáků (z rodiny, základní školy atp.). I během teoretické výuky získávají žáci praktické dovednosti při řešení modelových situací. Součástí výuky jsou exkurze do zařízení se speciálně pedagogickou péčí – výchovný ústav, diagnostický ústav, Jedličkův

ústav, školy pro žáky s různými typy postižení. Další formou oživení výuky jsou přednášky odborníků. Rovněž je využívána metoda besedy s handicapovanými žáky školy.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je ústní ověření schopnosti aplikovat poznatky z oblasti speciální pedagogiky na konkrétních příkladech z běžného života; důraz je kladen na dovednost navrhnout a odůvodnit možnosti začlenění a vzdělávání handicapovaných lidí. Při hodnocení se bere v úvahu také to, jak žák využívá poznatky z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu, seminární práce, hodnotí se schopnost využít pro zpracování referátů informací z různých zdrojů a aplikovat je na konkrétní modelovou situaci.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku v průběhu vyučovacích hodin. Žáky soustavně vedeme též k sebehodnocení jejich studijních výsledků a výkonů při výuce i při samostatné práci.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Speciální pedagogika rozvíjí zejména kompetence:

- *k učení* (žáci v hodinách i při domácí přípravě pracují s různými prameny informací, srovnávají je a hodnotí; žáci průběžně zpracovávají samostatné práce, referáty a dlouhodobé tematické úkoly na zadaná témata i témata podle vlastní volby; žáci práce odevzdávají podle charakteru úkolu v písemné nebo elektronické podobě)
- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému, řeší je i s využitím znalostí z jiných předmětů, vlastních zkušeností i informací z médií)
- *komunikativní* (vedeme žáky k obhajobě vlastních názorů a k toleranci jiných stanovisek, zejména při diskusi k určitým tématům, dbáme na formy komunikace jako prostředku k vytváření vztahů mezi lidmi a jejich vzájemnému porozumění, vyžadujeme od žáků správné používání odborného jazyka)
- *personální a sociální* (vedeme žáky k osvojování pravidel soužití s handicapovanými jedinci)
- *občanské* (motivujeme žáky k zapojení do občanského života, využíváme konkrétní příklady k pochopení sociálních a morálních norem a vyžadujeme jejich dodržování; vedeme žáky k respektování práv handicapovaných jedinců)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (seznamujeme žáky s možnostmi dalšího studia ve vztahu ke speciální pedagogice; na různých oborech speciální pedagogiky ukazujeme žákům možnosti jejich budoucího profesního uplatnění)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií k získávání informací o speciálních vzdělávacích potřebách a podpůrných opatřeních)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
- žáky vedeme tak, aby dovedli jednat s handicapovanými lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
 - posilujeme u žáků ochotu angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech

b) Člověk a svět práce (informace o povoláních)

- žáci prostřednictvím exkurzí i besed s odborníky získávají praktické informace a vytvářejí si praktickou představu o možnostech uplatnění po absolvování oboru

c) Člověk a digitální svět

- vedeme žáky k efektivní práci s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace z různých zdrojů a posuzovat jejich hodnověrnost

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
2. ročník – 68 hodin		
Žák - objasní přínos pedagogiky a jejích disciplín pro sociálně výchovnou činnost; - vysvětlí funkci výchovy a vzdělávání v osobním životě, ve společnosti; - užívá správně pedagogickou terminologii; - vysvětlí základní pojmy; - charakterizuje funkci rodiny a její kulturní variabilitu, porovná vývojové trendy rodiny ve světě; - objasní vliv rodiny na vývoj dítěte; - diskutuje problémy současné rodiny; - vysvětlí vliv širšího okolí (vrstevníků, komunity, společnosti atp.) na jedince a výchovu; - charakterizuje na příkladech funkci, činnost a prostředí vzdělávacích a sociálně výchovných zařízení; - charakterizuje vybrané pedagogické směry ve vzdělávání a posoudí jejich využití ve své práci; - popíše systém vzdělávání v ČR, uvede možnosti získání stupně vzdělání a kvalifikace; - objasní učení dospělých včetně seniorů a pedagogické zásady práce s nimi; - dovede aplikovat obecné pedagogické zásady a výchovné metody při individuální i skupinové práci s klienty; - pracuje efektivně s pedagogickou literaturou a dalšími zdroji informací.	Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky - práce s prameny, metody a formy studia - postavení pedagogiky v systému věd - základní pojmy - výchovný a vzdělávací proces - výchova – složky, metody, zásady, funkce a činitelé výchovy - výchova v rodině, - výchova v institucích - výchova ve volném čase - výchova v jednotlivých obdobích života jedince - historie a současnost vybraných pedagogických směrů - výchovně vzdělávací soustava ČR	50

Žák - vymezí základní disciplíny speciální pedagogiky; - používá správně vybrané pojmy speciální pedagogiky; - uplatňuje při práci se zdravotně postiženými klienty metody a prostředky speciální pedagogiky;	Speciální pedagogika v systému humanitních oborů - základní pojmy - historie péče o osoby s postižením - současné pojetí, obsah a cíle - členění speciální pedagogiky - znevýhodnění a integrace	18
3. ročník – 64 hodin		
Žák - rozliší jednotlivé formy postižení - uplatňuje při práci se zdravotně postiženými klienty metody a prostředky speciální pedagogiky; - charakterizuje specifika rodiny s postiženým členem; - analyzuje podmínky sociálně výchovné práce s klientem nebo se skupinou a volí vhodné metody; - využívá odpovídajícím způsobem motivace.	Člověk s postižením ve společnosti - vada, porucha, postižení, handicap - postoje společnosti k lidem s handicapem - rodina s postiženým členem - vzdělávání jedinců s handicapem - práce a zaměstnání jedinců s handicapem	30
Žák - využívá základní metody pedagogické diagnostiky, uvede možnosti jejich použití.	Prevence, diagnostika, terapie a poradenství ve speciální pedagogice - základní metody pro diagnostiku a praxi	4
Žák - klasifikuje jednotlivé poruchy a postižení zraku; - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů s postižením zraku, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s postižením zraku - etiologie a diagnostika - klasifikace poruch - terapie a kompenzace - systém péče o zrakově postižené, možnosti jejich integrace	10
Žák - klasifikuje jednotlivé poruchy a postižení sluchu; - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů s postižením sluchu, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s postižením sluchu - etiologie a diagnostika - typy a stupně sluchových vad - systém péče o sluchově postižené, možnosti integrace	10
Žák - klasifikuje jednotlivé vady a poruchy řeči; - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů s narušenou komunikací, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby,	Speciální pedagogika osob s narušenou komunikací - vady a poruchy řeči - etiologie a diagnostika - klasifikace poruch řeči - terapie a kompenzace	10

možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	- systém péče, možnosti vzdělávání	
4. ročník – 60 hodin		
Žák - klasifikuje jednotlivé typy tělesného postižení a zdravotního znevýhodnění - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s tělesným postižením a zdravotním oslabením - etiologie a diagnostika - specifika života lidí s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním - typy a stupně tělesných postižení a zdravotních znevýhodnění - systém péče o tělesně postižené, možnosti integrace	20
Žák - klasifikuje jednotlivé typy mentálního postižení; - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů s mentálním postižením, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s mentálním postižením - etiologie a diagnostika - klasifikace poruch - terapie a kompenzace - systém péče o mentálně postižené, možnosti integrace - pervazivní vývojové poruchy	20
Žák - klasifikuje jednotlivé poruchy učení, LMD, ADD a ADHD, včetně kombinovaných vad; - charakterizuje jednotlivé skupiny klientů, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti vzdělávání a sociálního začlenění; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s dílčími deficity - poruchy učení - LMD a syndromy ADD, ADHD - kombinované vady	5
Žák - klasifikuje poruchy chování; - uvede příklady sociálně patologických jevů, jejich příčiny a prevenci; - charakterizuje význam, cíle a prostředky multikulturní výchovy; - volí adekvátní metody a prostředky péče dle diagnózy a prognózy.	Speciální pedagogika osob s poruchami chování, narušenou sociální adaptací a sociálním znevýhodněním - etiologie a diagnostika - klasifikace poruch chování - terapie a kompenzace závislosti - sociokulturní znevýhodnění a společenské menšiny	10
Žák - uvede principy a význam paliativní péče;	Speciální pedagogika osob v období senia	5

- uvede zvláštnosti v přístupu k seniorům se zdravotním postižením.	- specifika přístupu k seniorům se zdravotním postižením - problematika umírání a smrti - paliativní péče	
---	---	--

PRÁVO

124 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu utváří právní vědomí a chování žáků. Pomocí získaných poznatků žák prakticky řeší právní problémy a situace a reaguje na změny právních norem a orientuje se v nich. Vede žáky k pochopení úlohy státu a významu práva v demokratické společnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci

- ctili právo a jednali vždy v souladu s platnými právními předpisy a zásadami
- byli tolerantní a solidární, respektovali lidská práva, ctili identitu jiných lidí
- aktivně vystupovali proti případům porušování práv v profesním i osobním životě, vůči své osobě i ostatním občanům
- jednali samostatně a odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti společenskovední vzdělávání. Žák si nejprve osvojuje znalosti ze základní právní terminologie, právního systému a právním řádu ČR a také návaznost na normy EU. Hlavní důraz je kladen na právo ústavní, správní, rodinné, pracovní.

Předmět úzce souvisí s předmětem občanská nauka, poznatky z něj žáci využijí v sociální politice, sociálních službách, sociálně právní ochraně dětí i ekonomice (obchodní a pracovní právo). Předmět je zařazen do 2. až 4. ročníku jako povinný.

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování a praktického řešení modelových případů a situací, při kterých žáci pracují s právními normami a tiskopisy jednotlivých úřadů. Důraz je kladen na schopnost správně vyhledat požadovanou informaci. Žáci jsou vedeni i k používání dalších informačních zdrojů. Žákům předkládáme praktické problémové úlohy a vedeme je k prozkoumávání pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních, zejména k pátrání po příčinách odlišného názoru.

Aplikaci právní teorie do praxe lze žákům přiblížit také prostřednictvím besed s odborníky z praxe a exkurzemi do vybraných institucí, vhodná je i účast na soudním jednání a veřejném jednání zastupitelských orgánů.

Ve výuce bude využita odborná literatura, dataprojektor, multimediální technika, internet.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Ústně i písemně se hodnotí dovednost dávat získané poznatky do souvislostí a aplikovat je na konkrétních případech, dovednost orientovat se v právním předpise a vyhledat v něm příslušné ustanovení a dovednost podpořit svůj názor nebo řešení právními argumenty. Všechny formy hodnocení zohledňují i vhodné používání odborných termínů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Právo rozvíjí zejména tyto kompetence žáků:

- *komunikativní* (vyjadřovat se psanou i mluvenou formou kultivovaně, srozumitelně, souvisle, věcně i jazykově správně, s využitím odborné terminologie)
- *k řešení problémů* (dovednost shromáždit potřebné informace, analyzovat problém, vytvořit a vyhodnotit varianty řešení, obhájit a zdůvodnit vlastní řešení problémů, vyjádřit svůj názor, podložit jej argumenty, debatovat o nich s druhými lidmi, respektovat názor druhých)
- *občanské* (dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (znalost obecných práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele; mít představu o právních aspektech soukromého podnikání) –
- *k učení* (schopnost pracovat s texty – efektivně vyhledávat a zpracovávat informace z odborné literatury, internetu, právních předpisů)
- *digitální* (vedeme žáky k efektivní práci s právními předpisy a dokumenty v digitální podobě, k využívání online portálů pro podání žádostí nebo komunikaci s úřady)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (stát; odpovědnost; právní minimum)*
 - žáci jsou vedeni k tomu, aby aktivně vystupovali proti případům porušování práv ostatních občanů, vážili si demokratických hodnot a jednali v souladu s nimi
 - žáci jsou vedeni k uvědomělému dodržování zákonů a pravidel chování, respektování práv a osobnosti jiných lidí
 - žáci jsou motivováni k tomu, aby se aktivně zajímali o politické a společenské dění nejen u nás i ve světě, ale i o veřejné záležitosti lokálního charakteru
- b) *Člověk a svět práce (zákoník práce, pracovně právní předpisy)*
 - žáci aplikují základní ustanovení pracovněprávních předpisů (pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance atd.)
 - žáci aplikují do praxe základní vědomosti a dovednosti potřebné pro uplatnění sociální oblasti
- c) *Člověk a digitální svět*
 - při získávání informací žáci využívají digitální technologie a odbornou literaturu
 - žáci zpracovávají věcně, jazykově a formálně správně jednoduché právní písemnosti,
 - žáci pracují se zdroji právních informací - profesní servery, weby

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
3. ročník – 64 hodin		
Žák - se orientuje v systému práva demokratického státu - chápe systém právního řádu ČR a charakterizuje jednotlivá odvětví a působnost práva	Základní pojmy teorie práva - právo a stát - systém práva - právní řád - právní, morální normy - publikace práva - působnost práva	10

- vysvětlí způsob publikace práva a v kontextu správně použije základní právní pojmy - specifikuje způsobilosti v právních vztazích	- způsobilost v právních vztazích	
Žák - chápe postavení Ústavy ČR v právním řádu - vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy státní moci a územní samosprávy a rozdělí jejich kompetence - orientuje se v postavení a úkolech ČNB, NKÚ - specifikuje jednotlivá práva a svobody obyvatel demokratického státu	Ústavní právo - Ústava ČR - moc zákonodárná - legislativní proces - moc výkonná - moc soudní - ČNB, NKÚ - územní samospráva - Listina základních práv a svobod	9
Žák - objasní podmínky vzniku manželství, registrovaného partnerství - vysvětlí vzájemné vztahy mezi manžely - orientuje se v problematice zániku manželství, úpravě poměrů k nezletilým dětem a úpravě styku rodičů s dětmi po rozvodu - popíše a vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy určení otcovství a náhradní rodinné péče - specifikuje náležitosti jednotlivých vyživovacích povinností - rozčlení jednotlivá práva dětí podle Úmluvy o právech dítěte	Rodinné právo - vznik manželství, registrovaného partnerství - vztahy mezi manžely - zánik manželství - úprava poměrů k nezletilým dětem, styk rodičů a dětí - vztahy mezi rodiči a dětmi - určení otcovství - druhy náhradní rodinná péče - vyživovací povinnost v rodinném právu - Úmluva o právech dítěte	15
Žák - popíše základy správního práva, význam a úkoly správních orgánů - objasní proces legislativy a strukturu právního řádu ve správním právu - orientuje se v problematice správního a přestupkového řízení	Správní právo - systém správního práva - subjekty správního práva - státní občanství - správní řízení - správní soudnictví - přestupky, přestupkové řízení	10
4. ročník – 60 hodin		
Žák - specifikuje obsah pracovněprávních vztahů - popíše postavení účastníků v pracovněprávních vztazích - vyjmenuje náležitosti pracovní smlouvy, rozliší možnosti uzavření dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti	Pracovní právo - pracovněprávní vztahy - účastníci pracovněprávních vztahů - pracovní poměr - práce konané mimo pracovní poměr - pracovní doba, doba odpočinku - odměňování	10

- popíše všechny možnosti, které vedou k ukončení pracovního poměru - orientuje se v jednotlivých druzích pracovní doby a dob odpočinku - specifikuje způsoby péče o zaměstnance - vyjmenuje povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele v problematice bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - zná zvláštní podmínky zaměstnávání žen, mladistvých, zdravotně postižených - orientuje se v překážkách v práci, náhradách za práci - má přehled v odpovědnosti za škodu podle zákoníku práce - popíše úlohu odborů nebo rad zaměstnanců v této oblasti	- péče o zaměstnance - bezpečnost a ochrana zdraví při práci - pracovní podmínky žen, mladistvých, zdravotně postižených - odpovědnost za škodu podle zákoníku práce - kolektivní vyjednávání, - odborové orgány	
Žák - pracuje s občanským zákoníkem a osvojí si systém občanského práva - orientuje se v oblasti práv věcných, práv k věcem cizím, nehmotným věcem - chápe problematiku vlastnického práva - pracuje s pojmy závět, neopomenutelný dědic, dědické skupiny - uplatňuje práva a povinnosti v závazkových vztazích - uvede náležitosti kupní smlouvy, darovací smlouvy, smlouvy o dílo, smlouvy o nájmu bytových, nebytových prostor - pracuje s právními pojmy a aplikuje je na zadané problémové situace - aplikuje poznatky z teorie do praxe v problematice odpovědnosti za škodu, odpovědnosti za vady a reklamačního řízení	Občanské právo hmotné - systém občanského práva - právo věcné - vlastnické právo - spoluvlastnictví - práva k věcem cizím - práva k nehmotným věcem, - ochrana osobnosti - dědické právo - právo závazkové - druhy smluv závazkového práva - odpovědnost za vady, škodu	20
Žák - popíše průběh občanského soudního řízení - vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými způsoby rozhodnutí v občanském soudním řízení - orientuje se v problematice opravných prostředků - rozezná jednotlivé typy vykonávacího řízení	Občanské právo procesní - průběh občanského soudního řízení - rozhodnutí občanského soudního řízení - opravné prostředky - výkon rozhodnutí	10
Žák - rozčlení systém soc. zabezpečení - specifikuje zásady v jednotlivých oblastech soc. zabezpečení - shrne základní pravidla v péči o zdraví lidu, práva pacientů	Právo sociálního zabezpečení - systém soc. zabezpečení - oblasti soc. zabezpečení - péče o zdraví lidu	1

Žák - objasní pojmy živnostenského práva - orientuje se v Živnostenském zákoníku - vyjmenuje druhy živností - popíše podmínky zahájení, provozování, ukončení činnosti živnostenské provozovny - specifikuje náležitosti živnostenské provozovny	Živnostenské právo - pojem, prameny živnostenského práva - živnost, druhy - vznik, provozování, zánik živnosti - náležitosti živnostenské provozovny	4
Žák - si osvojí základní terminologii v obchodním právu - orientuje v právních náležitostech vzniku a fungování obchodních společností, družstev, státních a jiných podniků - rozliší jednotlivé druhy obchodních smluv - shrne podmínky podnikání zahraničních osob na území ČR - orientuje se v podmínkách mezinárodního obchodu	Obchodní právo - základní právní pojmy obchodního práva - obchodní společnosti, družstvo, státní a jiné podniky - obchodně závazkové vztahy - podnikání zahraničních osob v ČR - mezinárodní obchod	8
Žák - uspořádá systém českého finančního práva - rozdělí kompetence jednotlivých finančních orgánů	Finanční právo - systém finančního práva - orgány finančního práva	1
Žák - vysvětlí zásady mezinárodního práva - načrtne proces evropské integrace ČR - objasní kompetence jednotlivých orgánů EU	Mezinárodní právo - zásady mezinárodního práva - evropská integrace, orgány EU	1
Žák - aplikuje ustanovení vybraných právních předpisů při řešení praktických právních případů z pracovního i osobního života	Aplikace vybraných právních předpisů	5

EKONOMIKA

192 HODIN

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu ekonomika u žáků rozvíjí schopnost ekonomicky myslet, chápat fungování tržní ekonomiky, rozumět podstatě podnikání, jednat hospodárně v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ekonomiky směřuje k tomu, aby žáci

- jednali odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném,
- upřednostňovali hospodárná a ekologicky šetrná řešení problémů ve firmě i osobním životě, v souladu s principy udržitelného rozvoje
- aktivně sledovali politické a společenské dění u nás, ve světě a veřejné záležitosti lokálního charakteru a vyhledávali nové podnikatelské příležitosti,
- adaptovali se na měnící se životní a pracovní podmínky

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti ekonomické vzdělávání ve vztahu k profilu absolventa, zahrnuje učivo o podnikání, o fungování tržní ekonomiky a podnikové ekonomice, o finančním hospodaření firmy, o financování podniku, o finančním trhu a národním hospodářství, marketingu a managementu. Znalosti z předmětu žáci využijí i v předmětech sociální politika – sociální zabezpečení (z celku sociální a zdravotní pojištění), sociální služby – řízení sociálních služeb (z celku management a marketing), písemná komunikace (z celku podnikání) a ve volitelných předmětech účetnictví (z celků podnik, majetek podniku, podnikové činnosti, podnikání), veřejné finance (z celku finanční trh, financování podniku),

Předmět je součástí učebního plánu 2., 3. a 4. ročníku vzdělávání.

Strategie výuky

Výuka se uskutečňuje formou teoretické výuky se zařazením praktických úloh a příkladů z praxe, při jejichž řešení žáci aplikují teoretické vědomosti. Žákům předkládáme praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů, na konkrétních příkladech z profesního i občanského života ukazujeme žákům pozitivní i negativní chování a jednání lidí.

Žáci si osvojí dovednosti nezbytné pro zajišťování podnikových činností a efektivního hospodaření s finančními prostředky.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Při ústním zkoušení se hodnotí správná formulace z hlediska odborného, souvislost projevu, srozumitelnost a jazyková správnost. Ústně i formou samostatných prací se dále hodnotí dovednost tvůrčím způsobem aplikovat teoretické poznatky do praxe včetně schopnosti zdůvodnit a obhájit svá stanoviska a řešení a doplnit je poznatky z jiných předmětů, odborné literatury nebo z praxe.

Při písemných testech se hodnotí používání přesných, správných a odborných termínů, při výpočtech správnost postupu a výsledku, dovednost vyhledat potřebné informace.

Aktivita a zájem žáků o problematiku se hodnotí na základě referátů a aktualit zpracovaných žákem z jeho vlastní iniciativy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Ekonomika rozvíjí zejména kompetence

- *komunikativní* (žáci používají odbornou terminologii oboru vzdělání při ústní i písemné komunikaci, snaží se dodržovat jazykové a stylistické normy, formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, obhajují své názory a postoje)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro získávání informací, k výpočtům, vyplnění tiskopisů nebo k evidenci pracovní doby, k tvorbě rozpočtů a prezentaci pomocí digitálních nástrojů)
- *personální a sociální kompetence* (u žáků rozvíjíme finanční gramotnost)
- *k řešení problémů* (žáci získávají potřebné informace k řešení problému z médií, zákonů atd., navrhuji varianty řešení, zdůvodňují je, vyhodnocují je s použitím vhodných metod)
- *k pracovnímu uplatnění* (žáci mají reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru, znají práva a povinnosti zaměstnavatelů, mají základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit a přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, dále se vzdělávají a využívají ke svému učení zkušenosti jiných lidí, učí se i na základě zprostředkovaných zkušeností)
- *občanské* (žáci jsou vedeni k odpovědnému, samostatnému, aktivnímu a iniciativnímu jednání, dodržování zákonů a pravidel chování, respektování práv a osobnosti, jednání v souladu s morálními principy, zájmu o společenské a politické dění u nás i ve světě)
- *matematické* (žáci aplikují matematické postupy při ekonomických výpočtech, provádějí reálný odhad výsledku, čtou a vytvářejí různé formy grafického vyjádření údajů)

Předmět začleňuje zejména průřezová témata

a) Občan v demokratické společnosti (právní minimum pro život)

- žákům vysvětlujeme základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, seznamujeme je se systémem sociálního a zdravotního zabezpečení

b) Člověk a životní prostředí (řešení environmentálních problémů a udržitelný rozvoj)

- vedeme žáky k tomu, aby při podnikání adekvátně uplatňovali nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické

c) Člověk a svět práce

- téma je v předmětu zastoupeno všemi obsahovými celky (vyjma písemné a verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce, ...)

d) Člověk a digitální svět

- využívání internetu jako informačního zdroje pro oblast ekonomickou k získávání aktuálních ekonomických informací, k získávání potřebných formulářů a jejich vyplňování a využívání běžných textových, tabulkových programů a kalkulátorů k výpočtům.

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
2. ročník – 68 hodin		
Žák - ovládá odborné základní ekonomické pojmy - na příkladech aplikuje rozmanitost a vývoj potřeb a uspokojování potřeb - vymezí výrobní faktory pro určité činnosti - vysvětlí hospodárné a nehospodárné počínání - charakterizuje nabídku, poptávku, cenu, trh a hospodářský proces - posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku - vyjádří formou grafu funkci nabídky a poptávky, určí rovnovážnou cenu - rozliší formy konkurence, uvede příklady z praxe	Podstata fungování tržní ekonomiky - potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň - výroba, výrobní faktory, hospodářský proces - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, tržní rovnováha, zboží, cena, konkurence,	22
Žák - definuje základní pojmy, aplikuje je na příkladech, - charakterizuje dlouhodobý a oběžný majetek, - vysvětlí základní druhy dlouhodobého a oběžného majetku, - objasní a vypočítá odpisy DM, oprávkový zůstatkovou cenu, - popíše způsoby pořízení, oceňování a evidenci dlouhodobého a oběžného majetku, - provádí základní propočty spotřeby a nakupovaného množství materiálu, - vyhotoví doklady spojené s evidencí DM a oběžného majetku, - vysvětlí průběh zásobování,	Podnik, majetek podniku, podnikové činnosti - dlouhodobý majetek podniku, členění, pořízení, opotřebení, odpisy - oběžný majetek, členění, plán zásobování, řízení zásob, oceňování - evidence a doklady - logistika	22
Žák - charakterizujete personální práci a nástroje motivace lidí, - vysvětlí možnosti získávání pracovníků a vyhledá informace o nabídkách zaměstnání, - vysvětlí úlohu úřadu práce, - uvede náležitosti pracovní smlouvy, - orientuje se v pracovněprávních vztazích při vzniku a zániku pracovního poměru, - odliší pracovní smlouvu a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, - orientuje se v zákonné úpravě mezd,	Pracovněprávní vztahy a související činnosti - personální práce, motivace lidí, - získávání a výběr zaměstnanců - nezaměstnanost, úřad práce, - pracovněprávní vztahy, vznik a ukončení pracovního poměru, - pracovní smlouva - mzdová soustava, formy mzdy, - složky mzdy - daň z příjmu	24

- vypočítá hrubou a čistou mzdu, daň z příjmu		
3. ročník – 64 hodin		
Žák - rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; - vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; - na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; - rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; - vypočítá výsledek hospodaření; - vypočítá čistou mzdu; - vysvětlí zásady daňové evidence - charakterizuje živnostenské podnikání, druhy živností a vyhledá potřebné druhy živností v živnostenském zákoně, - vysvětlí možnosti využití zákonného a komerčního pojištění,	Podnikání - podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích - podnikatelský záměr - zakladatelský rozpočet - povinnosti podnikatele - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena - náklady, výnosy, zisk/ztráta - mzda časová a úkolová a jejich výpočet - zásady daňové evidence - podnikání, firmy a jejich právní formy, - pojištění rizik	28
Žák - definuje marketing a charakterizuje marketingové prostředí - vysvětlí chování kupujících na trhu, charakterizuje trh a segmentuje trh, vysvětlí tržní zacílení a tržní umístění - definuje marketingový mix - charakterizuje výrobek a zakreslí, popíše a vysvětlí životní cyklus výrobku - definuje management a pojem manažer - vysvětlí postavení manažera v organizaci - charakterizuje jednotlivé styly řídicí práce manažera a vysvětlí je na příkladech - objasní manažerské funkce, rozdělí a vysvětlí plánování, zakreslí organizační struktury, vysvětlí význam vedení pracovníků, komunikace a kontroly pro organizaci	Marketing a management - pojem a význam marketingu - marketingové prostředí - chování kupujících na trhu - trh a cílený marketing - marketingový mix - výrobek a jeho životní cyklus - management a manažer - postavení manažera v organizaci - styly řídicí práce - manažerské funkce (plánování, rozhodování, organizování, vedení pracovníků, komunikace a kontrola	36
4. ročník – 60 hodin		
Žák - charakterizuje národní hospodářství - vysvětlí význam ukazatelů vývoje národního hospodářství a popíše nejdůležitější ukazatele, - charakterizuje nezaměstnanost, druhy a vysvětlí příčiny,	Národní hospodářství, hospodářská politika, světová ekonomika a EU - struktura národního hospodářství - činitelé ovlivňující úroveň NH - hrubý domácí produkt, HNP - šedá a černá ekonomika - nezaměstnanost	28

- charakterizuje inflaci, míru inflace, velikost míry inflace a dopady inflace, - objasní funkci státu a jeho nástrojů hospodářské politiky, - stanoví příjmy a výdaje státního rozpočtu, - objasní důvody existence mezinárodního obchodu, opatření používaná státy v mezinárodním obchodu, - zhodnotí ekonomický dopad členství v EU	- inflace, cena - nástroje hospodářské politiky - státní rozpočet - platební bilance - mezinárodní obchod - Evropská unie - celnictví	
Žák - vysvětlí podstatu finančního trhu, jeho rozdělení a orientuje se v jednotlivých nástrojích - - vypočítá a posoudí ekonomické ukazatele výroby a finančního zdraví podniku, - charakterizuje cenný papír, druhy, využití, - objasní funkci peněz, formy peněz a vývoj peněz, - formuluje úkoly centrální banky, pasivní, aktivní a zprostředkovatelské operace komerčních bank, - orientuje se v hotovostním a bezhotovostním platebním styku, - orientuje se v nabídce pojistných produktů, - charakterizuje podstatu a druhy CP, jejich využití a obchodování, - rozliší zdroje financování vlastní a cizí, - zhodnotí vhodnost užití vlastních a cizích zdrojů - popíše stav a tok hotovosti a cash-flow, vysvětlí leasing, jeho využití.	Finanční trh, financování podniku - úloha finančního trhu, členění, nástroje, - peníze, úroková míra, inflace, RPSN; - pojištění, pojistné produkty; - inflace - úvěrové produkty - finanční řízení, finanční analýza - investiční činnost - peníze, cenné papíry, burza, - centrální banka, - komerční banky a jejich služby, - stavební spoření, penzijní připojištění, pojišťovny, - hotovostní a bezhotovostní platební styk, - zdroje financování vlastní a cizí, - leasing, - stav a tok hotovosti, cash-flow.	32

ORGANIZACE VOLNÉHO ČASU

124 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání předmětu připravuje žáky pro sociální aktivizaci a zaměstnávání klientů. Žáci se naučí volit a organizovat nejrůznější volnočasové aktivity vhodné pro vybrané skupiny klientů, prakticky si osvojí různé techniky a postupy pracovní a výtvarné terapie a sociální aktivizace klientů.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka předmětu organizace volného času směřuje k tomu, aby žáci
- zohledňovali při přípravě a realizaci výchovně-vzdělávací činnosti individuální zvláštnosti a subjektivní potřeby klientů i objektivní podmínky, ve kterých bude činnost probíhat
 - jednali s klienty taktně, s účastí a empatií
 - uvědoměle a aktivně pomáhali handicapovaným lidem žít, bavit se, mít se na co a z čeho těšit
 - aktivně vystupovali proti neúctě ke starším a nemocným lidem a proti jejich diskriminaci

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání, obsahového kruhu sociálně-výchovná činnost. Předmět je jako povinný zařazen do 3. a 4. ročníku vzdělávání. Do třetího ročníku je zařazeno učivo týkající se metodických a organizačních dovedností potřebných pro aktivizaci a sociální terapii jednotlivých klientů, ve čtvrtém ročníku na ně navazují vybrané pracovní, výtvarné aj. techniky a postupy pro zhotovování výrobků. Pozornost je věnována rovněž praktické realizaci kulturně společenské činnosti.

Mezipředmětově organizace volného času využívá zejména znalostí a dovedností žáků z předmětů výtvarná a hudební výchova, z předmětu přímá péče o klienta (z celků psychosociální aktivizace klientů a specifika péče o jednotlivé kategorie klientů), vzájemně se doplňuje s předmětem aktivizace a vedení seniorů.

Strategie výuky

Předmět je vyučován ve dvou ročnících. Ve třetím ročníku je výuka realizována jako vyučování teoretické, ve čtvrtém jako vyučování převážně praktické. Ve čtvrtém ročníku je proto vhodné vytvářet vícehodinové bloky a zařazovat výuku do vhodné učebny (estetické výchovy, učebny biologie, využívat botanickou zahradu apod.)

Při výuce, zejména ve čtvrtém ročníku, klademe důraz na činnostní přístup ve vyučování a na rozvíjení metodických dovedností a kreativity žáků. Žáci vytvářejí výrobky, osvojují si pracovní techniky a postupy, čímž rozvíjíme jejich schopnost odhadovat časovou náročnost činnosti její vhodnost pro různé kategorie klientů. Žáky vedeme ke správnému a bezpečnému používání materiálů, nástrojů i metod, zároveň dbáme na hospodárné zacházení s materiálem a energií. Žáci mají rovněž možnost obohacovat výuku vlastními náměty i pracovními postupy, čímž posilujeme vzájemné učení žáků. Ve vhodných případech žáci pracují ve skupinách.

Vhodným oživením výuky jsou i návštěvy výstav a kulturních akcí, případně exkurze do organizací zabývajících se rukodělnou výrobou (vše podle podmínek regionu a možností školy).

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Ústní formou a testy je ověřována zejména hloubka porozumění problematiky a míra zvládnutí očekávaných výsledků vzdělávání ve třetím ročníku. Hodnotí se zejména schopnost aplikovat teoretické poznatky na příkladech ze života, znalost náplně činnosti jednotlivých institucí zabývajících se volnočasovými aktivitami atp. Ve čtvrtém ročníku se hodnotí zejména schopnost pracovat podle návodu, efektivita práce s nástroji i materiálem, schopnost volit činnost přiměřeně kategorii klienta času i materiálně technickému vybavení. Velký prostor je kladen na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Důležitější než hodnocení kvality výrobků je hodnocení kvality procesu jeho vzniku, hodnocení přístupu žáka k činnosti a hodnocení pokroku žáků při praktické činnosti. Využíváme pozitivní a motivační přístupy k hodnocení žáků a rozvíjíme tak schopnost žáků obdobným způsobem postupovat při jejich budoucí práci s klienty.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během hodin i domácí přípravy. Žáky rovněž důsledně vedeme k sebehodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Organizace volného času rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (u žáků rozvíjíme schopnost používat různé techniky učení, při praktické činnosti zejména vzájemné učení žáka žákem, vedeme je ke sledování pokroku při učení, sebehodnocení a adekvátními přijímání hodnocení od druhých)
- *k řešení problémů* (volit prostředky a způsoby - pomůcky, metody - vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, samostatně řešit běžné problémy)
- *personální a sociální* (žáci při zpracování vybraných úkolů pracují v týmu a podněcují jeho práci vlastními návrhy, rozvíjíme jejich schopnost posuzovat reálně své fyzické možnosti – zručnost, dovednost atp.)
- *občanské* (žáky vedeme k respektování osobnosti druhých lidí, jejich kulturním specifickým, např. zvyky, svátky)
- *digitální* (vedeme žáky k využívání digitálních technologií k plánování volnočasových aktivit pro různé cílové skupiny klientů sociálních služeb, učíme pracovat žáky s digitálními nástroji podporujícími kreativitu a aktivizaci)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a svět práce (alternativy uplatnění po absolvování oboru)

- žáci získají představu o možnostech uplatnění v institucích zajišťujících volnočasové aktivity klientů

b) Člověk a životní prostředí

- vedeme žáky k estetickému vnímání svého okolí a životního prostředí

c) Člověk a digitální svět

- vedeme žáky k efektivní práci s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace z různých zdrojů a posuzovat jejich hodnověrnost

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
3. ročník – 64 hodin		
Žák - definuje cíl a obsah předmětu - rozliší jednotlivé typy zájmových, volnočasových, odborných a cílených aktivit - uvede zásady zdravotně-hygienických předpisů pro danou oblast - interpretuje pojem volný čas dětí a mládeže a různé pohledy na něj - vysvětlí co všechno zahrnuje volný čas - porovná různé pohledy na volný čas z pohledu společnosti, státu a orgánů	Volný čas a jeho organizace - cíl, obsah předmětu, vztah k budoucí pracovní činnosti - druhy programů a činností - zásady hygieny a bezpečné práce - pojem volný čas, volný čas dětí - různé pohledy na volný čas - volný čas a životní styl	16
Žák - uvede vliv jednotlivých činitelů na vývoje jedince, zejména vrstevnických skupin - definuje pojem a funkce výchovy mimo vyučování - pojmenuje zařízení pro výchovu mimo vyučování, přiřadí jim náplň činnosti	Výchova mimo vyučování - činitele vývoje jedince - pojem výchova mimo vyučování - funkce výchovy mimo vyučování - přehled nejvýznamnějších zařízení pro výchovu mimo vyučování - požadavky na realizaci výchovy mimo vyučování - tři dimenze výchovy mimo vyučování	14
Žák - analyzuje odpočinkové a rekreační činnosti ve výchově - charakterizuje různé druhy zájmové činnosti jako součást výchovy mimo vyučování	Výchovné a vzdělávací činnosti v době mimo vyučování - odpočinkové a rekreační činnosti ve výchově - zájmové činnosti jako součást výchovy mimo vyučování	12
Žák - charakterizuje úlohu školní družiny, klubu a domovy mládeže ve výchově mimo vyučování - orientuje se v preventivně výchovné péči, v ústavní a ochranné výchově - charakterizuje činnost základních uměleckých škol, jazykových škol, občanských sdružení, sdružení dětí a mládeže, tělovýchovných a sportovních organizací, kulturních a osvětových zařízení	Instituce pro výchovu mimo vyučování a ve volném čase - školní družina a školní kluby - domovy mládeže - preventivně výchovná péče, ústavní a ochranná výchova	10
Žák - vytváří programy využití volného času (koncerty, taneční zábavy, přednášky, besedy, cvičení aj.)	Perspektivy a problémy volného času - kulturní a společenská činnost - zdroje informací o volnočasových aktivitách - výzkumná zjištění	12

- využívá vhodné informační zdroje pro vyhledávání nabídek na využití volného času - rozliší vhodné a nevhodné způsoby trávení volného času	- výhled do budoucnosti	
4. ročník – 60 hodin		
Žák - definuje cíl a obsah předmětu - pojmenuje pracovní pomůcky - uvede zásady bezpečné práce a zdravotně-hygienických předpisů	Pracovní pomůcky a bezpečnost práce - pracovní pomůcky - zásady hygieny a bezpečnosti práce	2
Žák - vytváří výrobky z jednotlivých druhů materiálu - vysvětlí metodické využití pro různé skupiny klientů	Práce s materiálem - práce s papírem - práce s přírodninami - modelování - práce s provázky a nitěmi - práce se dřevem a kovem	20
Žák - zařadí do ročních období jednotlivé zvyky a svátky v ČR a ve světě - charakterizuje svátky, zvyky a tradice - uvede možnosti využití svátků, zvyků, tradic při práci s klienty - zhotovuje výrobky vztahující se ke svátkům a obyčejům	Zvykoslovná a dekorativní tvorba - svátky, zvyky a tradice v ČR - svátky, zvyky a tradice ve světě	6
Žák - vytváří jednoduché hračky, loutky a maňásky - vysvětlí jejich metodické využití	Hračka - zhotovování jednoduchých loutek, maňásků a hraček - základní práce s loutkou - metodické využití hračky a loutky	6
Žák - uvede využití základních druhů stavebnic - specifikuje postupy práce se stavebnicemi rozvíjejícími motoriku a fantazii	Konstrukční práce - základní druhy stavebnic - sestavování stavebnic dle předloh - stavebnice rozvíjející motoriku a fantazii	8
Žák - ovládá metodické postupy užití výtvarných, pohybových a společenských her, her v přírodě a tanců - vytvořil si zásobník (portfolio) herních činností a námětů - definuje využití her při práci s různými skupinami klientů - užívá her při práci s klienty	Hry pro děti a dospělé - výtvarné hry - pohybové hry, tanec - společenské hry - hry v přírodě - využití her při práci s různými skupinami klientů	10
Žák - provádí základní pracovní operace při pěstování pokojových květin a užitkového zahradnictví	Základy pěstitelství a chovatelství - pěstování pokojových květin - základy okrasného a užitkového zahradnictví	8

Obor 75 – 41 – M/01 Sociální činnost – ŠVP Sociální činnost

VOŠ a SOŠ, Březnice, Rožmitálská 340, 262 72 Březnice – platnost od 1. září 2025 počínaje 1. ročníkem

- vybere zvíře pro klienta s ohledem na jeho věk, zdravotní stav a životní podmínky - pečuje o vybrané druhy domácích zvířat	- chov zvířat v domácnosti - výběr zvířat s ohledem na věk, zdravotní stav a životní podmínky majitele - péče o vybrané druhy domácích zvířat	
--	---	--

AKTIVIZACE A VEDENÍ SENIORŮ

30 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzděláváním v předmětu se žáci naučí respektovat specifika stárnutí, pečovat o staré lidi a vhodnými postupy je aktivizovat.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tohoto předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- chápali stárnutí jako nezvratný biologický proces a měli pochopení pro starého člověka
- prokazovali starším lidem potřebnou úctu k jejich stáří a moudrosti
- uvědoměle a aktivně pomáhali starým lidem žít, bavit se, mít se na co a z čeho těšit
- aktivně vystupovali proti neúctě ke starším a nemocným lidem a proti diskriminaci z důvodu věku

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu vychází ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání, obsahového okruhu sociálně-výchovná činnost. Mezipředmětové aktivizace a vedení seniorů rozvíjí poznatky žáku z předmětu zdravotní nauka (výživa lidí ve stáří, nemoci a nižší aktivita a pohyblivost seniorů) a z předmětu přímá péče a osobní asistence (učivo celků psychosociální aktivizace klientů, specifika péče o jednotlivé kategorie klientů). Učivo rovněž souvisí s učivem předmětu sociální služby, praxe a organizace volného času (sociální zařízení pro seniory a jejich činnost, praktická osvojení různých ergoterapií a psychoterapií, společenské a kulturní vyžití). Stěžejními tematickými celky jsou stárnutí a stáří, problematika komunikace a aktivizace starých lidí. Předmět je povinný, zařazený ve 4. ročníku vzdělávání.

Strategie výuky

Výuka předmětu je realizována jako teoretická výuka, předmět je zařazen do 4. ročníku vzdělávání. Díky zkušenostem žáků z různých forem odborné praxe v celé řadě zařízení je základní strategií rozvíjení dosavadních teoretických a empirických poznatků žáků. Žákům předkládáme k řešení problémy z reálného života starých lidí, žáci je s využitím znalostí z jiných předmětů řeší a vhodná řešení obhajují se spolužáky. Důležitou součástí výuky jsou návštěvy různých typů sociálních zařízení pro seniory, zejména takových, kterými žáci neprošli v rámci odborné praxe.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je ústní ověření schopností svými slovy – s přiměřeným využitím odborných termínů – charakterizovat činnosti pečovatelů a ošetřovatelů starých lidí, charakterizovat jednotlivé metody aktivizace seniorů a uvádět jejich klady a zápory. Při hodnocení se výrazně přihlíží k tomu, jak žák využívá poznatky z jiných předmětů včetně odborné praxe, z odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Samostatné práce mohou mít také podobu referátu, u kterého se hodnotí orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během vyučovacích hodin.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Aktivizace a vedení seniorů rozvíjí zejména kompetence

- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému při péči o staré lidi, získají potřebné informace pro vytvoření návrhu péče, návrhy zdůvodňují a obhajují)
- *komunikativní* (žáci jsou vedeni k jasnému vyjadřování za použití odborné terminologie)
- *personální a sociální* (žáci jsou vedeni tak, aby přispívali k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházeli osobním konfliktům, nepodléhali předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým)
- *občanské* (vedeme žáky k dodržování zákonů a respektování práv a osobnosti druhých lidí, vystupování proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z odborných serverů, publikací, internetu a k jejich kritickému zhodnocení)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka tolerance a solidarita)*
- žáky vedeme tak, aby dovedli jednat se starými lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
- žáci prostřednictvím exkurzí a besed s odborníky získávají praktické informace a vytvářejí si praktickou představu o možnostech uplatnění po absolvování oboru
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci efektivně pracují s informacemi, tj. získávají je a kriticky je hodnotí

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - definuje stáří - charakterizuje etapy stáří - objasní možnosti zabezpečení seniorů ve stáří - uvede práva seniorů - aplikuje teorii stárnutí v tělesné, psychické, sociální a materiální oblasti - posoudí sociální, psychické a tělesné změny související s nemocí - rozebere problematiku hospitalizace, uvede její klady a zápory	Stárnutí a stáří - teorie stárnutí - změny ve stáří - denní rytmus - nemoci typické pro danou věkovou skupinu - sociální vztahy v užším a širším prostředí - osamělý, týraný a zneužívaný starý člověk - problém hospitalismu - práva starého člověka	8

- charakterizuje problémy domácího násilí u seniorů, formy týrání, zneužívání a nevhodného zacházení		
Žák - vysvětlí specifika stravovacích návyků seniorů, uvede význam dodržování pitného režimu, význam dostatečného množství vlákniny - zdůvodní nezastupitelnost vitamínů ve stravě - charakterizuje základní zdravotní potíže související s nedodržováním zásad správné výživy - uvede důsledky přejídání, - uvede důsledky využívání diet v kladném i záporném smyslu	Výživa ve stáří - základní složky potravy - vitamíny, minerály - význam tekutin - poruchy výživy	4
Žák - používá vhodné způsoby komunikace při vytváření vzájemných vztahů	Problematika komunikace - metody a prostředky	4
Žák - uvede význam soběstačnosti pro stav psychiky starých lidí - objasní obecné zásady rozvoje tělesné a duševní aktivity – přiměřenost, obezřetnost, ohled na zdravotní stav, aktivita, dekonice - rozebere možnosti vzdělávání a osobnostního i tělesného rozvoje ve stáří - na příkladech uvede vhodné přístupy k lidem s imobilizačním syndromem	Aktivizace starého člověka - udržení soběstačnosti - fyzická aktivita - psychická stimulace - uspořádání denního režimu - imobilizační syndrom	8
Žák - vysvětlí specifika zájmových programů dle individuálních potřeb klientů - rozebere možnosti udržování a rozvoje některých funkcí u cílených programů - uvede na příkladech využití vhodných odborných programů s konkrétním cílem – jóga, cvičení paměti atp.	Kulturně společenská činnost - aktivity volnočasové - druhy programů a činností - zájmové programy - cílené programy - odborné programy	6

SOCIÁLNÍ POLITIKA

132 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět si klade za cíl vybavit žáky základními způsobilostmi k výkonu jejich budoucí profese s důrazem na význam a fungování sociální politiky v našem státě pohledem na různé cílové skupiny. Žáci získají základní vědomosti a znalosti postupů práce a naučí se volit vhodné nástroje sociální politiky státu pro řešení problémů klientů v oblasti sociálního a důchodového zabezpečení, zdravotní péče, bydlení atd. Žáci si nejen osvojí teoretickou základnu obsahu předmětu, ale budou schopni ji aplikovat v praxi.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- aktivně projevovali zájem o dění v sociální politice ČR
- objektivně nahlíželi na různé sociální skupiny
- si vytvářeli pozitivní postoj k lidem, aktivně vystupovali proti diskriminaci určitých sociálních skupin

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Obsah předmětu sociální politika vychází ze vzdělávací oblasti společenskovední vzdělávání a odborné vzdělávání (obsahový okruh řízení sociálních služeb). Předmět úzce souvisí s předměty právo, sociální služby, speciální pedagogika, praxe. Předmět je zařazen do 1., 2. a 4. ročníku a rozvržen do 11 tematických oblastí k absolvování profilové části maturitní zkoušky – teoretická zkouška z odborných předmětů.

Strategie výuky

Výuka probíhá především na základě teoretického vyučování. Vybrané dovednosti žáci získávají procvičováním na modelových situacích. Žáci jsou vedeni k vyjádření vlastního názoru a postoje k danému problému, který dále přezkoumávají a konfrontují s názory odlišnými od jejich vlastních, toho je docíleno v řízené diskuzi po probrání daného úseku učiva, který je diskutován.

Žáci pracují samostatně i ve skupinách, při vhodných situacích je využívána týmová práce žáků, jsou vytvářeny podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Žákům jsou předkládány praktické problémové úlohy, jejichž podmínkou splnění je propojení stávajících znalostí a vyhledání nových informací z různých zdrojů. Výuka je zaměřena na využití vědomostí a dovedností žáků i v jejich praktickém životě.

Součástí výuky jsou i besedy, přednášky s odborníky a exkurze do různých sociálních zařízení související s vybranými tématy podle aktuální nabídky v dostupném okolí školy. Při výuce se předpokládá využití obrazového materiálu, projekce a analýza výukových pořadů za účelem ilustrace řešení určitého problému.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Písemnými testy dílčími i shrnujícím písemným testem se hodnotí studentovy znalosti a hloubka porozumění dané problematice s důrazem na zvládnutí odborné terminologie.

Forma ústního zkoušení má odhalit míru zvládnutí probraného učiva, stupeň získaných vědomostí a znalostí a především stupeň pochopení cíle daného předmětu. Dále je v ústním

zkoušení hodnocen obecný politický rozhled studenta, neméně tak snaha a zájem o problematiku daného předmětu, které projevoval po celou dobu studia předmětu.

Během výuky je sledována aktivita a zájem žáka, jeho přínos v hodině projevovaný z vlastní iniciativy. Je kladen důraz na schopnost využívat vědomostí z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů, jež je student schopen analyzovat, kriticky zhodnotit a vyvodit závěry. Dále je hodnocena schopnost aplikace získaných teoretických znalostí do praxe, zvláště pak pro svůj budoucí profesní život.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí především kompetence

- *personální a sociální* (schopnost pracovat samostatně i v týmu při řešení konkrétních problémů s problémovými rodinami, při pomoci handicapovaným a také v rámci řešení kriminality v dětských skupinách, schopnost diskutovat a naslouchat druhým, schopnost akceptovat odlišný názor druhých, je způsobem rozvíjení empatie především k sociálně potřebným)
- *občanské kompetence a kulturní povědomí* (pochopení významu sociální politiky a tvorba pozitivního vztahu ke společnosti, národu a státu)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z internetu, z odborných serverů a publikací, ke schopnosti analyzovat je, zpracovat, interpretovat a kriticky zhodnotit, k vyhledávání informací k sociálním dávkám na webových stránkách Úřadu práce ČR a MPSV ČR)
- *kompetence k řešení problémů a komunikativní kompetence* (schopnost formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, schopnost formulovat a obhajovat své názory, účast v diskuzi, schopnost volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, schopnost využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve)

Předmět aplikuje zvláště průřezová témata

a) Občan v demokratické společnosti

- schopnost hledat kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a schopnost tolerance (schopnost rozpoznat potřebné skupiny, v budoucí práci předcházet zneužívání služeb klientem, schopnost raději klienta motivovat, než ho nechat být na poskytnuté pomoci závislý)
- schopnost jednat s lidmi, diskutovat, hledat kompromisní řešení
- schopnost bezpečně znát potřebné informace pro soukromý a občanský život (znalost podmínek poskytnutí sociální finanční i nefinanční pomoci, znalost odborných pracovišť, kde je možné se poradit, znalost sociálních práv různých skupin)

b) Člověk a digitální svět

- schopnost nalézt, analyzovat a kriticky hodnotit informace

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		
Žák:	Sociální politika	17
- ovládá pojem sociální stát	- pojmy sociální stát	
- vysvětlí vývoj sociálního státu	- vznik a vývoj sociálního státu	
	- role a typy sociálního státu	

- uvede obsah, cíle a principy sociální politiky - definuje subjekty a nástroje sociální politiky; - charakterizuje sociální politiku ČR v evropském kontextu; - objasní vztah sociální politiky a jiných oblastí - charakterizuje hlavní sociální problémy a základní sociální práva	- charakteristika sociální politiky - oblasti a cíle sociální politiky - subjekty, nástroje, principy, typy a modely sociální politiky - vývoj sociální politiky v ČR a EU - sociální politika ve vztahu k hospodářské politice, sociální péči, demografii - základní sociální práva	
Žák: - charakterizuje systém sociálních služeb, pojmy existenční minimum, minimální mzda - charakterizuje systém poskytování dávek státní sociální podpory - definuje pojem hmotná nouze - zařadí do základních sfér důchodového, nemocenského, sociálního a zdravotního pojištění některé konkrétní skutečnosti, které pedagog nabídne	Systém sociálního zabezpečení - systém sociálních služeb, sociální pomoc - existenční a životní minimum, minimální mzda - státní sociální podpora, systém poskytování dávek státní sociální podpory, druhy dávek - hmotná nouze, systém sociálních dávek - sociální síť státu - důchodové pojištění - nemocenské pojištění - sociální a zdravotní pojištění	24
Žák: - popíše strukturu zdravotní politiky v ČR - vysvětlí financování zdravotní péče a úlohu zdravotních pojišťoven	Zdravotní politika - zdravotní politika v ČR - zdravotnictví, zdravotnická zařízení - financování zdravotní péče - zdravotní pojišťovny	9
Žák: - vysvětlí funkci, uvede cíle a charakterizuje vývoj rodinné politiky - charakterizuje demografické uspořádání rodin v ČR - charakterizuje systém podpory rodiny v ČR	Rodinná politika - vývoj, funkce a cíle rodinné politiky - demografická charakteristika rodin ČR - systém podpory rodin	8
Žák: - vyjmenuje orgány politiky zaměstnanosti - zná základní mechanismy trhu práce a vysvětlí význam zaměstnanosti - definuje nezaměstnanost, její příčiny a následky pro stát jako celek - ovládá systém podpory v nezaměstnanosti	Politika zaměstnanosti - organizace a orgány politiky zaměstnanosti - trh práce a zaměstnanost - charakteristika nezaměstnanosti - ekonomické a sociální důsledky nezaměstnanosti - podpora v nezaměstnanosti	10

2. ročník – 34 hodin		
Žák: - vysvětlí pojem vzdělávací politika, uvede obsah a cíl vzdělávací politiky - definuje hlavní rysy vzdělávací politiky po roce 1989 - charakterizuje úlohu státu ve vzdělávací politice - vysvětlí význam a funkci vzdělávání ve společnosti - popíše systém financování vzdělávání - charakterizuje vzdělávací systém v ČR	Vzdělávací politika - základní pojmy, obsah, cíle a principy vzdělávací politiky - znaky vzdělávací soustavy - hlavní rysy vzdělávací politiky po roce 1989 - úloha státu a ostatních subjektů ve vzdělávací politice - funkce a význam vzdělávání ve společnosti - spravedlivý přístup ke vzdělání a kvality vzdělávání - financování a efektivnost ve vynakládání vzdělávání - vzdělávací systém v ČR	10
Žák: - vysvětlí pojem bytová politika a objasní funkci státu v této oblasti - charakterizuje druhy bydlení a bydlení samotné - vyjmenuje nástroje bytové politiky a jejich funkce - charakterizuje programy státní podpory bydlení v ČR - rozlišuje a definuje podporu výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury, podporu výstavby domů s pečovatelskou službou, podporu hypotečního úvěrování, podporu stavebního spoření - vysvětlí pojem bytový fond, jeho regenerace a reprodukce	Bytová politika - funkce státu v bytové politice - charakteristiky bydlení, druhy bydlení - bytové systémy a nástroje bytové politiky - transformace bytové politiky - vybrané programy státní podpory bydlení v ČR - podpora výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury - podpora výstavby domů s pečovatelskou službou - podpora hypotečního úvěrování - podpora stavebního spoření - sociální bydlení - regenerace a reprodukce bytového fondu	10
Žák: - specifikuje situaci starších lidí ve společnosti - navrhne možnosti pomoci seniorům v tíživých situacích v rámci sociální politiky - rozliší druhy důchodů a popíše systém poskytování důchodů - orientuje se v systému penzijního připojištění	Důchodová politika - staří lidé ve společnosti - důchodový věk - nárok na důchod, druhy důchodů - penzijní připojištění	7
Žák: - vysvětlí systém pomoci pro osoby společensky nepřizpůsobivé, osoby vyžadující zvláštní pomoc a ví, jak se v praxi k takovým skupinám chovat	Sociální politika ve vztahu k osobám ohroženým sociálním vyloučením a osobám se specifickými potřebami - osoby společensky nepřizpůsobivé - osoby potřebující zvláštní pomoc	7

4. ročník – 30 hodin		
Žák: - popíše systém sociální politiky dle standardů EU, který se aplikuje také v ČR	Sociální politika a EU - EU a sociální jistoty občanů	4
Žák: - charakterizuje orgány sociální politiky - charakterizuje úkoly státu, ministerstev, krajů, obcí a nestátních organizací - vysvětlí principy komunitní sociální politiky - uvede vlastní podíl občana na sociální politice, např. ve vlastní škole, atd.	Řízení sociální politiky - orgány sociální politiky - komunitní sociální politika - podíl občanů na sociální politice	6
Žák: - vysvětlí postupy práce a systém sociální pomoci různým skupinám občanů a specifikuje jejich potřeby	Sociální politika ve vztahu k vybraným skupinám občanů - rodiny s dětmi - děti a mládež - staří lidé - zdravotně postižení - osoby ohrožené soc. vyloučením aj.	20

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

124 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzděláváním v předmětu žáci získají odborné znalosti, dovednosti a profesní kvality potřebné pro kvalitní poskytování sociální péče různým klientům, organizování a zajišťování sociálních služeb a sociální pomoci jednotlivcům, různým sociálním skupinám, komunitám. Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na přímou sociální práci s klienty.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- uvědoměle postupovali vždy v souladu se zásadami sociální práce a platnými právními předpisy
- s klienty jednali slušně, klidně, s respektem, snažili se vcítit do jejich sociální situace
- pomohli klientům najít adekvátní řešení jejich problému
- chránili zájmy klienta a přistupovali k němu podle profesní etiky
- zachovávali mlčenlivost o zjištěných informacích o klientech
- byli solidární, respektovali práva, důstojnost klientů, ctili jeho identitu, odlišnost
- jednali samostatně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání
- měli potřebu občanské aktivity a odpovědnosti
- byli ochotni angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejný zájem

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu sociální služby vychází ze vzdělávací oblasti společenskovední vzdělávání a odborného vzdělávání, obsahového okruhu řízení sociálních služeb.

Žák si nejdříve osvojí znalost základních pojmů v oblasti sociálních služeb a sociální péče. Dále je pozornost věnována profesním dovednostem a přípravě na komunikaci s různými typy klientů, vyhledávání a řešení různých sociálních problémů, vytvoření vhodných postupů a forem sociální péče, podpory, ochrany, kontroly jednotlivců, různých sociálních skupin, komunit a vedení dokumentace o těchto klientech. Důraz je kladen také na sociální poradenství a prevenci.

Mezipředmětově sociální služby využívají znalosti z předmětu právo, sociální politika, přímá péče a osobní asistence, praxe.

Předmět je zařazen do 3. a 4. ročníku vzdělávání.

Strategie výuky

K dosažení požadovaných výsledků vzdělávání a k rozvíjení klíčových kompetencí využíváme při výuce zejména tyto strategie:

- podporujeme věcnou a slušnou diskusi a obhajobu vlastních názorů
- při výuce vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí a kombinaci informací z různých zdrojů, využíváme jejich postřehy z odborné praxe
- na konkrétních příkladech z profesního i občanského života ukazujeme žákům pozitivní i negativní jednání lidí

Předmět klade důraz nejen na rozvoj logického myšlení a postojů žáků, ale především na prohloubení schopností žáka získávat dovednosti přesně a správně formulovat fakta řešeného sociálního problému.

Ve výuce bude využita multimediální technika, dataprojektor, internet.

Součástí výuky jsou i besedy s odborníky z praxe a exkurze do vybraných institucí, kdy si žáci mohou ověřovat teoretické znalosti v praxi.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Ústně i písemně se hodnotí dovednost žáka orientovat se v problematice, využívat a aplikovat získané vědomosti a zkušenosti na konkrétních příkladech a propojovat je s vědomostmi z ostatních předmětů.

Součástí hodnocení je i dovednost dávat získané poznatky do souvislostí, přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během hodin a k sledovanosti připravovaných změn v sociální oblasti.

Dále se hodnotí také schopnost odborného vyjadřování, dovednost vyhledávat informace, hodnotit je a zpracovávat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět sociální služby rozvíjí zejména tyto kompetence žáků:

- *k učení* (práce s různými texty, efektivní vyhledávání a zpracování informací v sociálních službách z nejrozličnějších informačních zdrojů)
- *k řešení problémů* (dovednost shromáždit potřebné informace, analyzovat sociální problém klienta, vyhodnotit a navrhnout způsob řešení konkrétní problémových situací jednotlivců, soc. skupin, komunit)
- *komunikativní* (vyjadřovat se psanou i mluvenou formou kultivovaně, srozumitelně, souvisle, jazykově správně, s využitím odborné terminologie při komunikaci s klienty a jinými úřady, institucemi, tak v dokumentaci klientů)
- *personální a sociální* (dokázat se přizpůsobit měnícím se životním i pracovním podmínkám a celoživotně se vzdělávat – např. sledovat nové trendy, zákony v sociální problematice, pracovat v týmu, dodržovat zásady a etiku v sociální práci, nezaujatě přistupovat ke každému klientovi, respektovat jeho práva)
- *občanské* (dodržovat zákony, respektovat osobnost, práva klientů, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, jednat odpovědně)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (znalost obecných práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám v soc. oblasti)
- *digitální* (učíme žáky pracovat s osobním počítačem, komunikovat nejrozličnějšími online prostředky a získávat informace ohledně soc. pomoci klientům na internetu)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

b) *Občan v demokratické společnosti (společnost – stát; tolerance, solidarita)*

- žáci jsou vedeni ke slušnému jednání s klienty
- u žáků je rozvíjena potřeba aktivně se angažovat ve veřejném životě, pracovat ve veřejném zájmu, zaměřovat se i na prevenci sociálně patologických jevů
- žáci jsou vedeni k tomu, aby dbali na dodržování zákonů a pravidel chování, respektovali práva a osobnost klientů

b) *Člověk a svět práce (doplnit)*

- práci s neustále se měnícími právními předpisy žáky motivujeme k potřebě celoživotně se vzdělávat

- žáci aplikují do praxe základní vědomosti a dovednosti potřebné pro uplatnění v sociální oblasti

c) Člověk a digitální svět

- žáci využívají internet, digitální technologie k získávání informací (texty právních předpisů, portál veřejné správy, profesní servery, weby,...)
- žáci využívají běžné kancelářské programy pro práci s textem, tabulkami a prezentacemi

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
3. ročník – 64 hodin		
Žák - vysvětlí základní pojmy systému sociální péče - popíše strukturu poskytovatelů sociální péče - vysvětlí účel jednotlivých druhů sociálních dávek - charakterizuje a na příkladech popíše jednotlivé druhy sociálních služeb - vymezí zásady poskytování a plánování sociálních služeb - vysvětlí jednotlivé způsoby financování sociálních služeb - specifikuje termíny sociální případ, klient, situace	Systém sociální péče - základní pojmosloví, členění sociální péče - poskytovatelé sociální péče - sociální dávky - sociální služby - poskytování, plánování sociálních služeb - financování sociálních služeb - sociální případ, klient, situace	10
Žák - charakterizuje a na příkladech vysvětlí znaky osobnosti sociálního pracovníka - vysvětlí jednotlivé etické zásady v sociální péči, práci - vysvětlí co je obsahem Etického kodexu sociálního pracovníka - uspořádá a popíše 12 zásad sociální práce - orientuje se v jednotlivých standardech kvality sociálních služeb a vysvětlí zásady akreditace sociálních služeb	Etika sociální péče - osobnost sociálního pracovníka - etika v sociální péči, práci - Etický kodex soc. pracovníka - 12 zásad sociální práce - standardy kvality, akreditace sociálních služeb	6
Žák - vysvětlí obsah, cíle a jednotlivé druhy sociální prevence - popíše strukturu orgánů, pracovníků a zařízení sociální prevence	Sociální prevence - definice, cíle, druhy sociální prevence - orgány, pracovníci, zařízení	4
Žák - popíše obsah sociálního poradenství	Poradenství - sociální poradenství, druhy - průběh poradenského rozhovoru	4

- vysvětlí rozdíl mezi jednotlivými druhy sociální poradenství - popíše jednotlivé fáze poradenského rozhovoru		
Žák - vysvětlí na příkladech zásady komunikace s klientem - popíše náležitosti obsahu komplexního šetření, sociální diagnózy, psychogenetického rozboru, diagnosticko-terapeutické studie	Případová práce - zásady komunikace s klientem - komplexní šetření - sociální diagnóza - psychogenetický rozbor - diagnosticko-terapeutická studie	6
Žák - objasní obsah, rozdělení a cíle sociální práce - specifikuje jednotlivé aktivity sociální práce - popíše etapy sociální práce - navrhne možnosti užití jednotlivých technik sociální práce při práci s různými klienty - uvede náležitosti správného vedení jednotlivých druhů dokumentace v sociální práci	Sociální práce - obsah, rozdělení, cíle, fáze sociální práce - aktivity sociální práce - etapy sociální práce - techniky sociální práce - vedení dokumentace v sociální práci	8
Žák - charakterizuje jednotlivé druhy skupin a vysvětlí zásady práce se skupinou - objasní fáze a metody práce u různých skupin klientů	Práce se skupinou - druhy skupin, zásady práce se skupinou - fáze, metody práce se skupinou	6
Žák - definuje rodinu, uvede druhy rodin a hlavní funkce rodiny - popíše strukturu rodiny - vysvětlí hlavní formy pomoci rodině - uvede úkoly sociálního pracovníka ve vztahu k rodině - orientuje se v systému rodinných poraden - doloží příklady znaků domácího násilí a navrhne způsoby pomoci osobám, na kterých je páčeno domácí násilí - popíše na příkladech znaky týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte - specifikuje způsob práce sociálního pracovníka s týranými, zneužívanými, zanedbávanými dětmi - uvede klady a zápory jednotlivých druhů náhradní rodinné péče	Systém sociálních služeb pro rodinu - rodina, druhy, funkce rodiny - struktura rodiny - formy pomoci rodině - úloha sociálního pracovníka ve vztahu k rodině - rodinné poradny - znaky domácího násilí, způsob pomoci - znaky týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, úloha sociálního pracovníka - druhy náhradní rodinné péče	10
Žák - uvede příklady kriminality dětí a mládeže	Systém sociálních služeb pro rizikové děti a mládež	10

- vybere vhodné preventivní programy pro různé skupiny dětí a mládeže - jako sociální kurátor navrhne způsob pomoci dětem a mládeži v rizikovém chování	- kriminalita dětí a mládeže - prevence kriminality dětí a mládeže - činnost soc. kurátora pro děti a mládež	
4. ročník – 60 hodin		
Žák - charakterizuje charitativní a humanitární činnost - popíše a na příkladech uvede jednotlivé formy činnosti charitativních a humanitárních organizací - popíše formy dobrovolnické činnosti	Charitativní, humanitární činnost - charakteristika charitativní a humanitární činnosti - formy činnosti - dobrovolnická činnost	10
Žák - rozebere proces stárnutí a popíše změny v lidském organismu u starých lidí - popíše cíle péče o staré občany - navrhne způsob pomoci konkrétnímu starému člověku - objasní způsob hospicové péče, režim tohoto zařízení	Systém sociálních služeb pro staré lidi - proces stárnutí a změny v lidském organismu - cíle a systém péče o staré občany - hospicová péče, zařízení	8
Žák - rozliší jednotlivé druhy postižení - charakterizuje cíle péče o zdravotně postižené - jako sociální pracovník navrhne způsob pomoci pro zdravotně postižené - charakterizuje úlohu sociálního pracovníka v péči o zdravotně postižené - vysvětlí způsoby integrace zdravotně postižených do společnosti	Systém sociálních služeb pro zdravotně postižené - druhy postižení - cíle, systém sociální pomoci pro postižené - mimořádné výhody pro zdravotně postižené - úloha sociálního pracovníka v péči o postižené - integrace zdravotně postižených do společnosti	10
Žák - definuje pojem streetwork - na příkladech uvedete cílové skupiny streetworkra - popíše formy a fáze práce streetworkra s cílovou skupinou - vysvětlí termín pečovatelská služba - navrhne užití jednotlivých forem činnosti pečovatelské služby - popíše strukturu zařízení pečovatelské služby - charakterizuje náplň činnosti domácí péče	Terénní sociální služby - streetwork – cílové skupiny, formy, fáze práce - pečovatelská služba – formy činnosti, zařízení pečovatelské služby - domácí péče	8
Žák - definuje komunitu	Komunitní práce - komunita	4

- popíše a vysvětlí jednotlivé úkoly a etapy komunitní práce	- úkoly, etapy komunitní práce	
Žák - rozezná typy krizí a popíše příčiny krize - vysvětlí zásady práce s lidmi v krizi	Krizová intervence - příčiny, typy krize - zásady práce s lidmi v krizi	4
Žák - specifikuje obsah systému sociální péče o romské etnikum, chudé, bezdomovce, lidi s drogovou a jinou závislostí, duševně nemocné, uprchlíky, osoby propuštěné z výkonu trestu a ústavní a ochranné výchovy	Systém sociálních pro vybrané skupiny občanů - sociální péče o romské etnikum - sociální péče o chudé, bezdomovce - sociální pomoc lidem s drogovou a jinou závislostí, duševně nemocným - sociální pomoc uprchlíkům - sociální péče o propuštěné z výkonu trestu, ústavní a ochranné výchovy	12
Žák - definuje probační službu a popíše náplň činnosti probačního pracovníka - vysvětlí pojem mediace a popíše cíle a proces mediace	Probační a mediační služba - probační služba – náplň činnosti - mediace – cíle, proces mediace	4

PRAXE

192 hodin učební praxe

6 týdnů odborné praxe

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu praxe umožňuje žákům při praktické činnosti aplikovat teoretické znalosti z odborných předmětů, rozvíjí pracovní a pracovně morální návyky a dovednosti žáků, napomáhá při formování žádoucích osobnostních vlastností a profesních dovedností pracovníka v sociálních a zdravotnických službách. Výkon praktických činností pomáhá rovněž utvářet žádoucí postoje žáků ve vztahu ke klientům, spolupracovníkům i veřejnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu praxe směřuje k tomu, aby žáci

- jednali s klienty taktně, s účastí a empatií
- chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv
- jednali nebo rozhodovali o klientovi s úctou a respektem, bez ohledu na jeho sociální a ekonomický stav, vzdělání, kulturu, rasu, pohlaví, náboženské vyznání, typu nebo trvání choroby a handicapu
- pracovali přesně, svědomitě a zodpovědně s vědomím toho, že svou prací přispívají ke spokojenosti klientů
- při vstupu do soukromí klienta nebo při tělesném kontaktu respektovali jeho důstojnost
- vážili si manuální i duševní práce a objektivně ji hodnotili, vážili si pracovních zkušeností zaměstnanců s dlouholetou praxí v oboru
- uvědoměle dodržovali zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, chránili zdraví své i svých spolupracovníků, udržovali pořádek na pracovišti a dbali platných předpisů na pracovištích
- v zájmu zlepšování kvality péče a rozvoje nových poznatků se podíleli o své profesionální znalosti a zkušenosti v pracovním kolektivu.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání, obsahových okruhů přímá péče a osobní asistence a řízení sociálních služeb.

Učivo je do ročníků zařazeno tak, aby výuka teorie v odborných předmětech předcházela výuce praxe. Ve čtvrtém ročníku se objevuje i učivo zařazené do nižších ročníků, ale v nových souvislostech a na vyšší úrovni; žáci tak mají možnost v průběhu času sledovat i legislativní změny a vývoj v oblasti sociální činnosti.

Ve druhém ročníku je učivo zaměřené na práci s dětmi ve zdravotnických a školských zařízeních, na osobní péči o klienta a péči o klienta na lůžku. Ve třetím ročníku je vzdělávání zaměřeno na sledování fyziologických funkcí, na praktické dovednosti obvazové techniky a zásady podávání stravy. Ve čtvrtém ročníku je výuka zaměřena na opakování ošetrovatelského a pečovatelského procesu, výpočty životního a existenčního minima, úhrady klienta za pobyt v zařízeních sociálních služeb a na stanovení individuálního plánu péče tak, aby byly saturovány všechny klientovy potřeby.

Mezipředmětově praxe aplikuje komplexně teoretické poznatky z předmětů péče o klienty, sociální politika a sociální služby, žáci využijí rovněž poznatků z celé oblasti psychologie a osobnostní výchovy a z vybraných celků zdravotní nauky (zejména poznatky z celků péče o fyzické a duševní zdraví, vybrané nemoci se sociálním dopadem a základy

epidemiologie). Ve čtvrtém ročníku učivo souvisí navíc i s předmětem aktivizace a vedení seniorů.

Strategie výuky

Výuka je organizována formou praktického vyučování. Vyučovací hodiny se spojují obvykle do vícehodinových celků. Při výuce je vždy na začátku vyučovací jednotky provedena stručná instruktáž (součástí je i poučení o bezpečnosti práce), většina času je věnována vlastní praktické činnosti žáků. Praktická činnost je aplikací teoretických poznatků, podporujeme rovněž věcnou, slušnou a odborně vedenou obhajobu vlastních postupů a výsledků. Žákům dále předkládáme praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů, do výuky zařazujeme příklady z konkrétní podnikové praxe. Od žáků vyžadujeme vhodné rozvržení vlastní práce, umožňujeme jim ve vhodných případech realizovat vlastní postupy a náměty. Na konkrétních příkladech ukazujeme žákům rizika ohrožení zdraví nedodržením zásad bezpečné práce. V praxi také klademe důraz na kvalitní týmovou práci žáků, střídáme žáky v různých rolích členů týmu, vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. V praxi rovněž vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků.

S ohledem na postupné vytváření požadovaných kompetencí absolventů je praxe do ročníků vzdělávání rozvržena v různém rozsahu i formách:

Ročník	Forma praxe	Rozsah	Pracoviště, pozn.
2.	Učební praxe	68 hodin	Škola, instituce poskytující sociální péči
	Odborná praxe (individuální)	1 týden (30 h)	Zařízení pro děti a mládež
3.	Učební praxe	64 hodin	Škola, instituce poskytující sociální péči
	Odborná praxe (individuální)	1 týden (30 h)	Zařízení sociálních služeb
	Odborná praxe (individuální – bloková = všichni žáci v jednom týdnu)	3 týdny (90 h)	Zařízení sociálních služeb
4.	Učební praxe	60 hodin	Škola, instituce poskytující sociální péči
	Odborná praxe (individuální)	1 týden (30 h)	Zařízení sociálních služeb dle výběru žáka, se zaměřením na zpracovávanou maturitní práci

Výuka předmětu předpokládá intenzivní využití smluvních zařízení sociální péče (Mateřské centrum Pampeliška Březnice, Domov důchodců Březnice, Rožmitál pod Třemšínem aj.) dle konkrétních podmínek v regionu a možností školy.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Hodnotí se praktické dovednosti žáků (splnění zadaného úkolu v požadované kvalitě a v daném čase), tvůrčí přístup k plnění pracovních úkolů, dodržování zásad bezpečnosti práce, schopnost zhodnotit práci druhých i sebe sama, schopnost vyjádřit vlastní postoje a postřehy k plnění zadaného úkolu. Dále je hodnocena i samostatnost při plnění úkolu, schopnost pracovat v kolektivu a předvést pracovní úkon před ostatními, správnost postupu i výpočtu u početních úloh.

Ze všech forem individuální odborné praxe žák pořizuje záznamy do deníku praxe, ve kterém zaznamenává vlastní průběh praxe a na závěr ho předkládá se svým hodnocením a s hodnocením organizace, kde praxi vykonával. Výsledné hodnocení individuální odborné praxe zahrnuje hodnocení instruktora na pracovišti i hodnocení deníku (forma a obsah záznamů). U deníku se hodnotí pečlivost, úplnost a zachycení postřehů z vlastní práce; instruktor odborné praxe na pracovišti hodnotí iniciativu a aktivitu žáka, dodržování postupů při provádění úkolů (včetně dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), vystupování žáka. Škola kontroluje a hodnotí také docházku žáka na pracoviště.

Všechny formy hodnocení zohledňují i vhodné používání odborných termínů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Praxe rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (při individuální odborné praxi žáci navštíví řadu pracovišť a využívají zkušenosti jiných lidí – praktiků z oboru, učí se přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí)
- *k řešení problémů* (při praxi žáci volí prostředky a způsoby /pomůcky, metody/ vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, samostatně řeší běžné problémy)
- *komunikativní* (žáci jsou vedeni k jasnému vyjadřování za použití odborné terminologie, zpracovávají administrativní písemnosti, pracovní dokumenty, vedou záznamy o praxi v deníku praxe, samostatně si sjednávají místo praxe při individuální praxi ve 3. a 4. ročníku vzdělávání)
- *personální a sociální* (žáci si při praxi na pracovištích všímají mezilidských vztahů a způsobů předcházení či řešení osobních konfliktů; žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění svěřených úkolů, přijímání hodnocení výsledků své práce a adekvátní reakci na ně, přijímání rady i kritiky a k práci v týmu)
- *občanské* (žáci si při praxi všímají dodržování zákonů, respektování práv osobnosti druhých lidí, vystupování proti nesnášenlivosti a diskriminaci)
- *k pracovnímu uplatnění* (žáci projdou při praxi řadu pracovišť a získávají tak reálný přehled o možnosti uplatnění na trhu práce)
- *matematické* (při výpočtech životního minima a dávek SSP)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z odborných serverů, publikací a internetu; učíme žáky používat nové aktuální aplikace)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
 - žáky vedeme tak, aby dovedli jednat s lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
 - žáci při výuce praxe získávají praktické informace a vytvářejí si praktickou představu o možnostech uplatnění po absolvování oboru

c) Člověk a digitální svět

- vedeme žáky k efektivní práci s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace z různých zdrojů a posuzovat jejich hodnověrnost

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
2. ročník – učební praxe – 68 hodin		
Žák - popíše příznaky nejčastějších dětských onemocnění - rozlišuje jednotlivá zařízení a přiřadí jim náplň činnosti - rozlišuje jednotlivé druhy kojeneckých ústavů a dětských domovů - vysvětlí postup při přijímání klientů - vede dokumentaci o dítěti - charakterizuje úkoly sociální pracovnice - dodržuje zásady práce s utajovanými osobními údaji - uvede příklady spolupráce s ostatními zařízeními	Systém péče o dítě - systém zdravotní péče o dítě v ČR - dětské nemoci - specifika péče o dítě v do,ácí, prostředí - podávání léků dětem - charakteristika kojeneckých ústavů a dětských domovů - způsob přijímání klientů - vedení dokumentace o dítěti - úkoly sociální pracovnice v zařízení - utajování citlivých osobních údajů - spolupráce se sociálními, zdravotnickými a školskými a dalšími zařízeními	5
Žák - charakterizuje růst a vývoj dítěte	Dovednosti a schopnosti dítěte - potřeby dítěte pro jeho řádný vývoj - cílový stav vývojových etap dítěte	4
Žák - definuje základní pojmy denního režimu pro konkrétní vývojová období - krmí a přebaluje dítě, provádí ranní toaletu a dítě vykoupe a oblékne - zajišťuje hru dítěte - uvede základní dovednosti dítěte v jednotlivých obdobích - podporuje sluchovou aktivitu dítěte a rozvoj řečových dovedností - zajišťuje bezpečnost dítěte při denních činnostech	Péče o dítě od narození do 3 let věku - denní harmonogram dítěte - vhodné a nevhodné hračky - hygienická péče, ranní a večerní koupání - svlékání a oblékání dítěte - zajišťování potřeb a bezpečnosti dítěte	25
Žák - popíše vybavení a zařízení lůžka - upravuje vhodnými postupy a technikami polohovací lůžko (prázdné, s klientem) - navrhuje opatření k prevenci kožních onemocnění, rozezná příznaky a projevy dekubitů - popíše možnosti léčby dekubitů - rozliší vhodnost nebo nevhodnost oděvu klienta	Péče o klienta na lůžku - organizace práce - základní vybavení, doplňky a pomocná zařízení lůžka - úprava lůžka prázdného a s klientem - základní polohy na lůžku, polohování - prevence vzniku dekubitů a opruzenin - oblékání klienta	17

Žák - charakterizuje vhodné způsoby péče o klienta - zajišťuje ranní a večerní mytí klienta a péči o osobní hygienu klienta - vhodným způsobem s klientem komunikuje při vykonávání osobní péče o klienta	Osobní péče o klienta - význam hygienické péče - organizace práce - vhodné prostředí (intimita aj.) - ranní a večerní mytí klienta – pomůcky, příprava, péče o ústní dutinu, mytí nemocného, základní kosmetická úprava klienta, péče o vlasy - koupání nemocného – na lůžku, kompenzační pomůcky	17
2. ročník – odborná praxe individuální – 1 týden (30 hodin)		
Žák - specifikuje prostředí, profesní složení, sociální problematiku a legislativu zařízení - aplikuje poznatky z předmětů praxe (teoretická část), vývojová psychologie, zdravotní nauka, organizace volného času při vlastní praktické činnosti - uvede možnosti poskytovaných sociálních služeb a dávek v rámci správního řízení - charakterizuje vhodné způsoby péče o dítě - rozvíjí a podporuje volnočasové aktivity - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci - písemně formuluje vlastní postřehy z vykonávané praktické činnosti	Specifika zařízení sociální péče Příklady praktických pracovišť: - Dětský domov Solenice - Dětský domov Praha 5, Zbraslav - Dětský domov Písek - Městské jesle a rehabilitační stacionář Příbram - Mateřská centra – Březnice, Rožmitál pod. Třemšínem, Příbram, Sedlčany, Dobříš - Základní škola a Mateřská škola speciální, Hořovice	
3. ročník – učební praxe – 64 hodin		
Žák - charakterizuje základní fyziologické funkce lidského těla - objasní způsoby měření fyziologických funkcí (tělesná teplota, krevní tlak, pulz, dech) - demonstruje měření všech uvedených fyziologických funkcí - zná a vyjmenuje fyziologické a patologické hodnoty základních fyziologických funkcí	Sledování fyziologických funkcí - měření tělesné teploty, pulsu, dechové frekvence, krevního tlaku	14
Žák - popíše rozdělení prádla z hlediska zdravotního rizika - navrhne a odůvodní vhodné postupy zacházení s použitým prádlem - navrhuje a odůvodní vhodné postupy manipulace s čistým prádlem	Zacházení s prádlem v pobytových zařízeních sociálních služeb - rozdělení prádla - zacházení s použitým prádlem - výměna ložního prádla - manipulace s čistým prádlem - uložení čistého a použitého prádla	5

Žák - vyjmenuje a vysvětlí funkce a použití jednotlivých druhů obvazů - vysvětlí postup zhotovování jednotlivých druhů obvazů - respektuje a dodržuje zásady obvazové techniky při zhotovování obvazu - demonstruje přiložení obvazu a použití různých druhů otoček	Obvazové techniky - funkce a rozdělení obvazů - šátkové obvazy - obinadlové obvazy - obvazy z pružných hmot - nácvik obvazových technik	25
Žák - specifikuje způsoby odstraňování mikroorganismů z prostředí nebo z předmětů - popíše postupy při provádění dezinfekce a sterilizace	Základy dezinfekce a sterilizace - chemická dezinfekce – dezinfekční prostředky a příprava roztoků - fyzikální dezinfekce - způsoby provádění dezinfekce - hygienická dezinfekce rukou	8
Žák - posoudí dodržení podmínek zdravotní nezávadnosti při přípravě a podávání pokrmů - dodržuje zásady prevence a hygienické zásady při manipulaci s potravinami - na příkladech uvede specifika stravovacích návyků klientů - zná základní druhy diet a dietní režim - uvede význam dodržování pitného režimu - zdůvodní nezastupitelnost vitaminů ve stravě - navrhne použití vhodných kompenzačních pomůcek při přípravě a podávání stravy - uvede význam správného stolování, popíše zásady podávání stravy	Podávání stravy - zdravotní nezávadnost pokrmů - zásady prevence alimentárních nákaz - problematika skladování potravin a produktů - dietní systém - příprava stravy a čajů - podávání jídla a nápojů - pomoc při jídle a pití, krmení - zásady podávání stravy - kompenzační pomůcky usnadňující přípravu a podávání stravy - etické zásady stolování	10
Žák - v souladu s legislativou zatřídí odpady vznikající v zařízeních ústavní péče - bezpečně manipuluje s odpady	Problematika odpadů - charakteristika odpadů v zařízeních ústavní péče - specifický odpad – dělení do skupin - nespecifický odpad – dělení - bezpečná manipulace s odpadem	2
3. ročník – odborná praxe individuální – 2 x 1 týden (30 + 30 h)		
Žák - specifikuje prostředí, profesní složení, sociální problematiku a legislativu zařízení - aplikuje poznatky z předmětů praxe (teoretická část), přímá péče a osobní asistence, sociální politika a organizace volného času při vlastní praktické činnosti	Specifika zařízení sociální péče Příklady praktických pracovišť: - Dům s pečovatelskou službou Příbram - Dům s pečovatelskou službou Březové Hory - Domov důchodců Příbram - Domov Březnice - Domov Sedlčany, poskytovatel sociálních služeb	

- uvede možnosti poskytovaných sociálních služeb a dávek v rámci správního řízení - charakterizuje vhodné způsoby péče o uživatele sociálních služeb - rozvíjí a podporuje volnočasové aktivity - dodržuje stanovené limity profesionální odpovědnosti - uvědoměle dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci - písemně formuluje vlastní postřehy z vykonávané praktické činnosti	- Domov seniorů Dobříš, poskytovatel sociálních služeb - Centrum Rožmitál pod Třemšínem, poskytovatel sociálních služeb - Pečovatelská služba Rožmitál pod Třemšínem - Dětská léčebna Ch. G. Masarykové Bukovany - MŠ, ZŠ a PŠ Příbram - SANCO Příbram o.p.s. - KROK - Kamýk nad Vltavou, poskytovatel sociálních služeb	
3. ročník – odborná praxe bloková – 2 týdny (60 h)		
Žák - specifikuje prostředí, profesní složení, sociální problematiku a legislativu zařízení - aplikuje poznatky z předmětů praxe (teoretická část), přímá péče a osobní asistence, sociální politika a organizace volného času při vlastní praktické činnosti - charakterizuje vhodné způsoby péče o uživatele sociálních služeb - dodržuje stanovené limity profesionální odpovědnosti - ovládá techniky navázání kontaktu s klientem a dalšími spolupracovníky - specifikuje využívání příspěvku na péči a úhrady nákladů na pobyt v ÚSP - uvede možnosti činnosti osobní asistence u vybraných klientů - rozvíjí a podporuje volnočasové aktivity - respektuje hodnotu a důstojnost klienta - uvědoměle dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci - písemně formuluje vlastní postřehy z vykonávané praktické činnosti	Specifika zařízení sociální péče <i>Příklady praktických pracovišť:</i> - Dům s pečovatelskou službou Příbram - Dům s pečovatelskou službou Březové Hory - Domov důchodců Příbram - Domov Březnice - Domov Sedlčany, poskytovatel sociálních služeb - Domov seniorů Dobříš, poskytovatel sociálních služeb - Centrum Rožmitál pod Třemšínem, poskytovatel sociálních služeb - Pečovatelská služba Rožmitál pod Třemšínem - Domov Na Výsluní, Hořovice, poskytovatel sociálních služeb - Dětská léčebna Ch. G. Masarykové Bukovany - MŠ, ZŠ a PŠ Příbram - SANCO Příbram o.p.s. - Domov PETRA Mačkov - Domov pro seniory, Blatná - KROK - Kamýk nad Vltavou, poskytovatel sociálních služeb - Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy Příbram - Oblastní nemocnice Příbram – sociální oddělení - Věznice Bytíz - Mateřská škola speciální, Příbram - Klinická logopedie Příbram	

	- ALKA o.p.s., provozovatel Centra péče o handicapované a Denního stacionáře, Příbram - Zařízení sociální intervence Kladno - Probační a mediační služba Příbram - OSSZ Příbram - Magdaléna – centrum adiktologických služeb Příbram	
4. ročník – učební praxe – 60 hodin		
Žák - charakterizuje možnosti získávání informací o klientovi pozorováním, rozhovorem, nasloucháním, fyzickým vyšetřením - uvede přednosti a nedostatky jednotlivých metod	Ošetrovatelská dokumentace - výhody ošetrovatelského a pečovatelského procesu pro klienta - výhody ošetrovatelské a pečovatelské práce pro poskytovatele sociálních služeb - metody získávání informací o klientovi v pečovatelské praxi - fáze ošetrovatelského procesu	6
Žák - stanoví potřeby klienta a způsoby jejich naplnění - z kazuistiky vyhledá správné osobní údaje klienta a údaje o jeho zdravotním stavu, doplní je do individuálního plánu péče - na základě kazuistiky zhodnotí klientův stav prostřednictvím testových metod - sestaví individuální plán péče tak, aby naplnil osobní cíle klienta - definuje fáze ošetrovatelského procesu - vyhledává vhodná řešení sosociální a zdravotní situace klienta	Individuální plán péče o klienta - proces péče o klienta, fáze procesu - stanovení denního režimu klienta - plán péče o klienta v denní i noční době - aktivizační techniky - sestavení individuálního plánu péče o klienta - krátkodobý a dlouhodobý cíl péče o klienta - týmová spolupráce a její význam pro realizaci individuálního plánování	26
Žák - vypočítá životní minimum pro jednotlivce, rodinu a domácnost	Životní a existenční minimum jako kritérium pro posouzení potřeby sociální - existenční a životní minimum - výpočet životního minima pro jednotlivce, rodinu a domácnost	10

Žák - popíše financování sociálních služeb - specifikuje odpovědnost a působnost obcí při zabezpečování těchto služeb - charakterizuje základní strukturu úhrad v zařízeních sociální péče - specifikuje zavedení a využívání příspěvku na péči - uvede možnosti použití příspěvku na péči, kterou člověk potřebuje - vypočítá úhradu nákladů na pobyt	Úhrada za poskytované sociální služby - základní právní předpisy - typy úhrad - služby poskytované bez úhrady nákladů, za částečnou nebo plnou úhradu nákladů - příspěvek na péči - výpočet úhrady za pobyt v rezidentních zařízeních sociálních služeb	18
4. ročník – odborná praxe individuální – 1 týden (30 hodin)		
Žák - specifikuje prostředí, profesní složení, sociální problematiku a legislativu zařízení - aplikuje poznatky z předmětů praxe (teoretická část), přímá péče a osobní asistence, sociální politika a organizace volného času při vlastní praktické činnosti - charakterizuje vhodné způsoby péče o uživatele sociálních služeb např. oblékání, stravování, osobní asistence, čtení, psaní dopisů, komunikace s rodinou apod. - dodržuje stanovené limity profesionální odpovědnosti - ovládá techniky navázání kontaktu s klientem a dalšími spolupracovníky - specifikuje využívání příspěvku na péči a úhrady nákladů na pobyt v ÚSP - rozvíjí a podporuje volnočasové aktivity - uvede možnosti činnosti osobní asistence u vybraných klientů - aplikuje zásady při nácviku chůze s asistencí - provádí vhodné využití kompenzačních pomůcek s klienty - respektuje hodnotu a důstojnost klienta - uvědoměle dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci - písemně formuluje vlastní postřehy z vykonávané praktické činnosti	Specifika zařízení sociální péče <i>Příklady praktických pracovišť:</i> - Dům s pečovatelskou službou Příbram - Dům s pečovatelskou službou Březové Hory - Domov důchodců Příbram - Farní charita Příbram - Domov Březnice - Domov Sedlčany, poskytovatel sociálních služeb - Domov seniorů Dobříš, poskytovatel sociálních služeb - Centrum Rožmitál pod Třemšínem, sociálních služeb - Pečovatelská služba Rožmitál pod Třemšínem - Domov Na Výsluní, Hořovice, poskytovatel sociálních služeb - Dětská léčebna Ch.G.Masarykové Bukovany - MŠ, ZŠ a PŠ Příbram - SANCO Příbram o.p.s. - Domov PETRA Mačkov - Domov pro seniory, Blatná - KROK – Kamýk nad Vltavou, poskytovatel sociálních služeb - Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy Příbram - Oblastní nemocnice Příbram – sociální oddělení - Věznice Příbram – Bytíz - Mateřská škola speciální, Příbram - Klinická logopedie Příbram - ALKA o.p.s., provozovatel Centra	

	péče o handicapované a Denního stacionáře, Příbram - Zařízení sociální intervence Kladno - Probační a mediační služba Příbram - OSSZ Příbram - Magdaléna – centrum adiktologických služeb Příbram - Psychiatrická léčebna Lnáře - DROP IN Praha - Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha - Město Příbram, odbor sociálních věcí a zdravotnictví - Město Březnice, odbor vnitřních věcí	
--	--	--

PÍSEMNÁ KOMUNIKACE

162 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu umožňuje žákům osvojit si praktickou dovednost ovládání klávesnice počítače desetiprstovou hmatovou metodou s cílem získat stanovenou přesnost i rychlost psaní. Vzdelávání v předmětu dále umožňuje žákům průběžně si zdokonalovat praktickou dovednost ovládání klávesnice počítače desetiprstovou hmatovou metodou, naučit se písemně komunikovat s úřady, peněžními ústavy, občany i s vlastními zaměstnanci.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka písemné komunikace směřuje k tomu, aby žáci

- účelně využívali informační a komunikační technologie, pracovali přesně, pečlivě a soustavně
- byli motivováni k udržení či zlepšování výkonu i přesnosti při psaní na klávesnici i po ukončení výuky předmětu
- si uvědomovali nezbytnost pravidelné a poctivé přípravy nejen na psaní všemi deseti, ale i na všechny činnosti, které vyžadují cvičení či trénink manuálních dovedností
- důslednou kontrolou napsaného textu minimalizovali počet chybných výtisků, racionalizovali tak spotřebu papíru i náklady na tisk
- dokázali písemně komunikovat s úřady i s občany, zvládali sestavit jednoduché právní písemnosti, vnitropodnikové písemnosti i písemnosti při styku s peněžními ústavy

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie.

Předmět je zařazen do 1., 3. a 4. ročníku vzdělávání, úzce souvisí s předmětem informační a komunikační technologie, právo a ekonomika. Učivo 3. a 4. ročníku navazuje na učivo 1. ročníku, kde se žáci naučí psát na klávesnici PC všemi deseti. Znalosti z předmětu žáci využijí i v těch předmětech, kde budou zacházet s výpočetní technikou při zpracování samostatných prací.

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou cvičení na PC. Je orientována tak, aby si žáci pod vedením učitele osvojili dovednost přesného a rychlého psaní na klávesnici PC, zvládli pohotové a přesné převádění textu dle zvukového záznamu a získali dovednost pro úspěšné vykonávání administrativních prací. Důraz je kladen na samostatnou práci žáků, včetně intenzivní domácí přípravy. Poskytujeme žákům návod, jak nejlépe dovednost získat.

Je dále orientována tak, aby žáci zvládli pohotové a přesné převádění textu dle zvukového záznamu a získali dovednost pro úspěšné vykonávání administrativních prací. Výuka je směřována k získání vědomostí a především dovedností používaných v běžné písemné komunikaci, tj. umění správné stylizace vyhotovení obchodních dopisů, žádostí a ostatních písemností. Důraz je kladen na samostatnou práci žáků, včetně intenzivní domácí přípravy. Poskytujeme žákům návod, jak nejlépe dovednost získat.

Výuka předmětu se probíhá v odborné cvičebně a předpokládá intenzivní využití výpočetní techniky, především počítače a tiskárny.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou písemných testů a písemných prací, hodnotí se také příprava na výuku. Písemné testy obsahují zadávané texty, které žáci samostatně opisují. Při hodnocení je kladen důraz na přesnost před rychlostí, důležitá je i technika psaní. Příprava na výuku se hodnotí podle odevzdaných domácích úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Písemná komunikace rozvíjí kompetence

- *k učení* (žáci se učí sledovat a hodnotit pokrok při učení, vytvářejí si vhodný studijní režim)
- *komunikativní* (žáci se učí zpracovávat písemnosti)
- *digitální* (učíme žáky pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky výpočetní techniky)

Předmět písemná komunikace aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a životní prostředí (řešení environmentálních problémů)

- vedením žáků k hospodárnosti z hlediska ekonomického i ekologického (šetření papírem, kontrola před tiskem, volba odpovídající kvality tisku)

b) Člověk a svět práce (písemná sebe prezentace)

- vedením žáků k soustavné a důsledné kontrole práce, k pečlivosti, systematičnosti a přesnosti
- vedením žáků k účelné a bezchybné písemné prezentaci, což je důležité nejen v pracovním ale i osobním životě

c) Člověk a digitální svět

- vedením žáků k využívání internetu k písemné komunikaci (mail, internetové nabídky)
- využitím textových, tabulkových programů i programů pro ovládání klávesnice

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		
Žák	Psaní na klávesnici	2
- chápe výhody, které mu přináší ovládání klávesnice PC desetiprstovou hmatovou metodou - při psaní aplikuje pokyny pro správné psaní	- seznámení s klávesnicí - pokyny pro správné psaní	
- píše písmena ze základní a horní řady - píše d f j k a ů l s - píše i čárku p q - píše h g e o w z t ú	Nácvik psaní na základní a horní písmenné řadě	22
- píše m tečka v - píše velká písmena - píše y c n b x pomlčka	Nácvik psaní na dolní písmenné řadě, velká písmena	20
- píše č á ř é š ý ž číslice	Nácvik psaní na číselné řadě a číslic	16

- píše uvozovky, závorky, paragraf - píše početní značky, procenta, zlomky - píše chemické značky - píše římské číslice	Nácvik znamének a značek	6
- zvyšuje přesnost a rychlost psaní - ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou	Zvyšování přesnosti a rychlosti	2
3. ročník – 64 hodin		
Žák - chápe význam písemného styku, jeho obsah a formu	Význam, obsah a forma písemného styku - význam písemného styku, - obsah písemného styku - forma písemného styku	2
- zná principy normativní úpravy písemností - ovládá psaní adres na obálky i do dopisů - sestaví obchodní dopis - píše několikastránkové dopisy a dopisy do ciziny - zná korekturní znaménka a dokáže je používat při opravě textu	Normalizovaná úprava písemností - psaní adres na obálky i do dopisů - struktura obchodního dopisu - několikastránkové dopisy - písemnosti do ciziny - korekturní znaménka	14
- stylizuje obchodní dopis - upraví obchodní dopis - sestaví kupní smlouvu a další písemnosti při neplnění závazků - písemnou formou vhodně a účinně prezentuje organizaci nebo firmu	Písemnosti dodavatelsko-odběratelských vztahů - stylizace dopisu - obchodní písemnosti (poptávka, nabídka, objednávka, kupní smlouva, písemnosti při uzavírání a plnění kupních smluv)	22
- správně vyhotovuje žádosti - vyřizuje stížnosti	Dopisy občanů organizacím a institucím	10
- orientuje se v základních právních předpisech - aplikuje poznatky z právních předpisů při provádění základních právních úkonů v oblasti vyhotovení písemností z obchodně závazkových a pracovních vztahů - správně vyhotoví plnou moc	Jednoduché právní písemnosti	8
- sestaví osobní dopis se všemi náležitostmi	Osobní dopisy	8

4. ročník – 30 hodin		
Žák - sestaví životopis a žádost o místo - vyplní pracovní smlouvu a dohody konané mimo pracovní poměr - orientuje se v písemnostech při ukončení pracovního poměru	Personální písemnosti - písemnosti související s uzavřením pracovního poměru - písemnosti při ukončení pracovního poměru	8
- vyplní písemnosti týkající se styku s peněžními ústavy a poštou a orientuje se v nich	Písemnosti ve styku s bankami a poštou - písemnosti s peněžními ústavy - písemnosti s poštou	5
- klasifikuje a vytváří vnitropodnikové písemnosti	Vnitropodnikové písemnosti	5
- dokáže zvláštním způsobem upravit text - správně používá tabulátor - sestaví tabulky dle normy	Zvláštní úprava textu - psaní do sloupců - tabulátor - zvýraznění textu - tabulky	7
- sestaví a napíše plnou moc a pověření - sestaví a napíše žalobu a návrh na opatření	Úřední písemnosti v sociální oblasti - plná moc - pověření - žaloby, návrhy na opatření	5

PŘÍMÁ PÉČE O KLIENTA

260 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí u žáků kompetence potřebné pro poskytování přímé obslužné péče klientům všech věkových kategorií a klientům zdravotně znevýhodněným. Přípravuje je na práci s různými typy klientů, kteří vyžadují pomoc druhé osoby, a to jak s klienty v zařízeních sociálních služeb, tak v domácím prostředí. Žáci se naučí komunikovat s klienty, organizovat si práci, dodržovat pracovní postupy, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zdravotně hygienické předpisy. Vzdelávání rozvíjí návyky, postoje a osobnostní vlastnosti žádoucí pro práci v sociálních službách.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tohoto předmětu směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali s klienty taktně, s účastí a empatií,
- chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv,
- jednali nebo rozhodovali o klientovi s úctou a respektem, bez ohledu na jeho sociální a ekonomický stav, vzdělání, kulturu, rasu, pohlaví, náboženské vyznání, typu nebo trvání choroby a handicapu,
- poskytovali klientovi správné informace a respektovali jeho pohled a názor,
- klienta motivovali, aby převzal a nesl odpovědnost za základní sebepečí a léčení,
- při vstupu do soukromí klienta nebo při tělesném kontaktu respektovali jeho důstojnost,
- v zájmu klienta dodržovali přísnou mlčenlivost o věcech, o kterých se dověděli,
- v zájmu zlepšování kvality péče a rozvoje nových poznatků se podíleli o své profesionální znalosti a zkušenosti v pracovním kolektivu.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu přímá péče a osobní asistence. Do prvního ročníku je zařazeno obecné učivo uvádějící žáky do problematiky, seznamující je s hlavními trendy rozvoje pečovatelsví prostřednictvím Zákona o sociálních službách, s potřebami úzké spolupráce s dalšími pracovníky, se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Prostor ve 2. ročníku vzdělávání je věnován psychosociální aktivizaci klientů, komunitní péči, pečovatelské administrativě a profesionálnímu ošetrovatelskému a pečovatelskému procesu.

Znalosti a dovednosti žáci dále rozvíjejí ve 3. a 4. ročníku, kde se výuka zaměřuje na prohlubování, rozšiřování a systematizaci péče o klienta a orientuje žáka na zvláštnosti péče o jednotlivé kategorie klientů.

Mezipředmětově přímá péče o klienta využívá znalosti žáků ze zdravotní nauky (využívá učivo týkající se zejména infekčních nemocí a jejich prevence u klientů a ošetrovatelů, vliv nemoci na psychiku člověka aj.), poznatky z přímé péče o klienta využijí žáci např. v předmětu aktivizace a vedení seniorů (zejména učivo tematických celků specifika péče o jednotlivé kategorie klientů a psychosociální aktivizace klientů). Praktické dovednosti založené na teoretickém učivu si žáci vytvářejí v předmětu praxe.

Strategie výuky

Výuka je realizována jako teoretické vyučování. Předmět je zařazen jako povinný do všech ročníků vzdělávání.

Od prvního do čtvrtého ročníku vedeme žáky k pochopení principů ošetrovateľské a pečovatelské práce a uváděním praktických příkladů formujeme jejich postoj k činnosti pečovatele. Na konkrétních příkladech ze života ukazujeme žákům pozitivní i negativní chování a jednání lidí při péči o klienty, rozvíjíme jejich schopnost komunikace, naslouchání, projevu zájmu a empatie. Dále využíváme znalosti a dovednosti žáků k samostatnému i skupinovému řešení problematiky péče o různé kategorie klientů. Žáci jsou tak vedeni k propojení znalostí z více vyučovacích předmětů (např. zdravotní nauka) a kombinaci informací z různých zdrojů, včetně vlastních empirických zkušeností (rodina, základní škola, zájmová činnost atp.).

Ve výuce je možno využít i samostatné referáty zpracovávané žáky na zadaná témata, stěžejní se jeví i využívání besed s odborníky v dané problematice a exkurzí do zařízení poskytujících pečovatelskou a ošetrovateľskou péči. Žáci tak zároveň získávají představu o činnosti na pracovištích, kterými projdou v rámci odborné praxe.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním a klasifikačním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je ústní ověření schopností svými slovy – s přiměřeným využitím odborných termínů – charakterizovat činnosti pečovatelů a ošetrovateľů, vysvětlovat podstatu nových trendů v oboru, charakterizovat jednotlivé metody práce a uvádět jejich klady a zápory, zdůvodňovat specifika práce o jednotlivé kategorie klientů. Při hodnocení se bere v úvahu také to, jak žák využívá poznatky z jiných předmětů, odborné literatury, praxe a dalších informačních zdrojů. Samostatné práce mohou mít podobu referátu. V obou případech se posuzuje orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během hodiny. Žáky též vedeme k sebehodnocení, zejména jejich studijních pokroků a průběžných výkonů při výuce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Přímá péče o klienta rozvíjí zejména kompetence

- *k učení* (žáci s porozuměním poslouchají mluvené projevy – přednášky, odborný výklad při exkurzi atp. – pořizují si z nich poznámky)
- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému při péči o danou kategorii klientů, získají potřebné informace pro vytvoření návrhu péče, návrhy zdůvodňují a obhajují)
- *komunikativní* (žáci jsou vedeni k jasnému vyjadřování za použití odborné terminologie, zaznamenávají myšlenky z projevů druhých)
- *personální a sociální* (žáci jsou vedeni tak, aby přispívali k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předcházeli osobním konfliktům, nepodléhali předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým)
- *občanské* (vedeme žáky k dodržování zákonů a respektování práv a osobnosti druhých lidí, vystupování proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci; žáci jsou vedeni k uznávání hodnot života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života ostatních)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z odborných serverů, publikací a internetu a k tomu, aby je dokázali kriticky zhodnotit)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
- žáky vedeme tak, aby dovedli jednat s lidmi, byli tolerantní, měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
 - posilujeme u žáků ochotu angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
- žáci prostřednictvím exkurzí a besed s odborníky získávají praktické informace a vytvářejí si praktickou představu o možnostech uplatnění po absolvování oboru
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci efektivně pracují s informacemi, tj. získávají je a kriticky hodnotí

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
1. ročník – 68 hodin		
Žák - charakterizuje profil sociálního pracovníka – poskytovatele sociálních služeb - orientuje se v přístupech v sociální péči ve vybraných evropských zemích a v ČR - objasní zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - klade důraz na poskytování zdravotní péče podle potřeb klientů a na jejich zdravý životní styl - ovládá techniky kontaktu s klientem a dalšími spolupracovníky - rozliší vhodné a nevhodné způsoby jednání a komunikace s klienty	Úvod do předmětu - základní názvosloví (přímá péče, zdraví, nemoc) - stručný přehled vývoje pečovatelských přístupů v sociální péči - osobnost pečovatelky/-le - náplň práce pečovatelky/-le - bezpečnost a ochrana zdraví při práci - spolupráce se sociálními, zdravotnickými a dalšími pracovníky - zásady jednání a komunikace s klienty - profesionální etika – etický kodex	9
Žák - charakterizuje účel zákona o sociálních službách - rozliší jednotlivé stupně odbornosti podle zákona - rozliší další formy vzdělávání – specializační (na VŠ), akreditované kurzy, odborné stáže, školicí akce - uvede základní dovednosti, vědomosti a postoje sociálního pracovníka - komunikační dovednosti, organizační, profesní, etické a morální	Zákon o sociálních službách - problematika sociální práce - formy dalšího vzdělávání - sociální pracovníci v sociálních službách - základní sociální pojmy - péče o klienta - vyhodnocování výsledků a cílů péče Standardy kvality - kvalita péče v sociálních službách - procesní, personální a provozní standardy	10

- objasní principy metod pro vyhodnocování výsledků a cílů - charakterizuje standardy kvality péče - rozliší jednotlivé standardy		
Žák - vysvětlí pojem výživa - charakterizuje složky výživy a faktory ovlivňující výživu klienta - charakterizuje roli pečovatele v oblasti výživy klienta	Péče o výživu klienta - charakteristika výživy - faktory ovlivňující výživu - poruchy výživy - zhodnocení výživy klienta - způsob podávání stravy	6
Žák - vyjmenuje účinky tepla a chladu - vysvětlí účinky vlivu tepla a chladu na lidský organismus - popíše postupy aplikace teplých a studených obkladů	Aplikace tepla a chladu - aplikace a kontraindikace tepla - suché a vlhké formy aplikace tepla - aplikace chladu, formy aplikace - obklady a zábaly	6
Žák - navrhne postupy při řešení zjištěných nedostatků klientů v jejich domácím prostředí - popíše postup při zařizování potřebné záležitosti klientů na úradech - chápe význam úklidu a čistoty v domácnosti klienta - respektuje specifika v zařízení domácnosti klienta - popíše činnosti při denním, týdenním a měsíčním úklidu a jejich význam	Pomoc v domácnosti - spojení s úřady, plná moc - úklidové prostředky, úklid - praní prádla a žehlení - zajištění nákupů a jiných potřeb dle přání klienta - pomoc při zajišťování úprav v bytě	5
Žák - vysvětlí, co je spánek a odpočinek - vyjmenuje faktory ovlivňující spánek - popíše poruchy spánku a jejich možné příčiny - zná a vysvětlí fáze spánku	Péče o odpočinek a spánek - základní pojmy (spánek, fáze NON REM a REM) - biologický rytmus dne - faktory ovlivňující spánek - doba spánku - poruchy spánku (insomnie aj.)	7
Žák - objasní zákonitosti vývoje jednotlivých životních etap - popíše vývojové etapy z hlediska biologického, zdravotního a sociálního	Vývojové, zdravotní a sociální změny v životě člověka - prenatální období - období od narození do dospělosti - dospělost - stáří	12
Žák - vysvětlí využití pozitivního vlivu speciálně připravených a testovaných psů při interakci s člověkem - definuje cíle canisterapie – psychická, tělesná a sociální pohoda	Terapie v sociálních službách - canisterapie - hipoterapie - muzikoterapie - léčivá moc barev	13

- vyjmenuje metody canisterapie - vysvětlí hiporehabilitaci jako podpůrnou metodu a prostředek k naplňování cílů uživatelů zejména v sociálních službách - specifikuje požadavky na poskytovatele hipoterapie - charakterizuje barevnou energii jako léčivý prostředek v tělesné i duševní oblasti života - uvede na příkladech 3 základní barvy a vznik dalších barev jejich smícháním - vysvětlí, o čem vypovídají oblíbené barvy a jakou mají schopnost pronikat do organismu - charakterizuje vliv arteterapie a muzikoterapie na život klienta - popíše význam doteků v lidském životě	- arteterapie - význam doteků v životě člověka	
2. ročník – 68 hodin		
Žák - rozebere možnosti rozvíjení tělesné aktivity klientů - specifikuje celodenní režim, uspořádání denních činností - rozebere možnosti individuální a skupinové práce s klienty - ovládá techniky motivace klientů k novým a různým aktivitám - ovládá techniky tréninku paměti a orientace - aplikuje obecné zásady při nácviku chůze, zná typy chůze - na příkladech uvede vhodné využití kompenzačních pomůcek - charakterizuje bezbariérové přístupy a pomůcky pro obtížně pohyblivého klienta	Psychosociální aktivizace klientů - základní pojmy – aktivita, aktivizace - vliv nedostatku činnosti na klienta - zásady pro volbu vhodného zaměstnání, ergoterapie - uspořádání celodenního režimu - metody a prostředky sociální rehabilitace - zásady a metody individuální a skupinové práce - podněcování a motivace klienta - trénink paměti a orientace, - hmatová, zraková, sluchová a čichová orientace Pohybová aktivizace - nácvik chůze, pomoc při chůzi - kompenzační pomůcky - vybavení domácnosti pro obtížně pohyblivého klienta	31
Žák - popíše pojmy komunita a komunitní péče - vyjmenuje faktory, ovlivňující komunitní péči - vyjmenuje zařízení, která poskytují sociální služby v rámci komunitní péče	Komunitní péče - komunita a komunitní péče - faktory ovlivňující poskytování komunitní péče - komunitní služby - alternativní formy komunitní péče	6
Žák - definuje přirozené sociální prostředí - definuje cíle domácí péče - charakterizuje znaky domácí péče v ČR	Péče o klienta v jeho přirozeném sociálním prostředí - profesionální domácí péče - laická domácí péče	8

- vyjmenuje požadavky na technické a personální zajištění agentur domácí péče - popíše zásady pobytu pracovníka v přirozeném sociálním prostředí klienta		
Žák - vede evidenci záznamů o klientovi - ovládá náležitosti sociálního spisu a sociálního záznamu - objasní hlavní zásady pro práci s citlivými a osobními údaji klienta	Pečovatelská administrativa - vedení dokumentace o každém klientovi - provádění dílčího sociálního šetření - shromažďování informací, zdroje a práce s informacemi - dodržování tajnosti informací - utajování citlivých osobních údajů	6
Žák - charakterizuje možnosti získávání informací o klientovi pozorováním, rozhovorem, nasloucháním, fyzikálním vyšetřením - uvede přednosti a nedostatky jednotlivých metod - uvede výhody ošetřovatelského a pečovatelského procesu jak pro klienta, tak i pro poskytovatele sociálních služeb	Ošetřovatelský a pečovatelský proces - výhody a přínos ošetřovatelského a pečovatelského procesu pro klienta - výhody ošetřovatelské a pečovatelské práce pro poskytovatele sociálních služeb - metody získávání informací o klientovi v pečovatelské praxi - fáze ošetřovatelského procesu	7
Žák - chápe význam edukace klienta - vyjmenuje cíle edukace, podmínky a zásady efektivní komunikace - charakterizuje faktory ovlivňující edukaci a edukační metody	Edukační činnosti pečovatele - cíl edukace klienta - podmínky efektivní edukace - obecné zásady efektivní edukace - specifické zásady efektivní edukace - metody edukace	10
3. ročník – 64 hodin		
Žák - charakterizuje jednotlivé typy supervizí - specifikuje pojetí individuální a skupinové supervize - na příkladech uvede supervize v týmu - rozliší supervizi rozvojovou, případovou a vzdělávací - charakterizuje rozvojovou supervizi jako zvyšování své profesionální kompetence - rozebere výhody a nevýhody individuální a skupinové supervize	Formy supervize - třídění podle počtu supervidovaných - třídění podle zaměření supervize - třídění podle délky poskytované supervize - třídění podle pozice osoby supervizora - třídění podle způsobu předkládaného předmětu supervize - rozvojová supervize - Bálintovské skupiny	12
Žák - charakterizuje náročnost práce pečovatele - rozumí termínům stresory, stres a syndrom vyhoření - popíše projevy syndromu vyhoření	Duševní hygiena pečovatele - psychická zátěž pečovatele - stres v práci pečovatele - stresory a fáze stresových reakcí - syndrom vyhoření - zvládání stresu	10

- vysvětlí význam relaxace pro lidský organizmus	- aktivní přístup k životu, relaxace	
Žák - charakterizuje specifika fyzického i psychického stavu člověka ve stáří, v průběhu dlouhodobé nemoci - charakterizuje jednotlivé kategorie postižení - zná vliv různých postižení na kvalitu života klienta - specifikuje činnost pečovatele a ošetřovatele dle zdravotního stavu jednotlivých klientů z různých kategorií	Specifika péče o jednotlivé kategorie klientů - péče o dlouhodobě nemocné - péče o nemocné v rekonvalescenci - péče o klienty s pohybovým postižením - péče o klienty s CMP - péče o klienty s mentálním postižením - péče o klienty se smyslovým postižením - péče o osoby se zdravotním postižením - desatero komunikace s klienty se zdravotním postižením	42
4. ročník – 60 hodin		
Žák - objasní nácvik dovedností k maximálně možné samostatnosti osob nevidomých a slabozrakých - vysvětlí užívání pomůcek u slabozrakých - zná instituce, které se zabývají nácvikem prostorové orientace a samostatného pohybu nevidomých a slabozrakých - uvede význam desatera pro kontakt se slabozrakým a s nevidomým klientem - popíše projevy a způsoby léčení diabetu - popíše pozdní komplikace diabetu - rozpozná hypoglykemii a hyperglykemii - zná druhy inkontinence, jejich projevy - uvede možnosti léčby jednotlivých druhů inkontinence - zná vhodné pomůcky pro inkontinentní i z hlediska pohyblivosti a soběstačnosti klienta - definuje imobilizační syndrom - popíše poruchy pohybového aparátu - vysvětlí psychosociální reakci na imobilitu - zná fáze umírání a smrti - popíše zásady při péči o mrtvé tělo - charakterizuje paliativní péči - zná zařízení poskytující paliativní péči a péči lidem v terminálním stádiu - dokáže empaticky komunikovat s pozůstalými	Specifika péče o jednotlivé kategorie klientů Osoby nevidomé a slabozraké - orientace a pohyb - legislativní podpora - nácvik prostorové orientace a samostatného pohybu - desatero pro kontakt se slabozrakým - desatero pro kontakt s nevidomým Osoby s diagnózou diabetes mellitus - charakteristika onemocnění - léčba a komplikace diabetu - ošetrovatelská péče o diabetika Klienti s inkontinencí - druhy inkontinence – stresová, urgentní, z přetékání - možnosti předepisování pomůcek - inkontinentní pomůcky Klienti imobilní - pohyb, typy imobility - změny ovlivňující hybnost seniora - funkční, geriatrické vyšetření - využití pohybových aktivit pro seniory Péče o seniory a umírající osoby - umírající osoby, konec života, péče o zemřelého - empatická komunikace - paliativní péče, hospic	40

- popíše a vysvětlí základní onkologické pojmy (nádory, metastázy, prekancerózy) - popíše symptomy nádorů - zná komplikace u onkologicky nemocných klientů - popíše nežádoucí účinky chemoterapie a radioterapie - volí vhodný psychologický přístup ke klientům s onkologickými chorobami	Péče o klienta s onkologickým onemocněním - nádorové onemocnění - psychologická problematika nádorových onemocnění - ošetrovatelská péče, nežádoucí účinky ozařování a chemoterapie	
Žák - charakterizuje bolest a její význam - vyjmenuje typy bolesti - dokáže hodnotit bolest pomocí metod - pozoruje projevy bolesti a stanoví problémy klienta	Péče o klienta s bolestí - definice a význam bolesti - faktory ovlivňující bolest - typy bolesti, průběh a projevy - posuzování bolesti - ošetrovatelská péče a zásady ošetřování klientů s bolestí	10
Žák - charakterizuje projevy demence - vysvětlí obsah péče o nemocného s demencí - popíše Alzheimerovu chorobu, rizikové faktory, projevy a vývoj onemocnění	Péče o klienty s poruchami paměti - nefarmakologické přístupy k nemocným s demencí - porucha poznávacích schopností - snížená soběstačnost, sebepečce a provádění běžných denních činností, udržení soběstačnosti - změny chování - desatero komunikace s klienty se syndromem demence	10

SPOLEČENSKÁ KOMUNIKACE A ETIKETA

30 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu vybavuje žáky potřebnými znalostmi o normách chování ve společnosti. Žáci se naučí uplatňovat principy kulturního chování, vést jednání v souladu se společenskými pravidly, citlivě a v souladu s etiketou tvořivě řešit různé společenské situace.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tohoto předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- uvědoměle jednali podle ustálených pravidel chování
- utvářeli dobrými mravy kultivované vztahy mezi lidmi – klienty
- aktivně vystupovali proti neúctě k ostatním lidem a proti jakékoliv diskriminaci

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu vychází ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání, obsahového okruhu sociálně výchovná činnost. Mezipředmětově společenská komunikace a etiketa využívá znalosti žáků z předmětu osobnostní výchova a občanská nauka. Znalosti z předmětu využijí žáci také v praxi, zejména v její individuální formě.

Při výuce je největší pozornost věnována běžným společenským příležitostem, pracovním a společenským událostem.

Strategie výuky

Výuka předmětu je realizována jako teoretické vyučování s řadou prakticky zaměřených činností. Předmět je povinný a je zařazen do 4. ročníku vzdělávání. Při výuce žáky vedeme k propojení znalostí z více vyučovacích předmětů (např. osobnostní výchova) a využíváme četné vlastní empirické zkušenosti žáků (rodina, škola, zájmová činnost atp.). Na příkladech z profesního i občanského života žákům ukazujeme dobré i špatné příklady dodržování pravidel společenského chování a jejich dopady na jednání a chování lidí. Při výuce hojně využíváme hodnotící soudy žáků. Ve vhodných situacích necháváme žáky vybírat si témata k vlastní práci, řešení či diskusi.

Ve výuce je vhodné využít i samostatné referáty zpracované žáky na zadaná či zvolená témata.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je však ústní ověření schopnosti svými slovy – s přiměřeným využitím odborných termínů – charakterizovat největší prohřešky vůči společenským pravidlům, charakterizovat slušnost a zdvořilost a nejvyšší umění etiky – takt. Dále se hodnotí schopnost rozpoznat prohřešek vůči společenským pravidlům a rovněž tvůrčí schopnosti žáka uplatňované při řešení modelových společenských situací. Hodnotí se také zvládnutí praktických činností žáků při nácviku modelových situací. Samostatné práce mohou mít také podobu referátu, u kterého se hodnotí orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je zhodnotit.

Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během hodiny (míra zapojení žáků do hodiny, podíl žáka na utváření programu hodiny atp.). Při hodnocení se hojně využívá sebehodnocení žáka a hodnocení žáků navzájem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

- Společenská komunikace a etiketa rozvíjí zejména kompetence
- *komunikativní* (žáci si osvojují pravidla vhodné sebe prezentace, vhodného vyjadřování a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu a chování)
 - *personální a sociální* (žáci jsou vedeni ke zdvořilosti, tj. k napomáhání vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům)
 - *občanské* (vedeme žáky k jednání dle pravidel etikety)
 - *k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám* (žáci získávají návyky využitelné při jednání s potenciálními zaměstnavateli)
 - *digitální* (pomocí digitálních technologií učíme žáky lépe se orientovat v současném společenském i profesním životě)

Předmět aplikuje zejména průřezové téma:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; společnost a kultura)*
- žáky vedeme tak, aby se dovedli společensky chovat a byli si vědomi toho, že jejich vystupování ve společnosti není jen soukromou věcí člověka a že se stává i nutnou pracovní podmínkou
- b) *Člověk a svět práce (přijímací pohovory, jednání se zaměstnavatelem, výběrová řízení)*
- žáci získávají dovednosti nezbytné k úspěšnému jednání se zaměstnavateli
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci efektivně pracují s informacemi, tj. získávají je a kriticky hodnotí

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - charakterizuje pravidla společenského chování - vysvětlí etiku jako normu chování - specifikuje slušnost a zdvořilost - vysvětlí nejdůležitější vlastnost člověka – takt a empatii - specifikuje demokratizaci pravidel etikety - na příkladech uvede snižování formálnosti ve vztazích mezi lidmi	Společenské chování - společenské situace a komunikace - norma společenského chování - pojmy etiketa, zdvořilost, slušnost - demokratizace pravidel etikety	2
Žák	Ve společnosti si nejsme všichni rovni	5

- na příkladech uvede kategorie významnosti osob - vysvětlí kategorii VIP - aplikuje vhodné způsoby představování a oslovování	- tři kategorie významnosti – žena, starší, nadřízený - jak (se) představujeme - oslovování ve společnosti	
Žák - specifikuje pravidla chůze po ulici u dvou a více osob - uvede zásady chování při nejružnějších společenských akcích - uvede příklady vhodného a nevhodného chování v prostředcích hromadné dopravy - popíše přípravu na přijímací pohovor - charakterizuje vhodné a nevhodné chování na pracovišti	Etiketa všedního dne - chování na veřejnosti - chování v kulturních zařízeních - společné cestování (MHD apod.) - pracovní prostředí (přijímací pohovor, ohleduplnost na pracovišti, tykání,...)	3
Žák - charakterizuje způsob oblékání dle příležitosti - specifikuje slavnostní oblečení, denní do práce, a pro neformální příležitosti a volný čas - rozpozná podle způsobu oblečení míru vkusu, sociální roli, společenskou úroveň člověka	Šaty dělají člověka - oblečení podle příležitosti - jak se obléká muž – oblek, doplňky, slavnostní oblečení - jak se obléká žena – šaty, sukně, kostým, sako, kalhoty, slavnostní oblečení	4
Žák - vysvětlí používání všech dovedností společenského chování při stolování - zdůvodní společenskou významnost při přípravě zasedacího pořádku - specifikuje výzdobu a prostírání stolu - uvede zásady stolování v restauraci	Společenské stolování - pravidla platící pro všechny typy stolů - výzdoba a způsoby správného stolování - stolování v restauraci	3
Žák - uvede zvláštnosti jednotlivých typů rodinných oslav - specifikuje přípravy a průběh různých rodinných událostí	Slavnostní rodinné události - svatba - oslavy narozenin a svátků - promoce - poslední rozloučení	3
Žák - charakterizuje různé druhy slavnostních společenských událostí - specifikuje chování účastníků na těchto akcích	Slavnostní společenské události - recepcce, banket, raut - buffet lunch, garden party, snídane v trávě - party, večírek, mejdan - ples	3
Žák - charakterizuje pojem celebrita, VIP - uvede oslovení a chování významných lidí	Setkání s významnými osobnostmi - pojem celebrita - jak oslovit ministra - příprava návštěvy	3
Žák	Kontakty se světem	4

- uvede příklady typických odlišných zvyklostí jiných kultur - uvede projevy silného náboženského cítění v některých státech - specifikuje odlišná pravidla společenského chování v různých částech světa	- euroatlantický prostor - jižní Evropa - východní Asie - islámské státy - obohacení jinými kulturami	
---	---	--

ÚČETNICTVÍ

(volitelný předmět)

60 hodin

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět umožňuje žákům pochopit podstatu účetnictví a rozvíjet ekonomické myšlení. Žáci získají základní poznatky z teorie účetnictví a finančního účetnictví podnikatelů. Osvojí si účtování o majetku, pohledávkách a závazcích, kapitálu, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku účetní jednotky.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka účetnictví směřuje k tomu, aby žáci

- vyznali se v hospodářských operacích firmy, chápali význam účetnictví jako zdroje informací o stavu podniku
- dokázali zjistit hospodářský výsledek firmy a vyplnit daňové přiznání
- pracovali přesně, pečlivě, kontrolovali po sobě odvedenou práci

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo navazuje na znalosti základních ekonomických pojmů předmětu ekonomika. Umožňuje žákům prohloubení získaných znalostí. Dále má blízký mezipředmětový vztah k předmětu matematika (běžné výpočty) a informační a komunikační technologie (využití aplikačního software).

Všeobecný úvod se zabývá podstatou a funkcí účetnictví, orientací v základních účetních předpisech, charakterizuje účetní doklady a majetek podniku. Největší pozornost je věnována základům účetnictví, tj. sestavení rozvahy, rozlišení jednotlivých druhů účtů, základnímu účtování účetních případů na syntetických účtech.

Strategie výuky

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování s využitím modelových příkladů (praktických propočtů a úkolů), podle kterých následně žáci samostatně řeší jednodušší, postupně i složitější a komplexnější úlohy.

K dosažení požadovaných výsledků vzdělávání a k rozvíjení klíčových kompetencí využíváme v účetnictví zejména tyto strategie:

- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků,

- předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů
- zařazujeme do výuky příklady z konkrétní podnikové praxe
- zadáváme žákům samostatné domácí práce
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků

V hodinách výuky je kladen důraz na znalost základních pojmů účetnictví, na samostatnou práci žáků s účtovou osnovou, účtovým rozvrhem, účetními doklady i daňovými zákony, práci s odbornou literaturou a informacemi z internetu při řešení problémů a praktických úkolů.

Výuka předmětu předpokládá využití ukázek tiskopisů pro daňová přiznání.

Výuku lze oživit návštěvou finančního úřadu nebo besedou s jeho zaměstnanci.

Hodnocení výsledků žáků

Rozsah, formu a rozvržení hodnocení výsledků vzdělávání volí vyučující v souladu se školním řádem. Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního zkoušení, písemných testů, případně samostatných prací.

Při ústním zkoušení je prověřována znalost základních pojmů týkajících se účetnictví a samostatné uvažování. Písemné testy prověřují hloubku porozumění problematice účetnictví. Obsahují příklady zaúčtování jednotlivých účetních případů i souvislých účetních příkladů. Vždy se hodnotí správnost postupu účtování, přesnost a pečlivost zápisů, formální i věcná správnost účetních dokladů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Účetnictví rozvíjí kompetence

- *k řešení problémů* (samostatně vyhotovovat účetní doklady a řešit účetní případy s využitím výpočetní techniky)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z internetu, tisku, odborných serverů a zákonů)
- *matematické* (při výpočtu daní, mezd, odpisů apod.)

Předmět přispívá k průřezovému tématu

a) Člověk a svět práce (podstata podnikání)

- seznamujeme žáky se základními aspekty soukromého podnikání, tj. s nutností vedení účetnictví (daňové evidence)

b) Člověk a digitální svět

- žáci využívají internet jako informační zdroj pro ekonomickou oblast k získávání aktuálních ekonomických informací, platné legislativy, potřebných formulářů
- žáci využívají výpočetní techniku k vyplňování různých formulářů
- žáci využívají běžných textových a tabulkových programů k vypracování samostatných prací
- žáci využívají účetnických programů ke zpracování účetnictví

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 60 hodin celkem		
Žák - využívá základní pojmy týkající se účetnictví a podnikání, které zná z předmětu ekonomika a podnikání - chápe funkci a podstatu účetnictví při řízení podniku - odliší účetnictví od daňové evidence a orientuje se v praktickém využití	Podstata, význam a funkce účetnictví	2
Žák - vyhledává a orientuje se v základních účetních předpisech (zákon o účetnictví, vyhláška, české účetní standardy)	Právní úprava účetnictví	2
Žák - uvede náležitosti účetních a daňových dokladů - vyhotovuje a zpracovává doklady - rozumí oběhu účetních dokladů - provádí opravy účetních dokladů	Účetní doklady	6
Žák - rozliší jednotlivé druhy majetku a jeho zdroje financování - chápe inventarizaci jako nástroje kontroly věcné správnosti účetnictví	Majetek podniku a zdroje financování - majetek a jeho druhy - zdroje financování majetku	10
Žák - definuje a rozlišuje aktiva a pasiva - sestaví rozvahu dle zadání - provádí změny rozvahových stavů - rozlišuje druhy účtů - vypočítá obraty a zůstatky na účtech	Základy účetnictví - aktiva a pasiva - rozvaha – obsah, druhy, funkce - účet – podstata a forma účtu, druhy účtů	15
Žák - pracuje s účtovou osnovou a účtovým rozvrhem - zaúčtuje základní účetní případy týkající se: finančního majetku (peněz, cenin, bankovního účtu) - zásob - dlouhodobého majetku - účtování mezd, nákladů, výnosů a hospodářského výsledku	Základy účtování na syntetických účtech - směrná účtová osnova a účtový rozvrh - základní účetní případy	22

Žák - chápe význam účetnictví a rozliší druhy rozsahu účetnictví - pracuje s účtovým rozvrhem - uplatňuje a provádí účetní zápisy - samostatně vede účetní knihy	Účetní technika - organizace účetnictví - účetní zápisy - účetní knihy	3
---	--	----------

VEŘEJNÉ FINANCE

30 hodin – volitelný předmět

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu seznamuje žáky se strukturou financování veřejného sektoru a rozvíjí jejich schopnost ekonomického myšlení. Žáci se obeznámí s principy sestavení státního rozpočtu a místních rozpočtů, vazbami mezi rozpočty a daňovým systémem. Žáci se naučí zpracovávat podklady pro vytvoření místních rozpočtů, dokážou vypočítat běžná daňová přiznání. Vzdelávání v předmětu tak rozvíjí odborné kompetence žáků.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby žáci

- postupovali vždy v souladu s platnými právními předpisy a zásadami
- dokázali se racionálně chovat v tržním prostředí
- uvědoměle plnili povinnosti daňového poplatníka i příjemce státní podpory

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti ekonomické vzdělávání ve vztahu k profilu absolventa a zaměření oboru. Mezipředmětově veřejné finance jako volitelný předmět prohlubuje poznatky z předmětu ekonomika (funkce peněz, státní rozpočet, daňová soustava). Předmět je zařazen jako volitelný do 4. ročníku vzdělávání.

Strategie výuky

Předmět má povahu teoretického vyučování s využitím prakticky zaměřených úloh a příkladů z praxe ve vybraných tematických celcích (vyplnění a výpočet daňového přiznání, sestavení podkladů pro tvorbu místního rozpočtu, aj.). Při samostatné práci žáci využívají internet a tiskopisy jednotlivých úřadů.

Žákům zadáváme samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků a vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce. Předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů a kombinaci informací z různých zdrojů.

Ve výuce bude využita multimediální technika, dataprojektor, odborná literatura a internet.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního zkoušení, písemných testů a samostatných prací. Při ústním zkoušení a písemných testech je prověřován hloubka porozumění teoretickým poznatkům, používání správné terminologie a přesné vyjadřování. Základem pro hodnocení je průběžná klasifikace individuálně zadávaných úkolů. Důraz je kladen především na praktické dovednosti, ty jsou ověřovány formou samostatných prací (např. sestavení podkladů pro tvorbu místního rozpočtu, vyplnění a výpočet daňového přiznání, apod.). Zde se hodnotí správnost výsledku, volba vhodného postupu zpracování, pečlivost a přesnost práce a dovednost vyhledat potřebné informace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět rozvíjí zejména kompetence

- *komunikativní* (v projevech mluvených i psaných vedeme žáky ke správnému užití odborných termínů, srozumitelnému souvislému vyjadřování přiměřenému účelu jednání a komunikační situaci)
- *k učení* (žáci pracují s různými texty a tiskopisy, rozvíjejí tím čtenářská gramotnost, vyhledávají a využívají informace z nejrůznějších informačních zdrojů, učí se i na základě zprostředkovaných zkušeností)
- *k řešení problémů* (žáci jsou vedeni k logickému postupu při řešení problémů - porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k řešení problému, vytvořit a vyhodnotit varianty řešení, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, v praxi či jiných předmětech)
- *digitální* (učíme žáky pracovat s osobním počítačem, získávat informace z internetu a z odborných serverů, vyhledávat na internetu potřebné tiskopisy jednotlivých úřadů)
- *matematické* (daňové výpočty)
- *občanské* (žáci jsou vedeni k dodržování zákonů např. při dodržování termínů pro podání daňových přiznání a placení daní a k jednání v souladu s morálními principy)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a svět práce (další profesní vzdělávání a nutnost celoživotního učení; podnikatelské činnosti)

- na častých změnách legislativy ukazujeme žákům nutnost sledovat vývoj a trendy v oboru a celoživotně se vzdělávat
- výpočtem daní rozvíjíme poznatky žáků o principech podnikání a povinnostech podnikatelů

b) Občan v demokratické společnosti (právní minimum; stát a politický systém; morálka a odpovědnost)

- rozvíjíme právní povědomí žáků seznámením s procesem podání daňového přiznání a plnění daňové povinnosti
- rozkrýváme vazby mezi státním rozpočtem a místními rozpočty, čímž rozvíjíme poznatky žáků o fungování státu a místní samosprávy a vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zajímali nejen o politické a společenské dění v ČR, ale i o veřejné záležitosti lokálního charakteru
- seznamujeme žáky s užitím daňových výnosů při sestavování státního rozpočtu i místních rozpočtů, čímž posilujeme jejich odpovědnost budoucích daňových poplatníků

c) Člověk a digitální svět

- využíváním internetu jako informačního zdroje v oblasti veřejných financí
- využíváním internetu k získávání potřebných tiskopisů z jednotlivých úřadů
- využitím běžných textových, tabulkových a prezentačních programů k vypracování samostatných prací (vyplňování daňových přiznání, sestavení místního rozpočtu)

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - vysvětlí základní finanční pojmy, uvede je na konkrétních příkladech - popíše a rozčlení strukturu finančních potřeb a zdrojů - rozliší zdroje financování na vlastní a cizí - charakterizuje a vysvětlí podstatu veřejných financí - vyjmenuje základní funkce veřejných financí a principy, na kterých jsou založeny - definuje činnosti státu ve veřejné politice - vysvětlí složky veřejných financí - charakterizuje veřejné statky - vyjmenuje hlavní vlastnosti veřejných statků - rozliší veřejné statky na smíšené a čisté a uvede jejich příklady	Základní charakteristika veřejných financí - základní finanční pojmy - členění financí - struktura finančních potřeb a zdrojů - zdroje financování vlastní a cizí - veřejné finance, jejich funkce - principy veřejných financí - úloha státu ve veřejné politice - složky veřejných financí - veřejné statky	10
Žák - charakterizuje a vysvětlí podstatu státního rozpočtu - vysvětlí funkce státního rozpočtu - popíše rozpočtovou soustavu ČR - vysvětlí rozpočtový proces - rozebere rozpočtovou skladbu a její pravidla - definuje rozpočtové provizorium - popíše strukturu státního rozpočtu - rozliší příjmy a výdaje státního rozpočtu a uvede příklady příjmů a výdajů	Státní rozpočet - podstata, pojem státního rozpočtu - funkce státního rozpočtu - rozpočtová soustava - rozpočtový proces - rozpočtová skladba, pravidla - rozpočtové provizorium - struktura státního rozpočtu	8
Žák - charakterizuje daňovou soustavu - vysvětlí pojem daň - používá správně základní daňové pojmy - vyjmenuje základní daňové principy - orientuje se v soustavě daní - popíše strukturu daňové soustavy - rozliší přímé a nepřímé daně - vypočítá daň z příjmů fyzických a právnických osob, DPH a daň z nemovitosti - vyplní daňové přiznání - vede daňovou evidenci	Daňová soustava - daňová soustava ČR - daňové principy (zásady) - funkce a struktura daňové soustavy - přímé a nepřímé daně - propočet daní - sestavení daňového přiznání - daňová evidence	6
Žák - charakterizuje místní rozpočty - správně používá základní pojmy z oblasti místních rozpočtů	Místní rozpočty - postavení místních rozpočtů v soustavě veřejných rozpočtů	6

Obor 75 – 41 – M/01 Sociální činnost – ŠVP Sociální činnost

VOŠ a SOŠ, Březnice, Rožmitálská 340, 262 72 Březnice – platnost od 1. září 2025 počínaje 1. ročníkem

- vysvětlí postavení místních rozpočtů v soustavě veřejných rozpočtů - vysvětlí funkci municipálního finančního systému - popíše a vysvětlí rozpočtovou skladbu místních rozpočtů - popíše příjmovou a výdajovou stranu rozpočtu kraje a objasní princip jeho tvorby - popíše příjmovou a výdajovou stranu rozpočtu obce a objasní princip jeho tvorby - sestaví jednoduché schéma rozpočtu obce	- funkce municipálního finančního systému - rozpočtová skladba místních rozpočtů - rozpočet krajského úřadu - rozpočet obce	
--	---	--

SEMINÁŘ ZE ZDRAVOTNÍ NAUKY

30 hodin – volitelný předmět

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmět

Předmět přímo navazuje na předmět zdravotní nauka. Hlavním cílem předmětu je shrnutí a upevnění poznatků o stavbě a funkcích lidského těla, tedy funkční morfologii za fyziologických podmínek, dále upevňování vědomostí a dovedností všech zdravotních témat probíraných v předmětu zdravotní nauka a tím připravit žáky k profilové části maturitní zkoušky z předmětu zdravotní nauka.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci

- účelně využívali informační a komunikační technologie, efektivně pracovali s informacemi a s informačními médii v oblasti zdravotní tematiky
- měli kladný postoj k okolí, jiným lidem
- cítili odpovědnost za své zdraví, aktivně je upevňovali
- nebyli lhostejní ke zdravotním a sociálním problémům jiných lidí

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo předmětu vychází ze vzdělávací oblasti přírodovědné vzdělávání, vzdělávání pro zdraví a odborné vzdělávání. Navazuje přímo na učivo předmětu zdravotní nauka a je voleno tak, aby v maximální míře usnadnilo a zefektivnilo přípravu žáka k maturitní zkoušce z volitelného předmětu zdravotní nauka profilové části maturitní zkoušky. Předmět je volitelný a zařazen do 4. ročníku v dotaci 1 hodina týdně.

Strategie výuky

Výuka je teoretická s maximálním zaměřením na samostatnou přípravu a práci žáků s důrazem na vyhledávání informací, jejich kritické zpracování a schopnost samostatného přednesu a obhájení vlastních myšlenek a postupů. Předpokládá se zpracování prezentací a jejich využití ve výuce prostředky výpočetní techniky a vizualizace. Důležitou součástí výuky jsou i řízené diskuse žáků o zadaných tématech a problematice.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním a klasifikačním řádem školy.

Ústní formou je ověřována zejména schopnost popsat stavbu orgánových soustav člověka, vysvětlit podstatu jejich funkce, popsat zvláštnosti genetiky člověka, dále porozumění vlivům ovlivňujícím lidské zdraví, orientace v epidemiologii a zásadách první pomoci. Důraz je kladen na schopnost využívat poznatky z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Hodnocena je rovněž hloubka porozumění tématu, úroveň prezentace před kolektivem, schopnost obhájit vlastní myšlenky a schopnost reagovat na otázky kolektivu. Vyžaduje se rovněž vlastní hodnocení žáka a hodnocení spolužáky.

Klíčové kompetence a aplikace průřezových témat

Předmět rozvíjí zejména kompetence

- *komunikativní* (jasné vyjadřování za použití odborné terminologie, vedení diskuse)
- *personální a sociální* (nutnost komunikace s kolektivem, diskuse a reakce na otázky)

- *občanské* (uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a zdraví a spoluodpovědnost za život a zdraví ostatních)
- *matematické* (aplikace matematických postupů při zjišťování a zpracování demografických údajů, epidemiologické situace, statistická vyhodnocení atp.)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z odborných serverů a publikací a k jejich kritickému zhodnocení)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

a) Člověk a životní prostředí

- téma je v předmětu seminář ze zdravotní nauky aplikováno difúzně – prostředí a původci infekcí, vliv stavu životního prostředí na zdraví

b) Člověk a digitální svět

- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět získávat a kriticky vyhodnocovat informace z různých zdrojů, práce v aplikačním softwaru

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - vypracuje referát (případně esej) a prezentaci na zadané téma - přednese referát včetně prezentace - řídí diskusi na prezentované téma - reaguje na otázky - popíše, zhodnotí a obhájí své zdroje	Stavba a funkce orgánových soustav člověka - somatologie – tkáně, orgány a orgánové soustavy lidského těla - soustava opěrná - soustava pohybová (svalová) - soustava tělního pokryvu - soustava dýchací - soustava oběhová a tělní tekutiny - soustava trávicí - soustava vylučovací - soustava pohlavní - soustava endokrinní - soustava nervová - soustava smyslová	12
Žák - vypracuje referát a prezentaci na zadané téma - přednese referát včetně prezentace - reaguje na otázky - řídí diskusi na prezentované téma - popíše a zhodnotí své zdroje	Péče o fyzické a duševní zdraví - zdraví a nemoc, determinanty zdraví - vliv nemoci na psychiku, bolest a boj s ní - alkoholismus, nikotinismus, drogové závislosti, gamblerství - psychosomatické nemoci - problematika euthanasie	5

Žák - vypracuje referát a prezentaci na zadané téma - přednese referát včetně prezentace - reaguje na otázky - popíše své zdroje	Vybrané nemoci se sociálním dopadem - kardiovaskulární onemocnění - psychické poruchy - onkologická onemocnění - endokrinologické poruchy - venerická onemocnění	5
Žák - vypracuje referát a prezentaci na zadané téma - přednese referát včetně prezentace - reaguje na otázky - popíše a zhodnotí své zdroje	Základy epidemiologie - obecná epidemiologie - speciální epidemiologie - alimentární a respirační infekce - infekce přenášené krví a vektorem - infekce přenášené pokousáním zvířetem - nozokomiální infekce	4
Žák - vypracuje referát a prezentaci na zadané téma - přednese referát včetně prezentace - reaguje na otázky - řídí diskusi na prezentované téma - popíše své zdroje a zhodnotí své zdroje - demonstruje základní techniky laické první pomoci	Základy první pomoci a resuscitace - obecné zásady první pomoci - kardiopulmocerebrální resuscitace – reanimace - poranění pohybového aparátu - šokové stavy - péče o bezvědomého - rány - krvácení - tepelná poškození organismu - intoxikace	4

SEMINÁŘ Z PSYCHOLOGIE

30 hodin – volitelný předmět

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu rozvíjí u žáků kompetence potřebné pro práci v pomáhajících profesích. Žáci se naučí volit adekvátní metody práce s jednotlivými typy klientů v terapii, stanovovat prognózu ve vývoji osobnosti klienta, posuzovat možnosti výchovného působení na změnu a aplikovat v praxi.

Vzdělávání poskytuje dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebevýchovu, sebehodnocení, pro vlastní učení a zvládání náročných pracovních a životních situací. Vzdelávání rozvíjí návyky, postoje a osobnostní vlastnosti žádoucí pro práci v sociálních službách, vede žáky k pochopení psychosomatické jednoty lidského organismu. Vzdelávání poskytuje cenné informace a rady pro profesionální práci s různými skupinami lidí, včetně psychicky nemocných a handicapovaných. Rozvíjí u žáků dovednosti rozpoznat psychopatologie a psychické poruchy, adekvátně s těmito lidmi pracovat a pomáhat jim.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka tohoto předmětu směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali s klienty taktně, s účastí, empatií, úctou a respektem k jeho názorům,
- respektovali individuální zvláštnosti každého klienta,
- chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv, přispívali svým chováním a jednáním k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty,
- jednali nebo rozhodovali o klientovi s úctou a respektem, bez ohledu na jeho sociální a ekonomický stav, vzdělání, kulturu, rasu, pohlaví, náboženské vyznání, typ nebo trvání choroby a handicapu,
- používali principů pozitivního myšlení, jednání a motivace.

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo je vybráno ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání, obsahového okruhu sociální vztahy a komunikace. Výuka je koncipována do 4. ročníku, navazuje na předmět psychologie z 1. a 2. ročníku. Cílem je využít základních poznatků z obecných oborů psychologie a rozvinout poznatky aplikovaných oborů psychologie, zvláště psychopatologie, poradenské psychologie, psychologie nemocných a handicapovaných.

Mezipředmětově seminář z psychologie využívá znalostí žáků ze zdravotní nauky (péče o fyzické a duševní zdraví). Velmi těsně s psychologií souvisí předmět osobnostní výchova (ve 2. a 3. ročníku), který je koncipován jako souhrn praktických cvičení (modelové situace, hraní rolí, psychodrama, psychoterapie, poradenský rozhovor), kde žáci aplikují teoretické znalosti získané v předmětu psychologie. Znalosti a praktické dovednosti z obou předmětů využijí žáci také ve speciální pedagogice, praxi, aktivizaci a vedení seniorů.

Strategie výuky

Výuka je realizována jako teoretické i praktické vyučování. Základní výukovou metodou předmětu je diskuze a dále využívání multimediálních programů, různé formy tvůrčí činnosti žáků (referáty, prezentace, sociologické výzkumy, rozbor kazuistik klientů), práce s odbornými časopisy a jinými informačními zdroji. Další výukovou metodou je výklad, kdy během teoretické výuky získávají žáci teoretické i praktické dovednosti při řešení modelových situací. Zákonitosti a aplikace psychologie jsou demonstrovány žákům na konkrétních příkladech ze života. Diskusí o jednotlivých případových studiích je rozvíjena u žáků schopnost

kommunikace, naslouchání, projev zájmu a empatie. Žákům jsou průběžně předkládány možnosti využití psychologie v jiných předmětech i v odborné praxi. Při výuce jsou využívány vlastní empirické zkušenosti žáků (z rodiny, základní školy, zájmové činnosti atp.).

Podle možností školy a aktuální nabídky je výuka obohacena exkurzemi do Poradny pro rodinu a partnerské vztahy v Příbrami, Pedagogicko-psychologické poradny v Příbrami, Střediska výchovné péče v Příbrami, do zařízení pro handicapované, nemocné a seniory, do dalších zařízení kdy se používá aplikovaná psychologie. Součástí výuky jsou také přednášky odborníků z oblasti klinické psychologie, forenzní psychologie atp. a besedy s nimi.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním a klasifikačním řádem.

Písemně se hodnotí zejména hloubka porozumění problematice a znalost terminologie. Převažující formou hodnocení je ústní ověření znalostí, dovedností a využití odborných termínů. Součástí evaluace je ověření schopnosti analyzovat problém, navrhnout jeho řešení a odůvodnit ho s využitím zákonitostí psychologie. Při hodnocení se přihlíží ke schopnostem transferu poznatků z jiných předmětů, odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Samostatné práce mají zpravidla podobu referátu nebo samostatné práce (např. zpracování psychologické charakteristiky klienta, rodiny, záznam poradenského rozhovoru aj.). Žáci se učí tvořit a prezentovat svým spolužákům prezentace na PC, svým vystupováním odborným projevem před třídou prokazují své znalosti a dovednosti, což je další vhodnou metodou evaluace žáka. Dále se hodnotí orientace v problematice, schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a kriticky je hodnotit.

Všechny formy hodnocení zohledňují i správné používání odborných termínů. Přihlíží se i k aktivitě a zájmu žáků o problematiku během výuky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Seminář z psychologie rozvíjí zejména kompetence:

- *k učení* (žáci v hodinách i při domácí přípravě pracují s různými prameny informací, srovnávají je a hodnotí; žáci průběžně zpracovávají samostatné práce, referáty a dlouhodobé tematické úkoly na zadaná témata i témata podle vlastní volby; žáci práce odevzdávají podle charakteru úkolu v písemné nebo elektronické podobě)
- *k řešení problémů* (žáci určí podstatu problému, řeší je s využitím znalostí z psychologie i jiných předmětů, vlastních zkušeností i informací z médií)
- *komunikativní* (žáci jsou vedeni k obhajobě vlastních názorů a k toleranci jiných stanovisek, zejména při diskusi k určitým tématům a vzájemnému hodnocení prezentací nebo sociologických výzkumů, je kladen důraz na formy komunikace jako prostředku k vytváření vztahů mezi lidmi a jejich vzájemnému porozumění, jsou vytvářeny podmínky pro prezentaci práce žáků před třídním kolektivem i neznámými lidmi, žáci jsou vedeni k používání odborného jazyka s porozuměním, k jasnému a přiměřenému sdělení podle záměrů komunikace)
- *personální a sociální* (žáci jsou vedeni k osvojování pravidel soužití, k vytváření vztahů důvěry a pochopení, je dbáno na seberealizaci všech žáků, snahou je vést žáky k pochopení potřeby vzájemné spolupráce, k využívání zkušeností druhých; individuálním přístupem pomáhat žákům různými formami při jejich sebepoznávání a odhalování jejich schopností, je nezbytné napomáhat vytvářet pozitivní představy žáka o sobě samém)
- *občanské* (žáci jsou motivováni k zapojení do občanského života, z tohoto důvodu je využíváno konkrétních příkladů k pochopení sociálních a morálních norem a vyžadováno jejich dodržování; velkou snahou je žáky vést k respektování práv menšin)

- *digitální* (vedeme žáky k práci s digitálními zdroji, které mohou využít k získávání informací o psychologických teoriích a výzkumech, k využívání digitálních nástrojů pro vytváření prezentací, myšlenkových map a projektů)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- a) *Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; morálka, tolerance a solidarita)*
- vedení žáků k adekvátní komunikaci a k toleranci k druhým, k vytváření přiměřené míry sebevědomí a sebedůvěry, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku
 - posilování u žáků ochoty angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy pro dobro lidí celého světa
- b) *Člověk a svět práce (informace o povoláních)*
- žáci jsou prostřednictvím exkurzí a besed s odborníky obeznámeni o informacích z praxe a tímto je u nich tvořena praktická představa o možnostech uplatnění po absolvování studia oboru
- c) *Člověk a digitální svět*
- žáci jsou vedeni efektivně pracovat s informacemi, získávat a kriticky hodnotit relevanci a validitu informací, tvořit si informační gramotnost

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - vymezí pojem duševní porucha, příčiny duševních poruch a odchylek; - rozliší hranici normality a patologie - klasifikuje a charakterizuje poruchy jednotlivých kognitivních funkcí; - klasifikuje a charakterizuje poruchy osobnosti - umí se orientovat v odborné terminologii a vhodně ji aplikuje v praxi - objasní různé odborné přístupy ke klientům a možnosti řešení případů v praxi;	Základy psychopatologie - etiologie psychických poruch a odchylek - kritéria normality osobnosti - poruchy psychických procesů - poruchy osobnosti - přístupy ke klientům s duševními poruchami a poruchami osobnosti	16
Žák - vysvětlí význam psychologické podpory nemocným a možné způsoby pomoci; - charakterizuje problematiku silných a chronických bolestí, vysvětlí možnosti psychologické podpory; - popíše možnosti psychologické podpory umírajícím a jejich blízkým;	Psychologie nemocných - psychologická podpora nemocným - psychologická podpora při silných a chronických bolestech - psychologická podpora umírajícím a blízkým - psychologická pomoc pozůstalým.	7

- aplikuje možné způsoby a techniky pomoci pozůstalým.		
Žák - popíše druhy handicapů a jejich specifika; - vysvětlí možnosti vyrovnání se s handicapem; - objasní psychologické problémy lidí s handicapem a možnosti jejich řešení; - charakterizuje problematiku rodiny s postiženým dítětem a možnosti pomoci; - vysvětlí profesionální přístupy v péči o klienty s handicapem; - identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v komunikaci s klienty s handicapem.	Psychologie klienta s handicapem - druhy handicapů - vyrovnání se s handicapem - psychologické problémy lidí s handicapem - rodina s postiženým dítětem - profesionální přístupy v péči o klienty s handicapem.	7

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

30 hodin – volitelný předmět

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu vybavuje žáky nezbytnými metodami a přístupy použitelnými v sociální práci s rodinou, zejména s rodinou neplnící své funkce a porušující ochranu práv nezletilých dětí. Vzdelávání rozvíjí odborné znalosti, profesní kvality, komunikativní dovednosti a schopnosti žáků, žáci se naučí vyhledávat ohrožené rodiny nebo jednotlivé členy rodin, poskytovat jim odborné poradenství a pomoc a vést příslušnou dokumentaci.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žáci

- s klienty jednali slušně, klidně, věcně, asertivně, snažili se vcítit do jejich životní situace a ochotně jim pomáhali najít řešení
- aktivně vystupovali proti případům porušování práv v profesním i osobním životě
- jednali samostatně a odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání při výkonu sociálně právní ochrany dětí
- byli tolerantní a solidární, respektovali a chránili zejména práva dětí, ctili identitu jiných lidí

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo vychází ze vzdělávací oblasti společenskovední vzdělávání. Při jeho výběru byl kladen důraz na systém sociálně právní ochrany dětí v ČR a úkoly a opatření sociálního pracovníka při práci s rodinami, které samy nezvládají plnit své funkce. Velký důraz je kladen i na sociální prevenci problémových situací rodin.

Předmět sociálně právní ochrana dětí navazuje na předmět právo, sociální služby, sociální politika i učivo odborné praxe, kde si žáci prohlubují své teoretické znalosti a získávají praktické dovednosti pro výkon sociálních činností. Předmět je zařazen jako volitelný do 4. ročníku vzdělávání.

Strategie výuky

K dosažení požadovaných výsledků vzdělávání a k rozvíjení klíčových kompetencí využíváme při výuce zejména tyto strategie:

- vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních
- při výuce vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- předkládáme žákům praktické problémové úlohy, které vyžadují propojení znalostí a kombinaci informací z různých zdrojů
- na konkrétních příkladech z profesního i občanského života ukazujeme žákům pozitivní i negativní jednání lidí

Výuka je uskutečňována formou teoretického vyučování s prvky praktického procvičování dané problematiky. Ve výuce bude využita multimediální technika, dataprojektor, internet.

Součástí výuky jsou i besedy s odborníky z praxe a exkurze do vybraných institucí, kdy si žáci mohou ověřovat teoretické znalosti v praxi.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace, jejich četnost a rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Ústně i písemně se hodnotí dovednost žáka orientovat se v problematice, využívat získané vědomosti a zkušenosti při řešení konkrétních úkolů a propojovat současně s vědomostmi z ostatních předmětů.

Dále se hodnotí také schopnost odborného vyjadřování, dovednost vyhledávat informace, hodnotit je a zpracovávat.

Aktivita a zájem žáků o problematiku se hodnotí také na základě případových prací zpracovaných žákem z jeho vlastní iniciativy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Výuka sociálně právní ochrany dětí rozvíjí zejména tyto kompetence žáků:

- *k učení* (práce s různými texty, efektivní vyhledávání a zpracování informací v sociálně právní ochraně dětí z nejrůznějších informačních zdrojů)
- *k řešení problémů* (dovednost shromáždit potřebné informace, analyzovat problém, vytvořit a vyhodnotit způsob řešení konkrétní problémové situace dítěte, rodiny, navrhnout příslušné opatření)
- *komunikativní* (vyjadřovat se psanou i mluvenou formou kultivovaně, srozumitelně, souvisle, jazykově správně, s využitím odborné terminologie při komunikaci s klienty a jinými úřady, institucemi, tak v dokumentaci sociálně právní ochrany dětí)
- *personální a sociální* (dokázat se přizpůsobit měnícím se životním i pracovním podmínkám a celoživotně se vzdělávat – např. sledovat nové přístupy, trendy, zákony v dané problematice, pracovat v týmu, dodržovat zásady sociálně právní ochrany dětí, nezaujatě přistupovat ke každému klientovi, respektovat práva rodičů, pokud ale nedochází k ohrožení práv dětí)
- *občanské* (dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost rodinných příslušníků, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování)
- *k pracovnímu uplatnění a podnikání* (znalost obecných práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám v soc. oblasti)
- *digitální* (učíme žáky pracovat s osobním počítačem, komunikovat nejrůznějšími online prostředky jak v ČR, tak při zajišťování sociálně právní ochrany dětí ve vztahu k cizině)

Předmět aplikuje zejména průřezová témata:

- c) *Občan v demokratické společnosti (společnost; stát, politický systém; morálka, svoboda, odpovědnost; právní minimum pro život)*
 - žáci jsou vedeni ke slušnému jednání s klienty jak při poradenské, tak při výchovné činnosti sociálně právní ochrany dětí
 - u žáků je rozvíjena potřeba aktivně se angažovat ve veřejném životě, pracovat ve veřejném zájmu, zaměřovat se i na prevenci sociálně patologických jevů a ochranu práv nezletilých dětí
 - žáci jsou vedeni k tomu, aby dbali na dodržování zákonů a pravidel chování, respektovali práva a osobnost klientů
- b) *Člověk a svět práce (celoživotní vzdělávání)*
 - práci s neustále se měnícími právními předpisy žáky motivujeme k potřebě celoživotně se vzdělávat
 - žáci aplikují do praxe základní vědomosti a dovednosti potřebné pro uplatnění v sociální oblasti
- c) *Člověk a digitální svět*
 - žáci využívají internet, informační a komunikační technologie k získávání informací (texty právních předpisů, portál veřejné správy, profesní servery, weby,....)

- žáci využívají běžné kancelářské programy pro práci s textem, tabulkami a prezentacemi

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - vysvětlí obsah SPOD a orientuje se v legislativě, ze které SPOD vychází - popíše na příkladech, na jaké děti se SPOD vztahuje - vysvětlí strukturu jednotlivých orgánů SPOD a charakterizuje jejich úkoly - objasní podstatu zásad SPOD - orientuje se ve struktuře zařízení SPOD	Systém sociálně právní ochrany dětí (SPOD) - obsah, právní úprava - okruh ohrožených dětí - výkon, orgány SPOD - zásady SPOD - zařízení SPOD	3
Žák - charakterizuje podstatu jednotlivých forem činnosti a opatření SPOD - specifikuje případy použití předběžného opatření SPOD - vysvětlí jednotlivé kroky SPOD při zprostředkování náhradní rodinné péče - objasní úkoly SPOD při sledování ústavní a ochranné výchovy - orientuje se v jednotlivých krocích SPOD při péči o děti vyžadující zvýšenou pozornost a pomoc ve zvláštních případech	Opatření SPOD - preventivní činnost - poradenská činnost - výchovná opatření - opatření na ochranu dětí - předběžné opatření - zprostředkování náhradní rodinné péče - sledování ústavní a ochranné výchovy - péče o děti vyžadující zvýšenou pozornost - SPOD ve zvláštních případech	7
Žák - se orientuje v působnosti a pravomocích SPOD ve vztahu k cizině - popíše, na jaké děti se zaměřuje její pomoc	SPOD ve vztahu k cizině - pravomoci - klientela	3
Žák - popíše strukturu komise SPOD - orientuje se v jednotlivých činnostech, působnosti komise	Komise sociálně právní ochrany dětí - složení - činnost	3
Žák - vysvětlí jednotlivé povinnosti orgánů SPOD - při poskytování údajů, informací o dětech, kterými se zabývá - popíše obsah a náležitosti jednotlivých druhů spisů SPOD - na příkladech vysvětlí postup orgánů SPOD	Spisová dokumentace SPOD - povinnosti orgánů SPOD při sdělování údajů dětí - vedení evidence, spisové dokumentace - případové studie	14

SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA

30 hodin – nepovinný předmět

A. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem jazykového vzdělávání je výchova komunikativního člověka, který používá cizí jazyk v různých životních situacích v písemné i ústní formě (v dalším studiu, v práci, volném čase i osobním životě). Vzdělávání v předmětu připravuje žáky na život v multikulturní demokratické společnosti a na závěrečnou maturitní zkoušku.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

- Výuka semináře z anglického jazyka k maturitě směřuje k tomu, aby žáci byli schopni
- si prohloubit a upevnit již získané jazykové znalosti a dovednosti z předmětů anglický jazyk a konverzace v anglickém jazyce
 - vytvořit si pozitivní vztah k cizímu jazyku jako součásti multikulturní společnosti
 - orientovat se v prostředí studovaného cizího jazyka, chápat a respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty
 - získat důvěru ve vlastní dorozumívací schopnosti s ohledem na závěrečnou maturitní zkoušku

Charakteristika učiva a mezipředmětových vztahů

Učivo bylo vybráno ze vzdělávací oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Vyučovací předmět seminář z anglického jazyka je koncipován jako nepovinný a zařazen do 4. ročníku vzdělávání s časovou dotací 1 hodina týdně. Učivo rozvíjí a prohlubuje receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti žáků. Výuka má komplexní charakter a směřuje k dosažení minimální úrovně B1 společného evropského referenčního rámce pro jazyky a úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky.

Strategie výuky

Výuka je zaměřena na rozvoj komunikačních schopností a její součástí jsou poslechová cvičení, čtení s porozuměním a práce s textem, písemná komunikace, dále cvičení komunikace v modelových situacích osobního, profesního i občanského života. Výuku orientujeme na konkrétní příklady z běžného života. Do semináře jsou zahrnuty i cvičné testy, rozhovory a práce s obrazovou přílohou. V hodinách zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků, vyžadujeme od nich prezentaci výsledků samostatné práce a zadáváme jim motivační domácí úkoly. Ve výuce jsou příležitostně používány mediální prostředky – tisk, získávání informací z internetu.

Hodnocení výsledků žáků

Formy klasifikace a její rozvržení během roku volí vyučující v souladu se školním řádem.

Při hodnocení žáků klademe důraz na zvládnutí řečových dovedností (receptivních, produktivních i interaktivních), dále jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba), reálií a odborných témat.

Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny formou ústního a písemného zkoušení, včetně samostatných školních i domácích prací. Při zkoušení je ověřována schopnost pohotově reagovat a komunikovat a též správná výslovnost a intonace.

U referátů se hodnotí originalita a podíl vlastní práce, srozumitelnost, nápaditost i gramatika.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Předmět seminář z anglického jazyka k maturitě rozvíjí kompetence

- *k učení* (efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, využívat různé informační zdroje, zejména při vlastní domácí přípravě), využívat různé strategie učení (práce s textem, porozumění mluvenému projevu v cizím jazyce)
- *občanské* (uvědomovat si význam multikulturního soužití, dějin a tradic národů na základě studia reálií příslušných jazykových oblastí)
- *komunikativní* (prohlubovat jazykové znalosti v ústní – samostatný projev a rozhovory – i v písemné komunikaci)
- *personální a sociální* (schopnost pracovat ve dvojici i v širší skupině, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly)
- *k pracovnímu uplatnění* (umět vyplňovat formuláře, psát žádosti, komunikovat s potencionálními zahraničními zaměstnavateli, prezentovat své odborné znalosti)
- *digitální* (vedeme žáky k získávání informací z různých zdrojů, včetně internetu, motivujeme je k práci s nimi a učíme je získané informace kriticky zhodnotit)

Předmět seminář z anglického jazyka aplikuje průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj; komunikace; soudobý svět)

- vedením žáků k umění jednat s lidmi, posilováním zdravého sebevědomí, nebát se mluvit v cizím jazyce (rozhovory v různých situacích osobního a společenského života – představit se, orientace ve městě, rozhovory v obchodě, restauraci, u lékaře, apod.)
- vedením žáků k formulaci vlastních názorů, postojů a rozvoji tolerance (diskuze na dané téma, např. porovnávání způsobu života – bydlení, tradice, apod.)

b) Člověk a životní prostředí

- vedením žáků k diskuzi o globálních problémech lidstva (příčiny znečišťování životního prostředí, jejich následky a ochrana životního prostředí, vliv prostředí a životosprávy na lidské zdraví)

c) Člověk a svět práce (písemná a verbální sebeprezentace při jednání se zaměstnavateli;

- vedením ke schopnosti písemného vyjadřování při úřední korespondenci (sestavení formálního nebo neformálního dopisu dle zadání)
- rozvíjením schopností se písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zahraničními zaměstnavateli a zákazníky (tvorba životopisů, žádostí, vyplňování formulářů, rozhovory)

d) Člověk a digitální svět

- využíváním internetu jako informačního zdroje pro vypracování samostatných úkolů a využití elektronických slovníků

B. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

<i>Výsledky vzdělávání</i>	<i>Tematické celky a učivo</i>	<i>Počet hodin</i>
4. ročník – 30 hodin		
Žák - popíše sebe/druhé, místo, cestu věc, činnost, událost ... - porovná různé alternativy - vyjádří své myšlenky, pocity, sny, názory - vyjádří souhlas/nesouhlas s jednáním - vysvětlí své názory, plány, jednání a stručně je zdůvodní - zahájí, udrží a ukončí jednoduchý rozhovor a do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy - vyzve partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor - stručně komentuje názor a reaguje na vyjádřené pocity ... - zodpoví běžné otázky týkající se podrobností - zopakuje část toho, co partner v komunikaci řekl, aby se ujistil, že si vzájemně rozumí - požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný - požádá o zopakování/objasnění/rozvedení toho, co bylo řečeno	Praktické ústní aktivity - reakce na otázky - popis obrazové přílohy - samostatný ústní projev na dané téma - interakce na dané téma	8
Žák - pochopí hlavní myšlenku a záměr/názor mluvčího - postihne hlavní body a specifické informace - porozumí orientačním pokynům a jednoduchým technickým informacím, které se týkají předmětů každodenní potřeby	Poslechové aktivity - s výběrem odpovědi - dichotomické (pravda x nepravda) - se stručnou odpovědí - přiřazovací	8
Žák - popíše sebe/druhé, místo, cestu, věc, zážitek, událost, zkušenost, děj, pocity, překvapení, obavu ... - vyjádří názor/postoj/stanovisko, vlastní myšlenku, přání žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení ... - zdůvodní určité činnosti/skutečnosti - vysvětlí problém a navrhne jeho řešení - vysvětlí a/nebo zdůrazní, co považuje za důležité	Písemné aktivity - písemné úlohy v rozsahu 120 – 150 slov a 60 – 70 slov (slohové útvary: dopis, charakteristika, vyprávění, článek, zpráva, popis, vzkaz, instrukce/návod, e-mail)	6

- sdělí/ověří si informace a zprávy, požádá o informace - shrne a/nebo využije předložené informace - zeptá se na názor, postoj, pocity, problém ...		
Žák - pochopí hlavní myšlenku/záměr - porozumí přáním, pocitům, popisu událostí, jednoduchým návodům/předpisům/nápisům/pokynům .. - rozpozná hlavní myšlenky - vyhledá a shromáždí informace - odhadne význam neznámého výrazu - používá vhodné lexikální a gramatické prostředky - používá základní pravidla o stavbě slov a vět	Aktivity zaměřené na čtení s porozuměním a na praktické využití gramatických struktur - s výběrem odpovědi - dichotomické (pravda x nepravda) - přiřazovací	8

Projednáno školskou radou dne

Projednáno pedagogickou radou dne